

รายงานผลงานรุ่น (Class Project)

เรื่อง BKK : City of Care เมืองที่ห่วงใยในทุกเรื่องของประชาชน

จัดทำโดย

คณะผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๗

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๗
สถาบันพัฒนาทรัพยากรบุคคลกรุงเทพมหานคร
สำนักงาน ก.ก.

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

คำนำ

กรุงเทพมหานครในฐานะเมืองหลวงของประเทศไทย ไม่เพียงเป็นศูนย์กลางของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม หากยังเป็นเมืองที่มีความหลากหลายและความซับซ้อนในการบริหารจัดการ ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ ความปลอดภัย และคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกช่วงวัย ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวิถีชีวิตของคนเมืองในปัจจุบัน ทำให้บทบาทของเมืองต้องขยับไปสู่การเป็น “เมืองที่ห่วงใย” หรือ “City of Care” ที่สามารถดูแลประชาชนในทุกมิติได้อย่างทั่วถึงและยั่งยืน

รายงานเรื่อง “BKK : City of Care เมืองที่ห่วงใยในทุกเรื่องของประชาชน” ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๗ ภายใต้การดำเนินงานของสถาบันพัฒนาทรัพยากรบุคคลกรุงเทพมหานคร สำนักงาน ก.ก. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในการคิดวิเคราะห์ ออกแบบโครงการ และเชื่อมโยงแนวคิดสู่การพัฒนานโยบายหรือมาตรการที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในระดับพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

ภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ร่วมกันออกแบบและนำเสนอชุดโครงการต้นแบบที่สะท้อนความห่วงใยของเมืองในหลากหลายมิติ ประกอบด้วย

- (๑) โครงการ “Waste ไม่ฟรี” : สร้างจิตสำนึกร่วมจ่าย เพื่อเมืองสะอาดอย่างยั่งยืนในเขตปทุมวัน
- (๒) โครงการ เชื่อมต่อแพทย์เฉพาะทางด้วยระบบ Teleconsult ถึงศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗

ทวีวัฒนา

(๓) โครงการ รู้ซ่อม พร้อมปลอดภัย ฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวสำหรับเด็กในโรงเรียน-วัดม่วง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร

(๔) โครงการ สร้างสื่อความรู้ป้องกันเหตุอัคคีภัยในชุมชน เขตหนองแขม

(๕) โครงการ ๓ วัยร่วมใจ พัฒนาชุมชน คนบางนา

(๖) โครงการ ประกวดโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ เขตธนบุรี

โครงการทั้งหมดนี้ล้วนสะท้อนถึงความพยายามในการสร้างสรรค์เมืองที่ไม่ละเลยรายละเอียดของชีวิตผู้คน และพร้อมจะดูแลประชาชนอย่างทั่วถึงในทุกช่วงวัยและทุกสถานการณ์ คณะผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๗ ขอขอบคุณหน่วยงานและบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้และสนับสนุนการจัดทำโครงการต้นแบบทั้ง ๖ โครงการ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายร่วมกันในการสร้างกรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองที่ห่วงใยและดูแลประชาชนในทุกมิติอย่างแท้จริง

คณะผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๗

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
โครงการ Waste ไม่ฟรี : สร้างจิตสำนึกร่วมจ่าย เพื่อเมืองสะอาดอย่างยั่งยืนในเขตปทุมวัน	๑
บทสรุปผู้บริหาร	๑
บทที่ ๑ บทนำ	๖
บทที่ ๒ ทิศทางการดำเนินงาน	๑๒
บทที่ ๓ แผนงาน โครงการ และงบประมาณ	๒๐
บรรณานุกรม	๒๙
ภาคผนวก	๓๐
โครงการ เชื่อมต่อแพทย์เฉพาะทางถึงศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา ด้วยระบบ Teleconsult	๕๒
บทสรุปผู้บริหาร	๕๒
บทที่ ๑ บทนำ	๕๗
บทที่ ๒ ทิศทางการดำเนินงาน	๖๔
บทที่ ๓ แผนงาน โครงการ และงบประมาณ	๗๔
บรรณานุกรม	๘๑
ภาคผนวก	๘๒
โครงการ รู้ซ่อม พร้อมปลอดภัย ฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวสำหรับเด็กในโรงเรียนวัดม่วง	
เขตบางแค กรุงเทพมหานคร	๑๐๔
บทสรุปผู้บริหาร	๑๐๔
บทที่ ๑ บทนำ	๑๐๙
บทที่ ๒ ทิศทางการดำเนินงาน	๑๑๗
บทที่ ๓ แผนงาน โครงการ และงบประมาณ	๑๒๖
บรรณานุกรม	๑๓๕
ภาคผนวก	๑๓๖
โครงการสร้างสื่อความรู้สู่การปฏิบัติป้องกันเหตุอัคคีภัยในชุมชนพื้นที่เขตหนองแขม	๑๖๗
บทสรุปผู้บริหาร	๑๖๗
บทที่ ๑ บทนำ	๑๗๑
บทที่ ๒ ทิศทางการดำเนินการ	๑๘๒
บทที่ ๓ แผนงาน โครงการ และงบประมาณ	๑๘๙
บรรณานุกรม	๑๙๕
ภาคผนวก	๑๙๖

สารบัญ

หน้า

โครงการ ๓ วัยร่วมใจ พัฒนาชุมชน คนบางนา**๒๑๒**

บทสรุปผู้บริหาร

๒๑๒

บทที่ ๑ บทนำ

๒๑๘

บทที่ ๒ ทิศทางการดำเนินงาน

๒๒๒

บทที่ ๓ แผนงาน โครงการ งบประมาณ

๒๓๐

บรรณานุกรม

๒๔๑

ภาคผนวก

๒๔๒

โครงการประกวดโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ เขตธนบุรี**๒๖๔**

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

๒๖๔

บทที่ ๑ บทนำ

๒๖๘

บทที่ ๒ ทิศทางการดำเนินงาน

๒๗๓

บทที่ ๓ แผนงาน โครงการ และงบประมาณ

๒๘๑

บรรณานุกรม

๒๘๘

ภาคผนวก

๒๘๙

โครงการ Waste ไม่ฟรี : สร้างจิตสำนึกร่วมจ่าย เพื่อเมืองสะอาดอย่างยั่งยืนในเขตปทุมวัน

บทสรุปผู้บริหาร

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point) มีข้อมูล (Data) ไດที่อธิบายปัญหานี้

ตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้มีนโยบายการแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง ประกอบกับกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้เพื่อประโยชน์คนกรุงเทพ ซึ่งสำนักสิ่งแวดล้อมได้มีระบบรองรับการรับชำระค่าธรรมเนียมหลังจากประชาชนคัดแยกขยะ สำหรับกลุ่มที่ ๑ (SIZE S) สถานที่ที่มีปริมาณขยะไม่เกินวันละ ๒๐ ลิตร (๔ กก.) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการตรวจสอบและชำระค่าธรรมเนียมมูลฝอย รวมถึงการเข้าร่วมโครงการ “บ้านนี้ไม่เทรวม : คัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม” โดยให้ลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชัน BKK Waste Pay

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ กรุงเทพมหานครมีปริมาณมูลฝอยเฉลี่ย ๙,๒๓๘ ตัน/วัน เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๔๖๓ ตัน/วัน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีปริมาณมูลฝอยเฉลี่ย ๘,๗๗๕ ตัน/วัน มีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการมูลฝอย ๗,๖๓๐ ล้านบาทต่อปี ในขณะที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะได้ ๕๔๐ ล้านบาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๑

จากข้อมูลในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ กรุงเทพมหานครมีหลังคาเรือนตามทะเบียนราษฎรจำนวน ๓,๓๙๑,๗๔๕ หลังคาเรือน ที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียม จำนวน ๒,๖๗๘,๐๒๒ หลังคาเรือน จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ จำนวน ๒,๑๒๓,๐๑๓ หลังคาเรือน เมื่อเทียบสัดส่วนจำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ ต่อจำนวนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียม คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๒๘ ซึ่งสำนักงานเขตที่มีสัดส่วนของจำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีจำนวน ๒๑ สำนักงานเขต หนึ่งในนั้น คือ สำนักงานเขตปทุมวัน ที่ประสบปัญหาการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของกลุ่มที่ ๑ สถานที่ที่มีปริมาณมูลฝอยไม่เกิน ๒๐ ลิตร/วัน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ มีผลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของกลุ่มที่ ๑ ดังนี้

ปีงบประมาณ	จำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บ (หลังคาเรือน)	จำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บได้ (หลังคาเรือน)	ร้อยละของหลังคาเรือนที่จัดเก็บได้	จำนวนเงินที่จัดเก็บได้ (บาท)
๒๕๖๕	๓๘,๓๐๖	๑,๖๔๑	๔.๒๘	๒๘๓,๔๖๐
๒๕๖๖	๓๒,๕๖๔	๒,๗๕๔	๘.๔๖	๗๘๐,๘๗๕
๒๕๖๗	๓๒,๖๒๕	๒,๙๘๖	๙.๑๕	๙๕๒,๙๔๐

ปัญหาสำคัญที่ทำให้สำนักงานเขตปทุมวันจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยได้ไม่ครอบคลุมหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บ เนื่องจากประชาชนยังไม่มีความเข้าใจหรือไม่เห็นความสำคัญของการชำระค่าธรรมเนียม บางส่วนยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ว่าการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยเป็นบริการที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย หรือเป็นภาระหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ อีกทั้งข้อจำกัดด้านการบังคับใช้กฎหมายตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๘ ไม่ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ต้องใช้กฎหมายอื่นมาดำเนินการ ซึ่งมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและไม่คุ้มค่าต่อการดำเนินการ ส่งผลให้ผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมบางรายเพิกเฉยต่อการชำระค่าธรรมเนียม

ดังนั้น เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (หลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑) ในเขตปทุมวัน ให้ตระหนักถึงความสำคัญกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย การเชิญชวนให้ประชาชนลงทะเบียนคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เขตปทุมวันมีจำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยได้เพิ่มขึ้น จึงมีแนวคิดที่จะดำเนินโครงการ Waste ไม่ฟรี : สร้างจิตสำนึกร่วมจ่าย เพื่อเมืองสะอาดอย่างยั่งยืนในเขตปทุมวัน

ใครได้รับผลกระทบกับปัญหานี้ (ทั้งทางตรงและทางอ้อม)

ทางตรง

๑. สำนักงานเขตปทุมวัน จัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยได้ไม่ครอบคลุมจำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บ

๒. ประชาชนไม่ได้รับความยุติธรรมในการชำระค่าธรรมเนียม เนื่องจากมีบางหลังคาเรือนที่ชำระค่าธรรมเนียม แต่บางหลังคาเรือนไม่ได้ชำระค่าธรรมเนียม

ทางอ้อม กรุงเทพมหานครต้องแบกรับภาระหรือความรับผิดชอบต้นทุนที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่องบประมาณ สำหรับการบริหารจัดการขยะทำให้เสียโอกาสในการนำงบประมาณในส่วนนี้ไปพัฒนากรุงเทพมหานคร

แก้ปัญหานี้อย่างไร อธิบายวิธีแก้ปัญหา สรุปขั้นตอนให้เข้าใจ รวมถึงระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ปัญหา

แนวคิดหลัก การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญในการร่วมกันจ่ายค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย การลงทะเบียนเพื่อคัดแยกขยะ ลดค่าธรรมเนียม และช่องทางการชำระค่าธรรมเนียมผ่าน BKK Waste Pay ระยะเวลาดำเนินงาน ๑๑ เดือน (ต.ค. ๒๕๖๘ - ส.ค. ๒๕๖๙) ดำเนินการ ดังนี้

๑. รวบรวมข้อมูล สถิติของจำนวนลูกหนี้ค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของกลุ่มเป้าหมายในสำนักงานเขตปทุมวัน ๓ ปีย้อนหลัง (ต.ค. ๒๕๖๘)

๒. สืบค้นและปรับปรุงฐานข้อมูลหลังคาเรือนที่ต้องดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยให้เป็นปัจจุบัน (ต.ค. - พ.ย. ๒๕๖๘)

๓. ทบทวนความรู้ ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่เก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ และสามารถสร้างความตระหนักแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ในเรื่องของต้นทุนในการจัดการขยะของกรุงเทพมหานคร และผลกระทบจากการที่ประชาชนไม่ชำระค่าธรรมเนียม (ธ.ค. ๒๕๖๘)

๔. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ (โปสเตอร์ แผ่นพับ สติกเกอร์ สื่อดิจิทัล) โดยมุ่งเน้นความสำคัญของการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการขยะ การตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และการคัดแยกขยะ ลดค่าธรรมเนียม (ธ.ค. ๒๕๖๘)

๕. ออกแบบการประเมินการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย เพื่อสำรวจการรับรู้และเข้าใจของประชาชนในกลุ่มที่ ๑ และประเมินการเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์ (ธ.ค. ๒๕๖๘)

๖. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ (ม.ค. - มี.ค. ๒๕๖๙)

๖.๑ ลงพื้นที่ชุมชน ให้กรรมการชุมชนร่วมเป็นเครือข่าย ร่วมกับฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ

๖.๒ ธารรงค์ผ่านโครงการต่าง ๆ ที่สำนักงานเขตปทุมวันจัดขึ้น โดยสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนด้วยการนำใบเสร็จค่าธรรมเนียมมาแลกของที่ระลึก เช่น ต้นไม้ ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น

๖.๓ ธารรงค์ผ่านโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่สำนักงานเขตปทุมวัน

๗. จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับประชาชน เพื่อสร้างกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วม ทำให้เกิดความสนใจและเพิ่มการตระหนักรู้เกี่ยวกับการจ่ายค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย และลงทะเบียนการคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay) (เม.ย. - มิ.ย. ๒๕๖๙)

๗.๑ การจัดงานประกวดสร้างคอนเทนต์ผ่านโซเชียล โดยให้ประชาชนในพื้นที่เขตปทุมวันสร้างสรรค์สื่อทางโซเชียลที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเชิญชวนให้จ่ายค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย และลงทะเบียนการคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay) ซึ่งมุ่งหวังว่าการที่ประชาชนเป็นผู้ผลิตสื่อเอง จะสามารถเข้าถึงชุมชนได้อย่างแท้จริง ทำให้มีการเรียนรู้ และเข้าใจถึงปัญหาของการไม่ชำระค่าธรรมเนียมในพื้นที่เขตปทุมวัน (เป็นกิจกรรมที่ผ่านการสอบถามความคิดเห็นจากประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เขตปทุมวัน) มีขั้นตอน ดังนี้

๗.๑.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ตัดสินการประกวด เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ และตรวจสอบความถูกต้องของสื่อก่อนทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๗.๑.๒ ประชาสัมพันธ์การจัดงานประกวด เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนในพื้นที่เขตปทุมวันทราบและเข้าร่วมโครงการ โดยกำหนดให้ผู้เข้าร่วมการประกวด ต้องเป็นประชาชนในพื้นที่สำนักงานเขตปทุมวัน

๗.๑.๓ กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการประกวด เช่น ยอดไลค์ ยอดคอมเมนต์ เป็นต้น

๗.๑.๔ ประกาศผลพร้อมมอบรางวัล

๗.๒ จัดประกวดชุมชนชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยจ่ายครบทุกหลังคาเรือน เพื่อให้ชุมชนทราบและตระหนักถึงความสำคัญของการจ่ายค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย และลงทะเบียนการคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay) นอกจากนั้นยังสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของชุมชน เพื่อให้ชุมชนที่ได้รับรางวัลเป็นชุมชนต้นแบบที่ดี ให้กับชุมชนอื่น

๗.๒.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ตัดสินการประกวด เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์

๗.๒.๒ ประชาสัมพันธ์การจัดงานประกวด เพื่อเชิญชวนให้ชุมชนในพื้นที่เขตปทุมวันทราบและเข้าร่วมโครงการ ซึ่งผู้เข้าร่วมการประกวด ต้องเป็นชุมชนในพื้นที่สำนักงานเขตปทุมวัน

๗.๒.๓ กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยจ่ายครบทุกหลังคาเรือน

๗.๒.๔ ประกาศผลพร้อมมอบรางวัล

๘. ทดแบบการประเมินการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยภายหลังการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ (ก.ค. ๒๕๖๙)

๙. รวบรวมผลการประเมิน และสรุปผลการดำเนินโครงการ รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดหรือปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป (ส.ค. ๒๕๖๙)

กลุ่มเป้าหมาย

๑. ประชาสัมพันธ์หลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ในกลุ่มที่ ๑ สถานที่ที่มีปริมาณมูลฝอย ไม่เกิน ๒๐ ลิตร/วัน ของสำนักงานเขตปทุมวัน

๒. โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่สำนักงานเขตปทุมวัน จำนวน ๖ โรงเรียน

๓. ชุมชนในพื้นที่เขตปทุมวัน จำนวน ๑๗ ชุมชน

คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณหรือไม่ หากคาดว่าจะใช้ ต้องใช้ไปกับเรื่องใด มีแหล่งทุนที่สามารถสนับสนุนงานนี้ได้อย่างไร

โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ของสำนักงานเขตปทุมวัน จำนวน ๗๓,๕๐๐ บาท ดังนี้

๑. ค่าออกแบบและผลิตโปสเตอร์/แผ่นพับ จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

๒. ค่าออกแบบและผลิตสติ๊กเกอร์ จำนวน ๑๒,๐๐๐ บาท

๓. ค่าเงินรางวัลสำหรับการประกวดสร้างคอนเทนต์ผลิตสื่อผ่านโซเชียลมีเดียรางวัล จำนวน ๗,๕๐๐ บาท

๓.๑ รางวัลชนะเลิศ จำนวน ๓,๐๐๐ บาท

๓.๒ รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ ๑ จำนวน ๒,๐๐๐ บาท

๓.๓ รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ ๒ จำนวน ๑,๐๐๐ บาท

๓.๔ รางวัลชมเชย จำนวน ๓ รางวัล รางวัลละ ๕๐๐ บาท รวมจำนวน ๑,๕๐๐ บาท

๔. ค่าใช้จ่ายในการจัดประกวดชุมชนชำระค่าธรรมเนียมเก็บข้อมูลเผยแพร่ผลงานทุกหลังคาเรือน จำนวน ๔,๐๐๐ บาท

๔.๑ ค่าป้ายเชิดชูเกียรติให้กับชุมชนที่ชนะการประกวด จำนวน ๑ ป้าย จำนวน ๑,๐๐๐ บาท

๔.๒ ค่าเงินรางวัลสำหรับชุมชนที่ชนะเลิศ จำนวน ๓,๐๐๐ บาท

ทั้งนี้ให้ถือว่าจ่ายได้ตามความจริง ในกรณีงบประมาณขาดโดยขาดหนึ่งไม่เพียงพอ แต่ไม่เกินวงเงินที่ได้รับอนุมัติ

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการ หรือบูรณาการร่วมกัน

สำนักงานเขตปทุมวัน และภาคีเครือข่ายภาคประชาชน

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไร

๑. ประชาชนรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะในกรุงเทพมหานคร

๒. ประชาชนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ และความสำคัญในการชำระค่าธรรมเนียมเก็บข้อมูลเผยแพร่ผลงาน

โครงการนี้ต่อยอดยุทธศาสตร์ และหรือแผนปฏิบัติราชการในประเด็นใด

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๒.๑ คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

แผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานครประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมดี ประเด็นการพัฒนาที่ ๔.๒ จัดการขยะ อากาศ น้ำเสีย OKRs มีทะเบียนผู้เข้าร่วมแยกขยะจากต้นทาง

แผนปฏิบัติราชการประจำปีของสำนักงานเขตปทุมวัน พ.ศ. ๒๕๖๙ ยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมดี ประเด็นการพัฒนาที่ ๔.๒ จัดการขยะ อากาศ น้ำเสีย OKRs สำนักงานเขตปทุมวันมีทะเบียนผู้เข้าร่วมแยกขยะจากต้นทาง

โครงการนี้จะทำให้มหานครน่าอยู่สำหรับทุกคน ตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในมิติใดและข้อใด

ด้านสิ่งแวดล้อมดี

P๑๔๕ สร้างต้นแบบการแยกขยะ ต่อยอดให้การแยกขยะระดับเขตสมบูรณ์ครบวงจร

P๑๔๗ แยกขยะจากต้นทาง

ด้านบริหารจัดการดี

P๑๑๓ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้เพื่อประโยชน์ของคนกรุงเทพ

ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร

๑. รศ.ดร.ทวิตา กมลเวช รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

การจัดงานประกวดสร้างคอนเทนต์ผ่านโซเชียลเป็นความคิดที่ดี เพราะเมื่อเป็นสิ่งที่ประชาชนสร้างขึ้นเองจะทำให้เข้าใจและดึงดูดความสนใจของประชาชนได้มากขึ้น แต่ในการนำเสนอโครงการและรายละเอียดในโครงการควรชี้แจงเหตุผลของการจัดงานประกวดสร้างคอนเทนต์ผ่านโซเชียลให้ชัดเจน เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการกำหนดกิจกรรมในโครงการได้มากขึ้น

๒. นายพิศณุ อินทร์ชัย ผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงาน ก.ก. สำนักงาน ก.ก.

ข้อเสนอแนะ

สถิติการบริหารจัดการขยะปี ๒๕๖๖ จำนวน ๗,๖๓๐ ล้านบาทต่อปี น่าจะเป็นสถิติการบริหารจัดการขยะทั้งหมดไม่ใช่เฉพาะครัวเรือนกลุ่มที่ ๑ สถานที่ที่มีปริมาณมูลฝอยไม่เกิน ๒๐ ลิตร/วัน นอกเหนือจากการใช้ช่องทางการประชาสัมพันธ์ในการทำความเข้าใจและสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ควรศึกษาและหาแนวทางในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้ด้วย

๓. นายภาณุวัฒน์ อ่อนเทศ ผู้อำนวยการสำนักงานยุทธศาสตร์จัดการมูลฝอย สำนักสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างคอนเทนต์ผ่านโซเชียล ควรมีการกำหนดหัวข้อ หลักเกณฑ์ให้อยู่ในกรอบภายใต้กฎหมาย ตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง และไม่ส่งผลกระทบต่อในเชิงลบ

๔. นางสาวศิวพร ยศตรา ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตปทุมวัน สำนักงานเขตปทุมวัน

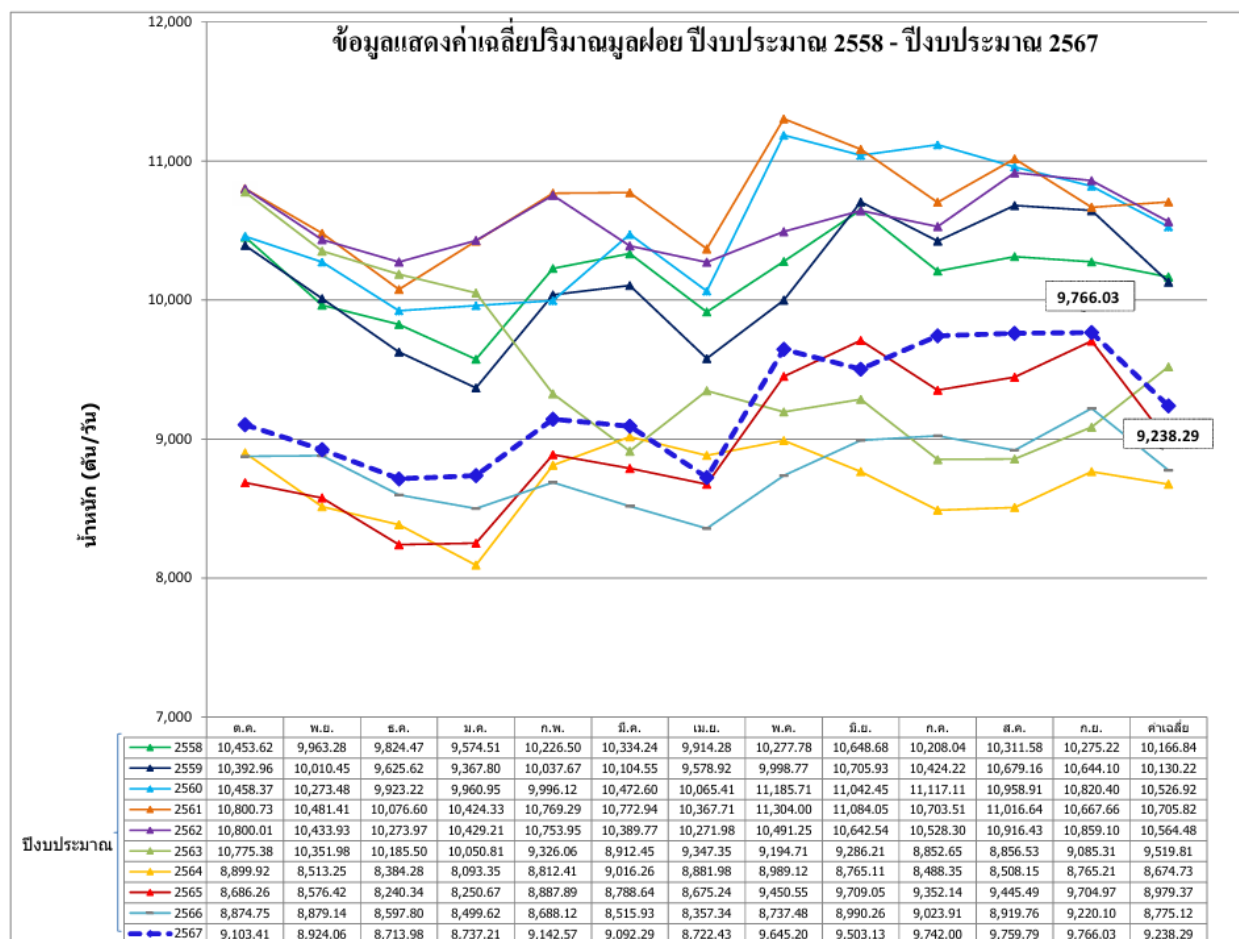
ข้อเสนอแนะ

ปัญหาการจ่ายค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของครัวเรือนกลุ่มที่ ๑ สถานที่ที่มีปริมาณมูลฝอยไม่เกิน ๒๐ ลิตร/วัน เนื่องจากเขตปทุมวันมีประชากรแฝงอยู่จำนวนมาก ก็เป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ และเห็นด้วยกับแนวทางการจัดทำโครงการดังกล่าว อีกทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความสะอาดรวมถึงลูกจ้างในสังกัดมีศักยภาพที่จะช่วยปฏิบัติงานและมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ตามแนวทางของโครงการได้

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ สภาพทั่วไป

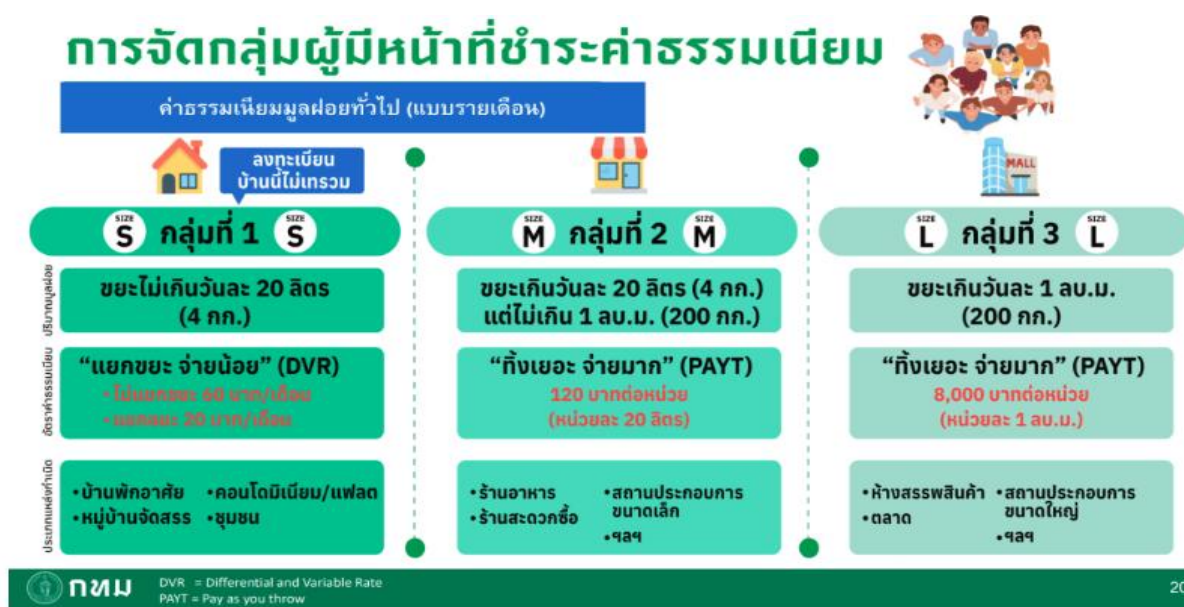
กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงมหานคร และศูนย์กลางการปกครอง การศึกษา การคมนาคม-ขนส่ง การเงินการธนาคาร การพาณิชย์ การสื่อสาร เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศไทย มีประชากรหนาแน่นมากที่สุดในประเทศไทย รวมทั้งประชากรแฝง และนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ในความเป็นเมืองใหญ่ที่ไม่เคยหลับใหล ทั้งยามรุ่งและยามค่ำ มีความคึกคักเต็มไปด้วยแสงสีเสียงตลอดเวลา มีพื้นที่ให้สามารถออกไปทำกิจกรรมต่าง ๆ หลากหลาย และมีสิ่งอำนวยความสะดวกค่อนข้างครบครัน ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ทำให้กรุงเทพมหานคร ประสบปัญหาในการบริหารจัดการเมืองในหลายด้าน ซึ่งปัญหาที่อยู่คู่กับกรุงเทพมหานครมายาวนาน คือ **ปัญหาขยะมูลฝอย** กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองที่สร้างขยะมากที่สุดในประเทศไทย โดยในปี พ.ศ.๒๕๖๗ มีปริมาณขยะมูลฝอย เฉลี่ย ๙,๒๓๘ ตัน/วัน และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น สาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะตามอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการอุปโภคบริโภค ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาขยะล้นเมือง ซึ่งไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกรุงเทพมหานคร แต่ยังส่งผลกระทบในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านความสะอาด สุขอนามัย สิ่งแวดล้อม และยังกระทบต่อการงบประมาณในการบริหารจัดการเมืองอีกด้วย

ภาพแสดงค่าเฉลี่ยปริมาณมูลฝอย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ที่มา : <https://webportal.bangkok.go.th/environmentbma>^(๑)

ตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการขยะอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง และนโยบายสร้างต้นแบบการแยกขยะในระดับเขต เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีและส่งเสริมให้ประชาชนคนอื่น ๆ ได้ปฏิบัติตาม ประกอบกับกรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้เพื่อประโยชน์คนกรุงเทพ เพื่อขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ “กรุงเทพฯ เมืองน่าอยู่สำหรับทุกคน” ดังนั้น กรุงเทพมหานครจึงมีการออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมอัตราใหม่ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นต้นไป เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แหล่งกำเนิดมูลฝอย โดยเฉพาะแหล่งกำเนิดมูลฝอยขนาดเล็ก เช่น บ้านพักอาศัย หมู่บ้านจัดสรร อาคารชุดพักอาศัย ชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการแยกขยะมากยิ่งขึ้น ข้อบัญญัติค่าธรรมเนียมขยะฉบับใหม่นี้ จะช่วยกระตุ้นให้ประชาชน และชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการแยกขยะ และมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความเป็นธรรมในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะ โดยมีการจัดกลุ่มผู้มีหน้าที่ชำระค่าธรรมเนียม (แบบรายเดือน) ดังนี้

ภาพแสดงการจัดกลุ่มผู้มีหน้าที่ชำระค่าธรรมเนียม

ที่มา : [https://theactive.thaipbs.or.th/news/law - rights - ๒๐๒๕๐๒๒๒ - ๒\(๒\)](https://theactive.thaipbs.or.th/news/law - rights - ๒๐๒๕๐๒๒๒ - ๒(๒))

กรุงเทพมหานคร โดยสำนักสิ่งแวดล้อม ได้มีระบบรองรับการรับชำระค่าธรรมเนียม หลังจากประชาชนคัดแยกขยะ สำหรับกลุ่มที่ ๑ (SIZE S) ปริมาณขยะไม่เกินวันละ ๒๐ ลิตร (๔ กก.) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในการตรวจสอบและชำระค่าธรรมเนียมมูลฝอย รวมถึงการเข้าร่วมโครงการ “บ้านนี้ไม่แถม : คัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม” โดยให้ลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชัน BKK Waste Pay ซึ่งมีการลงทะเบียน ๒ รูปแบบ ดังนี้

๑. การลงทะเบียนแบบเดี่ยว ผู้ที่ลงทะเบียนในกลุ่มนี้ ประกอบด้วย บ้านพักอาศัย หมู่บ้านจัดสรร และคอนโดมีเนียม/แฟลตที่ไม่มีนิติบุคคล โดยเจ้าของบ้านหรือผู้เช่าที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ ลงทะเบียนด้วยตนเองทางแอปพลิเคชัน BKK Waste Pay เริ่มลงทะเบียนได้ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๘ เป็นต้นไป และระบบจะแจ้งเตือนให้ส่งภาพหลักฐานการคัดแยกขยะตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๘ และเริ่มจัดเก็บค่าธรรมเนียมอัตราใหม่เมื่อข้อบัญญัติมีผลบังคับใช้ **สิ่งที่ต้องใช้ในการลงทะเบียน** ประกอบด้วย รหัสประจำบ้าน (House ID) ๑๑ หลัก ชื่อ - สกุล เบอร์โทรศัพท์ และภาพถ่ายการคัดแยกขยะ (ขยะเศษอาหาร ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไป) บ้านเรือนที่ลงทะเบียนจะได้รับถุงใส่ขยะเศษอาหารสำหรับ ๑ ปีแรก ทั้งนี้ ระบบจะมีการสุ่มตรวจการคัดแยกขยะทุก ๆ ๓ เดือน

๒. การลงทะเบียนแบบกลุ่ม สำหรับหมู่บ้านจัดสรร อาคารชุดพักอาศัย ที่มีนิติบุคคล และชุมชน ตามระเบียบกรุงเทพมหานคร จะเริ่มลงทะเบียนตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๘ และเริ่มจัดเก็บค่าธรรมเนียมอัตราใหม่ เมื่อข้อบัญญัติมีผลบังคับใช้ โดยสำนักงานเขตพื้นที่ที่จะเชิญนิติบุคคลมาประชุมเพื่อแจ้งรายละเอียดและแนวทางการจัดที่พักรวมมูลฝอยที่คัดแยก ๔ ประเภท รวมถึงขั้นตอนและวิธีการลงทะเบียน **หลักฐานที่ต้องแนบ** เช่น รายงานการประชุมลูกบ้านที่มีมติ รหัสประจำบ้าน (House ID) ๑๑ หลัก และหลักฐานการใช้ประโยชน์ขยะ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กรุงเทพมหานครมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการมูลฝอย ๗,๖๓๐ ล้านบาทต่อปี ในขณะที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ ๕๔๐ ล้านบาทต่อปี คิดเป็น ร้อยละ ๗.๒๑ เนื่องจากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการเก็บขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๔๖ ซึ่งกำหนดให้เก็บเฉพาะค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย แต่ในการบริหารจัดการมูลฝอย **จะต้องมีทั้งค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย และค่าธรรมเนียมกำจัดมูลฝอย**

เมื่อพิจารณาจากจำนวนหลังคาเรือนในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ กรุงเทพมหานครมีจำนวนหลังคาเรือนตามทะเบียนราษฎร ๓,๓๙๑,๗๔๕ หลังคาเรือน จำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียม ๒,๖๗๘,๐๒๒ หลังคาเรือน และจำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ ๒,๑๒๓,๐๑๓ หลังคาเรือน เมื่อเทียบสัดส่วนจำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ ต่อจำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียม คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๒๘ ซึ่งสำนักงานเขตที่มีสัดส่วนจำนวน **หลังคาเรือนที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ ต่อจำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียม ได้น้อยกว่าร้อยละ ๘๐** มีจำนวน ๒๑ สำนักงานเขต ได้แก่ เขตจอมทอง เขตดอนเมือง เขตดุสิต เขตตลิ่งชัน เขตทวีวัฒนา เขตธนบุรี เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตบางกะปิ เขตบางขุนเทียน เขตบางเขน เขตบางคอแหลม เขตบางบอน เขตบางพลัด **เขตปทุมวัน** เขตภาษีเจริญ เขตลาดพร้าว เขตวัฒนา เขตสะพานสูง เขตสาทร และเขตห้วยขวาง ซึ่งปัญหาสำคัญที่ทำให้การจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร ไม่ครอบคลุมจำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมทั้งหมด เนื่องจากประชาชน และภาคเอกชนขอชำระค่าธรรมเนียมหลังจากสิ้นปีงบประมาณ ส่วนหนึ่งไม่พบผู้พักอาศัยในวันทำการ และประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการชำระค่าธรรมเนียม โดยอ้างว่าไม่ได้พักอาศัยในพื้นที่ ไม่ได้ใช้บริการเก็บขนมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมเลียนแบบไม่ชำระค่าธรรมเนียม เนื่องจากไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ และกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมไม่ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ไม่ชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย จำเป็นต้องใช้กฎหมายอื่นมาดำเนินการ ซึ่งมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก และใช้เวลานาน ไม่คุ้มค่าในการดำเนินการ (ที่มา : หนังสือสำนักสิ่งแวดล้อม ที่ กท ๑๑๐๓/๒๐๒๒ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖ เรื่อง รายงานผลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑.๒ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานเขตปทุมวันเป็นเขตเมืองชั้นในของกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ประมาณ ๘.๓๖๙ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๕,๒๐๐ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับสำนักงานเขตราชเทวี สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย สำนักงานเขตบางรัก สำนักงานเขตสาทร และสำนักงานเขตคลองเตย มีลักษณะทางกายภาพเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญหลายสาย อาทิ ถนนพระรามที่ ๑ ถนนพญาไท ถนนเพลินจิต ถนนวิฑู และถนนพระรามที่ ๔ ทั้งยังมีคลองแสนแสบ คลองผดุงกรุงเกษม และคลองโผล่สิงห์โต ซึ่งเป็นระบบระบายน้ำสำคัญในพื้นที่เขต ลักษณะทางเศรษฐกิจของพื้นที่เป็นศูนย์กลางการค้า การเงิน การศึกษา และธุรกิจบริการระดับต้นของประเทศ โดยประชาชนกว่าร้อยละ ๘๐ ประกอบอาชีพในภาคการค้าขาย การบริหารธุรกิจ การธนาคาร และกิจการเอกชน มีสถานศึกษา สถานทูต ศูนย์การค้า โรงแรม และอาคารสำนักงานจำนวนมาก ส่งผลให้เขตปทุมวัน

เป็นพื้นที่ที่มีจำนวนประชากรแฝง และผู้เดินทางเข้า – ออก ในแต่ละวันสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเขตทั่วไปในกรุงเทพมหานคร จากโครงสร้างลักษณะพื้นที่ดังกล่าว ส่งผลให้เขตปทุมวันมีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละวันอยู่ในระดับสูง และมีความหลากหลายของแหล่งกำเนิด ทั้งจากที่พักอาศัย อาคารชุด สถานศึกษาสถานพยาบาล โรงแรม ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร และตลาด

จากผลการดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕^(๓) สำนักงานเขตที่มีสัดส่วนจำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ต่อจำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีจำนวน ๒๑ สำนักงานเขต สำนักงานเขตปทุมวันมีสัดส่วนจำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ต่อจำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียน้อยที่สุด คือ ร้อยละ ๓๒.๔๖

ผลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยในพื้นที่เขตปทุมวัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๗ มีรายละเอียด ดังนี้

๑. ข้อมูลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของกลุ่มที่ ๑ สถานที่ที่มีปริมาณมูลฝอย ๒๐ ลิตร/วัน

ปีงบประมาณ	จำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บ (หลังคาเรือน)	จำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บได้ (หลังคาเรือน)	ร้อยละของหลังคาเรือนที่จัดเก็บได้	จำนวนเงินที่จัดเก็บได้ (บาท)
๒๕๖๕	๓๘,๓๐๖	๑,๖๔๑	๔.๒๘	๒๘๓,๔๖๐.๐๐
๒๕๖๖	๓๒,๕๖๔	๒,๗๕๔	๘.๔๖	๗๘๐,๘๗๕.๐๐
๒๕๖๗	๓๒,๖๒๕	๒,๙๘๖	๙.๑๕	๙๕๒,๙๔๐.๐๐

๒. ข้อมูลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของกลุ่มที่ ๒ สถานที่ที่มีปริมาณมูลฝอย ๒๐ - ๕๐๐ ลิตร/วัน

ปีงบประมาณ	จำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บ (หลังคาเรือน)	จำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บได้ (หลังคาเรือน)	ร้อยละของหลังคาเรือนที่จัดเก็บได้	จำนวนเงินที่จัดเก็บได้ (บาท)
๒๕๖๕	๕,๒๘๓	๔,๕๘๖	๘๖.๘๑	๑,๙๕๗,๐๐๐.๐๐
๒๕๖๖	๕,๒๙๓	๔,๙๖๑	๙๓.๗๓	๒,๔๑๔,๒๘๐.๐๐
๒๕๖๗	๕,๔๕๓	๕,๐๒๑	๙๒.๑๐	๒,๗๕๔,๖๘๐.๐๐

๓. ข้อมูลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของกลุ่มที่ ๓ สถานที่ที่มีปริมาณมูลฝอย ๕๐๑ ลิตร/วัน - ๑ สบ.ม./วัน

ปีงบประมาณ	จำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บ (หลังคาเรือน)	จำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บได้ (หลังคาเรือน)	ร้อยละของหลังคาเรือนที่จัดเก็บได้	จำนวนเงินที่จัดเก็บได้ (บาท)
๒๕๖๕	๒,๖๒๐	๒,๕๑๔	๙๕.๙๕	๑,๖๖๒,๑๐๐.๐๐
๒๕๖๖	๒,๘๐๙	๒,๖๑๖	๙๓.๑๓	๑,๘๓๔,๓๒๐.๐๐
๒๕๖๗	๒,๘๐๙	๒,๘๐๕	๙๙.๘๖	๑,๗๙๔,๑๔๐.๐๐

๔. ข้อมูลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของกลุ่มที่ ๔ สถานที่ที่มีปริมาณมูลฝอยมากกว่า ๑ ลบ.ม./วัน

ปีงบประมาณ	จำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บ (หลังคาเรือน)	จำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บได้ (หลังคาเรือน)	ร้อยละของหลังคาเรือนที่จัดเก็บได้	จำนวนเงินที่จัดเก็บได้ (บาท)
๒๕๖๕	๓,๗๖๓	๒,๗๑๑	๗๒.๐๔	๑๗,๗๑๔,๐๐๐.๐๐
๒๕๖๖	๓,๙๒๗	๒,๘๗๖	๗๓.๒๔	๒๒,๐๒๗,๘๐๐.๐๐
๒๕๖๗	๓,๙๒๘	๓,๙๒๗	๙๙.๙๗	๑๘,๗๗๑,๙๐๐.๐๐

จากข้อมูลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของสำนักงานเขตปทุมวัน พบว่า การจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของกลุ่มที่ ๑ สถานที่ที่มีปริมาณมูลฝอย ๒๐ ลิตร/วัน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ถึง ๒๕๖๗ มีจำนวนหลังคาเรือนที่ชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๘ ร้อยละ ๘.๔๖ และร้อยละ ๙.๑๕ ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มอื่น ๆ มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ ๗๐ ซึ่งปัญหาสำคัญที่ทำให้สำนักงานเขตปทุมวันจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยได้ไม่ครอบคลุมหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บ มีดังนี้

๑. ประชาชนยังไม่มีความเข้าใจหรือไม่เห็นความสำคัญของการชำระค่าธรรมเนียม บางส่วนยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยเป็นบริการที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย หรือเป็นภาระหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ

๒. ข้อจำกัดด้านการบังคับใช้กฎหมาย ไม่ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ต้องใช้กฎหมายอื่นมาดำเนินการ ซึ่งมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก และไม่คุ้มค่าต่อการดำเนินการ ส่งผลให้ผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมบางรายเพิกเฉยต่อการชำระค่าธรรมเนียม

จากสภาพของปัญหาดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของสำนักงานเขตปทุมวัน ประกอบกับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ กรุงเทพมหานคร มีนโยบายกระตุ้นให้ประชาชนและชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง และสร้างความเป็นธรรมในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะ ตามโครงการ “บ้านนี้ไม่เทรวม : คัดแยกขยะ ลดค่าธรรมเนียม” โดยลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการผ่านทางแอปพลิเคชัน BKK Waste Pay ซึ่งเป็นระบบตรวจสอบและชำระค่าธรรมเนียมมูลฝอยผ่านระบบออนไลน์ ดังนั้น จึงควรมีการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้ประชาชนในเขตปทุมวันตระหนักถึงความสำคัญของการคัดแยกขยะ และการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

๑.๓ ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๒.๑ คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

แผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ด้านที่ ๔ สิ่งแวดล้อมดี ประเด็นการพัฒนา ๔.๒ จัดการขยะ อากาศ น้ำเสีย

๑.๔ ความเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ด้านสิ่งแวดล้อมดี

พ๑๔๕ สร้างต้นแบบการแยกขยะ ต่อยอดให้การแยกขยะระดับเขตสมบูรณ์ครบวงจร

พ๑๔๗ แยกขยะจากต้นทาง

ด้านบริหารจัดการดี

พ๑๑๓ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้เพื่อประโยชน์ของคนกรุงเทพ

๑.๕ ข้อมูลพื้นฐานและภารกิจสำคัญของหน่วยงานซึ่งสอดคล้องประเด็นที่ศึกษา

สำนักงานเขตปทุมวัน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปกครอง การทะเบียน การจัดทำแผนพัฒนาเขต การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ การจัดให้มีการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่น ๆ การสาธารณสุขการ การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ การส่งเสริมการลงทุน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดการศึกษา การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิต การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์ การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย การจัดให้มี และบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การส่งเสริมกีฬา การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎร การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว การจัดให้มีการควบคุมสุสานและฌาปนสถาน การควบคุมการเลี้ยงสัตว์ การจัดให้มีและควบคุม การล่าสัตว์ การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพและสาธารณสถานอื่น ๆ การคุ้มครอง ดูแลบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การวิศวกรรมจราจร การดูแลรักษาที่สาธารณะ การควบคุมอาคาร การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดการสิ่งแวดล้อม และมลพิษต่าง ๆ การจัดเก็บรายได้ การบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่กรุงเทพมหานคร และหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดและ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การรักษาสถานะสิ่งแวดล้อม การเก็บขนมูลฝอย (ยกเว้นมูลฝอยในแม่น้ำเจ้าพระยา เรือท่องเที่ยว และเรือสินค้า) การสุขาภิบาลสิ่งปฏิกูล ไขมัน และน้ำมัน การจัดเก็บค่าธรรมเนียม การเก็บขนมูล ฝอยและสิ่งปฏิกูล การปลูก ดูแลและบำรุงรักษาต้นไม้ การพิจารณาอนุญาตตัดและขุดย้ายต้นไม้ในที่สาธารณะ การจัดทำแผนการปลูกต้นไม้และพื้นที่สีเขียวในพื้นที่เขตที่รับผิดชอบ การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณ โบราณสถาน สถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม การสนับสนุนงานป้องกันและบรรเทา- สาธารณภัย และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

๑.๖ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- ๑.๖.๑ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของกระบวนการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย
- ๑.๖.๒ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

บทที่ ๒

ทิศทางการดำเนินงาน

๒.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตปทุมวัน^(๔)

๒.๑.๑ วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตปทุมวันเป็นสำนักงานเขตชั้นนำของกรุงเทพมหานครที่มีการบริหารจัดการที่ทันสมัย ประชาชนมีส่วนร่วม

๒.๑.๒ พันธกิจ

๑. พัฒนาแบบองค์รวมให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม การศึกษามีมาตรฐาน ชุมชนเข้มแข็งพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
๒. พัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบ น่าอยู่อย่างยั่งยืน
๓. เพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการที่ดีที่สุดเพื่อประชาชน
๔. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

๒.๑.๓ เป้าหมาย

ตัววัดผลหลักที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย และการเข้าร่วมลงทะเบียนคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay) ของสำนักงานเขตปทุมวัน คือ OKR ๔๒๑๑ มีทะเบียนผู้เข้าร่วมแยกขยะจากต้นทาง ซึ่งโครงการโครงการ Waste ไม่ฟรี : สร้างจิตสำนึกร่วมจ่าย เพื่อเมืองสะอาดอย่างยั่งยืน ในเขตปทุมวัน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ถังขยะรีไซเคิลกลุ่มที่ ๑ สถานที่ที่มีปริมาณมูลฝอยไม่เกิน ๒๐ ลิตร/วัน ให้ความสำคัญกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย และเข้าร่วมลงทะเบียนคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม ในแอปพลิเคชัน BKK Waste Pay เพิ่มขึ้น จึงกำหนดเป้าหมายโครงการ ดังนี้

๑. เพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับถังขยะรีไซเคิลที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยในกลุ่มที่ ๑ สถานที่ที่มีปริมาณมูลฝอยไม่เกิน ๒๐ ลิตร/วัน รับรู้ เข้าใจ และให้ความสำคัญกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย
๒. เพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ถังขยะรีไซเคิลที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยในกลุ่มที่ ๑ สถานที่ที่มีปริมาณมูลฝอยไม่เกิน ๒๐ ลิตร/วัน เข้าร่วมลงทะเบียนคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay)

๒.๑.๔ ยุทธศาสตร์

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๒.๑ คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

แผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมดี ประเด็นการพัฒนา ๔.๒ จัดการขยะ อากาศ น้ำเสีย OKR มีทะเบียนผู้เข้าร่วมแยกขยะจากต้นทาง

แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ของสำนักงานเขตปทุมวัน ยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมดี ประเด็นการพัฒนา ๔.๒ จัดการขยะ อากาศ น้ำเสีย OKR มีทะเบียนผู้เข้าร่วมแยกขยะจากต้นทาง

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรที่ศึกษา

๒.๒.๑ ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๑. มีช่องทางการชำระค่าธรรมเนียมที่สะดวก และหลากหลายช่องทาง เช่น BKK Waste Pay, ระบบ Mobile Banking, ธนาคาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความสะอาดฯ จัดเก็บที่หน้าบ้านและที่สำนักงานเขต เป็นต้น ๒. สำนักงานเขตให้ความสำคัญกับมาตรการจูงใจในการคัดแยกขยะเพื่อลดค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ๓. บุคลากรในองค์กรมีคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการขยะ และชำนาญในพื้นที่ของตนเองรับผิดชอบ ๔. ผู้บริหารให้ความสำคัญและผลักดันเรื่องการจัดเก็บรายได้และค่าธรรมเนียมทุกประเภทเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับกรุงเทพมหานคร ๕. สำนักงานเขตมีการบริหารจัดการที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ๖. สำนักงานเขตมีการจัดเก็บฐานข้อมูลเกี่ยวกับลูกหนี้ค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย	๑. ยังไม่มีระบบหรือเจ้าหน้าที่ในการติดตามผู้ที่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมมูลฝอย ๒. งบประมาณในการดำเนินการจำกัด ๓. การบังคับใช้กฎหมายจัดเก็บค่าธรรมเนียมยังไม่เข้มงวด และไม่มีบทลงโทษหรือค่าปรับแก่ผู้ที่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมที่ชัดเจน ๔. เวลาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่ตรงกับเวลาที่ประชาชนอยู่บ้าน ทำให้บางครั้งเมื่อเจ้าหน้าที่ออกพื้นที่ไปจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยแล้วไม่พบใคร ๕. ระบบฐานข้อมูลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมอาจยังไม่ครบถ้วน หรือเลขที่บ้านไม่ตรงกับความเป็นจริง

๒.๒.๒ ปัจจัยภายนอก

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threat)
๑. กระแสการรักษาโลกและความใส่ใจสิ่งแวดล้อมของสังคมกำลังเป็นที่นิยม ๒. สังคมปัจจุบันเป็นสังคมดิจิทัล ซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงการใช้ระบบการชำระเงินออนไลน์ได้อย่างสะดวกสบาย ๓. มีเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชนและชุมชน ๔. การประชาสัมพันธ์ผ่าน Social Media และสื่อออนไลน์ สามารถเข้าถึงประชาชนได้มากขึ้นในวงกว้าง ๕. สำนักสิ่งแวดล้อมมีมาตรการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง เพื่อลดค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย	๑. ประชาชนบางส่วนไม่ทราบว่าต้องชำระค่าธรรมเนียม ๒. ประชาชนบางส่วนไม่ให้ความสำคัญกับการชำระค่าธรรมเนียม ซึ่งอาจมองว่าเป็นภาระ และบางกลุ่มมีความคิดว่าการเก็บขยะควรเป็นบริการจากทางภาครัฐ ไม่ควรต้องเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่ม ๓. ปัญหาทางการเมืองหรือการเปลี่ยนนโยบายของผู้บริหารอาจส่งผลกระทบต่อเนื่องของโครงการ ๔. บางครัวเรือนที่มีรายได้น้อย มองว่าการชำระค่าธรรมเนียมเป็นภาระการเงินไม่ใช่เรื่องจำเป็น ๕. ประชาชนไม่เชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่ เนื่องจากปัจจุบันมีฉ้อโกงในหลายรูปแบบ

๒.๓ กลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนางานที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (strength) (ตามข้อ ๒.๒.๑)	จุดอ่อน (Weakness) (ตามข้อ ๒.๒.๑)
โอกาส (Opportunities) (ตามข้อ ๒.๒.๒)	SO ใช้จุดแข็งร่วมกับโอกาส (กลยุทธ์เชิงรุก) ๑. ช่องทางชำระค่าธรรมเนียมที่หลากหลาย (S๑) ร่วมกับแนวโน้มสังคมดิจิทัล (O๒) เพื่อส่งเสริมการชำระค่าธรรมเนียมออนไลน์ ๒. การให้ความสำคัญกับมาตรการจูงใจ (S๒) ร่วมกับการมีมาตรการคัดแยกขยะเพื่อลดค่าธรรมเนียม (O๕) และ กระแสรักโลก (O๑) เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนร่วมแยกขยะและยินดีจ่ายค่าธรรมเนียม ๓. ให้อุปกรณ์มีส่วนร่วมร่วมกับเครือข่ายชุมชน (S๓ + O๓) เพื่อรณรงค์สร้างจิตสำนึกในระดับพื้นที่	WO ใช้โอกาสลดจุดอ่อน (กลยุทธ์เชิงแก้ไข) ๑. การใช้ Social Media (O๔) เพื่อช่วยติดตาม/แจ้งเตือนผู้ที่ไม่ชำระค่าธรรมเนียม (W๑) และประชาสัมพันธ์ให้ทราบว่าควรชำระค่าธรรมเนียม (T๑) ๒. ใช้ระบบดิจิทัล (O๒) เพื่อทดแทนงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด (W๒) เช่น e - Bill หรือการแจ้งเตือนผ่านแอปพลิเคชัน
อุปสรรค (Threat) (ตามข้อ ๒.๒.๒)	ST ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค (กลยุทธ์เชิงป้องกัน) ๑. ประชาสัมพันธ์ช่องทางการชำระค่าธรรมเนียมที่สะดวก (S๑) ให้กับลูกหนี้ค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย (S๒) เพื่อให้รับทราบเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียม (T๑) ๒. สร้างความโปร่งใสในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม (S๕) และส่งเสริมให้เห็นประโยชน์ผ่าน Social Media (S๔ + O๔) เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่น ลดความไม่ไว้วางใจของประชาชน (T๕)	WT แก้ไขจุดอ่อนและเลี่ยงอุปสรรค (กลยุทธ์เชิงรับ) ๑. ปรับระบบฐานข้อมูลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมให้ถูกต้องและครบถ้วน (W๕) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและลดโอกาสถูกมองว่าไม่โปร่งใส (T๕) ๒. แก้ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย (W๓) ด้วยการเสนอปรับปรุงนโยบายร่วมกับผู้บริหาร (T๓) ๓. เสนอรูปแบบค่าธรรมเนียมแบบแบ่งจ่ายหรือมีส่วนลดสำหรับผู้มีรายได้น้อย (W๒ + W๓) เพื่อลดผลกระทบต่อกลุ่มเปราะบาง (T๔)

๒.๔ เป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๑. เพื่อเพิ่มสัดส่วนของจำนวน หลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ ในเขตปทุมวัน	ร้อยละของจำนวนหลังคาเรือน กลุ่มที่ ๑ ที่ต้องจัดเก็บ ค่าธรรมเนียมทั้งหมดใน เขตปทุมวันมีการชำระ ค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย (ร้อยละ ๑๕)	วิธีการ ๑. ติดตามผลการชำระ ค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย จากหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ๒. นำมาเปรียบเทียบกับหลังคา เรือนกลุ่มที่ ๑ ที่ต้องจัดเก็บ ค่าธรรมเนียมทั้งหมด เครื่องมือ แบบรายงานผลการจัดเก็บ ค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย
๒. เพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ ประชาชนลงทะเบียน คัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay)	ร้อยละของจำนวนหลังคาเรือน กลุ่มที่ ๑ ที่ต้องจัดเก็บ ค่าธรรมเนียมในเขตปทุมวันมีการ ลงทะเบียนคัดแยกขยะ ลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา (เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐)	วิธีการ ติดตามจำนวนการลงทะเบียนใน แอปพลิเคชัน BKK Waste Pay เครื่องมือ แอปพลิเคชัน BKK Waste Pay
๓. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ และให้ความสำคัญกับ การชำระค่าธรรมเนียม เก็บขนมูลฝอย	ร้อยละของหลังคาเรือนที่ต้อง จัดเก็บค่าธรรมเนียมกลุ่มที่ ๑ ในเขตปทุมวัน ที่ตอบแบบ ประเมินรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับ การชำระค่าธรรมเนียมเก็บขน มูลฝอย (ร้อยละ ๘๐ ของผู้ตอบ แบบประเมินรับรู้และเข้าใจ เกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียม)	วิธีการ ประเมินการรับรู้และเข้าใจของ ประชาชนในกลุ่มที่ ๑ เครื่องมือ แบบประเมินการรับรู้และเข้าใจ เกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียม เก็บขนมูลฝอย

การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากการเข้าร่วมหารือกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตปทุมวัน และการจัดทำแบบสอบถาม การรับรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย สรุปข้อมูลได้ ดังนี้

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความต้องการ	การดำเนินการ/กิจกรรม
ผู้บริหาร สำนักงานเขตปทุมวัน	ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจ ประเด็น “ใครสร้าง ใครจ่าย” ให้รับรู้ ถึงปริมาณขยะ และค่าธรรมเนียม ที่ต้องชำระ	จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ (โปสเตอร์ แผ่นพับ สติกเกอร์ สื่อดิจิทัล) โดยมุ่งเน้นความสำคัญของการชำระ ค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ต้นทุน ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการขยะ การตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และการคัดแยกขยะ ลดค่าธรรมเนียม
ฝ่ายรักษา สำนักงานเขตปทุมวัน	มีจำนวนลูกหนี้ค้างชำระสะสม เป็นจำนวนมาก และเจ้าหน้าที่ไม่สามารถ พบผู้ชำระได้ในเวลาราชการ	- รวบรวมข้อมูล สถิติ ของจำนวนลูกหนี้ ค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย - ปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ สำนักงานเขตปทุมวัน	การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์กับชุมชน ควรลงพื้นที่ในการประชุมคณะกรรมการ ชุมชน	ดำเนินการประชาสัมพันธ์ลงพื้นที่ชุมชน ให้กรรมการชุมชนร่วมเป็นเครือข่าย ร่วมกับฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ
ประชาชน	- ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบเกี่ยวกับ การชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ไม่ทราบเรื่องการคัดแยกขยะ ลดค่าธรรมเนียม และยังไม่เคยชำระ ค่าธรรมเนียม - ประชาชนต้องการให้เพิ่มการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อออนไลน์ จัดกิจกรรม เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และจัดกิจกรรมภายในชุมชน	- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ (โปสเตอร์ แผ่นพับ สติกเกอร์ สื่อดิจิทัล) - ลงพื้นที่ชุมชน เพื่อรณรงค์และ ประชาสัมพันธ์ - จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับประชาชน

๒.๕ ผลผลิต และตัวชี้วัด ที่สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ

๒.๕.๑ ผลผลิต

๑. สัดส่วนของจำนวนหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ต่อหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่ต้อง
จัดเก็บค่าธรรมเนียมทั้งหมดในเขตปทุมวันเพิ่มขึ้น

๒. จำนวนหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมในเขตปทุมวันมีการลงทะเบียนคัดแยกขยะ
ลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay)

๓. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

๒.๕.๒ ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละ ๑๕ ของจำนวนหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมทั้งหมดในเขตปทุมวัน มีการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย
๒. ร้อยละ ๑๐ ของจำนวนหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมในเขตปทุมวัน มีการลงทะเบียนคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา
๓. ร้อยละ ๘๐ ของหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมกลุ่มที่ ๑ ในเขตปทุมวัน ที่ตอบแบบประเมิน รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

ตารางแสดงความเชื่อมโยงของโครงการกับกลยุทธ์หลักของส่วนราชการ

วิสัยทัศน์	สำนักงานเขตปทุมวันเป็นสำนักงานเขตชั้นนำของกรุงเทพมหานครที่มีการบริหารจัดการที่ทันสมัย ประชาชนมีส่วนร่วม			
ตอบสนองต่อพันธกิจ	ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าหมาย		
๑. พัฒนาแบบองค์รวมให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคมการศึกษามีมาตรฐาน ชุมชนเข้มแข็งพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ๒. พัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบ น่าอยู่อย่างยั่งยืน ๓. เพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการที่ดีที่สุดเพื่อประชาชน ๔. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล	แผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ - ด้านที่ ๔ สิ่งแวดล้อมดี ประเด็นการพัฒนา ๔.๒ จัดการขยะ อากาศ น้ำเสีย - ด้านที่ ๙ บริหารจัดการดี ประเด็นการพัฒนา ๙.๑ ระบบงาน เงิน คน ระเบียบที่มีประสิทธิภาพ	OKR ๔๒๑๑ มีทะเบียนผู้เข้าร่วมแยกขยะจากต้นทาง		
ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัด	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๑. โครงการ Waste ไม่ฟรี : สร้างจิตสำนึกร่วมจ่ายเพื่อเมืองสะอาดอย่างยั่งยืนในเขตปทุมวัน	๑. เพื่อเพิ่มสัดส่วนของจำนวนลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ในเขตปทุมวัน	ร้อยละของจำนวนลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมทั้งหมดในเขตปทุมวันมีการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย (ร้อยละ ๑๕)	๑. สำรวจและปรับปรุงฐานข้อมูลลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมกลุ่มที่ ๑ ให้เป็นปัจจุบัน ๒. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อเผยแพร่ข้อมูล เกี่ยวกับของการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการขยะ การตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และการคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay)	ฝ่ายรักษาฯ

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัด	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๑. โครงการ Waste ไม่ฟรี : สร้างจิตสำนึกร่วมจ่ายเพื่อเมืองสะอาดอย่างยั่งยืนในเขตปทุมวัน (ต่อ)	๒. เพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนลงทะเบียนคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay)	ร้อยละของจำนวนหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมในเขตปทุมวัน มีการลงทะเบียนคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐)	๑. สำรวจและปรับปรุงฐานข้อมูลหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมกลุ่มที่ ๑ ให้เป็นปัจจุบัน ๒. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วม เพื่อเผยแพร่ข้อมูล เกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขยะมูลฝอย ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการขยะ การตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และการคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay)	ฝ่ายรักษาฯ
	๓. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ และให้ความสำคัญกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขยะมูลฝอย	ร้อยละของหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมกลุ่มที่ ๑ ในเขตปทุมวัน ที่ตอบแบบประเมินรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขยะมูลฝอย (ร้อยละ ๘๐ ของผู้ตอบแบบประเมินรับรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียม)	๑. ออกแบบการประเมินการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียม ๒. ทดสอบประเมินการรับรู้ หลังจากร่างกิจกรรม ๓. สรุปผลแบบประเมิน	ฝ่ายรักษาฯ

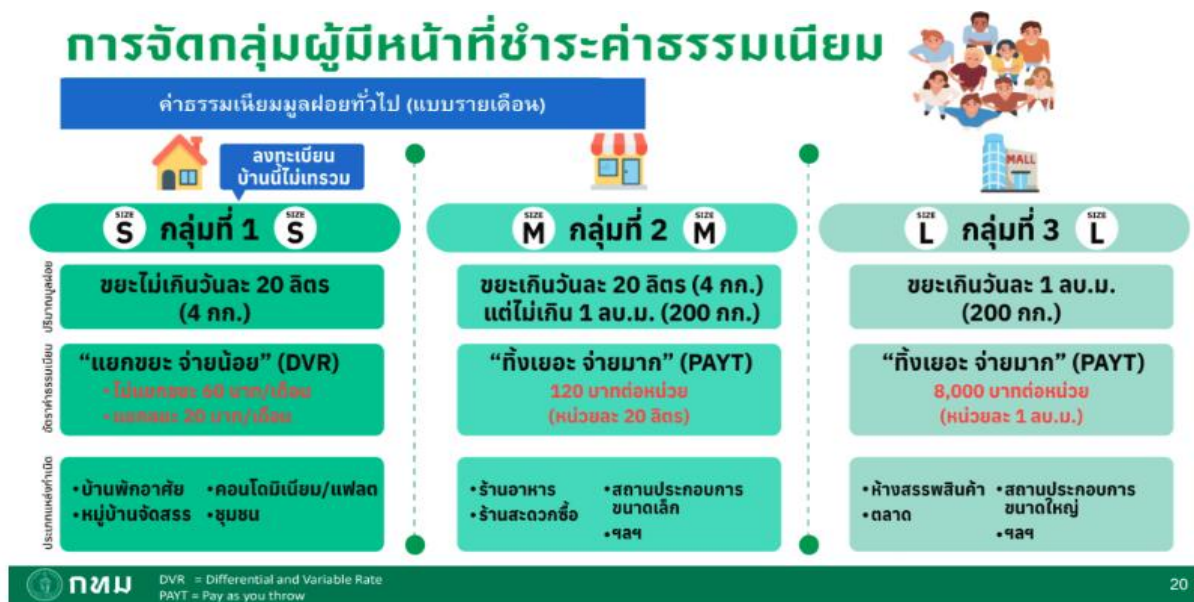
บทที่ ๓

แผนงาน โครงการ และงบประมาณ

โครงการ Waste ไม่ฟรี : สร้างจิตสำนึกร่วมจ่าย เพื่อเมืองสะอาดอย่างยั่งยืนในเขตปทุมวัน

๓.๑ ความสำคัญและที่มา

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวง มหานคร และศูนย์กลางการปกครอง การศึกษา การคมนาคม-ขนส่ง การเงินการธนาคาร การพาณิชย์ การสื่อสาร เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ และการเงินของประเทศไทย มีประชากรหนาแน่นมากที่สุดในประเทศไทย รวมทั้งประชากรแฝง และนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ทำให้ประสบปัญหาในการบริหารจัดการเมืองในหลายด้าน ซึ่งปัญหาที่อยู่คู่กับกรุงเทพมหานครมาช้านาน คือ ปัญหาขยะมูลฝอย กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองที่สร้างขยะมากที่สุดในประเทศไทย โดยในปี พ.ศ.๒๕๖๗ มีปริมาณขยะมูลฝอยเฉลี่ย ๙,๒๓๘ ตัน/วัน ตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ให้ความสำคัญกับการจัดการขยะอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง และนโยบายสร้างต้นแบบการแยกขยะในระดับเขต เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี และส่งเสริมให้ประชาชนคนอื่น ๆ ได้ปฏิบัติตาม ประกอบกับกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้เพื่อประโยชน์คนกรุงเทพฯ เพื่อขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ “กรุงเทพฯ เมืองน่าอยู่สำหรับทุกคน” ดังนั้นกรุงเทพมหานครจึงมีการออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งจะมีผลบังคับให้จัดเก็บค่าธรรมเนียมอัตราใหม่ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ เป็นต้นไป กระตุ้นให้ประชาชน และชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง และสร้างความเป็นธรรมในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะ ตามโครงการ “บ้านนี้ไม่เทรรม : คัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม” โดยลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชัน BKK Waste Pay เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แหล่งกำเนิดมูลฝอยโดยเฉพาะแหล่งกำเนิดมูลฝอยขนาดเล็กมีส่วนร่วมในการแยกขยะมากขึ้น โดยมีการจัดกลุ่มผู้มีหน้าที่ชำระค่าธรรมเนียม (แบบรายเดือน) ดังนี้

ภาพแสดงการจัดกลุ่มผู้มีหน้าที่ชำระค่าธรรมเนียม

ที่มา : <https://theactive.thaipbs.or.th/news/law-rights> - ๒๐๒๕๐๒๒๒ - ๒^(๒)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕^(๓) กรุงเทพมหานครมีจำนวนหลังคาเรือนตามทะเบียนราษฎร ๓,๓๙๑,๗๔๕ หลังคาเรือน จำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียม ๒,๖๗๘,๐๒๒ หลังคาเรือน และจำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ ๒,๑๒๓,๐๑๓ หลังคาเรือน เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ ต่อจำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียม คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๒๘ ซึ่งสำนักงานเขตปทุมวัน อยู่ในกลุ่มสำนักงานเขตที่มีสัดส่วนจำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ ต่อจำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียม น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

ผลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของสำนักงานเขตปทุมวัน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ถึง ๒๕๖๗ พบว่า การจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของกลุ่มที่ ๑ สถานที่ที่มีปริมาณมูลฝอย ไม่เกิน ๒๐ ลิตร/วัน มีจำนวนหลังคาเรือนที่ชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยค่อนข้างน้อย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ปีงบประมาณ	จำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บ (หลังคาเรือน)	จำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บได้ (หลังคาเรือน)	ร้อยละของหลังคาเรือนที่จัดเก็บได้	จำนวนเงินที่จัดเก็บได้ (บาท)
๒๕๖๕	๓๘,๓๐๖	๑,๖๔๑	๔.๒๘	๒๘๓,๔๖๐.๐๐
๒๕๖๖	๓๒,๕๖๔	๒,๗๕๔	๘.๔๖	๗๘๐,๘๗๕.๐๐
๒๕๖๗	๓๒,๖๒๕	๒,๘๘๖	๙.๑๕	๙๕๒,๙๔๐.๐๐

ปัญหาสำคัญที่ทำให้สำนักงานเขตปทุมวันจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยได้ไม่ครอบคลุมจำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บ เนื่องจากประชาชนยังไม่มีความเข้าใจ หรือไม่เห็นความสำคัญของการชำระค่าธรรมเนียม บางส่วนยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยเป็นบริการที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย หรือเป็นภาระหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ อีกทั้งข้อจำกัดด้านการบังคับใช้กฎหมายตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๘ ไม่ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ต้องใช้กฎหมายอื่นมาดำเนินการ ซึ่งมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก และไม่คุ้มค่าต่อการดำเนินการ ส่งผลให้ผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมบางรายเพิกเฉยต่อการชำระค่าธรรมเนียม

ดังนั้น เพื่อกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (หลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑) ในเขตปทุมวัน มีความตระหนักถึงความสำคัญต่อการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย และเป็นการเชิญชวนให้ประชาชนลงทะเบียนคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เขตปทุมวัน มีจำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยได้เพิ่มขึ้น จึงมีแนวคิดที่จะดำเนินโครงการ Waste ไม่ฟรี : สร้างจิตสำนึกร่วมจ่าย เพื่อเมืองสะอาดอย่างยั่งยืนในเขตปทุมวัน

๓.๒ วัตถุประสงค์

- ๓.๒.๑ เพื่อเพิ่มสัดส่วนของจำนวนหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ในเขตปทุมวัน
- ๓.๒.๒ เพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนลงทะเบียนคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay)
- ๓.๒.๓ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ และให้ความสำคัญกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

๓.๓ เป้าหมาย

๓.๓.๑ ผลผลิต (Output)

๑. จำนวนหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมในเขตปทุมวัน มีการลงทะเบียนคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay) เพิ่มขึ้น

๒. หลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมกลุ่มที่ ๑ ในเขตปทุมวัน รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

๓.๓.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

หลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมทั้งหมดในเขตปทุมวัน มีการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยเพิ่มขึ้น

๓.๔ แนวทางการพัฒนา/วิธีดำเนินการ

๓.๔.๑ รวบรวมข้อมูล สถิติ ของจำนวนลูกหนี้ค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยของกลุ่มเป้าหมายในสำนักงานเขตปทุมวัน ๓ ปีย้อนหลัง

๓.๔.๒ สำรวจและปรับปรุงฐานข้อมูลหลังคาเรือนที่ต้องดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยให้เป็นปัจจุบัน

๓.๔.๓ ทบทวนความรู้ ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่เก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ และสามารถสร้างความตระหนักแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ในเรื่องของต้นทุนในการจัดการขยะของกรุงเทพมหานคร และผลกระทบจากการที่ประชาชนไม่ชำระค่าธรรมเนียม

๓.๔.๔ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ โดยมุ่งเน้นความสำคัญของการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการขยะ การตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และการลงทะเบียนคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay) เพื่อเผยแพร่ให้หลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ รับทราบข้อมูล โดยมีสื่อประชาสัมพันธ์ ดังนี้

๑. แผ่นพับ/โปสเตอร์ สำหรับใช้ประชาสัมพันธ์ในการลงพื้นที่ และรณรงค์ผ่านโครงการต่าง ๆ
๒. สติกเกอร์ สำหรับใช้ในการประชาสัมพันธ์ตามหลังคาเรือนพร้อมกับใบแจ้งหนี้
๓. สื่อดิจิทัล เพื่อใช้ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ

๓.๔.๕ ออกแบบการประเมินการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย เพื่อสำรวจการรับรู้และเข้าใจของประชาชนในกลุ่มที่ ๑ และประเมินการเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์

๓.๔.๖ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้กับหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ดังนี้

๑. ลงพื้นที่ชุมชน ให้กรรมการชุมชนร่วมเป็นเครือข่าย ร่วมกับฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ
๒. รณรงค์ผ่านโครงการต่าง ๆ ที่สำนักงานเขตปทุมวันจัดขึ้น โดยสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชน ด้วยการนำใบเสร็จค่าธรรมเนียมมาแลกของที่ระลึก เช่น ต้นไม้ ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น
๓. รณรงค์ผ่านโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่สำนักงานเขตปทุมวัน

๓.๔.๗ จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับประชาชน เพื่อสร้างกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมทำให้เกิดความสนใจ และเพิ่มการตระหนักรู้เกี่ยวกับการจ่ายค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย และลงทะเบียนคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay)

๑. การจัดงานประกวดสร้างคอนเทนต์ผ่านโซเชียล โดยให้ประชาชนในพื้นที่เขตปทุมวันสร้างสรรค์สื่อทางโซเชียลที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเชิญชวนให้จ่ายค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย และลงทะเบียน การคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay) ซึ่งมุ่งหวังว่าการที่ประชาชนเป็นผู้ผลิตสื่อเอง จะสามารถเข้าถึงชุมชนได้อย่างแท้จริง ทำให้มีการเรียนรู้ และเข้าใจถึงปัญหาของการไม่ชำระค่าธรรมเนียมในพื้นที่เขตปทุมวัน (เป็นกิจกรรมที่ผ่านการสอบถามความคิดเห็นจากประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เขตปทุมวัน) มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา												ผู้ที่เกี่ยวข้อง
	ต.ค	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๔. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ (โปสเตอร์ แผ่นพับ สติกเกอร์ สื่อดิจิทัล)			↔										ฝ่ายรักษาฯ
๕. ออกแบบการประเมินการรับรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระ ค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย			↔										ฝ่ายรักษาฯ
๖. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ ๖.๑ ลงพื้นที่ชุมชน ให้ กรรมการชุมชนร่วมเป็นเครือข่าย ร่วมกับฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ ๖.๒ รณรงค์ผ่านโครงการ ต่าง ๆ ที่สำนักงานเขตปทุมวัน จัดขึ้น โดยสร้างแรงจูงใจให้กับ ประชาชน ๖.๓ รณรงค์ผ่านโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่ สำนักงานเขตปทุมวัน				↔		↔							ฝ่ายรักษาฯ ฝ่ายพัฒนา ชุมชนฯ เครือข่าย ประชาชน
๗. จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับ ประชาชน ๗.๑ การจัดงานประกวด สร้างคอนเทนต์ผ่านโซเชียล เพื่อเชิญชวนให้จ่ายค่าธรรมเนียม เก็บขนมูลฝอย และลงทะเบียน การคัดแยกขยะ ลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay) ๗.๒ จัดประกวดชุมชน ชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย จ่ายครบทุกหลังคาเรือน							↔		↔				ฝ่ายรักษาฯ
๘. ทดแบบการประเมิน การรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับ การชำระค่าธรรมเนียม เก็บขนมูลฝอย ภายหลัง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ										↔			ฝ่ายรักษาฯ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา												ผู้ที่เกี่ยวข้อง
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๙. รวบรวมผลการประเมินและสรุปผลการดำเนินโครงการ รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดหรือปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป											↔		ฝ่ายรักษาฯ

๓.๖ งบประมาณ

งบประมาณในการดำเนินโครงการ ให้ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ดังนี้

- ๓.๖.๑ ค่าออกแบบและผลิตโปสเตอร์/แผ่นพับ ขนาด เอ๔ ๕๐,๐๐๐ บาท
(๕,๐๐๐ แผ่น x ๑๐ บาท)
- ๓.๖.๒ ค่าออกแบบและผลิตสติ๊กเกอร์ ขนาด เอ๔ แผ่นละ ๖ ดวง ๑๒,๐๐๐ บาท
(๑,๐๐๐ แผ่น x ๑๒ บาท)
- ๓.๖.๓ ค่าเงินรางวัลสำหรับการประกวดสร้างคอนเทนต์ผลิตสื่อผ่านโซเชียลมีเดียรางวัล ๗,๕๐๐ บาท
๑. รางวัลชนะเลิศ จำนวน ๓,๐๐๐ บาท
 ๒. รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ ๑ จำนวน ๒,๐๐๐ บาท
 ๓. รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ ๒ จำนวน ๑,๐๐๐ บาท
 ๔. รางวัลชมเชย จำนวน ๓ รางวัล รางวัลละ ๕๐๐ บาท รวมจำนวน ๑,๕๐๐ บาท
- ๓.๖.๔ ค่าใช้จ่ายในการจัดประกวดชุมชนชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ๔,๐๐๐ บาท
- จ่ายครบทุกหลังคาเรือน
๑. ค่าป้ายเชิดชูเกียรติให้กับชุมชนที่ชนะการประกวด จำนวน ๑ ป้าย ๑,๐๐๐ บาท
 ๒. ค่าเงินรางวัลสำหรับชุมชนที่ชนะเลิศ จำนวน ๓,๐๐๐ บาท
- รวมจำนวนทั้งสิ้น (เจ็ดหมื่นสามพันห้าร้อยบาทถ้วน) ๗๓,๕๐๐ บาท
- ทั้งนี้ให้ใช้จ่ายได้ตามความจริง ในกรณีงบประมาณยอดโดยอดหนึ่งไม่เพียงพอ แต่ไม่เกินวงเงินที่ได้รับอนุมัติ

๓.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๓.๗.๑ ประชาชนในเขตปทุมวันรับทราบบทบาทหน้าที่ และให้ความสำคัญกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย
- ๓.๗.๒ ประชาชนในเขตปทุมวันรับทราบและเข้าใจถึงความสำคัญในการคัดแยกขยะ และลงทะเบียนเข้าร่วมการคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay)

๓.๘ แนวทางติดตามประเมินผล

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ระดับผลผลิต (Output)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๑. เพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนลงทะเบียนขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay)	ร้อยละของจำนวนหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมในเขตปทุมวันมีการลงทะเบียนขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐)	วิธีการ ติดตามจำนวนการลงทะเบียนในแอปพลิเคชัน BKK Waste Pay เครื่องมือ แอปพลิเคชัน BKK Waste Pay
๒. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และให้ความสำคัญกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย	ร้อยละของหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมกลุ่มที่ ๑ ในเขตปทุมวันที่ตอบแบบประเมินรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย (ร้อยละ ๘๐ ของผู้ตอบแบบประเมินรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียม)	วิธีการ ประเมินการรับรู้และเข้าใจของประชาชนในกลุ่มที่ ๑ เครื่องมือ แบบประเมินการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ระดับผลลัพธ์ (Outcome)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๑. เพื่อเพิ่มสัดส่วนของจำนวนหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ในเขตปทุมวัน	ร้อยละของจำนวนหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมทั้งหมดในเขตปทุมวันมีการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย (ร้อยละ ๑๕)	วิธีการ ๑. ติดตามผลการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยจากหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ๒. นำมาเปรียบเทียบกับหลังคาเรือนกลุ่มที่ ๑ ที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมทั้งหมด เครื่องมือ แบบรายงานผลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

๓.๙ ปัญหาและอุปสรรค (ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น)

๓.๙.๑ ประชาชนรับทราบ แต่ไม่ให้ความสำคัญกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

ข้อเสนอแนะ : ควรประชาสัมพันธ์โดยการสื่อสารผ่านบุคคลที่ประชาชนเชื่อถือ และสร้างการมีส่วนร่วมกับประชาชนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

๓.๙.๒ ประชาชนไม่ตอบกลับแบบประเมินการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

ข้อเสนอแนะ : ควรสร้างแรงจูงใจในการตอบแบบประเมิน เช่น ส่วนลดหรือของสมนาคุณ

๓.๙.๓ สื่อประชาสัมพันธ์เข้าไม่ถึงกลุ่มเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ : ควรเข้าหากกลุ่มเป้าหมายโดยตรง เช่น ร่วมประชุมชุมชน ทำกิจกรรมในชุมชน

ตารางที่ ๑ FMEA การจัดลำดับความสำคัญของกระบวนการ

กระบวนการ	ความถี่ในการเกิด (O)				ความสามารถในการตรวจสอบพบ (I)				ระดับความรุนแรง (S)				คะแนน RPN
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	
ประชาชนรับทราบ แต่ไม่ให้ความสำคัญกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย			✓					✓				✓	๔๘
ประชาชนไม่ตอบกลับแบบประเมินการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย			✓				✓				✓		๒๗
สื่อประชาสัมพันธ์เข้าไม่ถึงกลุ่มเป้าหมาย			✓			✓				✓			๑๒

หมายเหตุ : ระดับคะแนน ๑ - ๔ (๑ = น้อยมาก/๔ = มากที่สุด)

ตารางที่ ๒ FMEA การจัดลำดับความสำคัญของรูปแบบความเสียหายและการกำหนดแนวทางปฏิบัติ

กระบวนการ :							
รูปแบบ ความเสียหาย (Failure Mode)	สาเหตุ (Failure Cause)	ผลกระทบ (Failure effect)	Rating			RPN	แนวทางปฏิบัติ/กิจกรรม ในการลดอุบัติการณ์ ความเสียหาย
			O	D	S		
ประชาชนรับทราบ แต่ไม่ให้ความสำคัญ กับการชำระ ค่าธรรมเนียม เก็บขนมูลฝอย	ไม่ยอมจ่าย ค่าธรรมเนียม	สัดส่วนของ หลังคาเรือน ไม่เป็นไปตาม เป้าหมาย	๓	๔	๔	๔๘	- สื่อสารผ่านบุคคล ที่ประชาชนเชื่อถือ เช่น ผู้นำชุมชน - ใช้แรงจูงใจ เช่น ส่วนลด หรือของสมนาคุณ

กระบวนการ :							
รูปแบบ ความเสียหาย (Failure Mode)	สาเหตุ (Failure Cause)	ผลกระทบ (Failure effect)	Rating			RPN	แนวทางปฏิบัติ/กิจกรรม ในการลดอุบัติเหตุ/การ ความเสียหาย
			O	D	S		
ประชาชนไม่ตอบกลับ แบบประเมิน การรับรู้และเข้าใจ เกี่ยวกับการชำระ ค่าธรรมเนียม เก็บข้อมูลพอ	ไม่ให้ความสำคัญ ในการตอบกลับ แบบประเมิน หรืออาจจะไม่เห็น	ไม่มีข้อมูล การประเมินการรับรู้	๓	๓	๓	๒๗	สร้างแรงจูงใจ ในการตอบแบบประเมิน
สื่อประชาสัมพันธ์ เข้าไม่ถึง กลุ่มเป้าหมาย	ประชาชนไม่อยู่ ในช่วงเวลาที่มี การประชาสัมพันธ์ หรือไม่เข้าร่วม กิจกรรม	ประชาชนบางกลุ่ม ไม่ทราบข้อมูล และ ไม่เกิดพฤติกรรม เปลี่ยนแปลง	๓	๒	๒	๑๒	- ใช้สื่อผสม : แผ่นพับ + ป้าย + Social Media + เสียงตามสายชุมชน - เข้าพบกลุ่มเป้าหมายโดยตรง เช่น ร่วมประชุมชุมชน ทำกิจกรรมในชุมชน

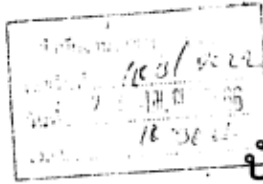
บรรณานุกรม

๑. สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร. สถิติปริมาณมูลฝอยที่จัดเก็บได้ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร : สำนักสิ่งแวดล้อม; ๒๕๕๔- [เข้าถึงเมื่อ ๒๑ มิ.ย. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก : <https://webportal.bangkok.go.th/environmentbma/page/sub/๒๘๒๒๙/สถิติปริมาณมูลฝอย>
๒. The Active Thai PBS [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร : กองบรรณาธิการ The Active; ๒๕๖๘ [เข้าถึงเมื่อ ๒๑ มิ.ย. ๒๕๖๘]. กทม. เตรียมบังคับใช้ “แยกขยะ” ลดค่าธรรมเนียมได้ปลายปี ๖๘. เข้าถึงได้จาก : <https://theactive.thaipbs.or.th/news/law-rights-๒๐๒๕๐๒๒๒-๒>
๓. สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร. รายงานผลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕. เอกสารที่ กท ๑๑๐๓/๒๐๒๒ ลงวันที่ ๗ เม.ย. ๒๕๖๖. กรุงเทพมหานคร : สำนักสิ่งแวดล้อม; ๒๕๖๖.
๔. สำนักงานเขตปทุมวัน. แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเขตปทุมวัน; ๒๕๖๗.

ภาคผนวก

หนังสือที่ กท ๑๑๐๓/๒๐๒๒ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานผลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

หนังสือ กท ๑๑๐๓/๒๐๒๒

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักสิ่งแวดล้อม (สำนักงานจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๒๐๒๕ หรือโทร. ๒๕๑๘ โทรสาร ๐ ๒๒๐๓ ๒๐๓๔)

ที่ กท ๑๑๐๓/ ๒๐๒๒

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานผลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

ต้นเรื่อง สำนักสิ่งแวดล้อมได้รับมอบหมายให้ติดตามและรวบรวมผลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยทั่วไปของสำนักสิ่งแวดล้อมและสำนักงานเขต เป็นประจำทุกปี เพื่อวิเคราะห์และพัฒนาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร

ข้อเท็จจริง สำนักสิ่งแวดล้อมได้รวบรวมผลการดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยทั่วไปของกรุงเทพมหานครประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เรียบร้อยแล้ว สรุปได้ดังนี้

๑. ผลการดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

(๑) หลังคาเรือนตามทะเบียนราษฎร มีจำนวน ๓,๓๙๑,๗๔๕ หลังคาเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๖๕ จากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๓,๒๔๐,๘๙๕ หลังคาเรือน

(๒) หลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียม มีจำนวน ๒,๖๗๘,๐๒๒ หลังคาเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๖๒ จากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๒,๕๓๕,๕๗๗ หลังคาเรือน

(๓) สัดส่วนหลังคาเรือนที่แตกต่างระหว่างจำนวนหลังคาเรือนตามทะเบียนราษฎรและหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียม อยู่ที่ร้อยละ ๒๑.๐๔ ลดลงร้อยละ ๐.๗๒ จากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ ๒๑.๗๖

(๔) หลังคาเรือนที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ มีจำนวน ๒,๑๒๓,๐๑๓ หลังคาเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๘๔ จากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๒,๐๔๔,๕๑๘ หลังคาเรือน

(๕) สัดส่วนจำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บได้ต่อหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมอยู่ที่ร้อยละ ๗๘.๒๘ ลดลงร้อยละ ๑.๓๖ จากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ ๘๐.๖๓

(๖) จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้เป็นจำนวนเงิน ๕๐๗,๑๕๑,๕๐๓ บาท ลดลงร้อยละ ๑.๐๒ จากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งจัดเก็บได้จำนวน ๕๑๒,๔๐๑,๗๑๘ บาท รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๑

๒. สำนักงานเขตที่มีสัดส่วนหลังคาเรือนที่แตกต่างระหว่างหลังคาเรือนตามทะเบียนราษฎรและหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมมากกว่าร้อยละ ๑๐ มีจำนวน ๓๕ สำนักงานเขต ได้แก่ สำนักงานเขต คลองเตย คลองสาน คลองสามวา คันนายาว จตุจักร จอมทอง ดลิ่งชัน ทุ่งครุ ธนบุรี บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ บางขุนเทียน บางเขน บางคอแหลม บางแค บางซื่อ บางบอน บางพลัด บางรัก ประเวศ ป้อมปราบศัตรูพ่าย พญาไท พระโขนง พระนคร ภาษีเจริญ ยานนาวา ราชเทวี ลาดกระบัง วังทองหลาง วัฒนา สวนหลวง สัมพันธวงศ์ สาทร หนองแขม และหนองจอก

๓. จำนวนหลังคาเรือนในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอย ประกอบด้วย หลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียม จำนวน ๒,๖๗๘,๐๒๒ หลังคาเรือน และหลังคาเรือนที่ไม่จัดเก็บค่าธรรมเนียม จำนวน ๗๑๓,๗๒๓ หลังคาเรือน รวมเป็นหลังคาเรือนตามทะเบียนราษฎรทั้งหมด ๓,๓๙๑,๗๔๕ หลังคาเรือน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๒

๔. สำนักงาน...

- ๒ -

๔. สำนักงานเขตที่มีสัดส่วนของจำนวนหลังคาเรือนที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ ต่อหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีจำนวน ๒๑ สำนักงานเขต ได้แก่ สำนักงานเขต จอมทอง ดอนเมือง คลุสิต คลิ่งชัน ทวีวัฒนา ธนบุรี บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ บางกะปิ บางขุนเทียน บางเขน บางคอแหลม บางบอน บางพลัด ปทุมวัน ภาษีเจริญ ลาดพร้าว วัฒนา สะพานสูง สาทร และห้วยขวาง โดยมี สำนักงานเขตปทุมวันจัดเก็บได้ครอบคลุมหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมน้อยที่สุด คือ ร้อยละ ๓๒.๔๖

๕. ปัญหาสำคัญที่ทำให้การจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยไม่ครอบคลุมจำนวน หลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยทั้งหมด ประกอบด้วย

(๑) จำนวนบุคลากรในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมไม่เพียงพอ สำนักงานเขตส่วนใหญ่ไม่มี บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยเป็นการเฉพาะ จำเป็นต้องให้ผู้ปฏิบัติงาน ในฝ่ายรักษาความสะอาดฯ มาทำหน้าที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมอีกหน้าที่หนึ่ง

(๒) ประชาชน และภาคเอกชนส่วนหนึ่งขอชำระค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยหลังจาก สิ้นปีงบประมาณ ส่วนหนึ่งไม่พบผู้พักอาศัยในวันทำการ และการเข้าใช้งานแอปพลิเคชัน BKK Waste Pay ของ ประชาชน สำหรับชำระค่าธรรมเนียมทางอิเล็กทรอนิกส์มีค่อนข้างน้อย

(๓) ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการชำระค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอย โดยอ้างว่า ไม่ได้พักอาศัยในพื้นที่ ไม่ได้ใช้บริการเก็บขนมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร หรือมีพฤติกรรมเลียนแบบไม่ชำระ ค่าธรรมเนียม เนื่องจากไม่ได้รับผลกระทบใดๆ และกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ไม่ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ไม่ชำระค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอย จำเป็นต้องใช้กฎหมายอื่น มาดำเนินการ ซึ่งมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก และใช้เวลานาน ไม่คุ้มค่าในการดำเนินการ

(๔) กรณีผู้เช่าบ้าน อาคาร หรือสถานที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยไม่สามารถ เรียกเก็บค่าธรรมเนียมกับผู้เช่ารายเก่าได้

ข้อพิจารณาและเสนอแนะ สำนักสิ่งแวดล้อม พิจารณาแล้วเพื่อให้การจัดเก็บค่าธรรมเนียม มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงเห็นควรให้สำนักงานเขตดำเนินการ ดังนี้

๑. สำรวจจำนวนหลังคาเรือนที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมในพื้นที่ พร้อมกับปรับปรุงฐานข้อมูล หลังคาเรือนในระบบบริหารจัดการค่าธรรมเนียมการให้บริการในการจัดการมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร (BKK Waste Pay) ให้เป็นปัจจุบัน และดำเนินการตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ด่วน ที่ กท ๑๑๐๓/ว๒๗๘ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทางการดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บค่าธรรมเนียม การให้บริการในการจัดการมูลฝอยของกรุงเทพมหานครอย่างเคร่งครัด

๒. ตรวจสอบข้อมูลผลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยผ่านแบบรายงานต่างๆ ในระบบ BKK Waste Pay ให้ถูกต้องและครบถ้วน (แบบรายงานผลการปฏิบัติงานสำหรับใช้ติดตาม ผลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมฯ ประกอบด้วย แบบ สนข.ธ.๑ - แบบ สนข.ธ.๑๕ และรายงานสรุปผล การจัดเก็บค่าธรรมเนียม ประจำปีงบประมาณ ประกอบด้วย แบบ ธน.ทั่วไป ๐๑ และแบบ ธน.ทั่วไป ๑๐) โดยในปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จะใช้การรายงานข้อมูลผลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากระบบ BKK Waste Pay ทดแทนการรายงานข้อมูลโดยระบบมือ

๓. หากพบผู้ฝ่าฝืนไม่ชำระค่าธรรมเนียมให้ดำเนินการตามแนวทางดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืน ไม่ชำระค่าธรรมเนียมตามหนังสือสำนักสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๑๐๓/๕๗๓๑ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางดำเนินงานด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการมูลฝอยและรูปแบบ การดำเนินงานด้านการเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

๔. กรณี...

- ๓ -

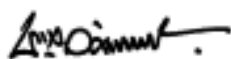
๔. กรณีมีการยกเลิกใบแจ้งหนี้หรือใบเสร็จรับเงินที่พิมพ์จากระบบเครื่อง Handheld Computer และเครื่องพิมพ์ Direct Thermal หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ในสำนักงานเขต ให้เจ้าหน้าที่นำส่งหลักฐานใบแจ้งหนี้หรือใบเสร็จรับเงินดังกล่าวที่ถูกยกเลิก พร้อมรายงานเหตุผลความจำเป็นที่ได้ยกเลิกใบแจ้งหนี้หรือใบเสร็จรับเงินให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกครั้ง เพื่อให้การควบคุมใบแจ้งหนี้และใบเสร็จรับเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และโปร่งใส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายประพาส เหมืองศิริรักษา)
ผู้อำนวยการสำนักงานคลังแวคล้อม

เห็นชอบตามเสนอ

(นายประพาส เหมืองศิริรักษา)
ผู้อำนวยการสำนักงานคลังแวคล้อม
๒๐ เมย ๒๕๖๖

เป็นต้นมา.....

.....

(นายประพาส เหมืองศิริรักษา)
ผู้อำนวยการสำนักงานคลังแวคล้อม
๒๐ เมย ๒๕๖๖

.....

.....

หนังสือ ที่ กท ๑๑๐๓/๒๐๒๒ ฉบับเต็ม

แบบประเมินการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง
☐ ไม่ต้องการระบุ

๑.๒ อายุ

- ☐ ต่ำกว่า ๓๐ ปี
☐ ๓๑ - ๖๐ ปี
☐ มากกว่า ๖๐ ปี

๑.๓ ลักษณะที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบัน

- ☐ บ้านพักอาศัยตนเอง
☐ บ้านเช่า/ห้องเช่า
☐ คอนโดมิเนียม/แฟลต/หอพัก
☐ อาศัยอยู่กับครอบครัว/ผู้อื่น โดยไม่เป็นเจ้าของบ้าน
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ...

๒. การรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

๒.๑ ท่านทราบหรือไม่ว่าในการให้บริการเก็บขนมูลฝอยของกรุงเทพมหานครมีการเก็บค่าธรรมเนียมเป็นแบบรายเดือน/รายปี

- ☐ ทราบ
☐ ไม่ทราบ

๒.๒ ท่านทราบอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยในปัจจุบันหรือไม่

- ☐ ทราบ
☐ ไม่ทราบ

๒.๓ ท่านเคยชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยผ่านช่องทางใด (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ชำระที่สำนักงานเขต
☐ เจ้าหน้าที่มาเก็บที่บ้าน
☐ ชำระผ่านธนาคาร/เคาน์เตอร์เซอร์วิส
☐ ผ่านแอปพลิเคชัน BKK Waste Pay
☐ ชำระผ่านส่วนกลาง/นิติบุคคล/เจ้าของหอพัก
☐ ไม่เคยชำระ
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ...

๒.๔ สาเหตุที่ท่านไม่เคยชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ไม่ทราบว่าต้องชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย
☐ ไม่ทราบว่าต้องชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยในช่องทางใดบ้าง
☐ ชำระตามปกติ
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ...

๒.๕ ท่านทราบหรือไม่ว่ากรุงเทพมหานครมีโครงการบ้านนี้ไม่เทรรม แยกขยะเพื่อลดอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย โดยการลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชัน BKK Waste Pay

- ☐ ทราบ
☐ ไม่ทราบ

๓. การรับรู้และเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

๓.๑ ท่านเคยเห็นหรือได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยหรือไม่

- ☐ เคย
☐ ไม่เคย

๓.๒ ท่านเคยเห็นหรือได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการบ้านนี้ไม่เทรรม แยกขยะเพื่อลดอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย หรือไม่

- ☐ เคย
☐ ไม่เคย

๓.๓ กรณีที่เคยเห็นสื่อประชาสัมพันธ์ ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยจากช่องทางใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ไม่เคยเห็นสื่อประชาสัมพันธ์
☐ เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่แจ้ง
☐ สื่อออนไลน์ (เช่น Facebook, LINE OA)
☐ เว็บไซต์ของสำนักงานเขต
☐ ชุมชน/เพื่อนบ้าน
☐ โทรศัพท์/วิทยุ
☐ ผ่านทางโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่กรุงเทพมหานครจัดขึ้น
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ...

๔. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ตัวอย่างสื่อประชาสัมพันธ์

๑. สติกเกอร์

๒. โปสเตอร์/แผ่นพับ

สรุปการหารือแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

และการประชาสัมพันธ์การคัดแยกขยะ

เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๘ ณ สำนักงานเขตปทุมวัน

ผู้เข้าร่วมการประชุม

๑. นายอิทธิพล อิงประสาร	ผู้อำนวยการเขตปทุมวัน
๒. นางสาวศิวพร ยศตรา	ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตปทุมวัน
๓. นายมนูญ ศรีวิเศษ	หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดฯ
๔. เจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความสะอาดฯ ที่เกี่ยวข้อง	
๕. ผู้แทนจากกลุ่มที่ ๑ ตามหลักสุนทรนักรบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๗	

สรุปการหารือ

๑. สถานการณ์ปัจจุบันและปัญหาที่พบ

๑.๑ ภาระค่าใช้จ่ายและรายได้ไม่สมดุล

กรุงเทพมหานครมีค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะสูงถึงประมาณ ๗,๘๐๐ ล้านบาท/ปี แต่สามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมได้เพียงประมาณ ๘๐๐ - ๑,๐๐๐ ล้านบาท ทำให้รัฐต้องแบกรับภาระงบประมาณส่วนต่างกว่า ๖,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี และมีการปรับอัตราค่าธรรมเนียมขยะจาก ๒๐ บาทเป็น ๖๐ บาทต่อเดือน (เริ่ม ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘) แต่ยังคงต่ำกว่าต้นทุนที่แท้จริง

๑.๒ ปัญหาทัศนคติของประชาชน

ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจผิดว่า “การเก็บขยะเป็นบริการสาธารณะโดยไม่ต้องจ่ายเงิน” ส่งผลให้ขาดความตระหนักในการชำระค่าธรรมเนียม

๑.๓ ยอดลูกหนี้ค้างชำระ

มีจำนวนลูกหนี้ค้างชำระสะสมจำนวนมาก โดยเฉพาะในชุมชน ซึ่งบางรายค้างชำระสะสมข้ามปี แต่ไม่สามารถดำเนินการบังคับทางกฎหมายได้ เนื่องจากค่าธรรมเนียมไม่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้เหมือนภาษี

๑.๔ ช่องทางการชำระเงินไม่สะดวก

ปัจจุบันประชาชนสามารถชำระค่าธรรมเนียมได้ผ่านธนาคารกรุงไทยหรือจ่ายตรงกับเจ้าหน้าที่เท่านั้น ซึ่งปัญหาที่พบคือเจ้าหน้าที่ไม่สามารถพบผู้ชำระได้ในเวลาราชการ และบางกรณีไม่พบเจ้าบ้าน

๑.๕ ข้อจำกัดของการประชาสัมพันธ์

ปัจจุบันเน้นแค่การคัดแยกขยะ แต่ไม่เน้นภาระค่าใช้จ่ายและความจำเป็นของการชำระค่าธรรมเนียม และยังขาดสื่อที่เข้าถึงอารมณ์หรือกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมร่วม

๒. แนวทางและข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

๒.๑ ปรับแนวทางประชาสัมพันธ์

๑. สื่อสารให้ประชาชนตระหนักว่า “ใครก่อขยะ คนนั้นควรรับผิดชอบค่าใช้จ่าย”
๒. ประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงภาระงบประมาณที่รัฐต้องรับผิดชอบ และรายได้จากค่าธรรมเนียมไม่เพียงพอ
๓. ใช้ภาษาง่าย สื่อสารตรง เช่น “ขยะคุณ คุณต้องจ่าย”
๔. จัดทำแผ่นพับ/อินโฟกราฟิกที่แสดงค่าใช้จ่ายต่อปี รายรับจากค่าธรรมเนียม และส่วนต่างที่รัฐต้องจ่าย

๒.๒ ประชาสัมพันธ์ผ่านคณะกรรมการชุมชน

ให้เจ้าหน้าที่เข้าพบและอธิบายข้อมูลแก่คณะกรรมการชุมชน เพื่อถ่ายทอดต่อไปยังประชาชนในพื้นที่ ส่งเสริมบทบาทเครือข่ายชุมชนเป็นกระบอกเสียงในการประชาสัมพันธ์

๒.๓ สสำรวจความคิดเห็นของประชาชน

สำรวจเบื้องต้นว่าเหตุใดประชาชนไม่ชำระค่าธรรมเนียม เช่น ไม่รู้ หรือไม่เห็นความสำคัญ เพื่อนำผลสำรวจ มาออกแบบแนวทางประชาสัมพันธ์ให้ตรงจุด

๓. ข้อเสนอแนะของประธานการประชุม

จัดทำแผนประชาสัมพันธ์แบบบูรณาการ ครอบคลุมทั้งประเด็นค่าธรรมเนียมและการคัดแยกขยะ

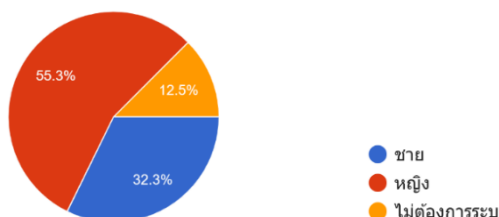

สรุปแบบสอบถามการรับรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

สำรวจประชาชนในพื้นที่เขตปทุมวัน จำนวน ๔๐๐ คน ซึ่งสรุปได้ว่าประชาชนไม่ทราบว่ามีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ร้อยละ ๖๔.๘ ไม่ทราบเกี่ยวกับแอป BKK Waste Pay ร้อยละ ๘๔.๕ และประชาชนมีความสนใจให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการจัดการขยะโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม คือ การประกวดคอนเทนต์ TikTok คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๕ ไปเสร็จแลกแต้ม คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๓ และจัดกิจกรรมภายในชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘ โดยมีผลสำรวจทั้งหมด ดังนี้

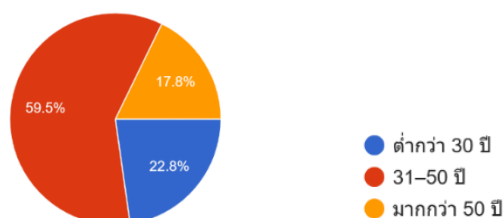
๑. เพศ

- หญิง ๒๒๑ คน
- ชาย ๑๒๙ คน
- ไม่ต้องการระบุ ๕๐ คน

๒. อายุ

- ๓๑ - ๕๐ ปี ๒๓๘ คน
- ต่ำกว่า ๓๐ ปี ๙๑ คน
- มากกว่า ๕๐ ปี ๗๑ คน

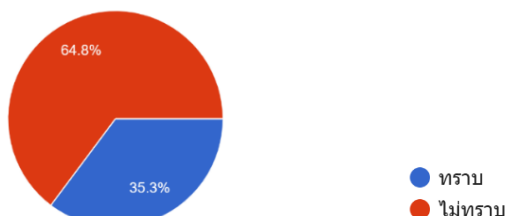
๓. ลักษณะที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบัน

- บ้านพักอาศัยตนเอง ๑๕๑ คน
- บ้านเช่า/ห้องเช่า ๑๓๕ คน
- คอนโดมิเนียม/แฟลต/หอพัก ๖๑ คน
- อาศัยอยู่กับครอบครัว/ผู้อื่น
- โดยไม่เป็นเจ้าของบ้าน ๕๑ คน
- อื่น ๆ (ไม่ตอบ/บ้านพักสวัสดิการ) ๒ คน

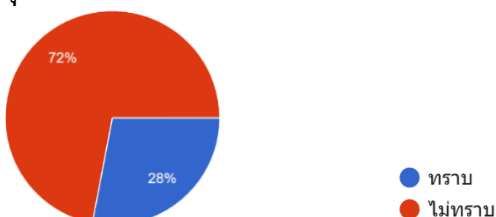
๔. ท่านทราบหรือไม่ว่าในการให้บริการเก็บขนมูลฝอยของกรุงเทพมหานครมีการเก็บค่าธรรมเนียมเป็นแบบรายเดือน/รายปี

- ไม่ทราบ ๒๕๙ คน
- ทราบ ๑๔๑ คน

๕. ท่านทราบอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยในปัจจุบันหรือไม่

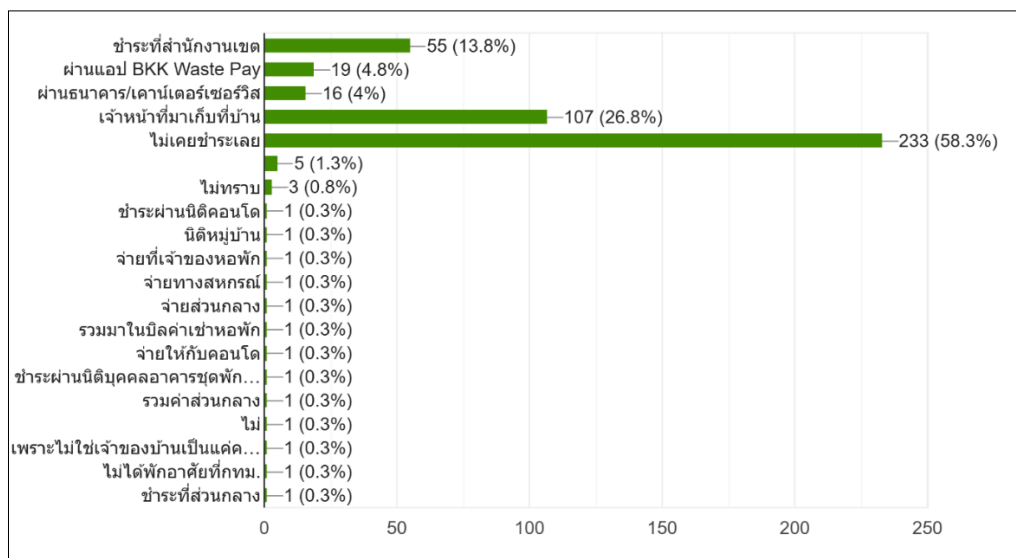
- ไม่ทราบ ๒๘๘ ราย
- ทราบ ๑๑๒ ราย

๖. ท่านเคยชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยผ่านช่องทางใด (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

มีคำตอบ ๓ ลำดับแรก ดังนี้

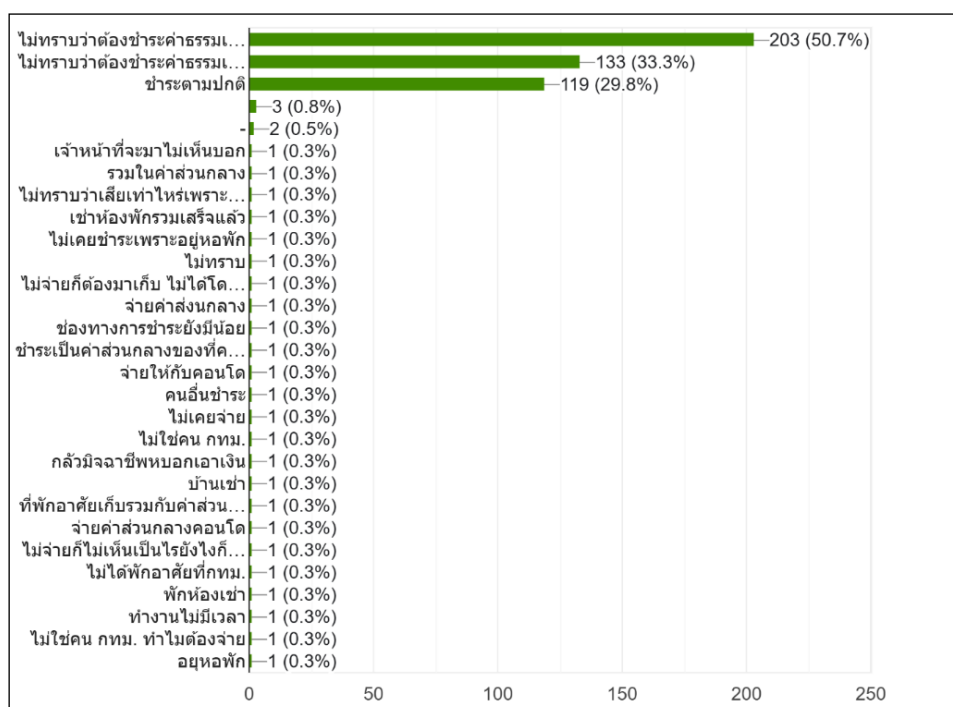
- อันดับ ๑ ไม่เคยชำระเลย คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๓
- อันดับ ๒ เจ้าหน้าที่มาเก็บที่บ้าน คิดเป็น ร้อยละ ๒๖.๘
- อันดับ ๓ ชำระที่สำนักงานเขต คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘

๗. สาเหตุที่ท่านไม่เคยชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

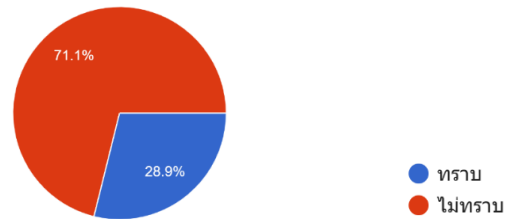
มีคำตอบ ๓ ลำดับแรก ดังนี้

- อันดับ ๑ ไม่ทราบว่าต้องชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย เพราะคิดว่าเป็นการบริการของภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗
- อันดับ ๒ ไม่ทราบว่าต้องชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยในช่องทางใดบ้าง คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓
- อันดับ ๓ ชำระตามปกติ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๘

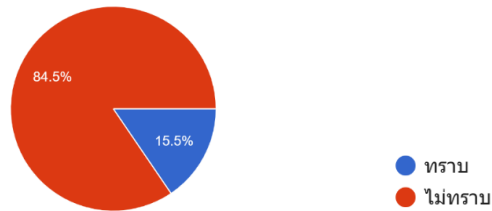
๘. ท่านทราบหรือไม่ว่ากรุงเทพมหานครมีโครงการแยกขยะเพื่อลดอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยได้

- ไม่ทราบ ๒๘๑ คน
- ทราบ ๑๑๔ คน
- ไม่ตอบ ๕ คน

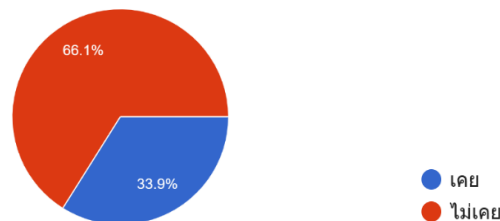
๙. ท่านทราบหรือไม่ว่ากรุงเทพมหานครมี แอป BKK Waste Pay เพื่อเป็นช่องทางในการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย และยังสามารถใช้ลงทะเบียนคัดแยกขยะเพื่อลดค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยกับทางกรุงเทพมหานครได้

- ไม่ทราบ ๓๓๘ คน
- ทราบ ๖๒ คน

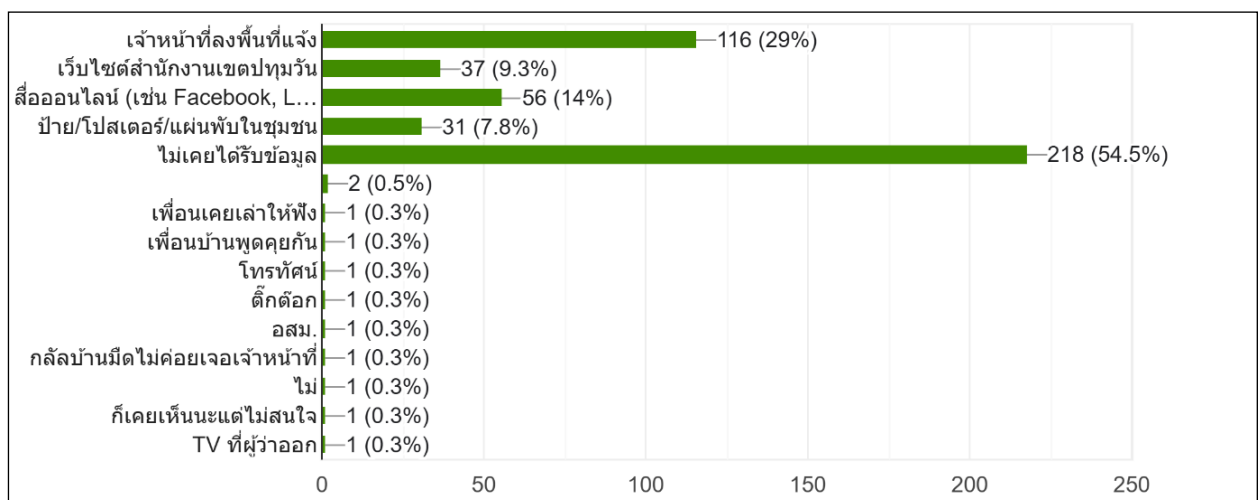
๑๐. ท่านเคยเห็นหรือได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย “บ้านนี้ไม่เทรวม” หรือไม่

- ไม่เคย ๒๖๔ ราย
- เคย ๑๓๕ ราย

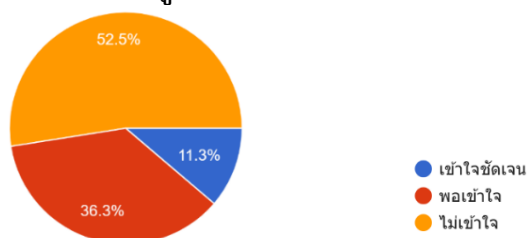
๑๑. กรณีที่เคยเห็นสื่อประชาสัมพันธ์ ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย จากช่องทางใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ) มีคำตอบ ๓ ลำดับแรก ดังนี้

- อันดับ ๑ ไม่เคยได้รับข้อมูล คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๕
- อันดับ ๒ เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่แจ้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๙
- อันดับ ๓ สื่อออนไลน์ (เช่น Facebook, LINE OA) คิดเป็นร้อยละ ๑๔

๑๒. ท่านสามารถเข้าใจข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยได้ชัดเจนหรือไม่

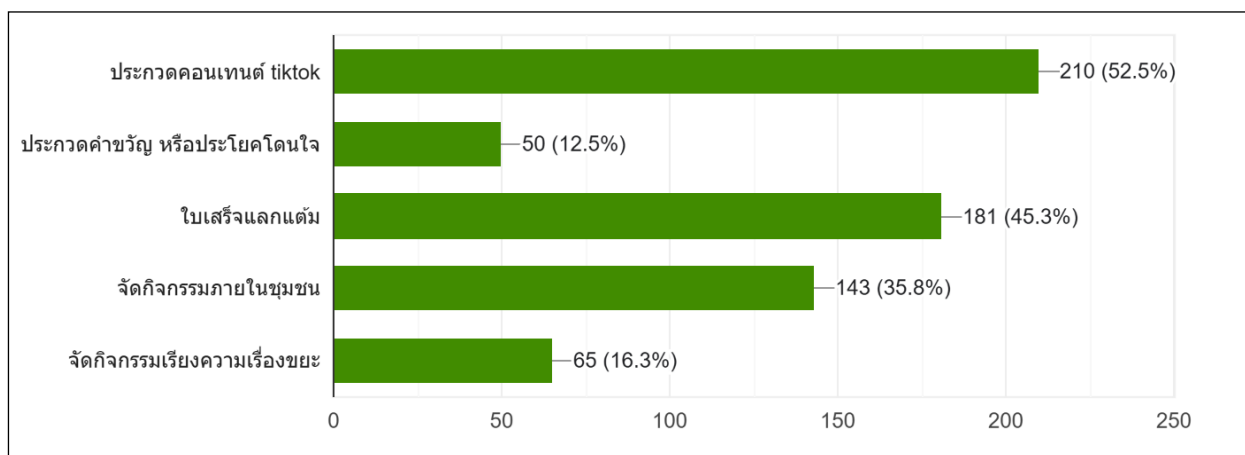
- ไม่เข้าใจ ๒๑๐ คน
- พอเข้าใจ ๑๔๕ คน
- เข้าใจชัดเจน ๔๕ คน

๑๓. หากหน่วยงานภาครัฐมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการจัดการขยะ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมท่านสนใจกิจกรรมประเภทใดมากที่สุด (โปรดเลือก ๓ กิจกรรม)

มีคำตอบ ๓ ลำดับแรก ดังนี้

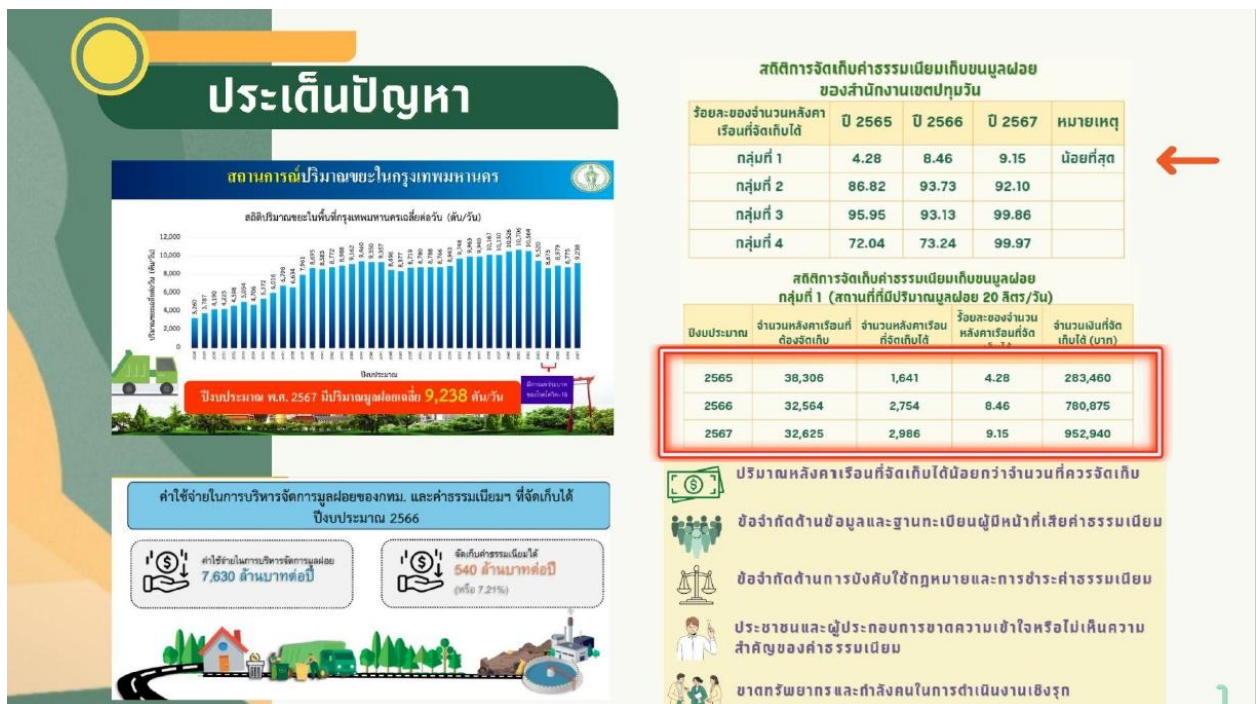
- อันดับ ๑ ประกวดคอนเทนต์ TikTok คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๕
- อันดับ ๒ ใบเสร็จแลกแต้ม คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๓
- อันดับ ๓ จัดกิจกรรมภายในชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘

One Page Summary

Power point นำเสนอผลงาน

กทม

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี
ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
ยุทธศาสตร์ย่อยที่ 2.1 คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

แผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานครประจำปี
พ.ศ. 2569

ด้านที่ 4 สิ่งแวดล้อมดี
4.2 จัดการขยะ อากาศ น้ำเสีย

ด้านบริหารจัดการดี

P113 เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้เพื่อประโยชน์ของคนกรุงเทพฯ

ด้านสิ่งแวดล้อมดี

P145 สร้างต้นแบบการแยกขยะ ต่อยอดให้การแยกขยะระดับเขตสมบูรณ์ครบวงจร
P147 แยกขยะจากต้นทาง

2

กทม

เป้าหมาย

1. ร้อยละของจำนวนหลังคาเรือนกลุ่มที่ 1 มีการชำระค่าธรรมเนียม (ร้อยละ 15)

2. การลงทะเบียนคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 จากปีที่ผ่านมา

3. ประชาชนรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ร้อยละ 80 ของผู้ตอบแบบประเมิน

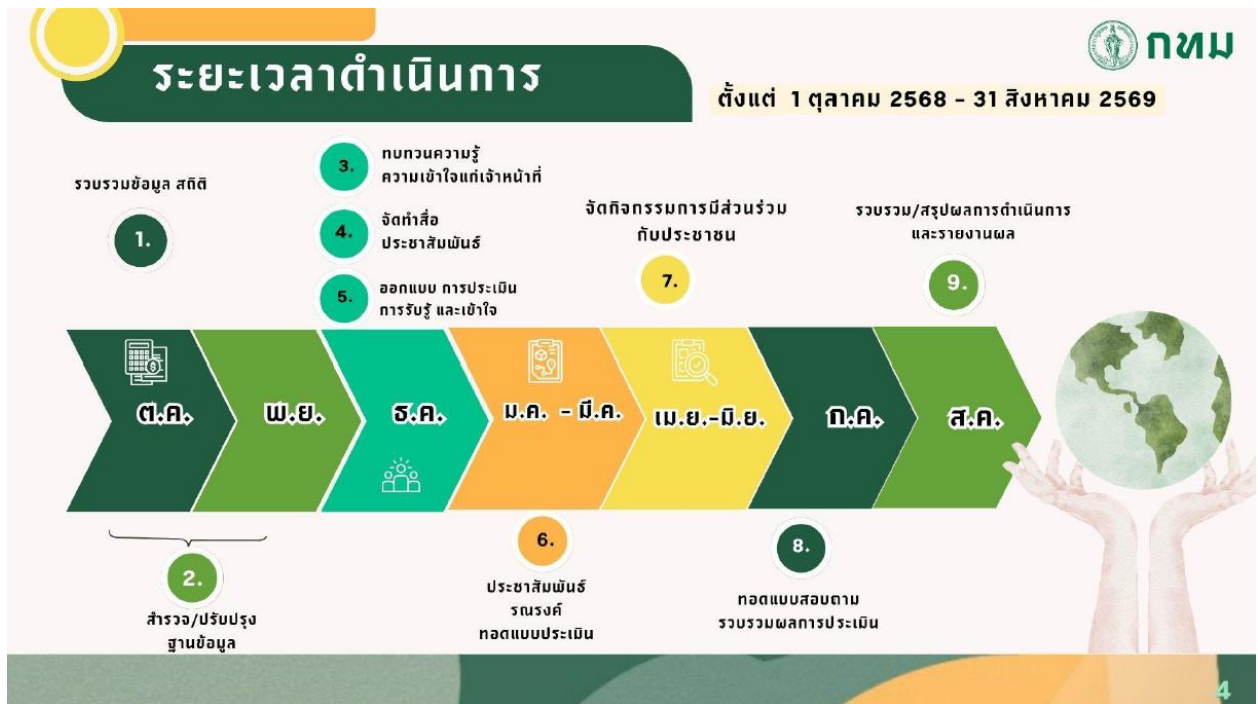

● โครงการลงทะเบียนคัดแยกขยะ

ปี	ร้อยละของจำนวนหลังคาเรือนกลุ่มที่ 1 ที่ชำระค่าธรรมเนียม
2565	4
2566	8
2567	9
2569	15

3

กทม

แนวทาง/วิธีดำเนินการ

7. จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับประชาชน

การจัดงานประกวดสร้างคอนเทนต์ผ่านโซเชียล

จัดประกวดชุมชนชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยจ่ายครบทุกหลังคาเรือน

รางวัลชนะเลิศ 3,000 บาท
รางวัลรองชนะเลิศ 3 รางวัล
รางวัลชมเชย 3 รางวัล

ป้ายเชิดชูเกียรติ พร้อมเงินรางวัลสำหรับชุมชนที่ชนะเลิศ 3,000 บาท

8

กทม

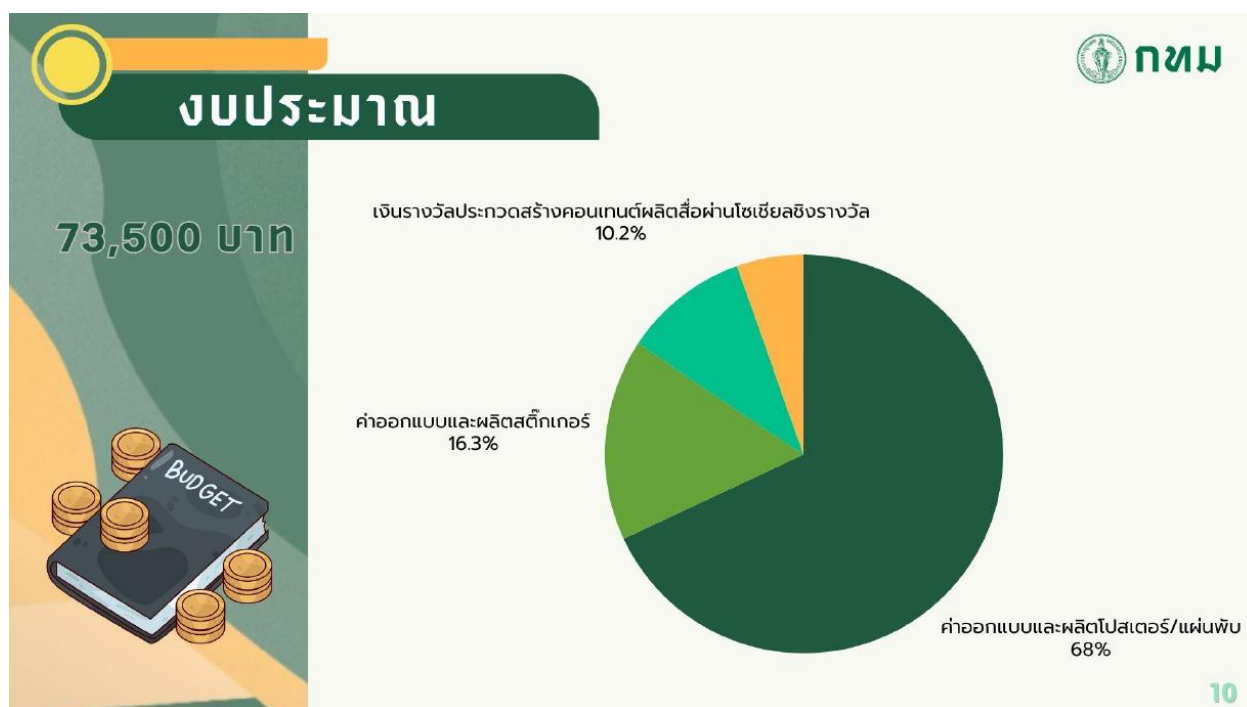
แนวทาง/วิธีดำเนินการ

8. รวบรวมผลการประเมินการรับรู้และเข้าใจของประชาชน

✓

9. สรุปผลแบบประเมิน รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะจากประชาชนกลุ่มเป้าหมาย รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดหรือปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

9

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1 เขตปทุมวันสามารถจัดเก็บรายได้ประเภทค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยได้เพิ่มขึ้น
- 2 ประชาชนรับทราบและเข้าใจถึงความสำคัญในการคัดแยกขยะและลงทะเบียนเข้าร่วมการคัดแยกขยะลดค่าธรรมเนียม (BKK Waste Pay)
- 3 ประชาชนรับทราบบทบาทหน้าที่และความสำคัญในการชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย

11

รายชื่อคณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวอลิสรา เจ๊ะหมัด
 เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
 กลุ่มงานประสานราชการ
 สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร
๒. นางสาวธัญชนก อ้นคมนา
 เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
 กลุ่มงานมูลนิธิ สมาคม ส่วนการปกครอง
 สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร
๓. นางสาววรรณฤดี จันทร์สุข
 นักบัญชีชำนาญการ
 กลุ่มงานบัญชีคลังกรุงเทพมหานคร
 กองบัญชี สำนักการคลัง
๔. นางน้ำฝน ขำสา
 นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ
 ฝ่ายงบประมาณการเงินและบัญชี
 โรงพยาบาลกลาง สำนักการแพทย์
๕. นางสาวกาญจนา ชุ่มกลาง
 เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน
 ฝ่ายบริหารทั่วไป กองวินัยและเสริมสร้างจริยธรรม
 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร
๖. นางสาวทศรี กุลสุวรรณ
 เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน
 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๔
 สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๗. นางสาวอรณิชา ศาลิคุปต์
 นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
 กลุ่มงานยุทธศาสตร์เศรษฐกิจ กองพัฒนายุทธศาสตร์เศรษฐกิจเมือง
 สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล
๘. นางสาวรัษฎัญญ์สร พิมพ์ทอง
 นักวิชาการจัดเก็บรายได้ชำนาญการ
 ฝ่ายรายได้
 สำนักงานเขตคลองเตย
๙. นางสาวรีน่า ปาทาน
 เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
 ฝ่ายทะเบียน
 สำนักงานเขตทวีวัฒนา
๑๐. นางสาวเนตรนภิส สำเภาพงศ์
 เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
 ฝ่ายทะเบียน
 สำนักงานเขตบางกอกน้อย
๑๑. นางอภินันท์ โชติกุล
 เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน
 ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ
 สำนักงานเขตปทุมวัน

โครงการ เชื่อมต่อแพทย์เฉพาะทางถึงศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา ด้วยระบบ Teleconsult บทสรุปผู้บริหาร

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point) มีข้อมูล (Data) ไตที่อธิบายปัญหานี้

ความสำคัญของการทำ Teleconsult สำหรับผู้ป่วย E - referral

ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา มีจำนวนผู้ป่วยที่จำเป็นต้องพบแพทย์เฉพาะทางในโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ และผู้ที่มีข้อจำกัดด้านการเดินทาง จากข้อมูล E - referral :

- ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ : ส่งต่อ ๘๓ ราย
- ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ : เพิ่มขึ้นเป็น ๓๐๑ ราย
- ปีงบประมาณ ๒๕๖๘ (ถึง ก.พ.) : ๕๒ ราย

ผู้ป่วยเหล่านี้จำนวนมากไม่สามารถเดินทางไปโรงพยาบาลได้ด้วยตนเอง บางรายต้องพึ่งพาญาติหลาน ซึ่งหากญาติหลานไม่สะดวก เช่น ติดงานหรือไม่มีเวลาพาไป ก็ทำให้ผู้ป่วยพลาดการนัดหมาย และไม่ได้รับการรักษาจากแพทย์เฉพาะทางอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดภาวะแทรกซ้อนหรืออาการทรุดลง และกระทบต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม

จากการศึกษาสถิติโรค พบว่าผู้ป่วยกลุ่มที่มักถูกส่งต่อ ได้แก่ โรคที่สามารถให้บริการผ่าน Teleconsult ได้ เช่น

- กลุ่มโรค NCD (เบาหวาน ความดันโลหิตสูง)
- โรคกระดูกและกล้ามเนื้อ
- โรคจิตเวช
- ศัลยกรรม
- สูติรีเวช

ดังนั้น การนำระบบ Teleconsult มาใช้ที่ศูนย์บริการสาธารณสุขจะช่วยให้ผู้ป่วยได้รับบริการจากแพทย์เฉพาะทางโดยไม่ต้องเดินทางไปโรงพยาบาล เป็นการเพิ่มโอกาสในการรักษาอย่างต่อเนื่อง และลดภาระของครอบครัว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Big Pain Point ของโครงการ

๑. การเข้าถึงบริการแพทย์เฉพาะทางมีข้อจำกัดสูง

- ผู้ป่วยสูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะจำกัดทางกายภาพไม่สามารถไปโรงพยาบาลด้วยตัวเองได้
- ระบบนัดหมายแพทย์ที่โรงพยาบาลไม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ของผู้ป่วยเหล่านี้ได้ทันที

๒. การพลาดการนัดหมายทำให้การรักษาไม่ต่อเนื่อง

- ส่งผลต่อสุขภาพผู้ป่วยโดยตรง ทั้งภาวะแทรกซ้อนและการทรุดของอาการ
- คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยลดลง ทั้งทางกายและจิตใจ

๓. ภาระของครอบครัวเพิ่มขึ้น

- ต้องลางาน พาผู้ป่วยไปโรงพยาบาล
- เกิดค่าใช้จ่ายแฝง เช่น ค่ารถ ค่าเสียเวลา

๔. จำนวนผู้ป่วย E - referral เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากข้อมูล E - referral พบกลุ่มโรคที่ส่งผ่านระบบ E - referral เป็นโรคที่สามารถให้คำปรึกษา ปรับแผนการรักษาผ่านระบบ Teleconsult ได้ เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง แสดงให้เห็นถึงความจำเป็น ที่ระบบการดูแลผู้ป่วยต้องเปลี่ยนรูปแบบใหม่ที่ “เข้าถึงง่าย ใกล้บ้าน และมีประสิทธิภาพ” การจัดทำโครงการ เชื่อมต่อแพทย์เฉพาะทางถึงศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา ด้วยระบบ Teleconsult จึงเป็นการช่วยลดภาระ ลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพของระบบสาธารณสุขอย่างยั่งยืน

ใครได้รับผลกระทบกับปัญหานี้ (ทั้งทางตรงและทางอ้อม)

ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา (Big Pain Point)

๑. กลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ผู้ป่วยที่ต้องพบแพทย์เฉพาะทาง (E - referral patients) โดยเฉพาะ ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีข้อจำกัดด้านการเคลื่อนไหว ไม่สามารถเดินทางไปโรงพยาบาลได้ด้วยตัวเอง เสี่ยงต่อการพลัดการนัดหมาย และไม่ได้รับการรักษาต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดภาวะแทรกซ้อน หรืออาการทรุดลง คุณภาพชีวิต ลดลงทั้งด้าน ร่างกาย และ จิตใจ

๒. กลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม

ครอบครัวของผู้ป่วย (Caregivers)

- ต้องรับภาระในการพาผู้ป่วยไปโรงพยาบาล เช่น การลางาน การจัดสรรเวลา ค่าใช้จ่าย ในการเดินทาง และค่าใช้จ่ายแฝงอื่น ๆ

- บางครอบครัวเกิดความเครียด เพราะไม่สามารถพาผู้ป่วยไปตามนัดได้

บุคลากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาล

- แพทย์เฉพาะทางในโรงพยาบาลต้องรับภาระผู้ป่วยที่มาพบล่าช้า หรืออาการแย่ลง ซึ่งทำให้ การรักษามีความซับซ้อนมากขึ้น

- มีการนัดซ้ำ เมื่อผู้ป่วยไม่ได้มาพบตามนัดเดิม เพิ่มปริมาณงานของแพทย์และพยาบาล

บุคลากรในศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา

- ต้องจัดการประสานงานผู้ป่วย E - referral ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

- เกิดความล่าช้าในการประสานงาน หากผู้ป่วยไม่สามารถเดินทางไปโรงพยาบาลได้

ระบบสาธารณสุขโดยรวม ผู้ป่วยที่อาการทรุดเพราะพลัดการรักษาจะต้องใช้ทรัพยากร ทางการแพทย์มากขึ้นในอนาคต (เช่น การนอนโรงพยาบาลนานขึ้น หรือการใช้จ่ายที่มีราคาแพงกว่า) ทำให้ภาระ ค่าใช้จ่ายของรัฐสูงขึ้น และเกิดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสุขภาพ

แก้ปัญหาอย่างไร อธิบายวิธีแก้ปัญหา สรุปขั้นตอนให้เข้าใจ รวมถึงระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ปัญหา

วิธีแก้ปัญหา

ปัญหาหลักที่โครงการนี้ต้องการแก้ไข คือ ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการแพทย์เฉพาะทาง ความแออัดของโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประชาชน โครงการนี้เสนอการใช้ ระบบ Teleconsult เป็นเครื่องมือเชื่อมโยงการให้บริการทางการแพทย์ จากแพทย์เฉพาะทางที่โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ มาสู่ประชาชนที่ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา โดยมีแนวทางดังนี้ :

๑. ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนได้รับคำปรึกษาทางการแพทย์โดยไม่ต้องเดินทางไป โรงพยาบาล

๒. พัฒนาระบบข้อมูลร่วม เช่น HCIS และ EPHIS เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล

๓. ติดตั้งอุปกรณ์ Teleconsult และสร้างระบบเชื่อมโยงเครือข่ายที่ปลอดภัย

๔. ฝึกอบรมบุคลากร ให้พร้อมใช้งานระบบและให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ติดตามประเมินผล อย่างสม่ำเสมอทั้งเชิงคลินิก ความพึงพอใจ และต้นทุน

สรุปขั้นตอนการดำเนินโครงการ

๑. เตรียมการและวางแผน (เดือนที่ ๑ - ๒)

- ประสานความร่วมมือระหว่างโรงพยาบาลราชพิพัฒน์กับศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา
- วางแผน และออกแบบระบบการให้บริการ Teleconsult

๒. จัดหาอุปกรณ์และติดตั้งระบบ (เดือนที่ ๒ - ๓)

- จัดหาและติดตั้งกล้อง, จอภาพ, ระบบเชื่อมต่อ
- ทดสอบระบบการเชื่อมต่อข้อมูลระหว่าง HCIS และ EPHIS

๓. อบรมบุคลากร (เดือนที่ ๓)

- ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และผู้เกี่ยวข้อง
- สร้างคู่มือการใช้งานระบบ

๔. ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ (เดือนที่ ๓ - ๔)

- แจ้งประชาชนถึงบริการใหม่ผ่านสื่อออนไลน์ และชุมชน
- สร้างความมั่นใจในระบบ Teleconsult

๕. เริ่มให้บริการจริง (เดือนที่ ๔ เป็นต้นไป)

- ให้บริการ Teleconsult ใน ๕ สาขาหลัก
- นัดหมายล่วงหน้า และให้คำปรึกษาผ่านระบบ

๖. ติดตามและประเมินผล (ทุกไตรมาส)

- รวบรวมข้อมูลผลลัพธ์ ความพึงพอใจ และต้นทุน
- รายงานผล และปรับปรุงระบบตามข้อเสนอแนะ

๗. สรุปผลและวางแผนการขยายผล (เดือนที่ ๑๒)

- สรุปผลการดำเนินงาน
- พัฒนาโมเดลเพื่อขยายผลไปยังศูนย์บริการสาธารณสุขอื่น

ระยะเวลาโครงการ รวมระยะเวลาดำเนินการทั้งหมด ๑๒ เดือน แบ่งเป็น

- เตรียมการ และติดตั้งระบบ : ๓ เดือน
- เริ่มใช้งาน และปรับปรุงระบบ : ๙ เดือน

คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณหรือไม่ หากคาดว่าจะใช้ ต้องใช้ไปกับเรื่องใด มีแหล่งทุนที่สามารถสนับสนุนงานนี้ได้อย่างไร

- ระบบ HCIS ของสำนักอนามัยเพื่อเชื่อมต่อบริการ Teleconsult กับระบบ Ephis ของสำนักงานการแพทย์
- ค่าติดตั้งกล้องที่คอมพิวเตอร์ หูฟัง สำหรับการ Teleconsult งบประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการ หรือบูรณาการร่วมกัน

ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา สำนักอนามัย (เจ้าภาพหลัก) ร่วมกับ โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ สำนักงานการแพทย์

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไร

ผู้ป่วยที่มีอาการของโรคซับซ้อนหรือจำเป็นต้องพบแพทย์เฉพาะทางได้รับการรักษา และคำแนะนำจากแพทย์เฉพาะทางผ่านระบบ Teleconsult ได้รับการรักษาที่ทันทั่วถึง มีความปลอดภัยจากโรคที่ป่วย ไม่เป็นอันตรายถึงชีวิต ไม่เกิดความลำบากในการเดินทางไปโรงพยาบาล ลดภาระค่าใช้จ่ายของญาติ และผู้ป่วย

โครงการนี้ตอบยุทธศาสตร์ และหรือแผนปฏิบัติการในประเด็นใด

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

แผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ด้านที่ ๔ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และเชื่อมโยงกับ ๓ มิติการพัฒนาในมิติที่ ๑ ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย หมายความว่า ๔ การแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์

โครงการนี้จะทำให้มหานครน่าอยู่สำหรับทุกคน ตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในมิติใดและข้อใด

การยกระดับบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ เป็นการสร้างความเข้มแข็งของศูนย์บริการสาธารณสุขซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ๙ ด้าน ๙ ดี ด้านสุขภาพดี โดยเป็นส่วนหนึ่งใน ๒๔+๓ นโยบายสุขภาพดี ปี ๓ - ๔ ในส่วนของโรคคนเมือง ข้อที่ ๑๒ เพิ่มศูนย์บริการสาธารณสุขพลัส และยกระดับศูนย์แพทย์ชุมชนเมืองโดยใช้เทคโนโลยีสุขภาพ ได้แก่ การทำ Teleconsult Telemedicine E - referral เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในระบบบริการปฐมภูมิ

ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร

๑. รศ.ทวิตา กมลเวช รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

- การคัดเลือกกลุ่มโรค : ควรเลือกกลุ่มโรคที่สามารถจัดการได้ผ่านระบบ Teleconsult เพื่อให้เหมาะสมกับการให้บริการ ได้แก่ กลุ่มโรค NCD
- การขยายการดำเนินงาน : ดำเนินการจัดทำระบบ Teleconsult ในทุกโซน โดยเริ่มจากโซนของโรงพยาบาลวชิรพยาบาลที่ได้รับการรับรอง HA network สำหรับโรคเบาหวาน (DM)

๒. นพ.กมลรัชฎ์ จงธนากร ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาระบบบริการทางการแพทย์ สำนักงานแพทย์

ข้อเสนอแนะ

- การเลือกกลุ่มผู้ป่วยที่จะทำ Teleconsult ให้ชัดเจน ได้แก่ กลุ่มโรค NCD ซึ่งสามารถปรับยาหรือปรับแผนการรักษาที่ศูนย์บริการสาธารณสุขได้ ภายใต้คำแนะนำของแพทย์เฉพาะทางจากโรงพยาบาลแม่ข่าย

๓. นางสาวสุกัญญา พิมพ์เรือ หัวหน้ากลุ่มวิจัยและพัฒนาทางสาธารณสุข สำนักอนามัย

ข้อเสนอแนะ

- การระบุโรคที่จะทำ Teleconsult ให้ชัดเจน ได้แก่ กลุ่มโรค NCD
- การจัดเตรียมแพทย์เฉพาะทาง และการจัดทำตารางเวร Teleconsult โดยจะประสานกับโรงพยาบาลแม่ข่าย ในการกำหนดตารางเวรสำหรับแพทย์เฉพาะทางล่วงหน้า เพื่อให้ทางศูนย์บริการสาธารณสุขสามารถประสานทำ Teleconsult ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว
- กรณีที่ศูนย์บริการสาธารณสุขไม่มี จะทำอย่างไร ถ้ามีการส่งยาให้ ถ้าทำได้จะเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้ป่วยในการมารับบริการที่ปฐมภูมิ หากแพทย์เฉพาะทางของโรงพยาบาลแนะนำให้มีการปรับยาให้ผู้ป่วย และทางศูนย์บริการสาธารณสุขไม่มียาที่แพทย์ต้องการใช้ อาจต้องมีการประสานเบิกยาจากโรงพยาบาล และส่งยาให้ผู้ป่วยทางไปรษณีย์

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ สภาพทั่วไป

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงที่มีความก้าวหน้าในเรื่องของเทคโนโลยีทางการแพทย์ ในการรักษาพยาบาลมากที่สุดของประเทศไทย และมีความซับซ้อนของระบบบริการในระบบสาธารณสุขมากที่สุดของประเทศเช่นเดียวกัน เนื่องจากหน่วยบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขนั้น อยู่ในทั้งภาครัฐและเอกชน และในภาครัฐเองก็มีหลากหลายสังกัด ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย หรือในสังกัดกรุงเทพมหานครเอง ประกอบด้วยสังกัดสำนักการแพทย์ และสำนักอนามัย จากสถิติจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานคร มีจำนวน ๗.๘ ล้านคน และประชากรแฝงอีกประมาณ ๑๐ ล้านคน อีกทั้งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - ๑๙ ที่ผ่านมา สะท้อนภาพปัญหาของระบบสาธารณสุขของกรุงเทพมหานครได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการเข้าถึงระบบบริการสุขภาพ และความยุ่งยากของระบบส่งต่อ โดยกรุงเทพมหานคร ได้แบ่งโซนสุขภาพออกเป็น ๗ โซน เรียกว่า Bangkok Health Zoning เพื่อจัดระบบบริการให้เข้าถึงผู้รับบริการเส้นเลือดฝอยได้สะดวกยิ่งขึ้น ภายใต้ ๒๔ นโยบายสุขภาพปี ๒ และ เพิ่ม ๓ นโยบายในปีที่ ๓ - ๕^(๑) ได้แก่

- โซน ๑ กรุงเทพฯ ตะวันตก
- โซน ๒ กรุงเทพฯ ฝั่งธนบุรี
- โซน ๓ กรุงเทพฯ ใต้
- โซน ๔ กรุงเทพฯ ชั้นใน
- โซน ๕ กรุงเทพฯ กลาง
- โซน ๖ กรุงเทพฯ เหนือ
- โซน ๗ กรุงเทพฯ ตะวันออก

จากประเด็นจำนวนเตียงผู้ป่วย ที่ไม่สามารถรองรับได้อย่างเพียงพอ เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จากการสำรวจข้อมูลสัดส่วนจำนวนเตียงต่อประชากรในพื้นที่กลุ่มโซนสุขภาพพบว่าโซน ๖ กรุงเทพฯ เหนือ มีสัดส่วนจำนวนเตียงต่อจำนวนประชากรน้อยที่สุด และสัดส่วนของกลุ่มโซนต่าง ๆ รายละเอียด ดังนี้

- กรุงเทพฯ เหนือ	๒.๑๙ เตียง : ๑,๐๐๐ คน
*เขตดอนเมือง น้อยที่สุด	๐.๗๗ เตียง : ๑,๐๐๐ คน
- กรุงเทพฯ ตะวันตก	๒.๘๐ เตียง : ๑,๐๐๐ คน
- กรุงเทพฯ ตะวันออก	๓.๓๐ เตียง : ๑,๐๐๐ คน
- กรุงเทพฯ ชั้นใน	๕.๕๔ เตียง : ๑,๐๐๐ คน
- กรุงเทพฯ ใต้	๙.๓๐ เตียง : ๑,๐๐๐ คน
- กรุงเทพฯ ฝั่งธนบุรี	๑๐.๒๓ เตียง : ๑,๐๐๐ คน
- กรุงเทพฯ กลาง	๑๒.๖๓ เตียง : ๑,๐๐๐ คน

เขตทวีวัฒนา เป็นหนึ่งในห้าสิบเขตของกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ของเขตเป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีลำคลองหลายสายที่สามารถนำน้ำไปใช้ในการทำสวนผลไม้ อย่างไรก็ตาม พื้นที่เกษตรเหล่านั้นกำลังถูกแทนที่ทีละน้อย ด้วยโครงการหมู่บ้านจัดสรรซึ่งเรียงรายอยู่ตามถนนสายหลักในพื้นที่^(๒)

ที่ตั้งและอาณาเขต พื้นที่ ๕๐.๒๑๙ ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่บนพื้นที่ฝั่งขวาแม่น้ำเจ้าพระยาของกรุงเทพมหานครหรือฝั่งธนบุรี มีจำนวนประชากร ๗๘,๓๐๘ คน ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๗ จำนวนหลังคาเรือน ๓๓,๒๐๕ หลังคาเรือน และจำนวนประชากรแฝง ๒๒,๘๐๒ คน^(๒)

ชุมชนจัดตั้ง ๑๗ ชุมชน ได้แก่

ชุมชนชานเมือง จำนวน ๖ ชุมชน ได้แก่ ชุมชนวัดปทุมวาส ชุมชนคลองเนินทราย ชุมชนคลองมหาสวัสดิ์ ชุมชนประตุน้ำฉิมพลี ชุมชนบางพรหมร่วมใจ และชุมชนหลังสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์

ชุมชนเมือง จำนวน ๑๑ ชุมชน ได้แก่ ชุมชนหมู่บ้านพรรณพฤกษาชุมชน ชุมชนหมู่บ้านสุขทวี ๑ - ๒ ชุมชนเจ้าพระยาร่วมใจ ชุมชนหมู่บ้านเปรมวดี ชุมชนหมู่บ้านร่วมเกื้อชุมชน ชุมชนหมู่บ้านกอบแก้ว ชุมชนหมู่บ้านจัดสรรสกุลทิพย์ ชุมชนหมู่บ้านสินพัฒนาธานี ชุมชนทวีวัฒนา ช.๒๕ และชุมชนศรีมณฑลสามัคคี^(๒)

สถานพยาบาล ประกอบด้วย

๑. สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

๒. โรงพยาบาลธนบุรี ๒

๓. ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา มีสาขาย่อย ๕ สาขา ได้แก่ ๑. สาขาศาลาธรรมสพน์ ๒. สาขาท่งพิรุฬห์ธรรม ๓. สาขาพันธ์ - วงษ์ สาทิพย์ ๔. สาขาแจ่ม - ดำ ควรชม และ ๕. สาขาพลตรีบุษย์ - ประดับโกมุท

โซนสุขภาพที่ ๑ กรุงเทพฯ ตะวันตก ของ Bangkok Health zoning ประกอบด้วย โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ โรงพยาบาลหลวงพ่อดำศิริกิตติ์ และศูนย์บริการสาธารณสุข ๘ แห่ง ครอบคลุมเขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางแค เขตภาษีเจริญ เขตหนองแขม เขตบางบอน และเขตบางขุนเทียน^(๒)

จากข้อมูลของศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา จำนวนผู้มารับบริการผู้ป่วยนอก ตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ มีจำนวน ๒๕,๕๕๒ ราย ปี ๒๕๖๖ มีจำนวน ๑๙,๒๖๕ ราย และปี ๒๕๖๗ มีจำนวน ๔๐,๐๗๙ ราย โดยมีกลุ่ม ๕ โรคหลัก ได้แก่

อันดับที่ ๑ ความดันโลหิตสูง

อันดับที่ ๒ ไขมันในเลือดสูง

อันดับที่ ๓ เบาหวาน

อันดับที่ ๔ โรคระบบทางเดินหายใจ

อันดับที่ ๕ โรคระบบทางเดินอาหาร

และโรคที่ส่งตัวไปโรงพยาบาลเพื่อรักษาต่อเนื่อง จากการขาดแพทย์เฉพาะทาง และขาดอุปกรณ์การตรวจวินิจฉัย ได้แก่ โรคทางตา โรคระบบไหลเวียนโลหิต โรคระบบต่อมไร้ท่อ โรคระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ และโรคมะเร็ง ตามลำดับ ทำให้ผู้ป่วยส่วนหนึ่งหายไปจากระบบการรักษา เนื่องจากความยุ่งยากของการส่งตัวหรือบางราย เลือกลำดับเริ่มต้นการรักษาที่โรงพยาบาล โดยไม่ผ่านหน่วยบริการปฐมภูมิ ทำให้เกิดความแออัดในการมารับบริการในโรงพยาบาล รวมถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การลางาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัว และจากข้อมูลของสำนักงานพัฒนาระบบบริการทางการแพทย์ สำนักงานแพทย์กรุงเทพมหานครที่ได้เริ่มเปิดบริการ Teleconsult ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘ มีจำนวนผู้รับบริการจำนวน ๑๐๕ ราย ๙ ราย และ ๑ ราย ตามลำดับ^(๒, ๓, ๔)

จากบริบทและข้อมูลข้างต้นจึงได้พัฒนา **โครงการเชื่อมต่อแพทย์เฉพาะทางถึงศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา ด้วยระบบ Teleconsult** เพื่อต่อยอดให้ระบบบริการปฐมภูมิ มีความเข้มแข็งเพิ่มความเชื่อมั่นในการรักษาพยาบาล ผ่านการใช้เทคโนโลยีสุขภาพ เพื่อปรึกษาแพทย์เฉพาะทางในการรักษาและการปรับยา โดยการส่งยาทางไปรษณีย์ หรือส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดส่งยา เป็นต้น ภายใต้การบริการที่อบอุ่นเป็นกันเองของเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการสาธารณสุข เพื่อเพิ่มศักยภาพระบบบริการปฐมภูมิ และทำให้การบริการเข้าถึงง่ายสู่เส้นเลือดฝอยตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๑.๒ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ การเข้าถึงแพทย์เฉพาะทางโดยไม่ต้องเดินทางไกล ถือเป็นอีกหนึ่งก้าวสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ป่วยที่มีข้อจำกัดในการเดินทาง และกลุ่มผู้ป่วยที่มีรายได้น้อย จึงได้นำระบบการปรึกษาแพทย์ทางไกล (Teleconsultation) มาประยุกต์ใช้ เพื่อเชื่อมโยงการรักษาและติดตามอาการของผู้ป่วยจากแพทย์เฉพาะทางในโรงพยาบาลแม่ข่ายมายังชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดภาระการเดินทาง เพิ่มความต่อเนื่องในการดูแล และส่งเสริมให้ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

การสร้างความมั่นใจให้ประชาชนมาใช้บริการสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิ (Primary Care Unit : PCU) อย่างต่อเนื่องและจริงจัง จำเป็นต้องอาศัยความเชื่อมั่น ความสะดวก และคุณภาพบริการ ที่ตอบโจทย์ชีวิตจริงของประชาชน โดยต้องพัฒนาคุณภาพบริการให้เชื่อถือได้ และให้บริการด้วยมาตรฐานเดียวกับโรงพยาบาล มีแพทย์พยาบาล หรือบุคลากรที่ผ่านการอบรมเฉพาะทาง มีระบบการส่งต่อกรณีเกินขอบเขตการดูแล ใช้เทคโนโลยีช่วยให้สะดวกขึ้น ส่งเสริมให้ประชาชนเชื่อว่าตนเองสามารถเข้าถึงและเข้าใจบริการสุขภาพได้ โดยให้ความรู้ในการใช้สิทธิ์การดูแลตนเองเบื้องต้น ออกแบบประสบการณ์การใช้บริการให้ “ง่าย ไม่ซับซ้อน” ลดความไม่แน่นอน เช่น มีบริการที่สม่ำเสมอ บริการแบบ “ใกล้ตัว ใกล้ใจ” และบริการที่หลากหลาย เปิดให้บริการนอกเวลาราชการ หรือวันหยุดราชการในบางกรณี เพื่อความยืดหยุ่น มีแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ดูแลประจำชุมชน (Family Doctor หรือ Care Team) ให้ข้อมูลโปร่งใส เช่น เวลารอ และสิทธิประโยชน์ การเอาใจใส่ ดูแลเหมือนคนในครอบครัว สร้างประสบการณ์บริการที่เป็นมิตร เช่น การทักทาย การสื่อสารอย่างอ่อนโยน หากประชาชนเคยได้รับบริการที่ดี จะเกิดความเชื่อมั่นสูงขึ้น การส่งเสริมบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ให้เป็นผู้สื่อสารเชิงรุก ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ฟังเสียงสะท้อนของประชาชน และลงพื้นที่ให้คำปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว จะช่วยให้ประชาชนมั่นใจที่จะใช้บริการสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิ

ที่ผ่านมา ประชาชนบางส่วนอาจมีความกังวลเกี่ยวกับศักยภาพของศูนย์บริการสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่ต้องเผชิญกับการเจ็บป่วยที่ซับซ้อน เนื่องจากส่วนใหญ่ศูนย์บริการสาธารณสุขมีเพียงแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไปเป็นผู้ให้บริการหลัก ด้วยเหตุนี้ โครงการเชื่อมต่อแพทย์เฉพาะทางถึงศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา ด้วยระบบ Teleconsult จึงได้ถูกริเริ่มขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ **ยกระดับความมั่นใจของประชาชนต่อระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ** พัฒนาระบบ Teleconsult ในการรักษาที่โรงพยาบาลที่มีแพทย์ที่เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

๑.๓ ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร

โครงการเชื่อมต่อแพทย์เฉพาะทางถึงศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนาด้วยระบบ Teleconsult เป็นโครงการที่จะสร้างความเข้มแข็งของศูนย์บริการสาธารณสุข และส่งเสริมความเชื่อมั่นของประชาชนในการเข้ารับบริการสุขภาพซึ่งมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผน^(๑, ๕) ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒) แผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ด้านที่ ๔ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และเชื่อมโยงกับ ๓ มิติการพัฒนา ในมิติที่ ๑ ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย หมวดที่ ๔ การแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์

๓) แผนปฏิบัติการของกรุงเทพมหานครและแผนของสำนักอนามัย ที่มุ่งเน้นการยกระดับบริการสาธารณสุขให้ประชาชนได้รับบริการที่ดีอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และสนับสนุนแนวทาง GESI (Gender Equality and Social Inclusion) ให้บริการที่เป็นธรรมและครอบคลุมทุกกลุ่มประชากร

๑.๔ ความเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

การยกระดับบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิเป็นการสร้างความเข้มแข็งของศูนย์บริการสาธารณสุขซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ๙ ด้าน ๙ ดี ด้านสุขภาพดี โดยเป็นส่วนหนึ่งใน ๒๔+๓ นโยบายสุขภาพดี ปี ๓ - ๔ ในส่วนของโรคคนเมือง ข้อที่ ๑๒ เพิ่มศูนย์บริการสาธารณสุขพลัส และยกระดับศูนย์แพทย์ชุมชนเมืองโดยใช้เทคโนโลยีสุขภาพ ได้แก่การทำ Teleconsult Telemedicine

E - referral เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น ในระบบบริการปฐมภูมิ อีกทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเชิงรุก ซึ่งสามารถเชื่อมโยงได้ในหลายมิติ ทั้งมิติที่เกี่ยวข้องกับ “สุขภาพดีถ้วนหน้า” และ “บริการรัฐที่ดี” สอดคล้องกับนโยบาย “๑๕ นาทีจากบ้านถึงบริการสุขภาพ” การพัฒนาศูนย์บริการสาธารณสุขให้เป็นศูนย์กลางด้านสุขภาพประจำชุมชน สนับสนุนระบบส่งต่อที่มีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงโรงพยาบาลหลักกับสถานบริการระดับปฐมภูมิพัฒนาบริการแบบ One Stop Service ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ส่งเสริมความครอบคลุม และความเสมอภาค ในการเข้าถึงบริการสุขภาพของประชาชนได้ง่ายของกลุ่มเส้นเลือดฝอย

๑.๕ ข้อมูลพื้นฐานและภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่สอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษา^(๒)

เขตทวีวัฒนา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม และหมู่บ้านจัดสรร ตั้งอยู่บนพื้นที่ฝั่งขวาแม่น้ำเจ้าพระยาของกรุงเทพมหานครหรือฝั่งธนบุรี ขนาดพื้นที่ ๕๐.๒๑๙ ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้
ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบางกรวย (จังหวัดนนทบุรี) มีคลองมหาสวัสดิ์เป็นเส้นแบ่งเขต
ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตตลิ่งชัน มีถนนกาญจนาภิเษกฝั่งตะวันออกเป็นเส้นแบ่งเขต
ทิศใต้ ติดต่อกับเขตบางแคและเขตหนองแขม มีคลองบางเชือกหนัง คลองทวีวัฒนา และคลองบางไผ่เป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอสามพรานและอำเภอพุทธมณฑล (จังหวัดนครปฐม)

จำนวนประชากร

- จำนวนประชากร ๗๘,๓๐๘ คน ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๗
- จำนวนหลังคาเรือน ๓๓,๒๐๕ หลังคาเรือน
- จำนวนประชากรแฝง ๒๒,๘๐๒ คน

ชุมชนจัดตั้ง มีจำนวน ๑๗ ชุมชน

แบ่งตามแขวง ได้แก่ แขวงทวีวัฒนา จำนวน ๕ ชุมชน และแขวงศาลาธรรมสพน์ จำนวน ๑๒ ชุมชน แบ่งตามลักษณะชุมชน ได้แก่

- ชุมชนชานเมือง จำนวน ๖ ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนวัดปุณณวาส ชุมชนคลองเนินทราย ชุมชนคลองมหาสวัสดิ์ ชุมชนประตุน้ำฉิมพลี ชุมชนบางพรหมร่วมใจ และชุมชนหลังสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์

- ชุมชนเมือง จำนวน ๑๑ ชุมชน ได้แก่ ชุมชนหมู่บ้านพรณพุกา ชุมชนหมู่บ้านสุขทวี ๑ - ๒ ชุมชนเจ้าพระยาร่วมใจ ชุมชนหมู่บ้านเปรมวดี ชุมชนหมู่บ้านร่วมแก้ว ชุมชนหมู่บ้านกอบแก้ว ชุมชนหมู่บ้านจัดสรรสกุลทิพย์ ชุมชนหมู่บ้านสินพัฒนาธานี ชุมชนทวีวัฒนา ซ.๒๕ และชุมชนศรีมณฑลสามัคคี

สถานพยาบาล สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ ถนนพุทธมณฑล สาย ๔ แขวงทวีวัฒนา และโรงพยาบาลธนบุรี ๒ (โรงพยาบาลเอกชน) แขวงศาลาธรรมสพน์

ที่ตั้ง เลขที่ 3 ถ.อุทยาน แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170
 เนื้อที่ 2 ไร่ เปิดให้บริการครั้งแรก เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2550
 เบอร์ติดต่อ 02-4414680-3 โทรสาร. ต่อ406 สายด่วน 02-4414684
 E-mail refer67@gmail.com
 Facebook ศูนย์บริการสาธารณสุข 67 ทวีวัฒนา
 Website <http://office2.bangkok.go.th/healthcenter67/>

ภาพที่ ๓ ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา

ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา มีจำนวนผู้มารับบริการผู้ป่วยนอก ตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๒๕,๕๕๒ ราย ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑๙,๒๖๕ ราย และปี ๒๕๖๗ จำนวน ๔๐,๐๗๙ ราย โดยมีกลุ่ม ๕ โรคหลัก ได้แก่ อันดับที่ ๑ ความดันโลหิตสูง อันดับที่ ๒ ไขมันในเลือดสูง อันดับที่ ๓ เบาหวาน อันดับที่ ๔ โรคระบบทางเดินหายใจ และอันดับที่ ๕ โรคระบบทางเดินอาหาร และโรคที่ส่งตัวไปโรงพยาบาลเพื่อรักษาต่อ เนื่องจากขาดแพทย์เฉพาะทาง ขาดอุปกรณ์ การตรวจได้แก่ โรคทางตา โรคระบบไหลเวียนโลหิต โรคระบบต่อมไร้ท่อ โรคระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ และโรคมะเร็ง ตามลำดับ

ภาพที่ ๔ โครงสร้างของศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา

๑.๖ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ทั่วไป

๑.๖.๑ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการใช้ระบบ Teleconsult ในการให้บริการแพทย์เฉพาะทางแก่ศูนย์บริการ-สาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา

๑.๖.๒ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพของประชาชน และลดความแออัดในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ

วัตถุประสงค์เฉพาะ

๑.๖.๓ เพื่อประเมินผลลัพธ์ทางคลินิกภายหลังการรักษาผ่านระบบ Teleconsult

๑.๖.๔ เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบ Teleconsult

๑.๖.๕ เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและความคุ้มค่าของการใช้ระบบ Teleconsult เมื่อเทียบกับการส่งต่อผู้ป่วยแบบเดิม

๑.๖.๖ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรืออุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ

๑.๖.๗ เพื่อพัฒนาแนวทางหรือรูปแบบการให้บริการทางการแพทย์ผ่านระบบ Teleconsult ที่เหมาะสมกับบริบทของศูนย์บริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิ

บทที่ ๒

ทิศทางการดำเนินงาน

๒.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่ศึกษา

๒.๑.๑ วิสัยทัศน์

ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา เป็นองค์กรให้บริการด้านสุขภาพ อย่างมีมาตรฐาน และประทับใจ ทำงานเป็นระบบ มีประสิทธิภาพประสิทธิผล ศูนย์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสุขภาพ และการพัฒนางาน

๒.๑.๒ พันธกิจ

๑. พัฒนาคุณภาพบริการ เน้นความเชื่อมโยงแบบไร้รอยต่อ คำนึงถึงผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง
๒. พัฒนางานอย่างเป็นระบบโดยทีม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมวิเคราะห์ประเมินผล
๓. ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพ
๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย

๒.๑.๓ เป้าหมาย

๑. พัฒนาการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือดสูง อัมพฤกษ์ อัมพาต
๒. พัฒนาศูนย์บริการ และระบบในองค์กร ให้เพิ่มประสิทธิภาพที่สามารถวัดผลได้
๓. พัฒนาการสร้างเครือข่ายสู่ชุมชน และความร่วมมือร่วม

๒.๑.๔ ยุทธศาสตร์

แผนปฏิบัติการของกรุงเทพมหานครและแผนของสำนักอนามัย ที่มุ่งเน้นการยกระดับบริการสาธารณสุขให้ประชาชนได้รับบริการที่ดีอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และสนับสนุนแนวทาง GESI (Gender Equality and Social Inclusion) ให้บริการที่เป็นธรรม และครอบคลุมทุกกลุ่มประชากร

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรที่ศึกษา

๒.๒.๑ ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน(Weakness)
๑. Strategy (กลยุทธ์) - เป้าหมายของนโยบายผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ในการลดความแออัดในโรงพยาบาลใหญ่ เพิ่มคุณภาพบริการปฐมภูมิ และยกระดับการส่งต่อผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ - แผนยุทธศาสตร์สำนักอนามัย ระยะ ๕ ปี (๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) - แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) - ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) - แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๑. Structure (โครงสร้างองค์กร) - การกำหนดโครงสร้างองค์กรตามภารกิจ ในการจัดตั้งส่วนราชการไม่สอดคล้องกับภารกิจ ที่เพิ่มขึ้นตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป - ความเชื่อมโยงระหว่างระดับปฐมภูมิ - ทติยภูมิ - ตติยภูมิ ยังขาดความต่อเนื่อง - โครงสร้างการรับผิดชอบยังไม่ชัด เช่น แพทย์ปฐมภูมิสามารถส่งการรักษาต่อได้แค่ไหน เมื่อได้รับคำปรึกษา ๒. Staff (บุคลากร) แพทย์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ระดับปฐมภูมิ มีภาระงานมาก

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน(Weakness)
๒. Style (รูปแบบการบริหารจัดการและผู้นำ) - ผู้ว่าฯ ขับเคลื่อนเองและมีทิศทางชัดเจน - ผู้อำนวยการ มีวิสัยทัศน์ดี มุ่งมั่นพัฒนาในพื้นที่	๓. Skills (ทักษะ) แพทย์บางรายยังไม่มั่นใจในทักษะการใช้เทคโนโลยี Teleconsult หรือไม่ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง

๒.๒.๒ ปัจจัยภายนอก

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threat)
๑. นโยบายภาครัฐที่มุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ๒. ความต้องการ และความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการให้บริการที่ สะดวก รวดเร็ว และทันสมัย การพัฒนารูปแบบการให้บริการที่หลากหลาย และการมีช่องทางการร้องเรียนที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้องค์กรต้องปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังดังกล่าว ๓. ความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีความทันสมัย และครอบคลุมทุกพื้นที่ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ ได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น ๔. ครอบครัวจะต้องมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย ๕. มีโรงพยาบาลราชพิพัฒน์คอยสนับสนุน และมีหน่วยงาน UMSE เป็นผู้ประสาน ๖. มีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีอยู่ในพื้นที่ และมหาวิทยาลัยมหิดล (ศาลายา) อยู่ใกล้	๑. Systems (ระบบและกระบวนการ) - ระบบ IT สำหรับ Teleconsult ยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (บางที่ใช้ LINE, Zoom, Google Meet) - ไม่มีระบบเชื่อมต่อ เวชระเบียนอิเล็กทรอนิกส์ (EMR) ระหว่างหน่วยบริการ - ไม่มีระบบติดตามผลการให้คำปรึกษา หรือ Feedback ว่าแพทย์ปลายทางตอบกลับเร็วแค่ไหน มีผลต่อการดูแลผู้ป่วยอย่างไร ๒. Staff (บุคลากร) - แพทย์ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับปฐมภูมิ มีภาระงานมาก - แพทย์เฉพาะทางที่โรงพยาบาลปลายทางมีข้อจำกัดด้านเวลา ทำให้ไม่สามารถให้คำปรึกษาได้อย่างทันท่วงที ขาดแรงจูงใจหรือค่าตอบแทน สำหรับการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม ๓. Skills (ทักษะ) การวินิจฉัยโรคผ่าน Teleconsult ต้องอาศัยทักษะการซักประวัติและสื่อสารทางไกล ซึ่งยังไม่ได้รับการฝึกฝนอย่างแพร่หลาย ๔. Shared Values (ค่านิยมร่วม) ระบบสุขภาพไทยยังคงยึดถือว่าแพทย์เฉพาะทาง = มาตรฐานสูงสุด ขณะที่แพทย์ปฐมภูมิมีแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป ไม่มีแพทย์เฉพาะทาง ๕. การเปลี่ยนแปลงตามคณะรัฐมนตรี รัฐบาล และผู้บริหารฝ่ายการเมืองของกรุงเทพมหานครทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องของการปฏิบัติงาน ๖. ประชาชนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพสูงขึ้น ได้แก่ การดื่มสุรา สูบบุหรี่ ยาเสพติด อุบัติเหตุ และอาหาร Fast Food ทำให้ผู้รับบริการมีปัญหาสุขภาพจำนวนมากขึ้น

๒.๓ กลยุทธ์หรือแนวคิดการพัฒนางานที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (strength) (ตามข้อ ๒.๒.๑)	จุดอ่อน (Weakness) (ตามข้อ ๒.๒.๑)
โอกาส (Opportunities) (ตามข้อ ๒.๒.๒)	SO ใช้จุดแข็งร่วมกับโอกาส (กลยุทธ์เชิงรุก) - ใช้นโยบายระดับเมือง - ชาติ เป็นแรงขับเคลื่อนพัฒนาแพลตฟอร์ม Teleconsult กลาง โดยอาศัยแพทย์ ภูมิเป็นด่านหน้า พร้อมสนับสนุน ด้วย AI/EMR - เชื่อมโยงกับนโยบาย Smart Health City ของผู้ว่าฯ - ใช้ความแข็งแกร่งของแพทย์ภูมิ และแนวนโยบายเมืองอัจฉริยะ เพื่อพัฒนา Teleconsult อย่างมีประสิทธิภาพ	WO ใช้โอกาสลดจุดอ่อน (กลยุทธ์เชิงแก้ไข) - ใช้เครือข่ายแพทย์ภูมิในชุมชนเป็น “ตัวกรอง” ผู้ป่วย ก่อนส่งต่อ - จัดทีมสหวิชาชีพเคลื่อนที่และทีมพี่เลี้ยง Teleconsult เพื่อคุมมาตรฐาน - ใช้ความใกล้ชิดชุมชนของแพทย์ภูมิ และทีมสนับสนุน เพื่อลดผลกระทบ จากความล่าช้าหรือความไม่เชื่อมั่น ของระบบส่งต่อ - การประเมินคุณภาพที่ทำไปแล้ว เพื่อกำหนดมาตรฐานให้ชัดเจน
อุปสรรค (Threat) (ตามข้อ ๒.๒.๒)	ST ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค (กลยุทธ์เชิงป้องกัน) - ใช้งบประมาณเมืองหรือเขตสุขภาพ พัฒนาอุปกรณ์พื้นฐานและอบรมบุคลากร - นำเอกชน (มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี) ร่วมลงทุนระบบ Telehealth ที่ปลอดภัยและใช้ง่าย - สนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยในการการพัฒนาทักษะ บุคลากร	WT แก้ไขจุดอ่อนและเลี่ยงอุปสรรค (กลยุทธ์เชิงรับ) - มีคู่มือให้คำปรึกษา - กำหนดนโยบายค่าตอบแทนและระบบ ประเมินผลที่จูงใจ (เช่น KPI, ค่าบริการ Teleconsult) - สร้างระบบช่วยเหลืออัตโนมัติ เช่น Chatbot/AI/IT ร่วมกับแพทย์ เพื่อลดภาระ

๒.๔ เป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๑. เพิ่มการเข้าถึงบริการแพทย์เฉพาะทาง ให้กับประชาชนในศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ซึ่งมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ๒. ลดภาระการส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็น ๓. เพิ่มความสามารถของบุคลากรในพื้นที่ โดยได้รับคำปรึกษา/แนวทางการดูแลจากแพทย์เฉพาะทาง ๔. ลดค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทาง ของผู้ป่วยและครอบครัว	๑. ด้านปริมาณ (Output Indicators) - จำนวนครั้งของการให้คำปรึกษาทางไกล (Teleconsult) ที่เกิดขึ้นจริง ๑๐ ครั้ง/เดือน - จำนวนแพทย์เฉพาะทางที่เข้าร่วมในระบบ Teleconsult จำนวน ๕ สาขา ได้แก่ อายุรกรรม ศัลยกรรม สูติรีเวช ออร์โธปิดิก จิตเวช ๒. ด้านคุณภาพ (Quality Indicators) - ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยหรือแนวทางการรักษาที่ถูกต้อง/เหมาะสมผ่านระบบ Teleconsult - ร้อยละ ๖๐ ของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ฯ ๖๗ มีความพึงพอใจต่อระบบ Teleconsult (แบบสอบถาม/สัมภาษณ์) - ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยหรือญาติมีความพึงพอใจต่อการใช้บริการ Teleconsult - อัตราการส่งต่อผู้ป่วยลดลงจากการใช้ Teleconsult $\geq ๒๐\%$ จากปีที่ผ่านมา ๓. ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency Indicators) - เวลารอคอยเฉลี่ยในการเข้าถึงแพทย์เฉพาะทางลดลง - ต้นทุนเฉลี่ยต่อครั้งของการให้คำปรึกษาลดลง $\geq ๒๐\%$ เมื่อเทียบกับการส่งต่อแบบปกติ - มีการใช้ทรัพยากรทางการแพทย์ในระบบบริการสุขภาพอย่างคุ้มค่า	วิธีการ - ประสานงานความร่วมมือระหว่างศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ กับโรงพยาบาลราชพิพัฒน์ เพื่อให้เกิดโครงการนี้ - ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบและกระบวนการเข้าถึงบริการ - ให้คำปรึกษาผ่านการเชื่อมต่อระบบ Hcis ของศูนย์บริการสาธารณสุข และระบบ Ephis ของโรงพยาบาล ติดตั้งอุปกรณ์ Teleconsult เช่น กล้องจอภาพ และระบบเชื่อมต่อสัญญาณ - เชื่อมต่อเครือข่ายระหว่างศูนย์บริการสาธารณสุข (ศูนย์ฯ ๖๗) กับโรงพยาบาลที่มีแพทย์เฉพาะทาง - จัดอบรมบุคลากรสาธารณสุขในการใช้ระบบ Teleconsult - ดำเนินการนัดหมายและให้คำปรึกษาผ่านระบบ Teleconsult ในกลุ่มโรคที่จำเป็นต้องใช้แพทย์เฉพาะทางตามที่ระบุไว้ ๕ สาขา - แพทย์เฉพาะทางวินิจฉัยและให้การรักษาโดยไม่ต้องให้ผู้ป่วยเดินทางไปโรงพยาบาล - ติดตามประเมินผลและพัฒนาระบบต่อเนื่อง - เก็บข้อมูลการใช้บริการ ความพึงพอใจ และผลลัพธ์ทางคลินิก

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
	๔. ด้านผลลัพธ์ (Outcome Indicators) - ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยที่ไม่ต้องส่งต่อไปโรงพยาบาลได้รับการดูแลที่ศูนย์ฯ ๖๗ - ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยที่ดีขึ้นหลังใช้บริการ Teleconsult (วัดจากแบบสอบถามความพึงพอใจ) - เพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงการรับการรักษาจากแพทย์เฉพาะทาง - ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้ป่วยและญาติไปโรงพยาบาล - มีระบบติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เช่น มีการติดตามเยี่ยมบ้านผ่านระบบ Telenursing รายงานประเมินผลรายไตรมาส - ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยที่ต้องได้รับการดูแลรักษาจากแพทย์เฉพาะทางที่ศูนย์บริการสาธารณสุขได้รับการรักษาผ่านระบบ Teleconsult - ลดจำนวนผู้รับบริการผ่านระบบ E - referral ร้อยละ ๒๐ - ระยะเวลาที่ใช้ในกระบวนการ Teleconsult ที่ผู้รับบริการได้รับภายใน ๖๐ นาที	๑๐. ปรับปรุงระบบตามข้อเสนอแนะจากบุคลากรและประชาชน เครื่องมือติดตามผล แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการรับบริการ Teleconsult

การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Analysis)

ผู้มีส่วนได้เสีย	ความต้องการ	การดำเนินการ/กิจกรรม
บุคลากรการแพทย์ ศูนย์บริการ- สาธารณสุข ๖๗	๑. เทคโนโลยีมีการใช้งานง่ายคล่องตัว ๒. ประชาชนผู้รับบริการให้ความเชื่อมั่น ๓. ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า/ลดภาระ การส่งต่อสูง ๔. ผู้ใช้ระบบ/ส่งผู้ป่วย เข้าถึงบริการ แพทย์เฉพาะทางได้สะดวกและเข้าถึงง่าย	๑. ประชุมวางแผนงานกันภายในศูนย์บริการ - สาธารณสุข ๖๗ ๒. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ การให้บริการ ๓. ประสานความร่วมมือกับโรงพยาบาล- ราชพิพัฒน์ ๔. ให้บริการตามที่ได้นัดหมายไว้
บุคลากรการแพทย์ โรงพยาบาล ราชพิพัฒน์	๑. เทคโนโลยีมีการใช้งานง่ายคล่องตัว ๒. แพทย์เฉพาะทางให้ความร่วมมือ ตรวจวินิจฉัยตามตารางนัดหมาย ๓. แพทย์เฉพาะทางผู้ให้คำปรึกษา ได้ข้อมูลครบถ้วน/ไม่เพิ่มภาระ มากเกินไป	๑. ประชุมวางแผนงานกันภายใน โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ ๒. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ การให้บริการ ๓. ประสานความร่วมมือกับศูนย์บริการ- สาธารณสุข ๖๗ ๔. ให้บริการตามที่ได้นัดหมายไว้
ประชาชน ผู้มารับบริการ	๑. พึงพอใจการให้บริการระบบ Teleconsult ๒. ได้รับบริการโดยแพทย์เฉพาะทาง ที่ถูกต้องตรงกับภาวะสุขภาพ โดยไม่ต้องเดินทางไปโรงพยาบาล ๓. ลดค่าใช้จ่ายและการเดินทางไป โรงพยาบาล	๑. เข้าใจกระบวนการให้บริการของ ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ๒. มารับบริการที่ศูนย์ฯ ตามนัดหมาย ๓. ประเมินความพึงพอใจภายหลัง รับบริการ
ทีม IT ผู้พัฒนาระบบ	๑. พัฒนาและดูแลระบบ Teleconsult ความเสถียรของระบบ	๑. ให้ความรู้แก่บุคลากรในการใช้งาน ระบบ Teleconsult ๒. ปรับปรุงดูแลและพัฒนาระบบ Teleconsult ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

๒.๕ ผลผลิต และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ

๒.๕.๑ ผลผลิต

- มีตารางแพทย์เวรที่ปรึกษาทุกแผนกในโรงพยาบาล สำนักงานแพทย์ ส่งมาที่ศูนย์บริการ -
สาธารณสุขทุกเดือน
- เพิ่มจำนวนผู้รับบริการผ่านระบบ Teleconsult
- ลดจำนวนผู้รับบริการผ่านระบบ E - referral
- ลดการเดินทางไปโรงพยาบาลเพื่อรับการรักษาจากแพทย์เฉพาะทางของผู้รับบริการ
- ลดระยะเวลาการรอคอยของผู้มารับบริการ
- ความพึงพอใจของผู้รับบริการของศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ เพิ่มขึ้น

๒.๕.๒ ตัวชี้วัด

๑. ด้านปริมาณ (Output Indicators)

- ๑.๑ จำนวนครั้งของการให้คำปรึกษาทางไกล (Teleconsult) ที่เกิดขึ้นจริง ๑๐ ครั้ง/เดือน
- ๑.๒ จำนวนแพทย์เฉพาะทางที่เข้าร่วมในระบบ Teleconsult ๕ สาขา ได้แก่ อายุรกรรม ศัลยกรรม สูตินรีเวช ออร์โธปิดิก และจิตเวช

๒. ด้านคุณภาพ (Quality Indicators)

- ๒.๑ ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยหรือแนวทางการรักษาที่ถูกต้อง/เหมาะสมผ่านระบบ Teleconsult
- ๒.๒ ร้อยละ ๖๐ ของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ฯ ๖๗ มีความพึงพอใจต่อระบบ Teleconsult (แบบสอบถาม/สัมภาษณ์)
- ๒.๓ ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยหรือญาติมีความพึงพอใจต่อการใช้บริการ Teleconsult
- ๒.๔ อัตราการส่งต่อผู้ป่วยลดลงจากการใช้ Teleconsult $\geq 20\%$ จากปีที่ผ่านมา

๓. ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency Indicators)

- ๓.๑ เวลารอคอยเฉลี่ยในการเข้าถึงแพทย์เฉพาะทางลดลง
- ๓.๒ ต้นทุนเฉลี่ยต่อครั้งของการให้คำปรึกษาลดลงลดลง $\geq 20\%$ เมื่อเทียบกับการส่งต่อแบบปกติ
- ๓.๓ มีการใช้ทรัพยากรทางการแพทย์ในระบบบริการสุขภาพอย่างคุ้มค่า

๔. ด้านผลลัพธ์ (Outcome Indicators)

- ๔.๑ ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วย ที่ไม่ต้องส่งต่อไปโรงพยาบาลได้รับการดูแลที่ศูนย์ฯ ๖๗
- ๔.๒ ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วย มีคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยที่ดีขึ้นหลังใช้บริการ Teleconsult (วัดจากแบบสอบถามความพึงพอใจ)
- ๔.๓ เพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงการรับการรักษาจากแพทย์เฉพาะทาง
- ๔.๔ ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้ป่วยและญาติไปโรงพยาบาล
- ๔.๕ มีระบบติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เช่น มีการติดตามเยี่ยมบ้านผ่านระบบ Telenursing รายงานประเมินผลรายไตรมาส
- ๔.๖ ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยที่ต้องได้รับการดูแลรักษาจากแพทย์เฉพาะทางที่ศูนย์บริการสาธารณสุข ได้รับการรักษาผ่านระบบ Teleconsult
- ๔.๗ ลดจำนวนผู้รับบริการผ่านระบบ E - referral ร้อยละ ๒๐
- ๔.๘ ระยะเวลาที่ใช้ในกระบวนการ Teleconsult ที่ผู้รับบริการได้รับภายใน ๖๐ นาที

ตารางแสดงความเชื่อมโยงของโครงการกับกลยุทธ์หลักของส่วนราชการ

วิสัยทัศน์	ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา เป็นองค์กรให้บริการด้านสุขภาพ อย่างมีมาตรฐาน และประทับใจ ทำงานเป็นระบบ มีประสิทธิภาพประสิทธิผล ศูนย์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสุขภาพ และการพัฒนางาน		
ตอบสนองต่อพันธกิจ		ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าหมาย
๑. พัฒนาคูณภาพบริการ เน้นความเชื่อมโยงแบบไร้รอยต่อ คำนึงถึงผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง ๒. พัฒนางานอย่างเป็นระบบ โดยทีม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมวิเคราะห์ประเมินผล ๓. ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพ ๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย		ยุทธศาสตร์แผนปฏิบัติการของกรุงเทพมหานคร และแผนของสำนักอนามัย ที่มุ่งเน้นการยกระดับบริการสาธารณสุขให้ประชาชนได้รับบริการที่ดีอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และสนับสนุนแนวทาง GESI (Gender Equality and Social Inclusion) ให้บริการที่เป็นธรรมและครอบคลุมทุกกลุ่มประชากร	๑. พัฒนาการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง ไชมันในเลือดสูง อัมพฤกษ์ อัมพาต ๒. พัฒนาบุคลากร และระบบในองค์กร ให้เพิ่มประสิทธิภาพที่สามารถวัดผลได้ ๓. พัฒนาการสร้างเครือข่ายสู่ชุมชน และความร่วมมือร่วม
ชื่อโครงการ : เชื่อมต่อแพทย์เฉพาะทาง ถึงศูนย์ฯ ๖๗ ด้วยระบบ Teleconsult			
วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัด	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๑. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ ประสิทธิภาพ และผลกระทบของการใช้ระบบ Teleconsult ในการให้บริการแพทย์เฉพาะทางแก่ ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗	๑. ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยที่ไม่ต้องส่งต่อไปโรงพยาบาล ได้รับการดูแลที่ศูนย์บริการ-สาธารณสุข ๖๗	- ประสานงานระหว่างศูนย์บริการ-สาธารณสุข ๖๗ และโรงพยาบาลราชพิพัฒน์เพื่อจัดทำตารางแพทย์เวร Teleconsult - ติดตั้งอุปกรณ์และระบบ Teleconsult (Hcis/Ephis) - อบรมบุคลากรศูนย์ฯ - ให้คำปรึกษาผู้ป่วยผ่านระบบ Teleconsult ในกลุ่มโรคเป้าหมาย	- ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ - โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ - สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัด	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
	๒. ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นหลังใช้ Teleconsult (จากแบบสอบถามความพึงพอใจ)	- จัดทำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ Teleconsult - ให้คำปรึกษาและติดตามผลผู้ป่วยร่วมกับแพทย์เฉพาะทาง - ดำเนินการ Tele-nursing เยี่ยมติดตามผลผู้ป่วย ผ่านระบบออนไลน์	- ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ - แพทย์เฉพาะทาง โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ - ทีม Tele-nursing
	๓. เพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงการรักษาจากแพทย์เฉพาะทาง	- ประชาสัมพันธ์โครงการและขั้นตอนเข้ารับบริการ (สื่อออนไลน์, แผ่นพับ, อสม.) - ออกแบบตาราง Teleconsult ให้เหมาะสมกับเวลาของประชาชน - จัดตารางแพทย์เวรให้ครอบคลุมทุกสาขาที่จำเป็น	- ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ - ทีมสื่อสารองค์กร - สำนักงานแพทย์ - โรงพยาบาลราชพิพัฒน์
	๔. ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้ป่วยและญาติไปโรงพยาบาล	- ให้บริการ Teleconsult ที่ศูนย์ฯ แทนการเดินทางไปโรงพยาบาล - จัดทำสื่อให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของ Teleconsult เช่น “ลดค่าใช้จ่ายลดเวลารอคอย”	- ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ - ทีมสื่อสารองค์กร - สำนักงานแพทย์

วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัด	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๒. เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพของประชาชน อย่างเท่าเทียม และลดความแออัดใน โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ	๕. ลดจำนวนผู้รับบริการผ่านระบบ E - referral ≥ ๒๐%	- ให้คำปรึกษาและรักษาผู้ป่วย ผ่านระบบ Teleconsult - คัดกรองผู้ป่วยร่วมกับแพทย์เฉพาะทาง เพื่อลดการส่งต่อที่ไม่จำเป็น	- ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ - แพทย์เฉพาะทาง โรงพยาบาลราชพิพัฒน์
	๖. ระยะเวลาให้บริการ Teleconsult ภายใน ≤ ๖๐ นาที	- วางแผนและจัดตารางนัดหมาย ล่วงหน้าเพื่อจัดการคิวผู้ป่วย - พัฒนาระบบ Teleconsult ให้มี ความเสถียรและรวดเร็ว - ปรับปรุงระบบตามข้อเสนอแนะ จากผู้ใช้งาน	- ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ - ทีม IT สำนักการแพทย์ - แพทย์เฉพาะทาง โรงพยาบาลราชพิพัฒน์

บทที่ ๓

แผนงาน โครงการ และงบประมาณ

โครงการเชื่อมต่อแพทย์เฉพาะทางถึงศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา ด้วยระบบ Teleconsult

๓.๑ ความสำคัญและที่มา

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ การเข้าถึงแพทย์เฉพาะทางโดยไม่ต้องเดินทางไกลถือเป็นอีกหนึ่งก้าวสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ป่วยที่มีข้อจำกัดในการเดินทาง และกลุ่มผู้ป่วยที่มีรายได้น้อย จึงได้นำระบบการปรึกษาแพทย์ทางไกล (Teleconsultation) มาประยุกต์ใช้ เพื่อเชื่อมโยงการรักษาและติดตามอาการของผู้ป่วยจากแพทย์เฉพาะทางในโรงพยาบาลแม่ข่ายมายังชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดภาระการเดินทาง เพิ่มความต่อเนื่องในการดูแล และส่งเสริมให้ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เป็นการต่อยอดนโยบายเดิมที่มีอยู่ให้มีการนำมาใช้มากขึ้น โดยนำร่องที่ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา สำนักอนามัย

ประชาชนในเขตทวีวัฒนาเผชิญกับความยากลำบากในการเข้าถึงแพทย์เฉพาะทาง เนื่องจากต้องรับการรักษาโรงพยาบาลทำให้เกิดความแออัด ค่าใช้จ่ายสูง และมีความเสี่ยงจากการขาดช่วงการรักษา ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ จึงริเริ่มโครงการเพื่อใช้เทคโนโลยี Teleconsult ร่วมกับโรงพยาบาลราชพิพัฒน์ เพื่อให้ประชาชนสามารถพบแพทย์เฉพาะทางได้ใกล้บ้าน โดยไม่ต้องเดินทางไปโรงพยาบาลใหญ่

๓.๒ วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ทั่วไป

๓.๒.๑ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการใช้ระบบ Teleconsult ในการให้บริการแพทย์เฉพาะทางแก่ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา

๓.๒.๒ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพของประชาชนและลดความแออัดในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ

วัตถุประสงค์เฉพาะ

๓.๒.๓ เพื่อประเมินผลลัพธ์ทางคลินิกภายหลังการรักษาผ่านระบบ Teleconsult

๓.๒.๔ เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบ Teleconsult

๓.๒.๕ เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและมูลค่าของการใช้ระบบ Teleconsult เมื่อเทียบกับการส่งต่อผู้ป่วยแบบเดิม

๓.๒.๖ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรืออุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ

๓.๒.๗ เพื่อพัฒนาแนวทางหรือรูปแบบการให้บริการทางการแพทย์ผ่านระบบ Teleconsult ที่เหมาะสมกับบริบทของศูนย์บริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิ

๓.๓ เป้าหมาย

๓.๓.๑ เพิ่มการเข้าถึงบริการแพทย์เฉพาะทาง ให้กับประชาชนในระดับศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ซึ่งมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

๓.๓.๒ ลดภาระการส่งต่อผู้ป่วย ไปยังโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็น

๓.๓.๓ เพิ่มความสามารถของบุคลากรในพื้นที่ โดยได้รับคำปรึกษา/แนวทางการดูแลจากแพทย์เฉพาะทาง

๓.๓.๔ ลดค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทาง ของผู้ป่วยและครอบครัว

๓.๔ แนวทางการพัฒนา/วิธีดำเนินการ

๑. ประสานงานความร่วมมือระหว่างศูนย์ฯ ๖๗ กับโรงพยาบาลราชพิพัฒน์เพื่อให้เกิดโครงการนี้
๒. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบและกระบวนการเข้าถึงบริการ
๓. ให้คำปรึกษาผ่านการเชื่อมต่อระบบ Hcis ของศูนย์บริการสาธารณสุข และระบบ Ephes ของโรงพยาบาล
ติดตั้งอุปกรณ์ Teleconsult เช่น กล้อง, จอภาพ, ระบบเชื่อมต่อสัญญาณ
๔. เชื่อมต่อเครือข่ายระหว่างศูนย์บริการสาธารณสุข (ศูนย์ฯ ๖๗) กับโรงพยาบาลที่มีแพทย์เฉพาะทาง
๕. จัดอบรมบุคลากรสาธารณสุขในการใช้ระบบ Teleconsult
๖. ดำเนินการนัดหมายและให้คำปรึกษาผ่านระบบ Teleconsult ในกลุ่มโรคที่จำเป็นต้องใช้แพทย์เฉพาะ
ทางตามที่ระบุไว้ ๕ สาขา
๗. แพทย์เฉพาะทางวินิจฉัยและให้การรักษาโดยไม่ต้องให้ผู้ป่วยเดินทางไปโรงพยาบาล
๘. ติดตามประเมินผลและพัฒนาระบบต่อเนื่อง
๙. เก็บข้อมูลการใช้บริการ, ความพึงพอใจ, ผลลัพธ์ทางคลินิก
๑๐. ปรับปรุงระบบตามข้อเสนอแนะจากบุคลากรและประชาชน

๓.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา												ผู้ที่เกี่ยวข้อง
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. ประสานงานความร่วมมือระหว่างศูนย์ฯ ๖๗ กับโรงพยาบาลราชพิพัฒน์	↔												ศบส.๖๗ รพ.ราชพิพัฒน์
๒. ประชาสัมพันธ์โครงการให้ประชาชนทราบ	↔												ศบส.๖๗
๓. จัดซื้ออุปกรณ์/เทคโนโลยีเชื่อมต่อเครือข่ายระหว่างศูนย์ฯ กับโรงพยาบาล	↔→												ศบส.๖๗
๔. จัดอบรมบุคลากรสาธารณสุขในการใช้ระบบ Teleconsult		↔→											ศบส.๖๗
๕. ดำเนินโครงการ นัดหมายและให้คำปรึกษาผ่านระบบ Teleconsult ในกลุ่มโรคที่จำเป็นต้องใช้แพทย์เฉพาะทางตามที่ระบุไว้ ๕ สาขา			←→→→										

๓.๖ งบประมาณ

แหล่งงบประมาณจากสำนักอนามัย สปสช. งบประมาณท้องถิ่น หรือแผนงานของสำนักงานเขต

๑. อุปกรณ์ Teleconsult (กล้อง, หน้าจอ, ระบบเสียง)	๑๐๐,๐๐๐ บาท
๒. ซอฟต์แวร์และระบบเชื่อมโยงข้อมูล (EHR/ระบบคิว)	๘๐,๐๐๐ บาท
๓. ค่าฝึกอบรมเจ้าหน้าที่	๒๐,๐๐๐ บาท
๔. ค่าสื่อประชาสัมพันธ์ (โปสเตอร์, LINE OA, คลิปสั้น)	๑๕,๐๐๐ บาท
๕. ค่าตรวจรักษา (หากมีค่าตอบแทนแพทย์ รพ.ร่วม)	๕๐,๐๐๐ บาท
๖. ค่าอุปกรณ์สนับสนุนทั่วไป	๒๕,๐๐๐ บาท
รวมทั้งสิ้น	๒๙๐,๐๐๐ บาท

๓.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๓.๗.๑ ประชาชนในเขตที่พัฒนาสามารถเข้าถึงบริการแพทย์เฉพาะทางได้ง่ายขึ้นโดยไม่ต้องเดินทาง
- ๓.๗.๒ ลดความแออัดและภาระงานของโรงพยาบาลในพื้นที่ใกล้เคียง
- ๓.๗.๓ ยกระดับภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗
- ๓.๗.๔ ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและเวลาของประชาชน

๓.๘ แนวทางติดตามประเมินผล

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ระดับผลผลิต (Output)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๑. เพิ่มจำนวนการใช้บริการ Teleconsult	- จำนวนครั้งของการให้คำปรึกษาทางไกล (Teleconsult) ≥ 10 ครั้ง/เดือน	วิธีการ ตรวจสอบบันทึกข้อมูลจากระบบ Hcis/Ephis เครื่องมือติดตามผล รายงานจำนวนครั้งการให้บริการ Teleconsult รายเดือน
๒. ลดการส่งต่อ (E - referral)	- อัตราการส่งต่อผู้ป่วยลดลงจากการใช้ Teleconsult $\geq 20\%$ จากปีที่ผ่านมา	วิธีการ วิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลผู้ป่วยในระบบ E - referral ก่อนและหลังใช้ Teleconsult เครื่องมือติดตามผล รายงานประจำไตรมาสจากโรงพยาบาล
๓. ผู้รับบริการพึงพอใจ $\geq 60\%$	- ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยหรือญาติมีความพึงพอใจต่อการใช้บริการ Teleconsult	วิธีการ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้รับบริการและญาติ เครื่องมือติดตามผล สรุปผลการสำรวจความพึงพอใจหลังการรับบริการ Teleconsult

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๔. ให้บริการเฉพาะทาง ครบตามแผน	- จำนวนแพทย์เฉพาะทางที่เข้าร่วมในระบบ Teleconsult ≥ 5 สาขา (อายุรกรรม ศัลยกรรม สูตินรีเวช ออร์โธปิดิก และจิตเวช) - ให้บริการเฉพาะทาง ๑ – ๒ ครั้ง/เดือน	วิธีการ ตรวจสอบตารางแพทย์เวร Teleconsult จากโรงพยาบาล-ราชพิพัฒน์ เครื่องมือติดตามผล รายงานความถี่การให้บริการของแต่ละสาขาแพทย์เฉพาะทางรายเดือน

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ระดับผลลัพธ์ (Outcome)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๑. เพิ่มการเข้าถึงบริการแพทย์เฉพาะทาง ให้กับ ผู้รับบริการในศูนย์บริการ- สาธารณสุข (ศูนย์ฯ ๖๗)	- จำนวนครั้งของการให้คำปรึกษาทางไกล (Teleconsult) ≥ 100 ครั้ง/เดือน - จำนวนแพทย์เฉพาะทางที่เข้าร่วม ≥ 5 สาขา	วิธีการ - ตรวจสอบและบันทึกข้อมูล Teleconsult ในระบบทุกครั้ง - ตรวจสอบตารางแพทย์เวร Teleconsult ประจำเดือน - ตรวจสอบระบบ Hcis/Ephis เครื่องมือติดตามผล รายงานจำนวนการให้บริการ Teleconsult รายเดือน
๒. ลดการส่งต่อผู้ป่วย ในระบบ E - referral	- ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยหรือแนวทางการรักษาที่เหมาะสมผ่านระบบ Teleconsult - อัตราการส่งต่อผู้ป่วยลดลง $\geq 20\%$	วิธีการ - วิเคราะห์ข้อมูลผู้ป่วยที่ถูกส่งต่อก่อนและหลังใช้ Teleconsult - สรุปผลอัตราการส่งต่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาและฐานข้อมูล E – referral เครื่องมือติดตามผล รายงานสรุปการส่งต่อประจำไตรมาส
๓. เพิ่มความสามารถบุคลากร ในพื้นที่โดยได้รับ คำปรึกษา/แนะนำ จากแพทย์เฉพาะทาง	- ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยได้รับการดูแลรักษาผ่านระบบ Teleconsult - ระยะเวลา Teleconsult เฉลี่ย ≤ 60 นาที	วิธีการ - ตรวจสอบการบันทึกเวลาเริ่ม - สิ้นสุดการให้บริการในระบบ - ประเมินความรู้ความเข้าใจของบุคลากรหลังการอบรมโปรแกรม Teleconsult เครื่องมือติดตามผล รายงานการฝึกอบรมบุคลากร

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๔. ลดค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทางของผู้ป่วยและครอบครัว	- ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยที่ไม่ต้องส่งต่อไปโรงพยาบาล และได้รับการดูแลที่ศูนย์ฯ ๖๗ - ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น	วิธีการ สำนวจค่าใช้จ่ายและเวลาการเดินทางของผู้ป่วยและญาติ เครื่องมือติดตามผล แบบสอบถามความพึงพอใจก่อน - หลัง ใช้บริการ Teleconsult

๓.๙ ปัญหาและอุปสรรค (ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น)

๓.๙.๑ ประชาชนบางส่วนไม่เข้าใจการใช้ระบบ Teleconsult

แนวทางแก้ไข

- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่เข้าใจง่าย เช่น วิดีโอสาธิต แผ่นพับ หรือ Infographic อธิบายขั้นตอนการใช้บริการ
- จัดให้มีเจ้าหน้าที่ช่วยแนะนำ และให้คำปรึกษาในศูนย์บริการฯ สำหรับผู้ที่ไม่ถนัดการใช้เทคโนโลยี
- ใช้อาสาสมัครสาธารณสุข ช่วยในการประชาสัมพันธ์เชิงรุกตามชุมชน

๓.๙.๒ บุคลากรยังไม่เชี่ยวชาญการใช้เทคโนโลยี

แนวทางแก้ไข

- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ให้บุคลากรทุกคนก่อนเริ่มโครงการ
- จัดทำคู่มือการใช้งานระบบ และคลิปวิดีโอสอนใช้ระบบ
- จัดทีม “Mentor/พี่เลี้ยง” จากโรงพยาบาลราชพิพัฒน์ คอยช่วยเหลือระยะเริ่มต้น

๓.๙.๓ ระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรในบางช่วงเวลา

แนวทางแก้ไข

- ประสานงานกับหน่วยงานด้าน IT และผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่ม Bandwidth และติดตั้งระบบสำรอง (Backup Network)
- พัฒนาระบบให้สามารถบันทึกข้อมูลออฟไลน์และซิงค์ข้อมูลอัตโนมัติเมื่อเน็ตกลับมาเสถียร

ตารางที่ ๑ FMEA การจัดลำดับความสำคัญของกระบวนการ

กระบวนการ	ความถี่ในการเกิด (O)				ความสามารถในการตรวจสอบพบ (I)				ระดับความรุนแรง (S)				คะแนนRPN (RPN = O×I×S)
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	
๑. บุคลากรไม่เห็นความสำคัญของการใช้ระบบ Teleconsult เนื่องจากเป็นการเพิ่มภาระงานประจำ			✓				✓					✓	๓๖
๒. ประชาชนมีความต้องการไปพบแพทย์เฉพาะทางที่โรงพยาบาล			✓				✓					✓	๓๖
๓. การติดต่อสื่อสารประสานงานระหว่างโรงพยาบาลกับศูนย์บริการสาธารณสุข		✓					✓			✓			๑๒
๔. ทรัพยากร เช่น ระบบอินเทอร์เน็ตขัดข้องงบประมาณการจัดซื้ออุปกรณ์ บุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน		✓				✓					✓		๑๒

ตารางที่ ๒ FMEA การจัดลำดับความสำคัญของรูปแบบความเสียหายและการกำหนดแนวทางปฏิบัติ

กระบวนการ :							
รูปแบบ ความเสียหาย (Failure Mode)	สาเหตุ (Failure Cause)	ผลกระทบ (Failure effect)	Rating			RPN	แนวทางปฏิบัติ/กิจกรรม ในการลดอุบัติเหตุ ความเสียหาย
			O	D	S		
๑. บุคลากรไม่ส่ง ผู้ป่วยตามระบบ Teleconsult	มีภาระงานมาก	ผู้ป่วยไม่ได้รับการ Teleconsult	๓	๒	๔	๒๔	- จัดทำแนวทางปฏิบัติ Teleconsult ให้ชัดเจน - กำหนดรายงาน ตัวชี้วัดเป็นรายเดือน
๒. ประชาชน มีความต้องการไป พบแพทย์เฉพาะทาง ที่โรงพยาบาล	ประชาชนขาด ความเชื่อมั่นใน ศักยภาพของ หน่วยบริการ	เกิดความแออัดที่ โรงพยาบาล	๓	๓	๓	๒๗	เพิ่มการประชาสัมพันธ์ ทุกช่องทางทั้งภายใน หน่วยงาน และ สื่อออนไลน์
๓. การติดต่อสื่อสาร ประสานงาน ระหว่างโรงพยาบาล กับศูนย์บริการ สาธารณสุข	ระบบปฏิบัติการ คนละรูปแบบ/ ภาระกิจงาน ต่างกัน	ขาดการติดต่อ ประสานงานแบบ ไร้รอยต่อ	๒	๒	๔	๑๖	จัดให้มีการประชุม แลกเปลี่ยนปัญหา ของการ Teleconsult ทุก ๑ เดือน
๔. ทรัพยากร เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต ขัดข้อง งบประมาณ การจัดซื้ออุปกรณ์ บุคลากรไม่เพียงพอ ต่อการปฏิบัติงาน	แผนไม่ชัดเจน/ ใช้งบเกินจริง	การจัดสรร งบประมาณ ยังไม่เพียงพอ เพื่อรองรับ การบริการ	๒	๒	๓	๑๒	จัดทำแผนงบอย่างรัดกุม หาทุนร่วมจาก หน่วยงานภายนอก

บรรณานุกรม

๑. สำนักอนามัย. แผนพัฒนาสำนักอนามัย ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: สำนักอนามัย; ๒๕๖๖ [เข้าถึงเมื่อ ๒๘ พ.ค. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก:
<https://webportal.bangkok.go.th/health/page/sub/๒๓๗๙๙/แผนพัฒนาสำนักอนามัย>
๒. ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา. Service profile. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา; ๒๕๖๗.
๓. สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร. คู่มือการใช้งานระบบ Telemedicine สำหรับสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: สำนักอนามัย; ๒๕๖๗ [เข้าถึงเมื่อ ๓๐ พ.ค. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก:
https://webportal.bangkok.go.th/user_files/๑๘๒/๔๗๙๔๐๘๘๕๐๖๕fa๖๗๔d๕๐c๓๑๑.๙๔๙๙๖๔๐๔.pdf
๔. สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร. คู่มือการใช้งานระบบ Teleconsult. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการแพทย์; ๒๕๖๖.
๕. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ; ๒๕๖๑ [เข้าถึงเมื่อ ๓ มิ.ย. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.nesdc.go.th/>

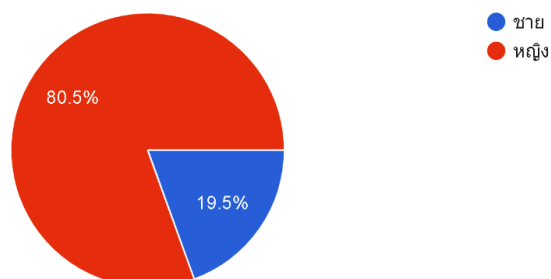
ภาคผนวก

ผลวิเคราะห์แบบสอบถามความต้องการในการทำ Teleconsult ของประชาชน (n=๓๓๙)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

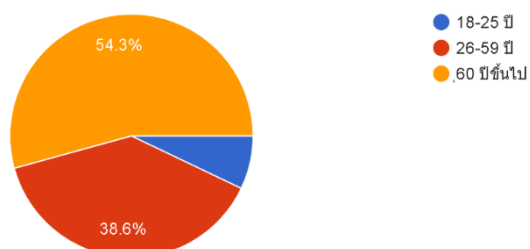
เพศ

คำตอบ 339 ข้อ

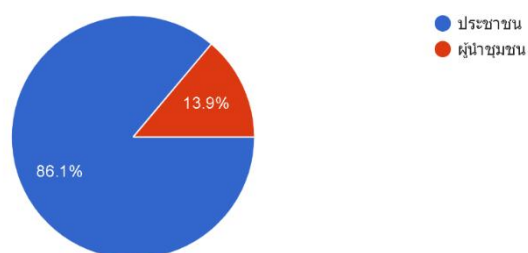
อายุ

คำตอบ 339 ข้อ

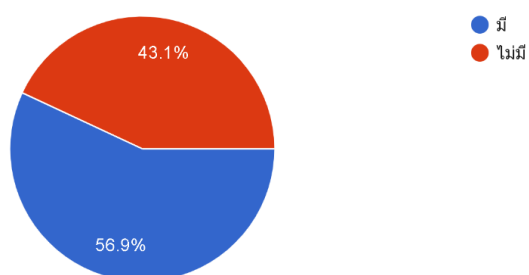
ตำแหน่งทางสังคม

คำตอบ 339 ข้อ

ท่านมีโรคประจำตัวหรือไม่

คำตอบ 339 ข้อ

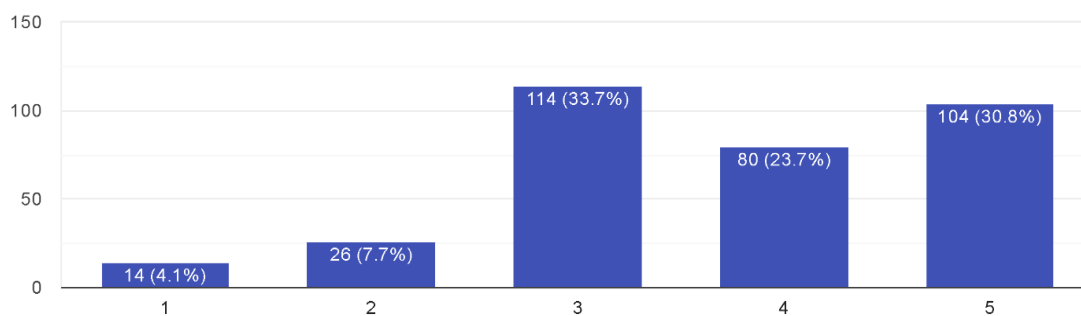

ส่วนที่ ๒ ความต้องการในการพบแพทย์เฉพาะทางผ่านระบบออนไลน์

- ๑ หมายถึง ต้องการน้อยที่สุด
- ๒ หมายถึง ต้องการน้อย
- ๓ หมายถึง ต้องการปานกลาง
- ๔ หมายถึง ต้องการมาก
- ๕ หมายถึง ต้องการมากที่สุด

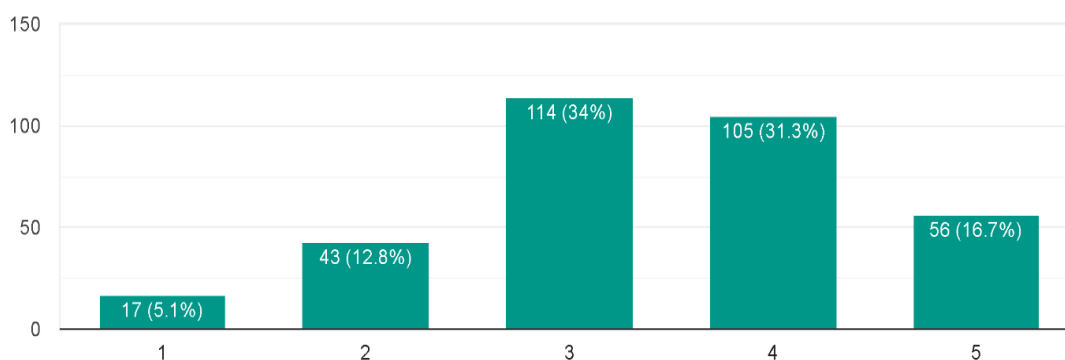
1) ท่านคิดว่าการพบแพทย์เฉพาะทางผ่านระบบออนไลน์มีความสะดวกและเข้าถึงง่ายเพียงใด

คำตอบ 338 ข้อ

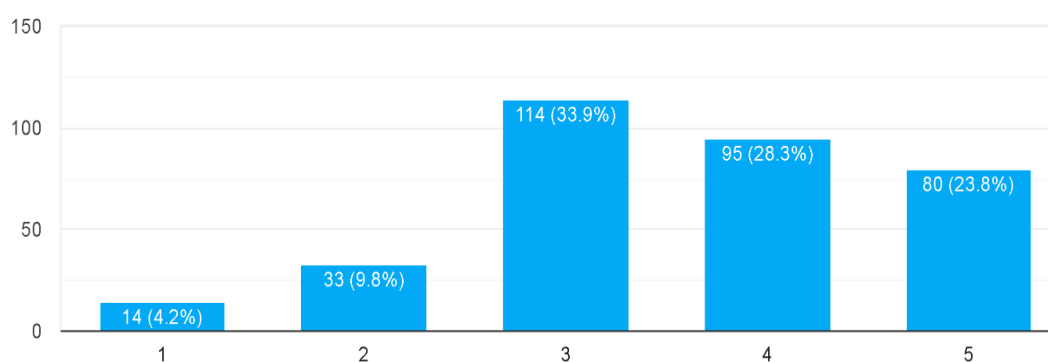
2) ท่านมีความมั่นใจในคุณภาพการรักษาในการพบแพทย์เฉพาะทางผ่านระบบออนไลน์

คำตอบ 335 ข้อ

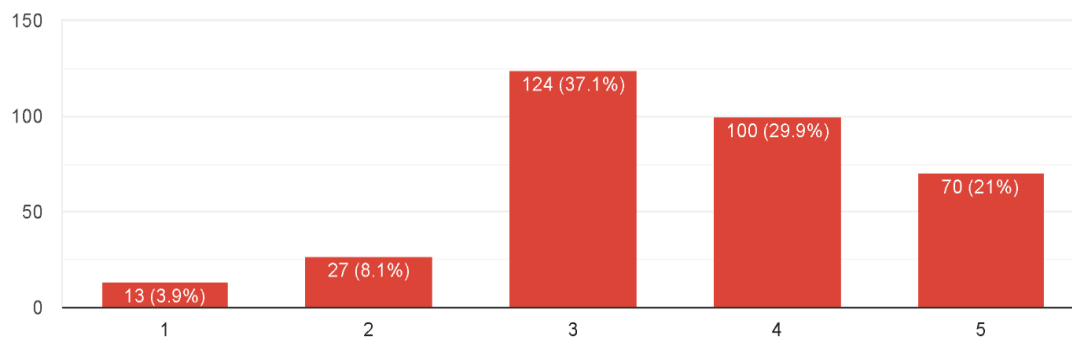
3) ท่านคิดว่าการพบแพทย์เฉพาะทางผ่านระบบออนไลน์มีความปลอดภัยและเป็นส่วนตัว

คำตอบ 336 ข้อ

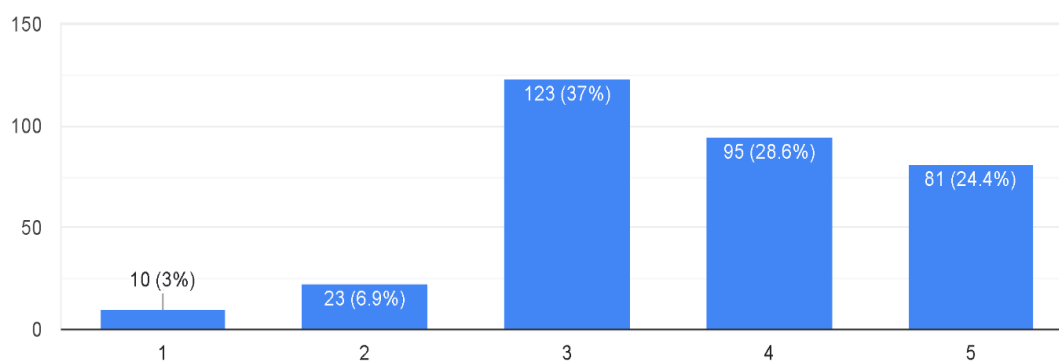
4) ท่านคิดว่าการพบแพทย์เฉพาะทางผ่านระบบออนไลน์เป็นระบบใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน

คำตอบ 334 ข้อ

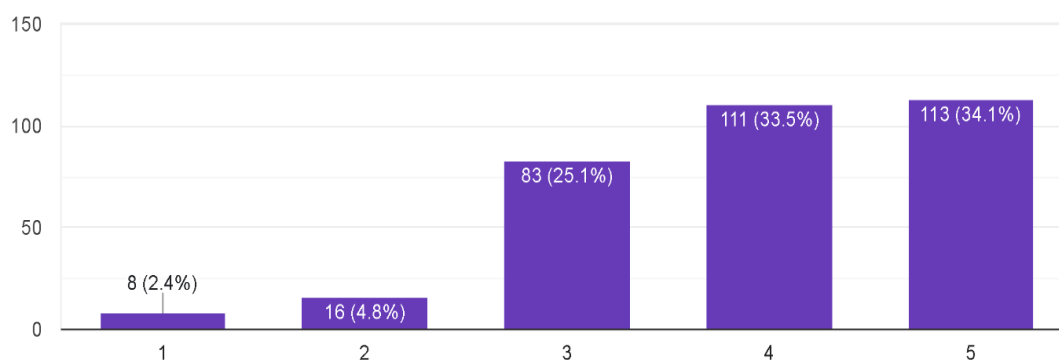
5) ท่านคิดว่าการพบแพทย์เฉพาะทางผ่านระบบออนไลน์จะช่วยให้การติดตามอาการต่อเนื่อง

คำตอบ 332 ข้อ

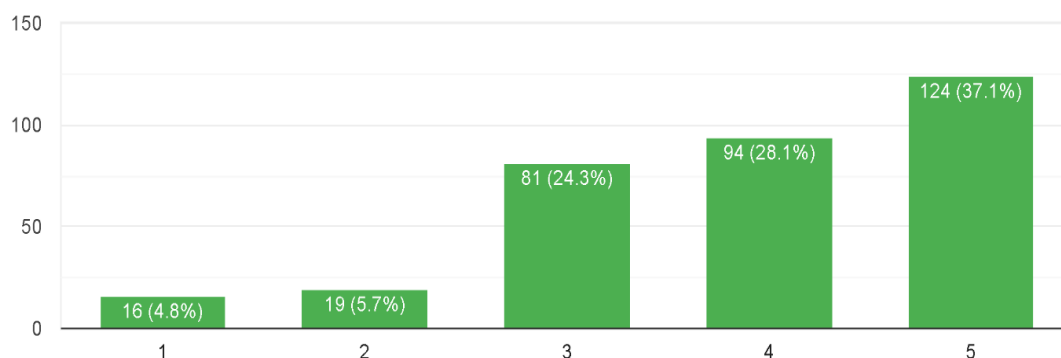
6) ท่านคิดว่าการพบแพทย์เฉพาะทางผ่านระบบออนไลน์จะช่วยให้มีความยืดหยุ่นด้านเวลา

คำตอบ 331 ข้อ

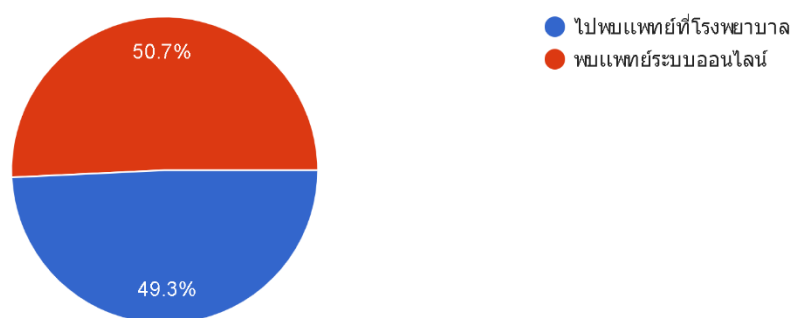
7) หากสถานพยาบาลให้ท่านได้พบกับแพทย์เฉพาะทางทางระบบออนไลน์ท่านยินดีหรือไม่

คำตอบ 334 ข้อ

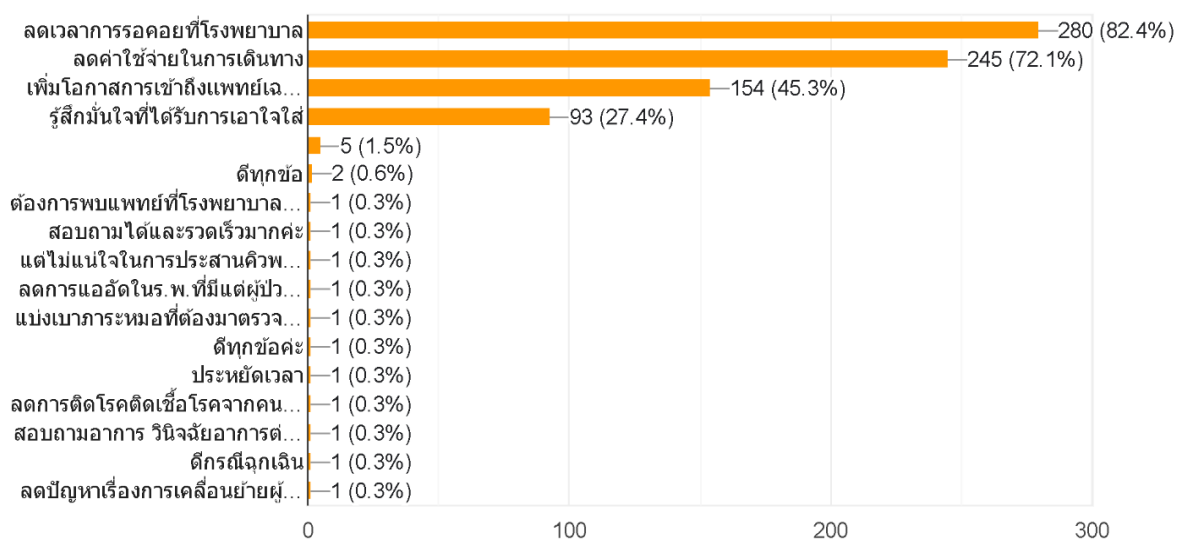
8) ถ้าท่านเลือกได้

ระหว่างเดินทางไปพบแพทย์เฉพาะทางที่โรงพยาบาลกับพบแพทย์เฉพาะทางระบบออนไลน์ท่านจะเลือกแบบใด
คำตอบ 337 ข้อ

9) ท่านคิดว่าการพบแพทย์เฉพาะทางออนไลน์มีข้อดีอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

คำตอบ 340 ข้อ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับระบบ Teleconsult ดังนี้

ความคิดเห็นเชิงบวก

- ดีมากครับผม ดีมากเลยคะ ดีมากถึงมากที่สุดคะ
- ถูกใจ ดีครับ ที่มีระบบนี้
- เป็นทางเลือกที่ดีมาก เป็นโครงการที่ดีคะ
- สะดวกดี สะดวกและดีมากช่วยแก้อาการได้เร็ว
- ประหยัดค่าเดินทางและสะดวกในการพูดคุยกับแพทย์
- เข้าถึงได้เร็วขึ้น ลดความเสี่ยง
- เป็นบริการที่ทันสมัยขึ้นในยุคปัจจุบันนี้
- เป็นระบบที่ดีมากอยากให้ทุกคนเข้าถึง
- ให้ทำจริงใส่ใจต่อประชาชน ครับ
- พบคุณหมอทางออนไลน์สะดวกกว่าไปโรงพยาบาลคะ
- เป็นการเชื่อมั่นในตัวเองที่ได้พบแพทย์
- ถ้าแนวคิดนี้เกิดขึ้นได้จริงก็ดี
- เป็นการประหยัดเวลา ที่ไม่ต้องเดินทาง
- ออนไลน์ พบแพทย์ที่ใส่ใจและจริงใจกับผู้ป่วยและติดตามผล ดีมากเลยคะ
- ถ้าเป็นไปได้ทางนี้สะดวกสุดคะ ชอบคุณมากคะ
- ถ้ามีแพทย์เฉพาะทางทางออนไลน์ก็ดีคะ

ข้อเสนอแนะ ข้อจำกัดของระบบ

- ระบบอินเทอร์เน็ตและ Wi - Fi ยังไม่เสถียร
- คนสูงวัยไม่ถนัดใช้เทคโนโลยี ไม่มีโทรศัพท์
- กลัวได้รับการรักษาช้า แพทย์ไม่ได้ตรวจร่างกาย
- บางโรคต้องตรวจร่างกายจริง ไม่เหมาะกับออนไลน์
- ถ้าไม่มีการรองรับการจ่ายยา ค่ารักษาทางออนไลน์ ยังต้องไป รพ.อยู่ดี
- กลัวมีฉ้อโกง แอปอ้าง เนื่องจากข้อมูลผู้ป่วยมีความละเอียดอ่อน
- ยังไม่มั่นใจ เพราะไม่เคยใช้ระบบ
- เคยทดลองแล้วแต่ยังสื่อสารไม่เข้าใจ
- ระบบนี้ใช้ได้กับโรคที่ไม่ร้ายแรง อาจไม่เหมาะกับโรคมะเร็ง หัวใจ สมอ
- ยังมีปัญหาในการใช้อุปกรณ์และต้องรอเหมือนไปรพ.
- ความรู้สึกไม่มั่นใจ ต้องการพบแพทย์ตัวจริง
- อยากไปพบแพทย์มากกว่า ไปพบแพทย์ดีกว่า
- อยากพบแพทย์ด้วยตนเองคะ ผู้สูงวัยอยากไปพบแพทย์
- การพบแพทย์ออนไลน์อาจมีความคลาดเคลื่อนของข้อมูล
- ไม่เชื่อมั่นเพราะระบบอินเทอร์เน็ต
- คิดว่าการพบแพทย์เฉพาะทางออนไลน์เหมาะกับบางกลุ่มเท่านั้น
- ถ้ามีอาการที่ต้องตรวจร่างกายจะไม่แม่นยำ
- กลัวว่าทางออนไลน์จะรักษาช้า
- เป็นสิ่งใหม่ ต้องทดลองก่อน

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

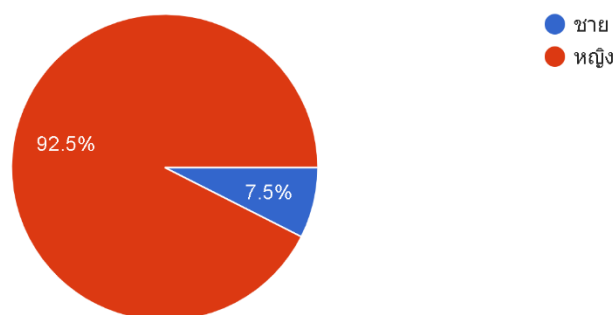
- ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพิ่มข้อมูลในวงกว้าง
- อยากให้มีโอกาสให้เกิดระบบในปี ๒๕๖๘
- ควรกำหนดเกณฑ์โรคหรือผู้ป่วยที่เหมาะสมกับ teleconsult
- อยากให้ประชาสัมพันธ์ข้อดีของแพทย์เฉพาะทาง
- ควรมีระบบรองรับการจ่ายยา ค่ารักษาแบบออนไลน์
- อยากให้เชื่อมต่อกับรพ.ใกล้บ้าน เช่น รพ.ราชพิพัฒน์
- ควรมีระบบข้อมูลร่วมระหว่างแพทย์

ผลวิเคราะห์แบบสอบถามความต้องการในการทำ Teleconsult ของบุคลากรทางการแพทย์ (n=๖๗ คน)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

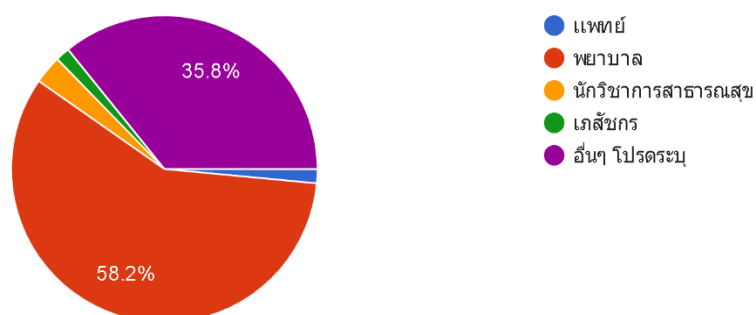
เพศ

คำตอบ 67 ข้อ

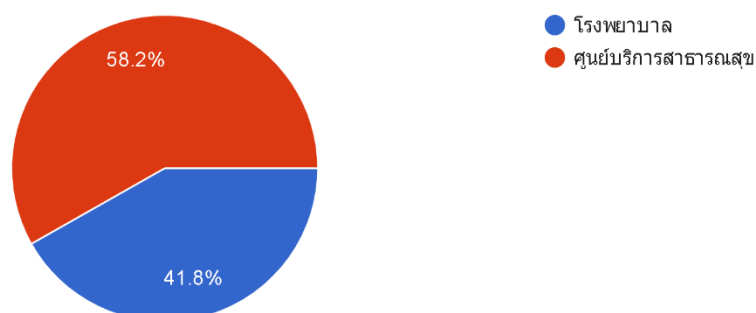
ตำแหน่งทางวิชาชีพ

คำตอบ 67 ข้อ

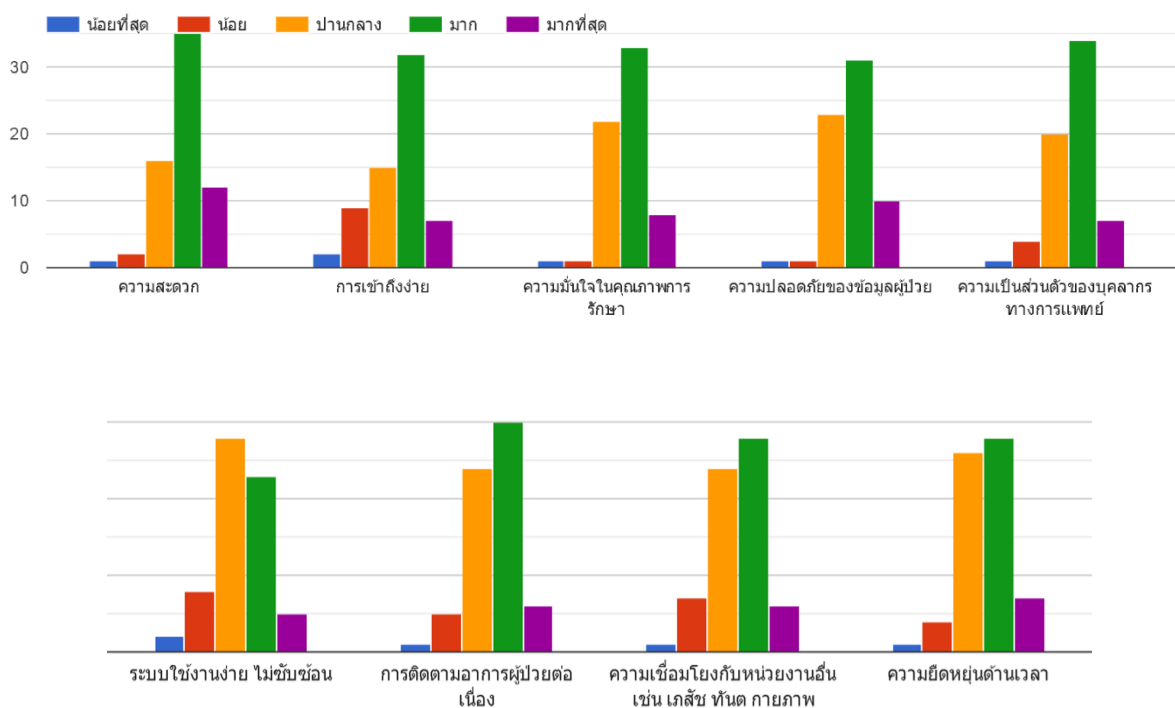

สถานพยาบาล

คำตอบ 67 ข้อ

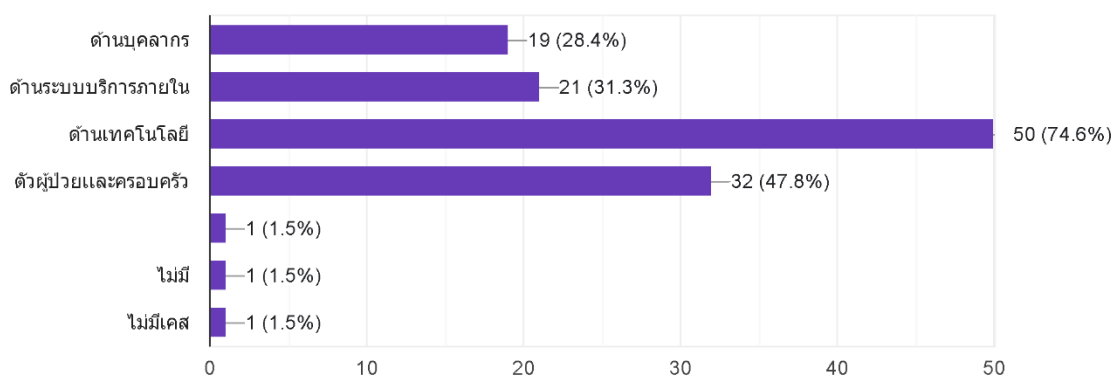

ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับการปรึกษาทางไกลกับแพทย์เฉพาะทาง

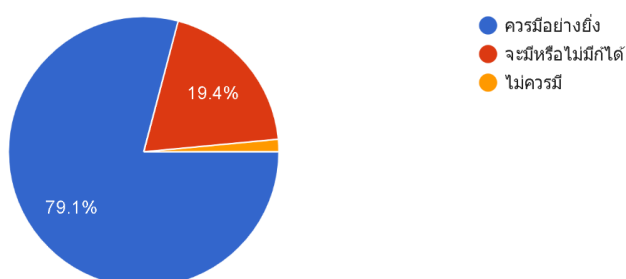
1) ปัญหาที่ท่านพบได้บ่อยในประสบการณ์ที่ผ่านมา เกี่ยวข้องกับระบบจัดการด้านใดบ้าง

คำตอบ 67 ข้อ

2) ท่านคิดว่าควรมีระบบปรึกษาแพทย์ทางไกลกับแพทย์เฉพาะทางหรือไม่

คำตอบ 67 ข้อ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้พัฒนาระบบ Teleconsult ได้อย่างเป็นระบบ

๑. ประโยชน์ที่ได้รับจากระบบ Teleconsult

- ลดการเดินทางของผู้ป่วย
- ช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่ายหลายด้าน เช่น ค่ารถ ค่าจอดรถ
- ลดความแออัดในโรงพยาบาล
- ใช้เวลาน้อยลง ไม่ต้องรอคิวนาน
- เป็นทางเลือกที่ทำให้ผู้ป่วยเข้าถึงแพทย์เฉพาะทางได้ง่าย
- เป็นการคัดกรองเบื้องต้นก่อนไปพบแพทย์
- การใช้งานได้จริงจะทำให้ผู้รับบริการสะดวกและเข้าถึงการรักษาได้รวดเร็ว
- ถ้าสามารถปรึกษาแพทย์เฉพาะทางได้โดยไม่ต้องไป รพ. จะดีมาก
- จะมีเจ็ดดีมาก
- ถ้ามีก็จะช่วยได้เยอะ
- สนับสนุนให้ รพ. และ ศบส. เปิดบริการร่วมกัน เพื่อความสะดวกของประชาชน

๒. ปัญหาและข้อจำกัดที่พบ

- ผู้สูงอายุบางรายไม่สามารถใช้เทคโนโลยีหรือสมาร์ทโฟนได้
- ผู้ป่วยบางคนใช้โทรศัพท์ที่ไม่เก่ง
- ระบบยังไม่เสถียร ใช้งานยาก
- แอปควรเข้าถึงง่าย ไม่ซับซ้อน
- บุคลากรไม่เพียงพอ และมีหลายภาระงาน
- คนใช้รอตรวจมาก ทำให้ไม่สามารถทำ tele ได้ตามเป้าหมาย
- ยังไม่มีระบบจัดการที่สำรองรับก่อนเริ่มโครงการ
- การใช้เทคโนโลยีทันสมัยอาจไม่เหมาะกับผู้สูงอายุ
- หากมีเคสใช้บริการมากขึ้น ต้องมีบุคลากรเพิ่ม

๓. ข้อเสนอเชิงระบบและโครงสร้าง

- ควรวางระบบฐานข้อมูลให้ดี
- ควรมีระบบเชื่อมต่อข้อมูลทางการแพทย์ระหว่างแพทย์ปฐมภูมิและรพ. ให้เห็นร่วมกัน
- ควรมีระบบ consult แพทย์เฉพาะทางได้หลายแผนก
- ควรพัฒนาระบบให้เสถียร ใช้งานง่าย โดยเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุ
- ควรมีระบบบริหารจัดการ และนโยบายที่ชัดเจน
- ควรกำหนดตัวชี้วัดเชิงปฏิบัติการ เพื่อติดตามความก้าวหน้า
- ควรปรับปรุงระบบเทคโนโลยีให้ใช้งานง่ายและเข้าถึงง่าย
- ควรมีการจัดบริการให้ตรงกับสิทธิการรักษาของผู้ป่วย
- หากผู้ป่วยไม่มีโทรศัพท์ ควรให้บริการที่ศูนย์อนามัยหรือโรงพยาบาลใกล้บ้าน
- ควรมีการประชาสัมพันธ์ต่อเนื่อง

๔. ข้อเสนอด้านทรัพยากรและบุคลากร

- ควรเพิ่มอัตรากำลังและบุคลากรประจำด้าน Telemedicine
- ควรสนับสนุนให้บุคลากรทราบนโยบายและมีการจัดระบบบริการ
- ควรมีอุปกรณ์ด้าน IT ที่มีประสิทธิภาพ
- บุคลากรควรมีความพร้อม และมีบทบาทเฉพาะในงานนี้

๕. ความเท่าเทียมและการเข้าถึง

- เทคโนโลยีควรเข้าถึงได้ง่าย เพราะผู้ป่วยส่วนมากไม่มีสมาร์ทโฟน
- ควรพัฒนาให้ประชาชนเข้าใจและใช้งานง่าย
- ไม่ควรมีค่าใช้จ่ายแพง โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและอยู่ไกล
- ควรมีบริการสำหรับกลุ่มวัยทำงานและวัยรุ่นมากกว่าผู้สูงอายุ

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการรับบริการ Teleconsult
(ระหว่างศูนย์บริการสุขภาพปทุมภูมิ กับโรงพยาบาลทุติยภูมิ/ตติยภูมิ)

ผู้ตอบแบบสอบถาม : เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ อื่นๆ.....อายุ: ปี

คำชี้แจง: โปรดเลือก ☒ เพียง ๑ ช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านในแต่ละหัวข้อ

ลำดับ	รายการประเมิน	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	ไม่พึงพอใจ (๑)
๑	ความสะดวกในการเข้ารับบริการพบแพทย์ผ่านระบบออนไลน์ (Teleconsult)	☐	☐	☐	☐	☐
๒	ความรวดเร็วในการนัดหมายและได้รับบริการ	☐	☐	☐	☐	☐
๓	ความชัดเจนในการอธิบายปัญหาและแนวทางรักษาจากแพทย์	☐	☐	☐	☐	☐
๔	ความสามารถในการตอบคำถามหรือข้อสงสัยจากประชาชนโดยแพทย์/พยาบาล	☐	☐	☐	☐	☐
๕	ความเป็นส่วนตัวในระหว่างการรับบริการพบแพทย์ผ่านระบบออนไลน์ (Teleconsult)	☐	☐	☐	☐	☐
๖	ความเสถียรของสัญญาณเสียง/ภาพขณะให้บริการพบแพทย์ผ่านระบบออนไลน์ (Teleconsult)	☐	☐	☐	☐	☐
๗	ความมั่นใจในการวินิจฉัยและแนวทางการรักษาของแพทย์	☐	☐	☐	☐	☐
๘	การติดตามอาการและบริการต่อเนื่องหลังการให้คำปรึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
๙	การให้คำแนะนำเรื่องยาและวิธีการดูแลตัวเองที่บ้าน	☐	☐	☐	☐	☐
๑๐	ความพึงพอใจโดยรวมต่อการบริการพบแพทย์ผ่านระบบออนไลน์ (Teleconsult)	☐	☐	☐	☐	☐

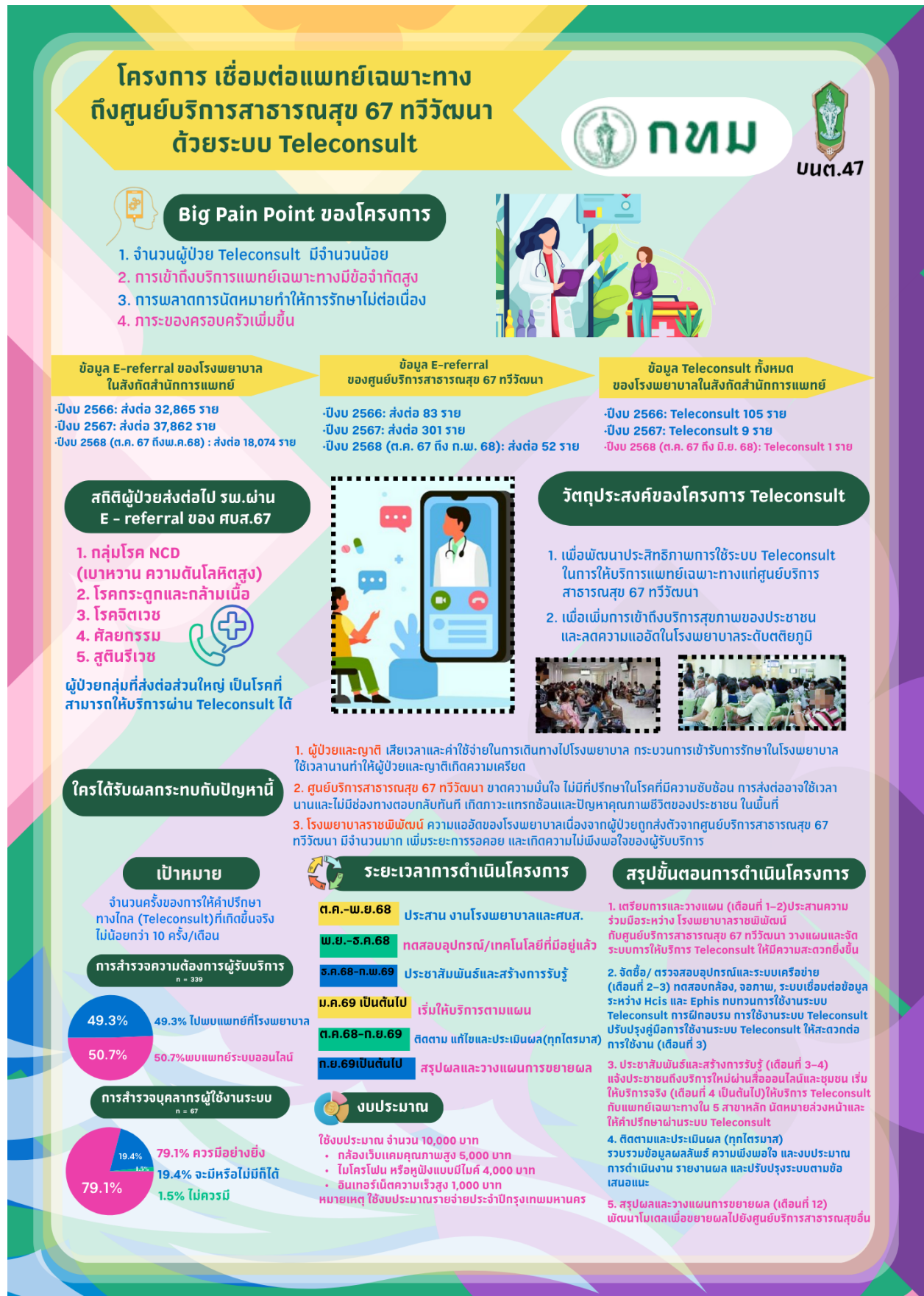
ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

One Page Summary

Power point นำเสนอผลงาน

โครงการ เชื่อมต่อแพทย์เฉพาะทาง
ถึงศูนย์บริการสาธารณสุข 67 ทวีวัฒนา
ด้วยระบบ Teleconsult

24+3 นโยบาย

สุขภาพดีปี 3-4

บริการเข้าถึงง่ายทั่วถึงสู่เส้นเลือดฝอย

1 ลงทะเบียน / รับเรื่อง / บริการปัญหาสุขภาพ

ลงนาม บันทึกสุขภาพชุมชน
สนับสนุนการบริการระดับเขต โรงพยาบาล และศูนย์บริการสาธารณสุข

เทคโนโลยีสุขภาพ

2 หมอถึงบ้าน

แอปพลิเคชัน App หมอ กทม.
แอปพลิเคชัน 24 ชั่วโมงสำหรับประชาชน
แอปพลิเคชัน 24 ชั่วโมงสำหรับประชาชน

3 ศูนย์เทคโนโลยีสุขภาพดี

Health Tech or ศูนย์เทคโนโลยีสุขภาพดี
เพื่อพัฒนาระบบสุขภาพให้ทันสมัย

4 บริการตรวจสุขภาพเชิงรุก

Commulance บริการตรวจสุขภาพเชิงรุก
เพื่อค้นหาและป้องกันโรคก่อนเกิดอาการ

5 เยี่ยมบ้าน แบบไร้รอยต่อ

สามารถขอเจ้าหน้าที่เพื่อรับผู้ป่วยได้
โรงพยาบาล 12005 หรือ โทร 166 (Home ward)

6 การส่งต่อไร้รอยต่อ

ภาวะฉุกเฉิน

7 เมเตอร์ไฮด์กู้ชีพฉุกเฉิน

เจ้าหน้าที่อาสาสมัครกู้ชีพฉุกเฉิน
เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน

8 เฮอร์วิน ง่ายทันใจ

เพื่อค้นหา บริการฉุกเฉิน
และช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน

9 1 อุโมงค์ 1 AED

เพื่อค้นหา บริการฉุกเฉิน
และช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน

โรคคนเมือง

10 Preventive Urban medicine

ส่งเสริมสุขภาพคนเมือง
เพื่อป้องกันโรคเรื้อรัง

11 คลินิกเฉพาะทาง

คลินิกเฉพาะทาง
เพื่อให้บริการผู้ป่วย

12 เพื่อสุขภาพคนเมือง

เพื่อสุขภาพคนเมือง
เพื่อป้องกันโรคเรื้อรัง

13 แผนกโรคเรื้อรัง

แผนกโรคเรื้อรัง
เพื่อให้บริการผู้ป่วย

14 พัฒนาระบบบริการสุขภาพ

พัฒนาระบบบริการสุขภาพ
เพื่อให้บริการผู้ป่วย

15 พัฒนาระบบบริการสุขภาพ

พัฒนาระบบบริการสุขภาพ
เพื่อให้บริการผู้ป่วย

16 คลินิกสุขภาพคนเมือง

คลินิกสุขภาพคนเมือง
เพื่อให้บริการผู้ป่วย

17 ศูนย์สุขภาพคนเมือง

ศูนย์สุขภาพคนเมือง
เพื่อให้บริการผู้ป่วย

18 พัฒนาระบบบริการสุขภาพ

พัฒนาระบบบริการสุขภาพ
เพื่อให้บริการผู้ป่วย

19 บริการเฉพาะโรค

บริการเฉพาะโรค
เพื่อให้บริการผู้ป่วย

20 บริการเฉพาะโรค

บริการเฉพาะโรค
เพื่อให้บริการผู้ป่วย

ส่งเสริมสุขภาพคนเมือง

21 ชมรมผู้สูงอายุประจำเขต

ชมรมผู้สูงอายุประจำเขต
เพื่อให้บริการผู้สูงอายุ

22 Smart day care center

Smart day care center
เพื่อให้บริการผู้สูงอายุ

23 นักสืบพันธุ์

นักสืบพันธุ์
เพื่อให้บริการผู้สูงอายุ

24 อาสาสมัครคนเมือง

อาสาสมัครคนเมือง
เพื่อให้บริการผู้สูงอายุ

กทรม

Big Pain Point ของโครงการ

1. จำนวนผู้ป่วย Teleconsult ในปี 2568 มีจำนวนน้อย

2. การเข้าถึงบริการแพทย์เฉพาะทาง มีข้อจำกัดสูง

3. การพลาดการนัดหมายทำให้การรักษาไม่ต่อเนื่อง

4. ภาระของครอบครัวเพิ่มขึ้น

ที่มาและความสำคัญ

จากข้อมูล E-referral ของโรงพยาบาล ในสังกัดสำนักงานการแพทย์

- ปีงบประมาณ 2566: ส่งต่อ 32,865 ราย
- ปีงบประมาณ 2567: ส่งต่อ 37,862 ราย
- ปีงบประมาณ 2568:
- (ต.ค. 67 ถึงพ.ค. 68)
- ส่งต่อ 18,074 ราย

จากข้อมูล E-referral ของ ศูนย์บริการสาธารณสุข 67 ทวีวัฒนา

- ปีงบประมาณ 2566 : ส่งต่อ 83 ราย
- ปีงบประมาณ 2567 : ส่งต่อ 301 ราย
- ปีงบประมาณ 2568 : ส่งต่อ 52 ราย

ที่มาและความสำคัญ

จากข้อมูล Teleconsult ทั้งหมดของโรงพยาบาลใน สังกัดสำนักงานการแพทย์

- ปีงบประมาณ 2566 : ส่งปรึกษา 105 ราย
- ปีงบประมาณ 2567 : ส่งปรึกษา 9 ราย
- ปีงบประมาณ 2568 : (ต.ค. 67 ถึง มี.ย. 68): ส่งปรึกษา 1 ราย

จากข้อมูล Teleconsult ทั้งหมดของศูนย์บริการสาธารณสุข 67 ทวีวัฒนา

- ปีงบประมาณ 2567: ส่งปรึกษา 5 ราย
- ปีงบประมาณ 2568: (ต.ค. 67 ถึง มี.ย. 68): ส่งปรึกษา 0 ราย

สถิติผู้ป่วยส่งรักษาต่อผ่าน E - referral ของศูนย์ 67

1. กลุ่มโรค NCD (โรคเบาหวาน ,โรคความดันโลหิตสูง)
2. โรคกระดูกและกล้ามเนื้อ
3. โรคจิตเวช
4. ศัลยกรรม
5. สูติรีเวช

10

ใครได้รับผลกระทบกับปัญหานี้

1. ผู้ป่วยและญาติ

ผู้ป่วยและญาติเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปโรงพยาบาล กระบวนการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลใช้เวลานานทำให้ผู้ป่วยและญาติเกิดความกังวล เครียด

2. ศูนย์บริการสาธารณสุข 67 ทวีวัฒนา

ขาดความมั่นใจ ไม่มีที่ปรึกษาในโรคที่มีความซับซ้อน การส่งต่ออาจใช้เวลานานและไม่มีช่องทางตอบกลับทันที เกิดภาวะแทรกซ้อนและปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

3. โรงพยาบาลราชพิพัฒน์

ความแออัดของโรงพยาบาลเนื่องจากผู้ป่วยถูกส่งตัวจากศูนย์บริการสาธารณสุข 67 ทวีวัฒนา จำนวนมาก รอคอยนาน และเกิดความไม่พึงพอใจของผู้รับบริการ

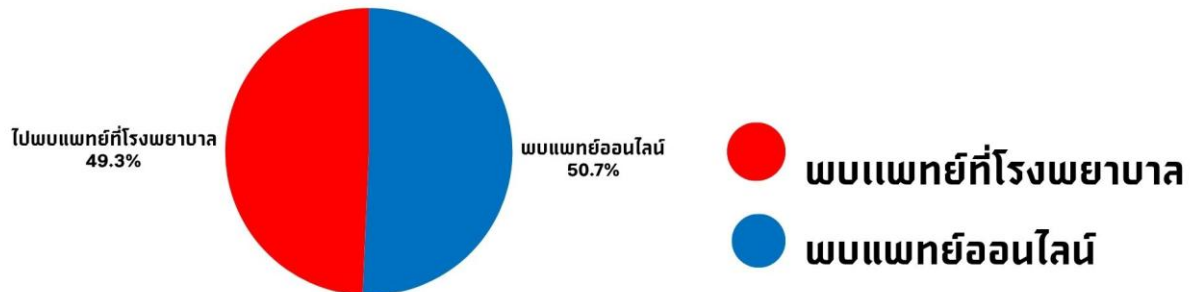

11

การสำรวจความต้องการผู้รับบริการ

ผลวิเคราะห์แบบสอบถามความต้องการในการทำ Teleconsult
ของผู้รับบริการ (n = 339)

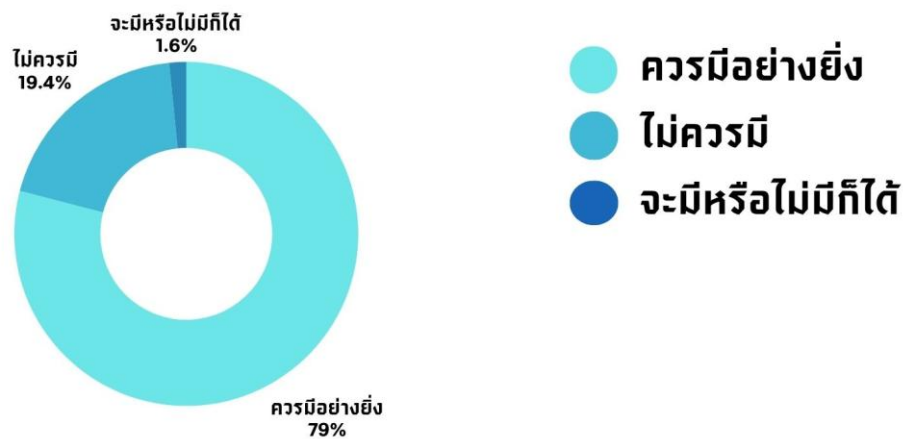

12

การสำรวจบุคลากรผู้ใช้งานระบบ

ผลวิเคราะห์แบบสอบถามความต้องการในการทำ Teleconsult
ของบุคลากรทางการแพทย์ (n = 67 คน)

13

เป้าหมาย

จำนวนครั้งของการให้คำปรึกษาทางไกล
(Teleconsult) ที่เกิดขึ้นจริง
ไม่น้อยกว่า 10 ครั้ง/เดือน

14

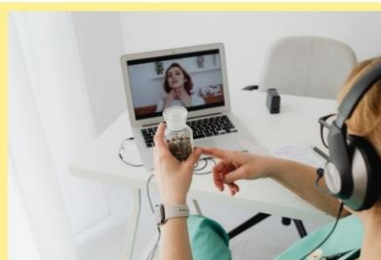

ระยะเวลาโครงการ และงบประมาณ

ระยะเวลาโครงการ

ระยะเวลาดำเนินการ 12 เดือน แบ่งเป็น:

1. เตรียมการและทดสอบระบบ: 1 เดือน
2. ดำเนินการตามโครงการ: 10 เดือน
3. ประเมินผลการดำเนินการ 1 เดือน

งบประมาณ จำนวน 10,000 บาท

- กล้องเว็บแคมคุณภาพสูง 5,000 บาท
- ไมโครโฟน หรือหูฟังแบบมีไมค์ 4,000 บาท
- อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 1,000 บาท

หมายเหตุ ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีกรุงเทพมหานคร

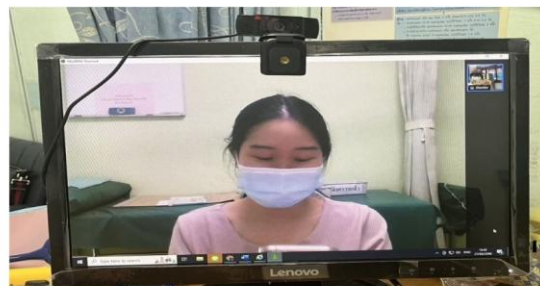
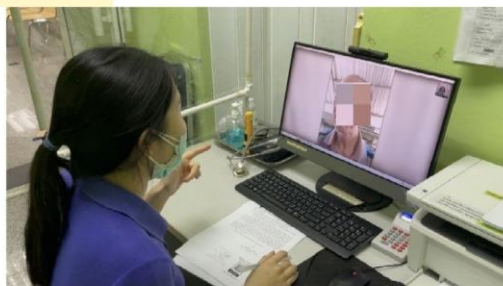

15

ระยะเวลาการดำเนินโครงการ

ต.ค.-พ.ย.68	พ.ย.-ธ.ค.68	ธ.ค.68-ก.พ.69	ม.ค.69 เป็นต้นไป	ต.ค.68-ก.ย.69	ก.ย.69 เป็นต้นไป
ประสานงาน โรงพยาบาล และศบส. วิเคราะห์ปัญหา และแนวทางแก้ไข	จัดเตรียมอุปกรณ์ (ชื่อ/ทดสอบของ แท่งที่มี)	ประชาสัมพันธ์และ สร้างการรับรู้ (ทุกแพลตฟอร์ม)	เริ่มให้บริการ ตามแผน	ติดตาม แก้ไข และประเมินผล (ทุกไตรมาส)	สรุปผล และวางแผนการ ขยายผล

สรุปขั้นตอนการดำเนินโครงการ

1. เตรียมการและวางแผน (เดือนที่ 1-2) ประสานความร่วมมือระหว่างโรงพยาบาลราชพิพัฒน์ กับศูนย์บริการสาธารณสุข 67 ทวีวัฒนา
2. จัดซื้อ/ ตรวจสอบอุปกรณ์และระบบเครือข่าย (เดือนที่ 2-3) ทดสอบกล่อง, จอภาพ, ระบบเชื่อมต่อข้อมูลระหว่าง Hcis และ Ephis ทบทวนการใช้งานระบบ Teleconsult การฝึกอบรม การใช้งานระบบ Teleconsult ปรับปรุงคู่มือ
3. ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ (เดือนที่ 3-4) แจ้งประชาชนถึงบริการใหม่ผ่านสื่อออนไลน์และชุมชน เริ่มให้บริการจริง (เดือนที่ 4 เป็นต้นไป) ให้บริการ Teleconsult กับแพทย์เฉพาะทางใน 5 สาขาหลัก
4. ติดตามและประเมินผล (ทุกไตรมาส) รวบรวมข้อมูลผลลัพธ์ ความพึงพอใจ และงบประมาณการดำเนินงาน รายงานผล และปรับปรุงระบบตามข้อเสนอแนะ
5. สรุปผลและวางแผนการขยายผล (เดือนที่ 12) พัฒนาโมเดลเพื่อขยายผลไปยังศูนย์บริการสาธารณสุขอื่น

สื่อประชาสัมพันธ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. พัฒนาประสิทธิภาพการใช้ระบบ
Teleconsult ในการให้บริการแพทย์เฉพาะทาง
แก่ศูนย์บริการสาธารณสุข 67 ทวีพัฒนา

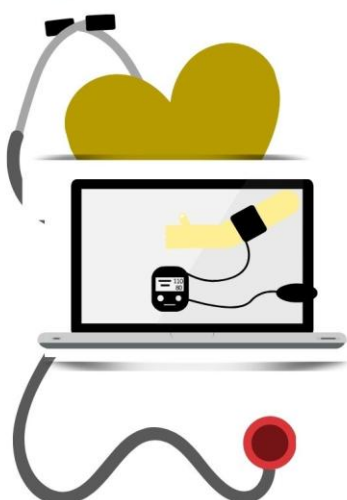

2. เพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพของ
ประชาชนและลดความแออัดในโรงพยาบาล
ระดับตติยภูมิ

18

ยุทธศาสตร์/แผนปฏิบัติการ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580)

ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากร
มนุษย์ และยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและ
ความเสมอภาคทางสังคม

แผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓
(พ.ศ. 2566 – 2570)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืน
ต่อวิกฤตการณ์ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ 1.2 เมืองสุขภาพดี

รายชื่อคณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวสถาพร สร้อยสุวรรณ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ฝ่ายการพยาบาล
โรงพยาบาลกลาง สำนักงานการแพทย์
๒. นางสาวจันจิรา คำเชื่อน
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ฝ่ายการพยาบาล
โรงพยาบาลสิรินธร สำนักงานการแพทย์
๓. นางสาวมัตติกา คณิงเพียร
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ฝ่ายการพยาบาล
โรงพยาบาลสิรินธร สำนักงานการแพทย์
๔. นางนุชจรินทร์ ไชยชิต
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ฝ่ายการพยาบาล
โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ สำนักงานการแพทย์
๕. นางอรญา เจตนะเสน
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ฝ่ายการพยาบาล
โรงพยาบาลหลวงพ่อดำ ๓๓๓ ชูตินโร อุทิศ สำนักงานการแพทย์
๖. นางกัลยา เจอะอาลี
เภสัชกรชำนาญการ
กลุ่มงานเภสัชกรรม
โรงพยาบาลเวชการุณย์รัศมี สำนักงานการแพทย์
๗. นายกรัณย์ธร ยันตรวัฒนา
นายแพทย์ชำนาญการ
กลุ่มงานออร์โธปิดิกส์
โรงพยาบาลนคราภิบาล สำนักงานการแพทย์
๘. นางสาวสถาพร บุญโชติ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
กลุ่มงานการพยาบาลและการบริหารงานทั่วไป
ศูนย์บริการสาธารณสุข ๗ บุญมี ปุรุราช สำนักงานนามัย
๙. นางสาวจันฎิมา เล่งล้วน
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
กลุ่มงานการพยาบาล
ศูนย์บริการสาธารณสุข ๘ บุญรอด รุ่งเรือง สำนักงานนามัย
๑๐. นางสาวพิชญา ชูสนุก
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
กลุ่มงานการพยาบาลและการบริหารทั่วไป
ศูนย์บริการสาธารณสุข ๔๒ ถนอม ทองสีมา สำนักงานนามัย
๑๑. นางศิริพร งามข้า
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
กลุ่มงานอนามัยชุมชน
ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๗ ทวีวัฒนา สำนักงานนามัย

โครงการ รู้ซั่ม พร้อมปลอดภัย ผักซั่มแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวสำหรับเด็กในโรงเรียนวัดม่วง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร

บทสรุปผู้บริหาร

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point) มีข้อมูล (Data) ไตที่อธิบายปัญหานี้

โรงเรียนวัดม่วง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนที่ก่อสร้างระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ถึง ๒๕๔๑ ประกอบด้วยอาคารเรียนคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน ๕ หลัง สูง ๒ ถึง ๕ ชั้น ซึ่งสร้างก่อนที่กฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือขนาดของอาคารที่ต้องทำการตรวจสอบและออกแบบโครงสร้างต้านทานแรงแผ่นดินไหว พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ จะบังคับใช้ และไม่ได้รับการออกแบบให้สามารถรองรับแรงสั่นสะเทือนจากแผ่นดินไหวตามมาตรฐานวิศวกรรมในปัจจุบัน แม้ว่ากรุงเทพมหานครจะไม่ได้อยู่บนรอยเลื่อนโดยตรง แต่ข้อมูลจากกรมทรัพยากรธรณี และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยบ่งชี้ว่าแผ่นดินไหวจากรอยเลื่อนในจังหวัดใกล้เคียง เช่น รอยเลื่อนศรีสวัสดิ์แถบจังหวัดกาญจนบุรี อาจส่งผลให้เกิดแรงสั่นสะเทือนถึงกรุงเทพมหานครได้ ซึ่งอาจสร้างความเสียหายต่ออาคารเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่ออาคารที่มีอายุเก่าและไม่ได้ผ่านการประเมินหรือเสริมความมั่นคงทางโครงสร้าง ซึ่งโรงเรียนวัดม่วง เปิดการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีจำนวนนักเรียนรวม ๘๒๘ คน อยู่ในช่วงอายุระหว่าง ๔ - ๑๒ ปี และในจำนวนนั้นกว่าร้อยละ ๒๓.๗๙ เป็นกลุ่มเด็กเล็ก ที่มีข้อจำกัดด้านการเคลื่อนไหวและการเข้าใจสถานการณ์ฉุกเฉิน มีจำนวนครูและบุคลากรเพียง ๕๖ คน ที่ต้องรับผิดชอบในการดูแล และอพยพนักเรียนทั้งหมด โรงเรียนวัดม่วงจึงอยู่ในกลุ่มที่เปราะบางที่สุด หากเกิดภัยพิบัติ ทั้งพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างจากสถานีดับเพลิงบางแคกว่า ๕ กิโลเมตร สภาพเส้นทางสัญจรโดยรอบคับแคบ เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงของหน่วยกู้ภัย และอาจทำให้การช่วยเหลือยามฉุกเฉินเกิดความล่าช้า ที่สำคัญโรงเรียนวัดม่วงยังไม่มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว หรือระบบการฝึกซ้อมเพื่อสร้างทักษะและความตื่นตัวในการรับมือภัยพิบัติ ให้กับครู นักเรียน และบุคลากร ทั้งนี้ จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวในประเทศเมียนมา เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๘ สร้างแรงสั่นสะเทือนจนส่งผลกระทบต่อกรุงเทพมหานคร และอาคารเรียนของโรงเรียนวัดม่วงด้วย ยิ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการจัดทำแผนรับมือแผ่นดินไหวอย่างเป็นระบบในโรงเรียน

สถานการณ์ของโรงเรียนวัดม่วง จึงเป็นกรณีศึกษาที่ชัดเจนถึงความเปราะบางด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาที่มีกลุ่มเด็กเล็กในระดับอนุบาล และประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร ควรได้รับการสนับสนุนในการจัดทำแผนเผชิญเหตุ และยกระดับมาตรการความปลอดภัยอย่างเร่งด่วน เพื่อเพิ่มความปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน รวมถึงเตรียมความพร้อมด้านการอพยพ การช่วยเหลือเบื้องต้น และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์ฉุกเฉิน

ใครได้รับผลกระทบกับปัญหานี้ (ทั้งทางตรงและทางอ้อม)

ทางตรง นักเรียน ครู และบุคลากรโรงเรียนขาดความรู้ในการเผชิญเหตุแผ่นดินไหว

ทางอ้อม ผู้ปกครองและชุมชนขาดความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยของนักเรียน เจ้าพนักงาน-ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงอาสาสมัครต่าง ๆ ไม่มีข้อมูลของโรงเรียนในการวางแผนเผชิญเหตุในการช่วยเหลือ
แก้ปัญหาอย่างไร อธิบายวิธีแก้ปัญหา สรุปขั้นตอนให้เข้าใจ รวมถึงระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ปัญหา

แนวคิดหลัก ใช้โครงการ “รู้ ซั่ม พร้อมปลอดภัย ผักซั่มแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวสำหรับเด็ก
ในโรงเรียนวัดม่วง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร” โดยการวางแผนการอบรมให้ความรู้และการฝึกซ้อมตามแผน

เผชิญเหตุแผ่นดินไหวของนักเรียนในกลุ่มเด็กเล็กและประถมศึกษา และใช้เป็นต้นแบบแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว
ในโรงเรียนของกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการ (มิถุนายน ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๘)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา												ผู้ที่เกี่ยวข้อง
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. การเตรียมความพร้อม - สำรวจและประเมินความเสี่ยงของโรงเรียน - ตรวจสอบสภาพอาคาร ความมั่นคง เส้นทางอพยพ จุดรวมพล - ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน ภายนอก เช่น สถานีดับเพลิงและ กู้ภัยบางแค สำนักการศึกษา ฝ่ายโยธา สำนักงานเขต หน่วยกู้ภัย หน่วยงานสาธารณสุข									↔				- สปภ. - รร.วัดม่วง
๒. การจัดทำและเผยแพร่แผนเผชิญเหตุ - จัดทำแผนเผชิญเหตุอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมบทบาทหน้าที่ของบุคลากร แต่ละฝ่าย เส้นทางอพยพ จุดปลอดภัย - การติดต่อหน่วยงานฉุกเฉิน การติดตั้ง แผนผังอาคาร เส้นทางอพยพ ป้ายบอกทาง และอุปกรณ์ฉุกเฉิน - การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง และชุมชนรับทราบ										↔			- สปภ. - รร.วัดม่วง
๓. การจัดอบรมให้ความรู้ - จัดการอบรมให้ครู บุคลากร และ นักเรียน ให้ความรู้ด้านแผ่นดินไหว พฤติกรรมควรทำ/ไม่ควรทำ และ ขั้นตอนการอพยพอย่างปลอดภัย - การดูแลเด็กเล็ก และนักเรียนพิเศษ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน - จัดให้มีสื่อการเรียนรู้ เช่น คลิป วิดีโอ แบบจำลองสถานการณ์ ให้เด็กเล็ก เข้าใจง่าย											↔		- สปภ. - รร.วัดม่วง

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา												ผู้ที่เกี่ยวข้อง
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๔. การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ - การให้ความรู้ และการทำความเข้าใจแผนเผชิญเหตุ - กำหนดสถานการณ์สมมติ เช่น แผ่นดินไหวในเวลาเรียน/เวลาพัก ฝึกซ้อมตามบทบาทหน้าที่จริงของแต่ละคน - ซักซ้อมร่วมกับสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางแค - ซักซ้อมเฉพาะกลุ่มเด็กเล็กและครูประจำชั้น											↔		- สปภ. - รร.วัดม่วง
๕. การติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแผน - ประเมินผลการอบรมและการฝึกซ้อม (แบบประเมิน, สังเกตการณ์) - ประชุมสรุปบทเรียนและปรับปรุงแผนเผชิญเหตุให้เหมาะสมยิ่งขึ้น											↔		- สปภ. - รร.วัดม่วง
๖. สรุปรายงานผล เสนอต่อสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ใช้เป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่นในพื้นที่											↔		- สปภ. - รร.วัดม่วง

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย นักเรียน ครู และบุคลากรโรงเรียนวัดม่วง จำนวน ๘๘๔ คน

โดยแบ่งนักเรียนเป็น ๓ กลุ่ม ตามระดับชั้น ได้แก่

๑. ระดับอนุบาล จำนวน ๑๙๗ คน
๒. ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑ - ๓) จำนวน ๒๘๙ คน
๓. ระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.๔ - ๖) จำนวน ๓๔๒ คน

คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณหรือไม่ หากคาดว่าจะใช้ ต้องใช้ไปกับเรื่องใด มีแหล่งทุนที่สามารถสนับสนุนงานนี้ได้ อย่างไร

งบประมาณที่ใช้ ๑๔,๕๐๐ บาท

๑. งบประมาณสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๘,๐๐๐ บาท

๑.๑ ค่าวัสดุฝึกซ้อม (ป้ายบอกทาง แบบจำลอง อุปกรณ์ฝึกอพยพ) ๕,๐๐๐ บาท

๑.๒ สื่อการเรียนรู้ (สื่อคลิป แผ่นพับ เอกสารประกอบการอบรม) ๓,๐๐๐ บาท

๒. งบประมาณโรงเรียนวัดม่วง ๖,๕๐๐ บาท

๒.๑ ค่าวิทยุสื่อสาร/ชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น สำหรับทีมอพยพ ๔,๐๐๐ บาท

๒.๒ การประชาสัมพันธ์/ป้ายไวนิล (ประชาสัมพันธ์โครงการในโรงเรียนและชุมชน) ๑,๕๐๐ บาท

๒.๓ ค่าจัดทำรายงาน/เอกสารประกอบการประเมิน/ค่าจัดพิมพ์แผนเผชิญเหตุ ๑,๐๐๐ บาท

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ ไปดำเนินการ หรือบูรณาการร่วมกัน

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (เจ้าภาพหลัก) ร่วมกับ นักเรียน ครูและบุคลากรโรงเรียน-วัดม่วง ผู้ปกครอง เครือข่ายชุมชน

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไร

๑. นักเรียน ครู และบุคลากรของโรงเรียนวัดม่วงมีความรู้ ความเข้าใจในการรับมือกับเหตุแผ่นดินไหว สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามหลักความปลอดภัย ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

๒. โรงเรียนวัดม่วง มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนครอบคลุม ทั้งก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการเตรียมการเพื่อรองรับการปฏิบัติตนของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียน และเป็นแบบอย่างในการปลูกฝังแนวคิด “ปลอดภัยไว้ก่อน” ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ช่วยสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย (Safety Culture) ที่จะติดตัวเด็กและขยายผลสู่ครอบครัวและสังคมในระยะยาว

๓. ประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครองและชุมชนโดยรอบ มีความมั่นใจต่อระบบการบริหารจัดการ ความปลอดภัยภายในสถานศึกษา ผ่านการจัดทำแผนเผชิญเหตุที่เป็นรูปธรรม การฝึกซ้อมสถานการณ์จำลอง อย่างเป็นระบบ และการเตรียมความพร้อมของครู บุคลากร และนักเรียน ส่งผลให้เกิดความไว้วางใจต่อศักยภาพ ของโรงเรียนในการดูแลชีวิตของเด็กและตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนที่สามารถเข้ามามีบทบาทในการสื่อสาร การสนับสนุน ทรัพยากร รวมทั้งการฝึกอบรมร่วมกับโรงเรียน ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งของกลไกความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษาและชุมชนตามแนวทางของการจัดการภัยพิบัติแบบบูรณาการ

โครงการนี้ตอบยุทธศาสตร์ และหรือแผนปฏิบัติราชการในประเด็นใด

๑. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับชาติและกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐) รวมถึงแนวทางของกรอบเซนได (Sendai Framework ๒๐๑๕ - ๒๐๓๐) เพื่อมุ่งลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และความสูญเสียในชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

๒. แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยืดหยุ่นต่อวิกฤตการณ์ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๓ ปลอดภัยพิบัติ เป้าประสงค์ที่ ๑.๓.๑ กรุงเทพมหานครสามารถลดความเสี่ยงและฟื้นคืนจากภัยพิบัติ กลยุทธ์ที่ ๑.๓.๑.๔ ลดความล่าช้าและความเปราะบางของชุมชน

โครงการนี้จะทำให้มหานครน่าอยู่สำหรับทุกคน ตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในมิติใดและข้อใด

สอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบาย “๙ ด้าน ๙ ดี” ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ด้านที่ ๒ ปลอดภัยดี ประเด็นพัฒนา ๒.๒ เพิ่มทรัพยากร ทักษะ และข้อมูลความปลอดภัยในชุมชน ประเด็นพัฒนา ๒.๓ สร้างระบบเครือข่ายในพื้นที่จัดการสาธารณภัย

ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร

๑. รศ.ดร.ทวิตา กมลเวช รองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

อาคารเรียน ๔ - ๕ ชั้น ของโรงเรียนวัดม่วงเป็นอาคารเสี่ยงแผ่นดินไหวหรือไม่ เท่าที่ทราบ แผ่นดินอ่อน หรือ Soft Soil จะมีผลกระทบต่องานอาคารสูงกว่า ๑๐ ชั้น ใช่หรือไม่ ประเมินแล้วใช่หรือไม่

การที่ไปฝึกเด็ก ฝึกทำไม เด็กตกบันได ทางวิ่ง ทำทำไม อาคารเก่าไม่มีอะไรเสี่ยง ปูนฉาบเป็น Cosmatic Damage เป็น Non Texture Damage ไม่เกี่ยวกับโครงสร้างอาคาร ประมวลความรู้ให้ดี อาคารเก่าไม่ใช่ จะไม่แข็งแรง และเป็นห่วงเรื่องโครงสร้างของอาคารที่ Aging Texture อยู่ หมายความว่าอาคารมีความผุพัง มีความอ่อนแออยู่แล้ว หากเกิดแรงสั่นสะเทือนขึ้น อาจจะมีบางอย่างร่วงใส่หัว ถ้าอย่างนั้น เวลาสอนต้องสอนให้ดี ไม่ใช่ทุกเรื่องที่ต้องวิ่งออกจากอาคาร การสอนที่ผิดจะทำให้เขาจำบทเรียนที่ผิด แล้วมันจะผิดที่เรา อาจารย์กังวลเรื่องนี้

แผนที่ใช้ อาจารย์มองว่าเป็นแผนประสบการณ์ของนักดับเพลิง หนีไฟไหม้ ไม่ใช่หนีแผ่นดินไหว สอนผิดจะอันตรายมาก ให้ไปตรวจสอบให้ดี การซ้อมอพยพแนวตั้ง กับอพยพแนวนอนเป็นคนละเรื่องกัน

๒. จำลิตตำรวจทศพล คำบุญมา เลขาธิการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ข้อเสนอแนะ

เป็นโครงการที่มีแนวคิดทันสมัย ซึ่งตอนนี้เป็นภัยใกล้ตัวแล้ว ซึ่งจริง ๆ แล้ว ถ้าทำในพื้นที่ เขตจตุจักร จะได้รับความสนใจมากกว่านี้ เพราะเป็นจุดที่เกิดอาคารถล่ม อยากให้ขยายทำโครงการไปทุกโรงเรียน ของกรุงเทพมหานคร รวมถึง สฟฐ. ด้วย เพราะการเรียนรู้จะทำให้เด็ก ๆ ตระหนักรู้เวลาเกิดแผ่นดินไหวจะต้อง ทำตัวอย่างไร

๓. นางวรัญญา ลีลาบุรณพงศ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตบางแค สำนักงานเขตบางแค

ข้อเสนอแนะ

เป็นโครงการที่ดีและมีประโยชน์ ที่นักเรียนจะได้รับรู้และซ้อมเสมือนเหตุการณ์จริง ซึ่งจะทำให้ เด็ก ๆ สามารถรับรู้ได้ดีกว่าดูผ่านวิดีโอ อยากให้ทำโครงการต่อยอดไปทุกโรงเรียนของกรุงเทพมหานครและ โรงเรียนอื่น ๆ ด้วย

ในส่วน of ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ที่เขียนว่านักเรียนและครูจะมีความรู้และความสามารถ รับรู้ถึงความปลอดภัย เราจะประเมินจากตรงไหน ระหว่างการอบรม เรามีการตั้งคำถามและตอบคำถามหรือไม่ เพราะจริง ๆ เด็กจะมีสมาธิประมาณ ๕ นาที และไม่สามารถที่จะฟังนาน ๆ ได้ จึงอยากจะให้มีการอบรม ที่ตั้งคำถาม และตอบคำถามประเมินเป็นช่วง ๆ ไป

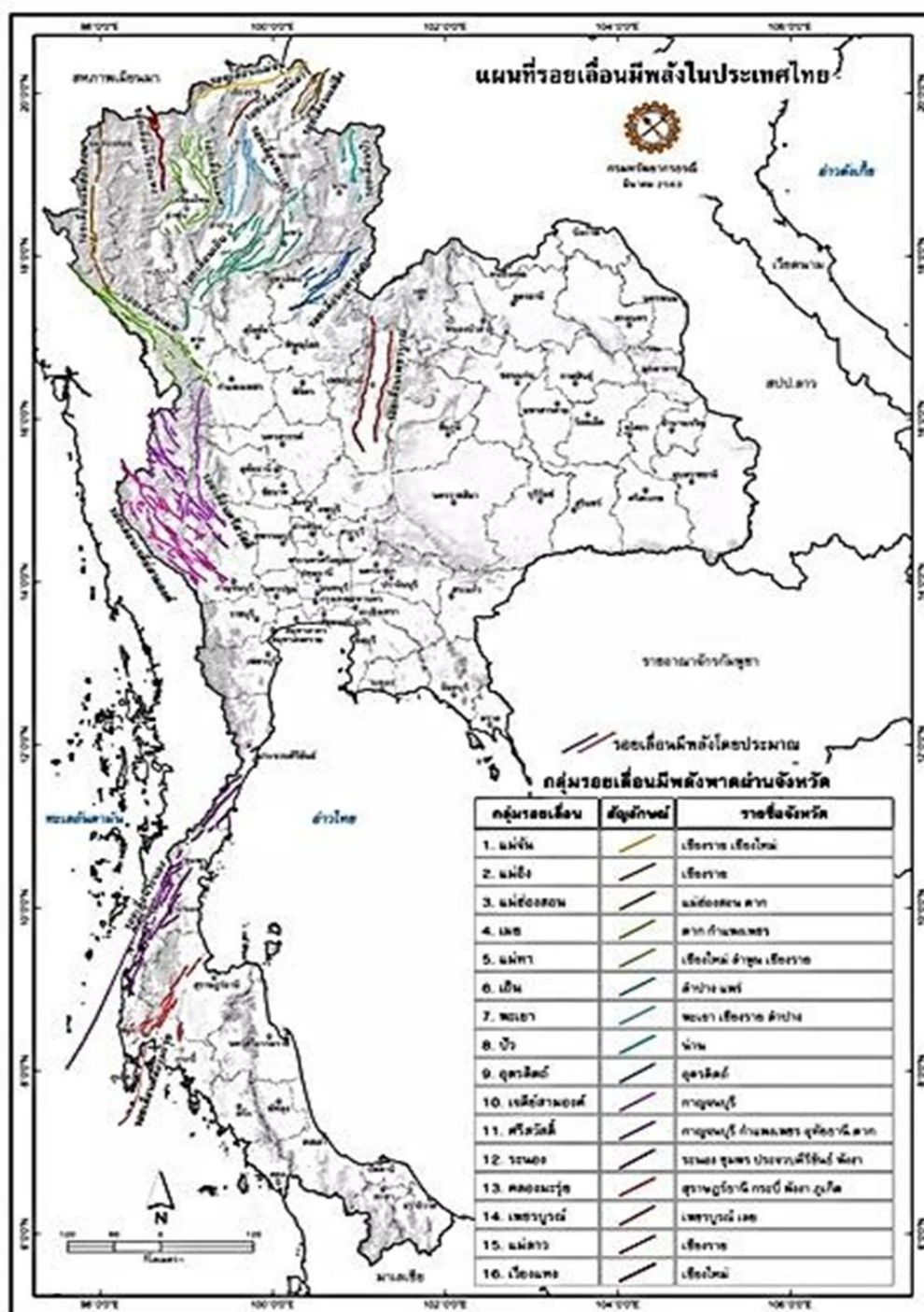
บทที่ ๑

บทนำ

ภัยพิบัติจากธรรมชาติและมนุษย์ สร้างผลกระทบต่อชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมอย่างกว้างขวาง หนึ่งในภัยสำคัญคือแผ่นดินไหว ซึ่งเกิดจากการเคลื่อนตัวของรอยเลื่อนเปลือกโลกและแรงเสียดทานภายในโลก นอกจากปัจจัยทางธรรมชาติแล้ว การกระทำของมนุษย์ เช่น การระเบิด การสร้างเขื่อนใก้รอยเลื่อน และการใช้เครื่องจักรก็อาจเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดแผ่นดินไหวในประเทศไทย แม้แผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นมักมีขนาดไม่เกิน ๖.๐ ริกเตอร์ แต่บางเหตุการณ์ก็ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง เช่น เหตุการณ์ในปี ๒๕๖๖ ที่แผ่นดินไหวในอ่าวเบงกอลส่งแรงสั่นสะเทือนถึงกรุงเทพฯ และในปี ๒๕๖๘ ที่แผ่นดินไหวขนาด ๘.๒ ริกเตอร์ ในประเทศเมียนมา ทำให้ประชาชนในหลายภูมิภาค รวมถึงกรุงเทพมหานคร รับรู้แรงสั่นสะเทือนและเกิดความเสียหายต่ออาคาร สถานศึกษา และโครงสร้างพื้นฐาน^(๑)

กรุงเทพมหานครแม้ไม่ได้อยู่บนรอยเลื่อนโดยตรง แต่ก็มีความเสี่ยงสูงจากปัจจัยหลายประการ เช่น ตั้งอยู่ใกล้รอยเลื่อนมีพลังหลายแห่ง ตั้งอยู่บนชั้นดินอ่อนที่ขยายแรงสั่นสะเทือนได้มากถึง ๓ เท่า และมีอาคารจำนวนมากที่ไม่ได้ออกแบบเพื่อรับมือกับแผ่นดินไหว อีกทั้งยังขาดการฝึกอบรมและเตรียมความพร้อมด้านภัยพิบัติในระดับชุมชนและสถานศึกษา ด้วยบทบาทของกรุงเทพฯ ในฐานะเมืองหลวงและศูนย์กลางด้านต่างๆ จึงจำเป็นต้องวางแผนและเตรียมความพร้อมอย่างเป็นระบบ โดยมีแผนระดับชาติและท้องถิ่น เช่น แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ และกรอบเซนได^(๒) (Sendai Framework) เพื่อมุ่งลดความสูญเสียจากภัยพิบัติ นโยบายของกรุงเทพมหานครจึงเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การฝึกอบรม การสร้างความตระหนักรู้ และการประสานงานทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในโรงเรียน เพื่อให้ครู นักเรียน และชุมชนมีทักษะในการเอาตัวรอด ช่วยเหลือผู้อื่น และรับมือกับเหตุฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความตื่นตระหนกและเสริมสร้างความปลอดภัยในระยะยาว

โรงเรียนวัดม่วง สำนักงานเขตบางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่เลขที่ ๘๔๗ หมู่ ๒ แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร แม้ว่าพื้นที่ตั้งของโรงเรียนจะไม่ใช่พื้นที่เสี่ยงสาธารณภัยที่ปรากฏตาม BKK Risk Map ก็ตาม แต่ด้วยโรงเรียนวัดม่วงเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล ช่วงอายุ ๔ - ๖ ปี และระดับชั้นประถมศึกษาที่ ๑ - ๖ ช่วงอายุระหว่าง ๗ - ๑๒ ปี ถึง ๘๒๘ คน และมีจำนวนครูและบุคลากรจำนวน ๕๖ คน ห่างจากสถานีดับเพลิงบางแคซึ่งเป็นสถานที่รับผิชอบใกล้เคียง เป็นระยะทางถึง ๕ กิโลเมตรโดยมีเส้นทางสัญจรเป็นลักษณะแออัด ซึ่งหากเกิดกรณีภัยพิบัติการเข้าให้การช่วยเหลืออาจเกิดความล่าช้า ประกอบกับครูและบุคลากรทางการศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนในการเผชิญเหตุภัยพิบัติโดยเฉพาะแผ่นดินไหว นักเรียนยังขาดทักษะความรู้และการตระหนักถึงวิธีการเผชิญเหตุการณ์ ทักษะในการอยู่รอด และการช่วยเหลือผู้อื่น ดังนั้น การส่งเสริมทักษะความรู้ สร้างความเข้าใจ และความตระหนักรู้ให้แก่ นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนสามารถปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเมื่อเกิดเหตุการณ์ มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวที่เป็นระบบโดยมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนครอบคลุมทั้งก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเตรียมความพร้อมรับมือกับเหตุการณ์จริงผ่านการฝึกอบรม และซ้อมแผนเผชิญเหตุเป็นประจำ ทำให้ครูและนักเรียนมีความพร้อมในการอพยพ และดูแลตนเอง ในสถานการณ์ฉุกเฉิน และประชาชน นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและชุมชน มีความเชื่อมั่น ว่าโรงเรียนมีระบบการจัดการความปลอดภัยในกรณีเกิดแผ่นดินไหว และสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างปลอดภัย

รูปที่ ๑ เป็นแผนที่รอยเลื่อนมีพลังในประเทศไทย^(๑)

๑.๑ สภาพทั่วไป

ข้อมูลโรงเรียนวัดม่วง สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

๑. ที่ตั้งของพื้นที่ การติดต่อสื่อสาร

๑.๑ ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนวัดม่วง สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

๑.๒ สถานที่ตั้ง ๘๔๗ หมู่ ๒ ถนนเพชรเกษม แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๖๐

๑.๓ โทรศัพท์ : ๐ ๒๔๑๓ ๑๔๙๐ โทรสาร : ๐ ๒๔๑๓ ๑๔๙๐

๑.๔ เว็บไซต์ - facebook : <https://www.facebook.com/watmuangschoo>

๒. จำนวนประชากร นักเรียนรายละเอียดชั้นเรียน บุคลากร

จำนวนนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๘

ปีการศึกษา/ ระดับชั้น	ปีการศึกษา ๒๕๖๘				
	จำนวน ห้องเรียน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	เฉลี่ยต่อห้อง (คน)
อนุบาล ๑	๒	๒๘	๑๕	๔๓	๒๒
อนุบาล ๒	๓	๓๓	๓๒	๖๕	๒๒
อนุบาล ๓	๓	๔๙	๔๐	๘๙	๓๐
รวมอนุบาล	๘	๑๑๐	๘๗	๑๙๗	๒๕
ประถมศึกษาปีที่ ๑	๓	๔๖	๔๐	๘๖	๒๙
ประถมศึกษาปีที่ ๒	๔	๕๑	๔๘	๙๙	๒๕
ประถมศึกษาปีที่ ๓	๔	๕๒	๕๒	๑๐๔	๒๖
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๓	๓๘	๕๗	๙๕	๓๒
ประถมศึกษาปีที่ ๕	๔	๖๐	๖๔	๑๒๔	๓๑
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๔	๖๕	๕๘	๑๒๓	๓๑
รวมประถมศึกษา	๒๒	๓๑๒	๓๑๙	๖๓๑	๒๙
รวม	๓๐	๔๒๒	๔๐๖	๘๒๘	๒๘

หมายเหตุ : ข้อมูลนักเรียน ณ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘^(๖)

จำนวนข้าราชการครูและบุคลากร

ตำแหน่ง	ตามกรอบอัตรากำลัง	ครองตำแหน่ง	ว่าง
ผู้บริหาร	๓	๒	๑
ครู	๔๗	๔๐	๗
เจ้าหน้าที่การเงิน	๑	๑	-
พนักงานสถานที่	๗	๖	๑
พี่เลี้ยง	๘	๗	๑
รวม	๖๖	๕๖	๑๐

๓. การคมนาคม ถนน บริเวณใกล้เคียงโดยรอบ

ทิศเหนือ ติดต่อ แขวงบางแคเหนือ เขตบางแค กรุงเทพมหานคร

ทิศใต้ ติดต่อ แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ทิศตะวันออก ติดต่อ แขวงบางแค เขตบางแค กรุงเทพมหานคร

ทิศตะวันตก ติดต่อ แขวงหนองแขม เขตบางแค กรุงเทพมหานคร

๔. สถานศึกษาและหน่วยงานใกล้เคียง สถานศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชน ประกอบด้วย วัด มูลนิธิกลุ่มประชาชน ชุมชนต่าง ๆ สถานีตำรวจ โรงพยาบาล และศูนย์บริการสาธารณสุข ที่สามารถประสานงานเป็นเครือข่าย เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนในเขตพื้นที่แยกประเภทและสังกัด ดังนี้

๔.๑ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน ๔ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนปัญญาวรคุณ โรงเรียนราชวินิตมัธยม โรงเรียนวัดรางบัว และโรงเรียนวัดนวลนรดิศ

๔.๒ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน ๙ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมณีวัฒนา โรงเรียนกรพิทักษ์ศึกษา โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน โรงเรียนสารสาสน์วิเทศหนองแขม โรงเรียนอานวยศิลป์ธนบุรี โรงเรียนอนุบาลเด่นหล้า โรงเรียนอนุบาลเลิศหล้า โรงเรียนกสิณธรวิทยา โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี และโรงเรียนภาษาอนุสรณ์บางแค

๔.๓ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ระดับอาชีวศึกษา จำนวน ๒ โรงเรียน ได้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีกรุงธน และวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู

๔.๔ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น ๒ เครือข่าย คือ ๗๘ และ ๗๙ เปิดสอน ระดับอนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และขยายโอกาส ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ รวมทั้งสิ้น ๑๑ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนคลอง - หนองใหญ่ (ทองคำ ปานข้าวอนุสรณ์) โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (งามศิริวิทยาการ) โรงเรียนหมู่บ้านเศรษฐกิจ (พุ่มประดับราษฎร์สามัคคี) โรงเรียนบางแค (เนื่องสังวาลย์อนุสรณ์) โรงเรียนเพชรเกษม (จตุรงค์สงครามอนุสรณ์) โรงเรียนบางแคเหนือ (ชั้น - จานง ฉ่องสวนอ้อยอนุสรณ์) โรงเรียนบางเขื่อนกั้น (พูนบำเพ็ญอนุสรณ์) โรงเรียนบางไผ่ (บ้านนายพันแก้วขาว) โรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์ โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี และโรงเรียนวัดศาลาแดง

๔.๕ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และมหาวิทยาลัยธนบุรี

๔.๖ วัดม่วง เป็นวัดประจำชุมชนชาววัดม่วง และมีรูปปั้นเกจิอาจารย์ชื่อดัง เพื่อให้เป็นที่สักการบูชาของพุทธศาสนิกชนชาววัดม่วงและชุมชนใกล้เคียง วัดม่วง ตั้งอยู่ริมถนนเพชรเกษม ๖๓ แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร วัดม่วง สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ตามประวัติวัดสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๓๖๖ ในปลายสมัยรัชกาลที่ ๒ โดยมีพระภิกษุรูปหนึ่ง นามว่า 'หลวงปู่เฒ่า' ธุดงค์พายเรืออีแปะมาด้วยตนเอง จนมาพักจำวัดบริเวณที่ตั้งวัดม่วง ในปัจจุบัน เจ้าอาวาสวัดม่วงในปัจจุบัน คือ พระราชวัชรพัฒนาการ (ท่านเจ้าคุณณรงค์) เจ้าอาวาสวัดม่วง และเป็นเจ้าคณะเขตหนองแขม

๔.๗ ศูนย์นันทนาการบางแค (เรือสอ) เป็นของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ซึ่งบริการด้านกีฬาทุกประเภทให้เยาวชนที่เป็นสมาชิก มีกิจกรรมการบริหารสำหรับบุคคลทั่วไปและมีการสอนลีลาศเพื่อสุขภาพ

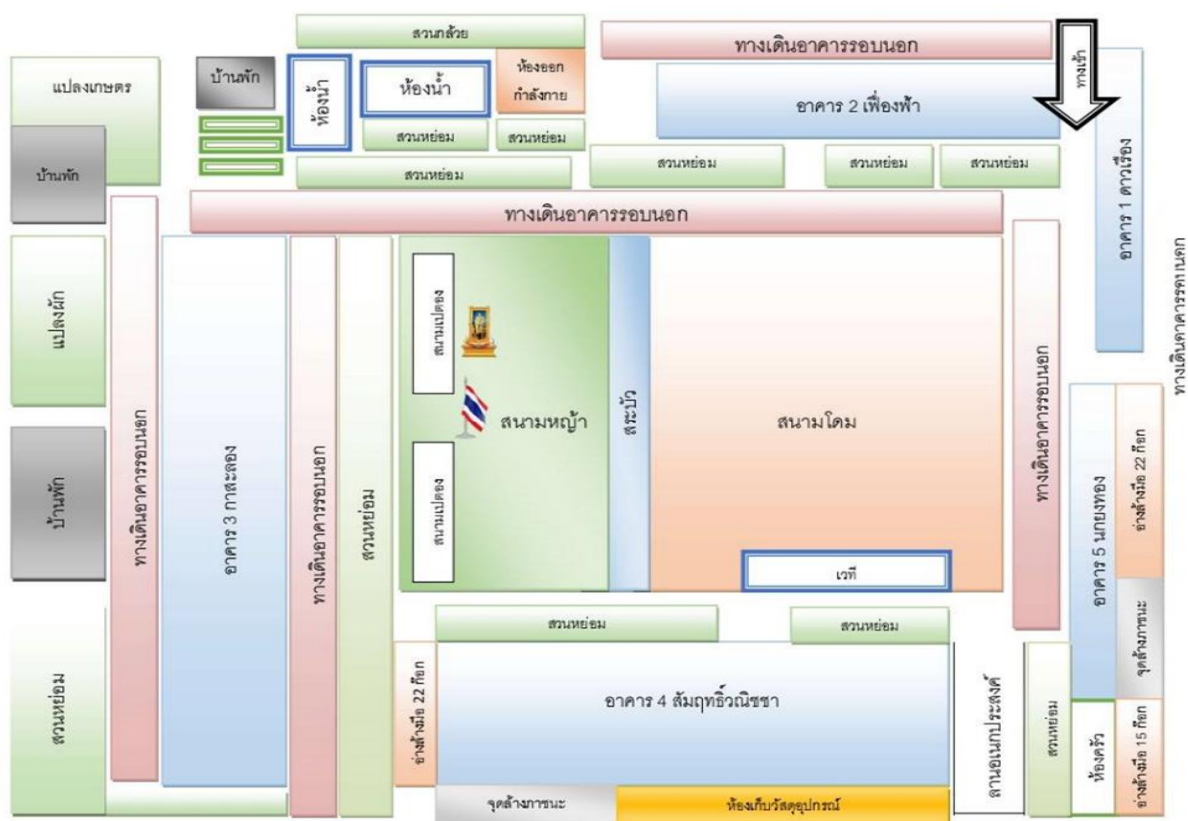
๔.๘ สถานีตำรวจนครบาลเพชรเกษม เป็นหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการให้ความรู้ด้านการจราจรเบื้องต้นให้แก่ผู้เรียนโรงเรียนวัดม่วง

๔.๙ โรงพยาบาล จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ โรงพยาบาลเพชรเกษม ๒ และโรงพยาบาลบุญญาวะ

๔.๑๐ ศูนย์บริการสาธารณสุข ๔๐ บางแค เป็นหน่วยงานที่บริการด้านสุขภาพให้แก่ผู้เรียน ภาวะการเจริญเติบโต และการรักษาพยาบาลให้แก่ผู้เรียนและบุคคลทั่วไป

๕. แผนเผชิญเหตุต่างๆ กรณีที่มีอยู่แล้ว ได้แก่ แผนเผชิญเหตุอัคคีภัย และแผนเผชิญเหตุ “หนี ซ่อน สู้”

๖. ความต้องการและปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนยังไม่ได้จัดทำแผนเผชิญเหตุกรณีแผ่นดินไหว

รูปที่ ๒ แผนผังอาคารเรียนของโรงเรียนวัดม่วง สำนักงานเขตบางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร

๑.๒ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนวัดม่วง สำนักงานเขตบางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่เลขที่ ๘๔๗ หมู่ ๒ แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนที่ก่อสร้างระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๔๑ ประกอบด้วยอาคารเรียน คอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน ๕ หลัง สูง ๒ - ๕ ชั้น ซึ่งสร้างก่อนที่กฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือขนาดของอาคารที่ต้องทำการตรวจสอบและออกแบบโครงสร้างด้านทานแรงแผ่นดินไหว พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ จะบังคับใช้ และไม่ได้รับการออกแบบให้สามารถรองรับแรงสั่นสะเทือนจากแผ่นดินไหวตามมาตรฐานวิศวกรรมในปัจจุบัน แม้ว่ากรุงเทพมหานครจะไม่ได้อยู่บนรอยเลื่อนโดยตรง แต่ข้อมูลจากกรมทรัพยากรธรณีและกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชี้ว่า แผ่นดินไหวจากรอยเลื่อนในจังหวัดใกล้เคียง เช่น รอยเลื่อนศรีสวัสดิ์ แถบจังหวัดกาญจนบุรี อาจส่งผลให้เกิดแรงสั่นสะเทือนถึงกรุงเทพมหานครได้ ซึ่งอาจสร้างความเสียหายต่ออาคารเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่ออาคารที่มีอายุเก่า และไม่ได้ผ่านการประเมินหรือเสริมความมั่นคงทางโครงสร้าง ซึ่งโรงเรียนเปิดการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีจำนวนนักเรียนรวม ๘๒๘ คน ช่วงอายุระหว่าง ๔ - ๑๒ ปี และในจำนวนนั้นกว่าร้อยละ ๒๓.๗๙ เป็นกลุ่มเด็กเล็ก ที่มีข้อจำกัดด้านการเคลื่อนไหว และการเข้าใจสถานการณ์ฉุกเฉิน มีจำนวนครู และบุคลากร เพียง ๕๖ คน ที่ต้องรับผิดชอบในการดูแล และอพยพนักเรียนทั้งหมด โรงเรียนวัดม่วงจึงอยู่ในกลุ่มที่เปราะบางที่สุด หากเกิดภัยพิบัติ ทั้งพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างจากสถานีดับเพลิงบางแคกว่า ๕ กิโลเมตร สภาพเส้นทางสัญจรโดยรอบคับแคบ เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงของหน่วยกู้ภัย และอาจทำให้การช่วยเหลือยามฉุกเฉินเกิดความล่าช้า ที่สำคัญโรงเรียนวัดม่วงยังไม่มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว หรือระบบการฝึกซ้อมเพื่อสร้างทักษะและความตื่นตัวในการรับมือภัยพิบัติให้กับครู นักเรียน และบุคลากร

ทั้งนี้ จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวในประเทศเมียนมา เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๘ สร้างแรงสั่นสะเทือนจนส่งผลกระทบต่อกรุงเทพมหานคร และอาคารเรียนของโรงเรียนวัดม่วงด้วย ยิ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการจัดทำแผนรับมือแผ่นดินไหวอย่างเป็นระบบในโรงเรียน

สถานการณ์ของโรงเรียนวัดม่วงจึงเป็นกรณีศึกษาที่ชัดเจนถึง ความเปราะบางด้านโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาที่มีกลุ่มเด็กเล็กในระดับอนุบาลและประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร ควรได้รับการสนับสนุนในการจัดทำแผนเผชิญเหตุ และยกระดับมาตรการความปลอดภัยอย่างเร่งด่วน เพื่อเพิ่มความปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน รวมถึงเตรียมความพร้อมด้านการอพยพ การช่วยเหลือเบื้องต้น และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์ฉุกเฉิน

รูปที่ ๓ แผนที่ตั้งโรงเรียน

๑.๓ ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

โครงการมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนดังนี้

๑.๓.๑ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับชาติและกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐)^(๓) รวมถึงแนวทางของกรอบเซนได (Sendai Framework ๒๐๑๕ - ๒๐๓๐) เพื่อมุ่งลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและความสูญเสียในชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

๑.๓.๒ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เชื่อมโยงกับด้านที่ ๓ “การลดความเหลื่อมล้ำด้วยการบริหารเมืองรูปแบบอารยะสำหรับทุกคน” มิติที่ ๓.๓ “การศึกษาสำหรับทุกคน” โดยเน้นมาตรฐานการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เช่น

- มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ข้อ ๓.๑ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง^(๔)

๑.๓.๓ สอดรับกับนโยบายด้านการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๘ ภายใต้นโยบาย “เด็ก กทม. ก้าวทันโลกทุกการเปลี่ยนแปลง” ของรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (นายศานนท์ หวังสร้างบุญ) ซึ่งเน้นให้เด็กมีทักษะและสมรรถนะเพื่อรับมือกับภัยพิบัติ เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม ไฟไหม้ รวมถึงมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการดำรงชีวิตในสังคม

๑.๔ ความเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับหรือนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ๙ ด้าน ๙ มิติด้านสังคม ด้านที่ ๒ ปลอดภัยดี มิติที่ ๑ การบริการสาธารณะ ที่เน้นการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในสถานศึกษา

- ประเด็นพัฒนา ๒.๒ เพิ่มทรัพยากร ทักษะ และข้อมูลความปลอดภัยในชุมชน
- ประเด็นพัฒนา ๒.๓ สร้างระบบเครือข่ายในพื้นที่จัดการสาธารณภัย

๑.๕ ข้อมูลพื้นฐานและภารกิจสำคัญของหน่วยงานซึ่งสอดคล้องประเด็นที่ศึกษา

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีภารกิจสำคัญสอดคล้องกับประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติโดยเฉพาะภัยแผ่นดินไหว ในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงาน

- รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกรูปแบบ เช่น อัคคีภัย อุทกภัย และแผ่นดินไหว
- วางมาตรการและแผนปฏิบัติการด้านความปลอดภัย
- ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน
- พัฒนาองค์ความรู้ ฝึกอบรม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
- นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการสาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ
- ภารกิจสำคัญที่สอดคล้องกับประเด็นการศึกษา

๑. การป้องกันก่อนเกิดเหตุ

- ตรวจสอบพื้นที่ปลอดภัยในเขตพื้นที่ของโรงเรียน สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
- จัดอบรมให้ความรู้และฝึกซ้อมแผนอพยพหนีภัยในโรงเรียน หน่วยงาน และชุมชน
- รณรงค์เผยแพร่ความรู้ด้านความปลอดภัยผ่านสื่อต่าง ๆ
- จัดตั้งอาสาสมัครในชุมชนเพื่อเฝ้าระวังภัย

๒. การระงับเหตุ

- จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์เพื่อประสานงานกรณีเกิดภัยพิบัติ
- วางแผนการรับมือร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
- ทำแผนอพยพหนีภัยร่วมกับชุมชนและสถานศึกษา

๓. การฟื้นฟูและสงเคราะห์

- ให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่น แจกถุงยังชีพ เงินทุน อาหาร ยา ฯลฯ
- ดูแลเยียวยาความเสียหายเพื่อให้ผู้ประสบภัยกลับสู่ภาวะปกติได้เร็วที่สุด
- ความเชื่อมโยงกับการศึกษาเรื่องภัยแผ่นดินไหวในโรงเรียน
- หน่วยงานมีบทบาทในการอบรมและฝึกซ้อมให้ครู บุคลากร และนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือภัยแผ่นดินไหว

- ร่วมจัดทำแผนเผชิญเหตุในโรงเรียนแบบเป็นระบบ ครอบคลุม ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ หลังเกิดเหตุ
- ส่งเสริมการจัดหาอุปกรณ์ เช่น ชุดปฐมพยาบาล จูตรวมพล ศูนย์อพยพเบื้องต้นในโรงเรียน พัฒนาระบบการสื่อสารและการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง^(๕)

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีบทบาททั้งเชิงป้องกัน การระงับเหตุ และการฟื้นฟู โดยเฉพาะในการส่งเสริมความพร้อมด้านแผ่นดินไหวในสถานศึกษา ซึ่งตรงกับประเด็นการศึกษา ในการสร้างระบบความปลอดภัยและความตระหนักรู้แก่ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร อย่างเป็นรูปธรรม

๑.๖ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑.๖.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้ให้แก่ นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน เกี่ยวกับภัยแผ่นดินไหว และการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเมื่อเกิดเหตุ

๑.๖.๒ เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนวัดม่วง มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวที่เป็นระบบ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนครอบคลุมทั้งก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ เพื่อให้ทุกฝ่าย สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๖.๓ เพื่อให้เกิดการฝึกซ้อมและเตรียมความพร้อมรับมือกับเหตุการณ์จริง ผ่านการฝึกอบรม และซ้อมแผน-เผชิญเหตุเป็นประจำ ทำให้ครูและนักเรียนมีความพร้อมในการอพยพและดูแลตนเองในสถานการณ์ฉุกเฉิน

๑.๖.๔ เพื่อให้มีการพัฒนาระบบการสื่อสารและประสานงานภายในโรงเรียน และกับหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานเขต สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หน่วยกู้ภัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๖.๕ เพื่อจัดเตรียมทรัพยากรและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่น ชุดปฐมพยาบาล อุปกรณ์ดับเพลิง จูตรวมพล และการจัดตั้งศูนย์อพยพเบื้องต้นภายในโรงเรียน

๑.๖.๖ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและชุมชนว่าโรงเรียนมีระบบการจัดการความปลอดภัย ในกรณีเกิดแผ่นดินไหว และสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างปลอดภัย

บทที่ ๒

ทิศทางการดำเนินงาน

๒.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่ศึกษา

๒.๑.๑ วิสัยทัศน์

“สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นองค์กรชั้นนำด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร”

๒.๑.๒ พันธกิจ

๑. เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างมีประสิทธิภาพ
๒. พัฒนาบุคลากรภายในองค์กร ให้มีความรู้ ความสามารถ และศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ด้านสาธารณภัย
๓. พัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ ที่ใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีความพร้อมและทันสมัย
๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในทุกระดับ
๕. พัฒนาการให้บริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้มีคุณภาพและตอบสนองประชาชนได้ดีที่สุด

๒.๑.๓ เป้าหมาย

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีตัววัดผลหลัก (KR) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ในการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนการอบรมให้ความรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแผ่นดินไหว ฝึกซ้อมทักษะการเอาตัวรอดและการช่วยเหลือผู้อื่นในขณะเกิดเหตุแผ่นดินไหว ให้แก่นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวในโรงเรียนของกรุงเทพมหานคร กำหนดแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน มีดังนี้

OKR ๒๓๐๑ จำนวนสำนักงานเขตที่มีการจัดทำแผนเผชิญเหตุระดับเขต อย่างน้อย ๓ ประเภทภัย (ภัยในพื้นที่ ๓ ลำดับแรก ตามแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต)

OKR ๒๓๐๒ จำนวนเขตที่มีการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุอย่างน้อย ๑ ครั้ง/ปี

OKR ๒๓๐๓ จำนวนมาตรการ ระเบียบและข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับงานสาธารณภัย ได้รับการปรับปรุงพร้อมผ่านสภากรุงเทพมหานคร

OKR ๒๓๐๖ จำนวนกลุ่มเขตที่ได้รับการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ ระดับ ๑ (ฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุสาธารณภัย)

OKR ๒๓๐๘ จำนวนชุมชนที่มีการจัดทำและปรับปรุงแผนเผชิญเหตุ และดำเนินการฝึกซ้อมการเผชิญเหตุตามแผน

ซึ่งการจัดทำโครงการ “รู้ซ้อม พร้อมปลอดภัย ฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวสำหรับเด็ก ในโรงเรียนวัดม่วง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร” เป็นการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อสร้างความตระหนักรู้ และเตรียมความพร้อม ลดความตื่นตระหนก เพิ่มความมั่นใจในการเผชิญเหตุภัยพิบัติและพัฒนาทักษะชีวิตการอยู่รอด และการช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดเป้าหมายโครงการ ดังนี้

๑. ครู บุคลากร และนักเรียนในโรงเรียนวัดม่วง มีความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงภัยแผ่นดินไหว ตลอดจนการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเมื่อเผชิญเหตุแผ่นดินไหว

๒. โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวที่เป็นระบบ พร้อมมีการฝึกซ้อมเป็นประจำ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. โรงเรียนมีระบบการสื่อสารและประสานงานที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทรัพยากรที่จำเป็นและได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ปกครองและชุมชนในด้านความปลอดภัยของนักเรียน

๒.๑.๔ ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเมือง ๙ มิติ ได้แก่ ปลอดภัยดี สร้างสรรค์ดี สิ่งแวดล้อมดี เศรษฐกิจดี เดินทางดี สุขภาพดี โครงสร้างดี เรียนดี และบริหารจัดการดี เพื่อให้กรุงเทพมหานครเป็น “เมืองน่าอยู่สำหรับทุกคน” และมุ่งสู่การเป็น “มหานครแห่งเอเชีย” ประกอบกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง แผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้กำหนด ยุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัยในยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืน ต่อวิกฤตการณ์ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๓ ปลอดภัยพิบัติจึงได้มีการปรับปรุงแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีการเรียนรู้ มีความตระหนักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย และความปลอดภัย โดยให้ชุมชนและ หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย และเพื่อให้กรุงเทพมหานครมีระบบการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย มีความพร้อมรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ตามแผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ และยุทธศาสตร์ที่ ๑ - ๖ ของแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ประเด็นพัฒนาที่ ๒.๒ เพิ่มทรัพยากร ทักษะ และข้อมูลความปลอดภัยชุมชน และ ประเด็นพัฒนาที่ ๒.๓ สร้างระบบเครือข่ายในพื้นที่จัดการสาธารณภัย

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรที่ศึกษา

การวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง/ปัญหา ที่ศึกษา ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ด้วยนำข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence - based) ตามหลักวิชา SWOT Analysis มาใช้ในการวิเคราะห์

๒.๒.๑ ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๑. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับชาติและกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐) และเชื่อมโยง Sendai Framework ๒๐๑๕ – ๒๐๓๐ ที่ครอบคลุมทั้งในด้านการป้องกัน การกักกัน และการฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ๒. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานหลักมีการประสานงานกับสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยกู้ภัยมีเครือข่ายและพันธมิตรอาสาสมัคร ที่เข้มแข็งในการร่วมกันปฏิบัติงาน	๑. ยังไม่มีการบูรณาการแผนแผ่นดินไหวกับแผนภัยอื่น (ไฟไหม้/น้ำท่วม) ในสถานศึกษาในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย ๒. บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดการและการปฏิบัติตัวในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภัยพิบัติยังไม่เพียงพอในระดับโรงเรียน ๓. ครูและเด็กเล็ก ในสถานที่ศึกษาพื้นที่รับผิดชอบยังขาดทักษะการเอาตัวรอดในสถานการณ์แผ่นดินไหว ๔. การผลักดันโครงการขึ้นอยู่กับผู้บริหารและอาจหยุดชะงักหากมีการเปลี่ยนผู้นำ

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๓. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีเครื่องมืออุปกรณ์ทั้งในด้านการป้องกัน การกู้ภัย และการฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย รวมทั้งระบบประเมินพื้นที่เสี่ยง และวางระบบสื่อสารภายใน - ภายนอก ๔. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันมีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญ และผ่านการอบรมด้านสาธารณภัย ด้านแผ่นดินไหว ประกอบกับมีการทดสอบและอบรมเพิ่มเติมในทุก ๆ ปี ๕. ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และผู้บริหารสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และผู้บริหารระดับเขตให้การสนับสนุนและให้มีการจัดทำแผนเชิงรุกในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๖. มุ่งสร้างวัฒนธรรม “โรงเรียนปลอดภัย” (Safety Culture) ให้เกิดในทุกโรงเรียน	

๒.๒.๒ ปัจจัยภายนอก

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threat)
๑. ความสนใจของสังคมต่อการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียนสูงขึ้น ๒. ผู้บริหารกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญและนโยบายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนเผชิญเหตุสาธารณภัยต่าง ๆ รวมถึงในสถานศึกษาด้วย ๓. เครือข่ายโรงเรียน - หน่วยกู้ภัย - โรงพยาบาลในพื้นที่พร้อมให้การสนับสนุน	๑. สถานที่ตั้งของสถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการ การบรรเทาสาธารณภัย และตั้งอยู่ห่างไกลจากสถานดับเพลิงและกู้ภัยในพื้นที่ ๒. เหตุการณ์ภัยพิบัติหรือสาธารณภัย เกิดจากธรรมชาติ ไม่สามารถป้องกันได้ แต่กรุงเทพมหานครยังขาดการแจ้งเตือนที่มีประสิทธิภาพ

๒.๓ กลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนางานที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (strength) (ตามข้อ ๒.๒.๑)	จุดอ่อน (Weakness) (ตามข้อ ๒.๒.๑)
โอกาส (Opportunities) (ตามข้อ ๒.๒.๒)	SO ใช้จุดแข็งร่วมกับโอกาส (กลยุทธ์เชิงรุก) ๑. พัฒนาหลักสูตรและการฝึกอบรมร่วมกับผู้เชี่ยวชาญของสำนักป้องกันฯ เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้โรงเรียน โดยอาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายอาสาสมัคร ๒. ใช้ความพร้อมของบุคลากรและอุปกรณ์ เพื่อจัดอบรมให้ความรู้ ครู และบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับการเอาตัวรอดในสถานการณ์ฉุกเฉิน และให้ความตระหนักในการบริหารจัดการภัยพิบัติ โดยเฉพาะแผ่นดินไหว ๓. การจัดทำสื่อการเรียนรู้และการฝึกซ้อมประจำปี สร้าง “วัฒนธรรมโรงเรียนปลอดภัย (Safety Culture)”	WO ใช้โอกาสลดจุดอ่อน (กลยุทธ์เชิงแก้ไข) ๑. ใช้นโยบายของกรุงเทพมหานคร ในการสนับสนุนการจัดทำแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวในสถานศึกษา ๒. จัดฝึกอบรมครู - บุคลากร ที่ยังขาดทักษะเกี่ยวกับการรับมือภัยพิบัติ
อุปสรรค (Threat) (ตามข้อ ๒.๒.๒)	ST ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค (กลยุทธ์เชิงป้องกัน) ๑. นำความรู้ ประกอบกับอุปกรณ์ เพื่อมาจัดทำแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว และเส้นทางอพยพต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสถานศึกษา ๒. ฝึกซ้อมการเผชิญเหตุแผ่นดินไหวแบบจำลองสถานการณ์จริง ปีละ ๑ – ๒ ครั้ง เพื่อลดผลกระทบที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ของเหตุแผ่นดินไหว	WT แก้ไขจุดอ่อนและเลี่ยงอุปสรรค (กลยุทธ์เชิงรับ) ๑. จัดทำแผนจำลองการเผชิญเหตุแบบจำกัดทรัพยากรในพื้นที่แคบ และห่างไกล เพื่อรองรับข้อจำกัดของสถานศึกษา ๒. พัฒนาครู และนักเรียนให้สามารถเป็น “ครูและนักเรียนต้นแบบด้านภัยพิบัติ” เพื่อลดภาระของเจ้าหน้าที่และเสริมกำลังภายในโรงเรียน ๓. ประสานภาคีเครือข่าย เช่น หน่วยกู้ภัยใกล้เคียง เพื่อสนับสนุนเมื่อเกิดเหตุจริง

๒.๔ เป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๑. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้ให้แก่ นักเรียน ครู และบุคลากร ในโรงเรียน เกี่ยวกับภัย แผ่นดินไหว และการปฏิบัติ ตนอย่างถูกต้อง	- ร้อยละ ๙๕ ของครู บุคลากร และนักเรียนผ่านการอบรม - มีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ เกี่ยวกับแผ่นดินไหว อย่างน้อย ๒ รูปแบบ (โปสเตอร์/วิดีโอ)	วิธีการ - จัดอบรมให้ครู บุคลากร และนักเรียนเกี่ยวกับการรับมือ แผ่นดินไหว - พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น คู่มือการปฏิบัติ/คลิปวิดีโอสั้น - จัดกิจกรรมให้ความรู้ใน ห้องเรียน เครื่องมือติดตามผล - แบบประเมินก่อน - หลังการอบรม - รายงานสรุปผลการอบรม - รายงานสรุปผลการจัดทำสื่อ
๒. โรงเรียนวัดม่วงมีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวที่เป็นระบบ เพื่อฝึกซ้อมและเตรียมความพร้อมรับมือกับเหตุการณ์จริง	- มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว ที่ได้รับการจัดทำและเผยแพร่ อย่างเป็นทางการ อย่างน้อย ๑ แผน - จัดฝึกซ้อมอย่างน้อย ๑ ครั้งต่อปี และร้อยละ ๙๐ ของผู้เกี่ยวข้อง เข้าร่วมการฝึกอบรม	วิธีการ - จัดทำแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว ร่วมกับครูและบุคลากรในโรงเรียน - วางเส้นทางอพยพ จุดรวมพล และคู่มือการฝึกซ้อม - ฝึกซ้อมจำลองสถานการณ์จริง เครื่องมือติดตามผล รายงานประเมินผลการฝึกซ้อม (ระยะเวลาในการอพยพ และ ความถูกต้องของการปฏิบัติ) เพื่อปรับปรุงแผน และรายงานผล ต่อ สปภ.
๓. พัฒนาระบบการสื่อสารและ ประสานงานกับหน่วยงาน ภายใน - ภายนอก พร้อมจัดเตรียมทรัพยากร และอุปกรณ์ที่จำเป็น	- โรงเรียนมีการประสานงาน กับสำนักป้องกันและบรรเทา- สาธารณภัย หน่วยกู้ภัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย ๓ หน่วยงาน - จัดหาอุปกรณ์ความปลอดภัย ครบ ๑๐๐%	วิธีการ - จัดประชุมกับสำนักงานเขต และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานความร่วมมือ - จัดเตรียมจุดรวมพล อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และศูนย์อพยพ เบื้องต้น - ติดตั้งป้ายสื่อสารเส้นทางอพยพ เครื่องมือติดตามผล - รายงานการประชุม - รายงานประเมินผลการฝึกซ้อม

การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Analysis)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความต้องการ	การดำเนินการ/กิจกรรม
ผู้บริหาร กรุงเทพมหานคร	๑. ต้องการให้เด็กในกรุงเทพมหานคร มีสมรรถนะพร้อมรับมือ ทุกการเปลี่ยนแปลง เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม ไฟไหม้ ๒. เสริมสร้างทัศนคติและทักษะการเอาตัวรอด ๓. ส่งเสริมกิจกรรมด้านความปลอดภัย ในโรงเรียน	๑. จัดให้มีการฝึกซ้อมขั้นตอนการปฏิบัติ เมื่อเผชิญเหตุภัยพิบัติ ๒. จัดให้มีการอบรมด้านความรู้ความเข้าใจ ภัยพิบัติ ๓. เสริมสร้างความรู้ด้านการลดความเสี่ยง และฟื้นตัว เช่น การทำแผนการป้องกันภัย การจัดเตรียมสิ่งของที่จำเป็นการช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย
โรงเรียนวัดม่วง (ผู้บริหาร/ครู/ บุคลากร)	๑. ต้องการให้โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุ แผ่นดินไหวที่เป็นระบบ ครอบคลุม ก่อน - ระหว่าง - หลังเกิดเหตุ ๒. เตรียมความพร้อมให้ครู และบุคลากร ในการดูแลนักเรียนอย่างปลอดภัย ในสถานการณ์ฉุกเฉิน	๑. จัดให้มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว ที่เป็นระบบ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ ที่ชัดเจน ครอบคลุมทั้งก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถตอบสนอง ต่อสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๒. จัดให้มีการอบรมและฝึกซ้อมการรับมือ กับเหตุการณ์จริง และซ้อมแผนเผชิญเหตุ เป็นประจำ ๓. พัฒนาระบบการสื่อสารและประสานงาน ภายในโรงเรียน และกับหน่วยงาน ภายนอก เช่น สำนักงานเขต สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หน่วยกู้ภัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
นักเรียน ครู บุคลากร ทางการศึกษา และ ประชาชนในชุมชน	๑. ต้องการความปลอดภัยในสถานศึกษา ๒. ต้องการมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ในการรับมือกับแผ่นดินไหว สามารถอพยพได้อย่างปลอดภัย ๓. สร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองว่าครู และนักเรียนมีการเตรียมตัวที่ดี	๑. จัดกิจกรรมอบรมความรู้ด้านภัยพิบัติ เช่น บรรยาย นิทรรศการ ๒. จัดการฝึกซ้อมแผนแผ่นดินไหวให้ครู และนักเรียนคุ้นเคยกับเส้นทางอพยพ และการปฏิบัติที่ถูกต้อง ๓. สร้างวัฒนธรรมโรงเรียนปลอดภัย (Safety Culture) เพื่อให้ทุกคน มีส่วนร่วมและตื่นตัว

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความต้องการ	การดำเนินการ/กิจกรรม
เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบรรเทาสาธารณภัย	๑. คาดหวังให้โรงเรียนมีความพร้อมและสามารถรับมือได้ด้วยตนเองในระยะต้น ๒. ต้องการลดความเสี่ยงและผลกระทบต่อนักเรียนและทรัพย์สินของเด็กและบุคลากร ๓. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ	๑. สนับสนุนการอบรมครู และบุคลากร เพื่อเป็นแกนนำความปลอดภัย ๒. เข้าร่วมฝึกซ้อมแผนแผ่นดินไหวเพื่อประสานงานกับโรงเรียน ๓. จัดหาอุปกรณ์และทรัพยากรที่จำเป็น และตรวจสอบความพร้อมของอาคารเรียน ๔. สร้างแผนเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือกรณีเกิดเหตุจริง

๒.๕ ผลผลิต และตัวชี้วัด ที่สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ

๒.๕.๑ ผลผลิต

๑. - ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้และทักษะการจัดการภัยพิบัติ
 - นักเรียนเข้าใจวิธีการปฏิบัติและเอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุแผ่นดินไหว
๒. มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวที่เป็นระบบ ครอบคลุมขั้นตอนก่อน - ระหว่าง - หลังเกิดเหตุ
๓. มีการฝึกซ้อมจริงเพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างความคุ้นเคยในการอพยพและเอาตัวรอด
๔. - มีระบบสื่อสารที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอก
 - มีเครือข่ายความร่วมมือพร้อมให้การสนับสนุนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน
๕. โรงเรียนมีอุปกรณ์ความปลอดภัยที่ครบถ้วนและพร้อมใช้งาน

๒.๕.๒ ตัวชี้วัด

๑. - ครูและบุคลากร $\geq ๙๕\%$ ผ่านการอบรมความรู้
 - นักเรียน $\geq ๙๕\%$ ผ่านการอบรมและมีคะแนนความเข้าใจจากแบบประเมินหลังอบรม $\geq ๘๐\%$
๒. มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารโรงเรียนและ สปภ. ๑ แผน ครอบคลุมอาคารเรียนทั้ง ๕ หลังและพื้นที่โรงเรียนทั้งหมด
๓. - มีการฝึกซ้อมแผนแผ่นดินไหวอย่างน้อย ๑ ครั้ง/ปี
 - ครู นักเรียน และบุคลากรเข้าร่วมการฝึกซ้อม $\geq ๙๕\%$
๔. - มีข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) หรือการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ≥ ๓ ครั้ง/ปี
 - ระบบการสื่อสารผ่านการทดสอบและใช้งานได้จริง ๑๐๐%
๕. - ติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัยครบ ๑๐๐% ของพื้นที่ที่กำหนด
 - ตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ทุก ๖ เดือนและจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ

ตารางแสดงความเชื่อมโยงของโครงการกับกลยุทธ์หลักของส่วนราชการ

วิสัยทัศน์	สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นองค์กรชั้นนำด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร			
ตอบสนองต่อพันธกิจ	ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าหมาย		
๑. เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างมีประสิทธิภาพ ๒. พัฒนาบุคลากรภายในองค์กร ให้มีความรู้ ความสามารถ และศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ด้านสาธารณภัย ๓. พัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ ที่ใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีความพร้อมและทันสมัย ๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในทุกกระดับ ๕. พัฒนาการให้บริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้มีคุณภาพและตอบสนองประชาชนได้ดีที่สุด	ประเด็นพัฒนาที่ ๒.๒ เพิ่มทรัพยากรทักษะ และข้อมูล ความปลอดภัยของชุมชน ประเด็นพัฒนาที่ ๒.๓ สร้างระบบเครือข่ายในพื้นที่ จัดการ สาธารณภัย	OKR ๒๓๐๑ จำนวนสำนักงานเขตที่มีการจัดทำแผนเผชิญเหตุระดับเขต อย่างน้อย ๓ ประเภทภัย (ภัยในพื้นที่ ๓ ลำดับแรก ตามแผนปฏิบัติการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต) OKR ๒๓๐๒ จำนวนเขตที่มีการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุอย่างน้อย ๑ ครั้ง/ปี OKR ๒๓๐๓ จำนวนมาตรการ ระเบียบและข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับงาน สาธารณภัย ได้รับการปรับปรุงพร้อมผ่านสภากรุงเทพมหานคร OKR ๒๓๐๖ จำนวนกลุ่มเขตที่ได้รับการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ ระดับ ๑ (ฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุสาธารณภัย) OKR ๒๓๐๘ จำนวนชุมชนที่มีการจัดทำและปรับปรุงแผนเผชิญเหตุ และดำเนินการฝึกซ้อมการเผชิญเหตุตามแผน		
ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัด	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
“รู้ ซ้อม พร้อมปลอดภัย ฝึกซ้อม แผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวสำหรับเด็กในโรงเรียนวัดม่วง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร”	๑. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้ให้แก่นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน เกี่ยวกับ ภัยแผ่นดินไหว และการปฏิบัติตน อย่างถูกต้อง	- ร้อยละ ๘๕ ของครู บุคลากร และนักเรียนผ่านการอบรม - มีการจัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับ แผ่นดินไหวอย่างน้อย ๒ รูปแบบ (โปสเตอร์/วิดีโอ)	จัดอบรมให้ความรู้ครู บุคลากร และนักเรียน เกี่ยวกับการรับมือ แผ่นดินไหว	- สปภ. - สนช.บางแค - ครู รร.วัดม่วง

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัด	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
“รู้ ซ้อม พร้อมปลอดภัย ฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวสำหรับเด็กในโรงเรียนวัดม่วง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร” (ต่อ)	๒. โรงเรียนวัดม่วงมีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวที่เป็นระบบเพื่อฝึกซ้อมและเตรียมความพร้อมรับมือกับเหตุการณ์จริง	- มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวที่ได้รับการจัดทำและเผยแพร่อย่างเป็นทางการ อย่างน้อย ๑ แผน - ฝึกซ้อมอย่างน้อย ๑ ครั้งต่อปี และร้อยละ ๙๐ ของผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วม	จัดทำแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวในโรงเรียนวัดม่วง และจัดฝึกซ้อมการอพยพและการเผชิญเหตุแผ่นดินไหว ให้ครู นักเรียน และบุคลากร	- สปภ. - สนข.บางแค - ครู รร.วัดม่วง
	๓. พัฒนาระบบการสื่อสารและประสานงานกับหน่วยงานภายใน - ภายนอก พร้อมจัดเตรียมทรัพยากรและอุปกรณ์ที่จำเป็น	- โรงเรียนมีการประสานงานกับสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หน่วยกู้ภัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย ๓ หน่วยงาน - จัดหาอุปกรณ์ความปลอดภัยครบ ๑๐๐%	เตรียมความพร้อมของอุปกรณ์ การช่วยเหลือผู้ประสบภัย ระบบการสื่อสาร และการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง	- สปภ. - สนข.บางแค - ครู รร.วัดม่วง

บทที่ ๓

แผนงาน โครงการ และงบประมาณ

โครงการ รั้ว ซ้อม พร้อมปลอดภัย ผักซ้อมแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวสำหรับเด็กในโรงเรียนวัดม่วง
เขตบางแค กรุงเทพมหานคร

๓.๑ ความสำคัญและที่มา

ภัยพิบัติจากธรรมชาติและมนุษย์สร้างผลกระทบต่อชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมอย่างกว้างขวาง หนึ่งในภัยสำคัญคือแผ่นดินไหว ซึ่งเกิดจากการเคลื่อนตัวของรอยเลื่อนเปลือกโลกและแรงเสียดทานในโลก นอกจากปัจจัยทางธรรมชาติแล้ว การกระทำของมนุษย์ เช่น การระเบิด การสร้างเขื่อนใก้รอยเลื่อน และการใช้เครื่องจักรก็อาจเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดแผ่นดินไหว ในประเทศไทย แม้แผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นมักมีขนาดไม่เกิน ๖.๐ ริกเตอร์ แต่บางเหตุการณ์ก็ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง เช่น เหตุการณ์ในปี ๒๕๖๖ ที่แผ่นดินไหวในอ่าวเบงกอลส่งแรงสั่นสะเทือนถึงกรุงเทพฯ และในปี ๒๕๖๘ ที่แผ่นดินไหวขนาด ๘.๒ ริกเตอร์ ในประเทศเมียนมา ทำให้ประชาชนในหลายพื้นที่รวมถึงกรุงเทพมหานคร รับรู้แรงสั่นสะเทือนและเกิดความเสียหายต่ออาคาร สถานศึกษา และโครงสร้างพื้นฐาน

แม้ว่ากรุงเทพมหานครไม่ได้อยู่บนรอยเลื่อนโดยตรง แต่ก็มีความเสี่ยงสูงจากปัจจัยหลายประการ เช่น ตั้งอยู่ใกล้รอยเลื่อนมีพลังหลายแห่ง ตั้งอยู่บนชั้นดินอ่อนที่ขยายแรงสั่นสะเทือนได้มากถึง ๓ เท่า และมีอาคารจำนวนมากที่ไม่ออกแบบเพื่อรับมือกับแผ่นดินไหว อีกทั้งยังขาดการฝึกอบรมและเตรียมความพร้อมด้านภัยพิบัติในระดับชุมชนและสถานศึกษา ด้วยบทบาทของกรุงเทพฯ ในฐานะเมืองหลวงและศูนย์กลางด้านต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องวางแผนและเตรียมความพร้อมอย่างเป็นระบบ โดยมีแผนระดับชาติและท้องถิ่น เช่น แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ และกรอบเซนได (Sendai Framework) เพื่อมุ่งลดความสูญเสียจากภัยพิบัติ นโยบายของกรุงเทพมหานครจึงเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การฝึกอบรม การสร้างความตระหนักรู้ และการประสานงานทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในโรงเรียน เพื่อให้ครู นักเรียน และชุมชนมีทักษะในการเอาตัวรอด ช่วยเหลือผู้อื่น และรับมือกับเหตุฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความตื่นตระหนกและเสริมสร้างความปลอดภัยในระยะยาว

โรงเรียนวัดม่วง สำนักงานเขตบางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่เลขที่ ๘๔๗ หมู่ ๒ แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร แม้ว่าพื้นที่ตั้งของโรงเรียนจะไม่ใช่พื้นที่เสี่ยงสาธารณภัยที่ปรากฏตาม BKK risk map ก็ตาม แต่ด้วยโรงเรียนวัดม่วงเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนซึ่งอยู่ในระดับชั้นอนุบาล ช่วงอายุ ๔ - ๖ ปี และระดับชั้นประถมศึกษาที่ ๑ - ๖ ช่วงอายุ ๗ - ๑๒ ปี ถึง ๘๒๘ คน และมีจำนวนครูและบุคลากรจำนวน ๕๖ คน^(๖) จุดที่ตั้งห่างจากสถานีดับเพลิงบางแคซึ่งเป็นสถานที่รับผิชอบใกล้เคียง เป็นระยะทางถึง ๕ กิโลเมตรโดยมีเส้นทางสัญจรเป็นลักษณะแออด ซึ่งหากเกิดกรณีภัยพิบัติการเข้าให้การช่วยเหลืออาจจะเกิดความล่าช้า ประกอบกับครูและบุคลากรทางการศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนในการเผชิญเหตุภัยพิบัติโดยเฉพาะแผ่นดินไหว นักเรียนยังขาดทักษะความรู้และการตระหนักถึงวิธีการเผชิญเหตุการณ์ ทักษะในการอยู่รอด และการช่วยเหลือผู้อื่น ดังนั้น การส่งเสริมทักษะความรู้ สร้างความเข้าใจ และความตระหนักรู้ให้แก่ นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนสามารถปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเมื่อเกิดเหตุการณ์ มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวที่เป็นระบบ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนครอบคลุมทั้งก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^(๗) การเตรียมความพร้อมรับมือกับเหตุการณ์จริง ผ่านการฝึกอบรม และซ้อมแผนเผชิญเหตุเป็นประจำ ทำให้ครูและนักเรียนมีความพร้อมในการอพยพและดูแลตนเองในสถานการณ์ฉุกเฉิน และประชาชน นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและชุมชน มีความเชื่อมั่นว่าโรงเรียนมีระบบการจัดการความปลอดภัยในกรณีเกิดแผ่นดินไหว และสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างปลอดภัย

๓.๒ วัตถุประสงค์

๓.๒.๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้เกี่ยวกับภัยแผ่นดินไหว ตลอดจนการปฏิบัติตน อย่างถูกต้องให้แก่ครู บุคลากร และนักเรียนในโรงเรียน

๓.๒.๒. เพื่อจัดทำแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวที่มีขั้นตอนชัดเจน ครอบคลุมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเกิดเหตุ รวมถึงฝึกซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์จริง

๓.๒.๓. เพื่อพัฒนาระบบการสื่อสาร การประสานงาน และการจัดเตรียมทรัพยากรที่จำเป็น รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและชุมชนในด้านความปลอดภัยของนักเรียน

๓.๓ เป้าหมาย

๓.๓.๑ ครู บุคลากร และนักเรียนในโรงเรียนวัดม่วง มีความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงภัยแผ่นดินไหว ตลอดจนการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเมื่อเผชิญเหตุแผ่นดินไหว

๓.๓.๒ โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวที่เป็นระบบ พร้อมมีการฝึกซ้อมเป็นประจำ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓.๓ โรงเรียนมีระบบการสื่อสารและประสานงานที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทรัพยากรที่จำเป็นและได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ปกครองและชุมชนในด้านความปลอดภัยของนักเรียน

๓.๔ แนวทางการพัฒนา/วิธีดำเนินการ

แนวทางการดำเนินงานอบรมแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวในโรงเรียนวัดม่วง พื้นที่เขตบางแค

๓.๔.๑ ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมความพร้อม

๑. แต่งตั้งคณะทำงาน/ทีมบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินในโรงเรียน (Emergency Response Team)
๒. สำรวจและประเมินความเสี่ยงของโรงเรียน
๓. ตรวจสอบสภาพอาคาร ความมั่นคง เส้นทางอพยพ จุดรวมพล และพื้นที่ปลอดภัย
๔. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางแค สำนักงานการศึกษา ฝายโยธาสำนักงานเขต หน่วยกู้ภัย หน่วยงานสาธารณสุข

๓.๔.๒ ขั้นตอนที่ ๒ การจัดทำและเผยแพร่แผนเผชิญเหตุ

๑. จัดทำแผนเผชิญเหตุอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมบทบาทหน้าที่ของบุคลากรแต่ละฝ่ายเส้นทางอพยพ จุดปลอดภัย
๒. การติดต่อหน่วยงานฉุกเฉิน
๓. การติดตั้งแผนผังอาคาร เส้นทางอพยพ ป้ายบอกทาง และอุปกรณ์ฉุกเฉิน
๔. การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนรับทราบ

๓.๔.๓ ขั้นตอนที่ ๓ การจัดอบรมให้ความรู้

๑. จัดการอบรมให้ครู บุคลากร และนักเรียน
 - ความรู้เกี่ยวกับแผ่นดินไหวและพฤติกรรมที่ควรทำ/ไม่ควรทำ
 - ขั้นตอนการอพยพอย่างปลอดภัย
๒. การดูแลเด็กเล็กและนักเรียนพิเศษในสถานการณ์ฉุกเฉิน
๓. จัดให้มีสื่อการเรียนรู้ เช่น คลิป วิดีโอ แบบจำลองสถานการณ์ ให้เด็กเล็กเข้าใจง่าย

๓.๔.๔ ขั้นตอนที่ ๔ การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ (Evacuation Drill)

๑. การให้ความรู้ และการทำความเข้าใจแผนเผชิญเหตุ
๒. กำหนดสถานการณ์สมมติ เช่น แผ่นดินไหวในเวลาเรียน/เวลาพัก ฝึกซ้อมตามบทบาทหน้าที่จริงของแต่ละคน
๓. มีการซักซ้อมร่วมกับสถานีดับเพลิงและกู้ภัยในพื้นที่เขต
๔. ซักซ้อมหลายรอบ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กเล็กและครูประจำชั้น

๓.๔.๕ ขั้นตอนที่ ๕ การติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแผน

๑. ประเมินผลการอบรมและการฝึกซ้อม (แบบประเมิน, สังเกตการณ์)
๒. ประชุมสรุปบทเรียน (After Action Review - AAR)
๓. ปรับปรุงแผนเผชิญเหตุให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๓.๔.๖ ขั้นตอนที่ ๖ สรุปรายงานผลการดำเนินงานและนำเสนอต่อผู้บริหารสำนักงานเขต และสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยใช้เป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่นในพื้นที่^(๘)

๓.๕ ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๘ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๗ - เดือนกันยายน ๒๕๖๘)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา												ผู้ที่เกี่ยวข้อง
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. การเตรียมความพร้อม - สำรวจและประเมินความเสี่ยงของโรงเรียน - ตรวจสอบสภาพอาคาร ความมั่นคง เส้นทางอพยพ จุดรวมพล - ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน ภายนอก เช่น สถานีดับเพลิงและ กู้ภัยบางแค สำนักงานการศึกษา ฝ่ายโยธา สำนักงานเขต หน่วยกู้ภัย หน่วยงานสาธารณสุข									↔				- สปภ. - รร.วัดม่วง
๒. การจัดทำและเผยแพร่แผนเผชิญเหตุ - จัดทำแผนเผชิญเหตุอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมบทบาทหน้าที่ของบุคลากร แต่ละฝ่าย เส้นทางอพยพ จุดปลอดภัย - การติดต่อหน่วยงานฉุกเฉิน การ ติดตั้งแผนผังอาคาร เส้นทางอพยพ ป้ายบอกทาง และอุปกรณ์ฉุกเฉิน - การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง และชุมชนรับทราบ										↔			- สปภ. - รร.วัดม่วง

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา											ผู้ที่เกี่ยวข้อง	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		ก.ย.
๓. การจัดอบรมให้ความรู้ - จัดการอบรมให้ครู บุคลากร และนักเรียน ให้ความรู้ด้านแผ่นดินไหว พฤติกรรมควรทำ/ไม่ควรทำ และขั้นตอนการอพยพอย่างปลอดภัย - การดูแลเด็กเล็ก และนักเรียนพิเศษ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน - จัดให้มีสื่อการเรียนรู้ เช่น คลิป วิดีโอ แบบจำลองสถานการณ์ ให้เด็กเล็กเข้าใจง่าย											↔		- สปภ. - รร.วัดม่วง
๔. การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ - การให้ความรู้ และการทำความเข้าใจแผนเผชิญเหตุ - กำหนดสถานการณ์สมมติ เช่น แผ่นดินไหวในเวลาเรียน/เวลาพัก ฝึกซ้อมตามบทบาทหน้าที่จริงของแต่ละคน - ชักซ้อมร่วมกับสถานีนิตยพิทยาสภา และ กุฎีบางแค - ชักซ้อมเฉพาะกลุ่มเด็กเล็กและครูประจำชั้น											↔		- สปภ. - รร.วัดม่วง
๕. การติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแผน - ประเมินผลการอบรมและการฝึกซ้อม (แบบประเมิน, สังเกตการณ์) - ประชุมสรุปบทเรียนและ ปรับปรุงแผนเผชิญเหตุให้เหมาะสมยิ่งขึ้น											↔		- สปภ. - รร.วัดม่วง
๖. สรุปรายงานผล เสนอต่อสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ใช้เป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่นในพื้นที่											↔		- สปภ. - รร.วัดม่วง

๓.๖ งบประมาณ

งบประมาณดำเนินโครงการทั้งสิ้น จำนวน ๑๔,๕๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นสี่พันห้าร้อยบาทถ้วน)
รายละเอียด ดังนี้

กิจกรรม	จำนวนเงิน
๑. งบประมาณสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๘,๐๐๐ บาท	
๑.๑ ค่าวัสดุฝึกซ้อม (ป้ายบอกทาง แบบจำลอง อุปกรณ์ฝึกอพยพ)	๕,๐๐๐ บาท
๑.๒ สื่อการเรียนรู้ (สื่อคลิป แผ่นพับ เอกสารประกอบการอบรม)	๓,๐๐๐ บาท
๒. งบประมาณโรงเรียนวัดม่วง ๖,๕๐๐ บาท	
๒.๑ ค่าวิทยุสื่อสาร/ชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น สำหรับทีมอพยพ	๔,๐๐๐ บาท
๒.๒ การประชาสัมพันธ์/ป้ายไวนิล (ประชาสัมพันธ์โครงการในโรงเรียนและชุมชน)	๑,๕๐๐ บาท
๒.๓ ค่าจัดทำรายงาน/เอกสารประกอบการประเมิน/ค่าจัดพิมพ์แผนเผชิญเหตุ	๑,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น (หนึ่งหมื่นสี่พันห้าร้อยบาทถ้วน)	๑๔,๕๐๐ บาท

๓.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๓.๗.๑ นักเรียน ครู และบุคลากรของโรงเรียนวัดม่วงมีความรู้ ความเข้าใจในการรับมือกับเหตุแผ่นดินไหว สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามหลักความปลอดภัย ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

๓.๗.๒ โรงเรียนวัดม่วงมีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวโดยมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนครอบคลุมทั้งก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการเตรียมการเพื่อรองรับการปฏิบัติตนของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน และเป็นแบบอย่างในการปลูกฝังแนวคิด “ปลอดภัยไว้ก่อน” ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ช่วยสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย (Safety Culture) ที่จะติดตัวเด็กและขยายผลสู่ครอบครัวและสังคมในระยะยาว

๓.๗.๓ ประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครองและชุมชนโดยรอบ มีความมั่นใจต่อระบบการบริหารจัดการความปลอดภัย ภายในสถานศึกษา ผ่านการจัดทำแผนเผชิญเหตุที่เป็นรูปธรรม การฝึกซ้อมสถานการณ์จำลองอย่างเป็นระบบ และการเตรียมความพร้อมของครู บุคลากร และนักเรียน ส่งผลให้เกิดความไว้วางใจต่อศักยภาพของโรงเรียน ในการดูแลชีวิตของเด็กและตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๗.๔ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนที่สามารถเข้ามามีบทบาทในการสื่อสาร การสนับสนุนทรัพยากร รวมทั้งการฝึกอบรมร่วมกับโรงเรียน ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งของกลไกความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชนตามแนวทางของการจัดการภัยพิบัติแบบบูรณาการ

๓.๘ แนวทางติดตามประเมินผล

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ระดับผลผลิต (Output)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้ ให้แก่นักเรียน ครู และบุคลากร ในโรงเรียน เกี่ยวกับภัย แผ่นดินไหว และการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง	- ร้อยละ ๙๕ ของครู บุคลากร และนักเรียนผ่านการอบรม - มีการจัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับแผ่นดินไหวอย่างน้อย ๒ รูปแบบ (โปสเตอร์/วิดีโอ)	วิธีการ - จัดอบรมให้ครู บุคลากร และนักเรียนเกี่ยวกับการรับมือแผ่นดินไหว - พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น คู่มือการปฏิบัติ/คลิปวิดีโอสั้น - จัดกิจกรรมให้ความรู้ในห้องเรียน เครื่องมือติดตามผล - แบบประเมินก่อน - หลังการอบรม - รายงานสรุปผลการอบรม - รายงานสรุปผลการจัดทำสื่อ
๒. เพื่อจัดทำแผนเผชิญเหตุ แผ่นดินไหว ที่มีขั้นตอนชัดเจน ครอบคลุมทั้งก่อน ระหว่าง และ หลังเกิดเหตุ รวมถึงฝึกซ้อม เพื่อเตรียมความพร้อม ในการรับมือกับสถานการณ์จริง	- มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว ที่ได้รับการจัดทำและเผยแพร่ อย่างเป็นทางการ อย่างน้อย ๑ แผน - จัดฝึกซ้อมอย่างน้อย ๑ ครั้งต่อปี และร้อยละ ๙๐ ของผู้เกี่ยวข้อง เข้าร่วมการฝึกซ้อม	วิธีการ - จัดทำแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว ร่วมกับครูและบุคลากรในโรงเรียน - วางเส้นทางอพยพ จุดรวมพล และคู่มือการฝึกซ้อม - ฝึกซ้อมจำลองสถานการณ์จริง เครื่องมือติดตามผล - แผนเผชิญเหตุ - รายงานประเมินผลการฝึกซ้อม (ระยะเวลาในการอพยพ และ ความถูกต้องของการปฏิบัติ) เพื่อปรับปรุงแผน และรายงานผล ต่อ สปภ.
๓. เพื่อพัฒนาระบบการสื่อสาร การประสานงาน และการจัดเตรียมทรัพยากร ที่จำเป็น รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและชุมชน ในด้านความปลอดภัย ของนักเรียน	- โรงเรียนมีการประสานงาน กับสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หน่วยกู้ภัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย ๓ หน่วยงาน - จัดหาอุปกรณ์ความปลอดภัย ครบ ๑๐๐%	วิธีการ - จัดประชุมกับสำนักงานเขต และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานความร่วมมือ - ตรวจสอบความพร้อมของ อุปกรณ์และศูนย์อพยพ ทุก ๖ เดือน เครื่องมือติดตามผล - รายงานการประชุม - รายงานการตรวจสอบ

๓.๙ ปัญหาและอุปสรรค (ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น)

๓.๙.๑ เด็กเล็กในระดับปฐมวัย มีข้อจำกัดด้านการรับรู้ และการเข้าใจสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น แผ่นดินไหว ซึ่งอาจทำให้เกิดอาการตื่นตระหนก ร้องไห้ หรือลนลาน จนขัดขวางการอพยพอย่างปลอดภัย ควรจัดกิจกรรมอบรมและฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ และใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย เพื่อสร้างความคุ้นเคยและลดความกลัวในกลุ่มเด็กเล็ก

๓.๙.๒ โรงเรียนวัดม่วง ประกอบด้วยอาคารเก่าที่ก่อสร้างก่อนประกาศกฎกระทรวงฯ อาคารบางหลังมีข้อจำกัด เช่น บันไดแคบ มีทางเข้า – ออกเพียงทางเดียว ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการอพยพในสถานการณ์จริง จึงควรจัดทำเส้นทางอพยพจำลอง และฝึกซ้อมแผนอพยพอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งนักเรียน และบุคลากรออกเป็นกลุ่มย่อยตามชั้นเรียน เพื่อลดความแออัดและเพิ่มประสิทธิภาพในการเคลื่อนย้าย

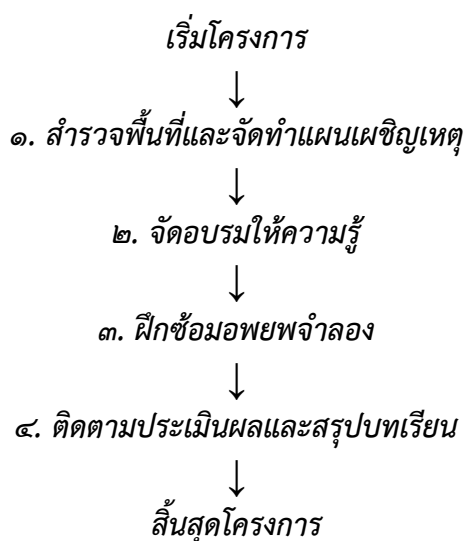
๓.๙.๓ ผู้ปกครองและชุมชนโดยรอบ ยังขาดความเข้าใจในเรื่องแผ่นดินไหว และการจัดการภัยพิบัติ ส่งผลให้การสนับสนุนหรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเตรียมความพร้อมของโรงเรียนมีข้อจำกัด ควรจัดกิจกรรม “เปิดบ้านความปลอดภัย” หรือ การอบรมร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือ เช่น การสอนวิธีรับมือเบื้องต้นเมื่อเกิดแผ่นดินไหว และบทบาทของผู้ปกครองในการสนับสนุนการฝึกซ้อม

๓.๙.๔ บุคลากรของโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการฝึกด้านการรับมือภัยพิบัติ ทำให้ขาดความมั่นใจและอาจรับมือไม่ทันเมื่อเกิดสถานการณ์จริง ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขตบางแค และสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางแค เพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการเหตุฉุกเฉิน พร้อมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากรแต่ละคนอย่างชัดเจนในแผนเผชิญเหตุ

๓.๙.๕ การเข้าถึงโรงเรียนในกรณีฉุกเฉิน มีข้อจำกัดจากสภาพเส้นทางที่คับแคบ และการจราจรแออัด ซึ่งอาจทำให้การสนับสนุนจากหน่วยกู้ภัยภายนอกล่าช้า จึงควรประสานล่วงหน้ากับฝ่ายโยธา สำนักงานเขตบางแค และสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางแค ในการวางแผนเพื่อให้การช่วยเหลือร่วมกัน รวมทั้งจัดตั้งจุดช่วยเหลือเบื้องต้นภายในโรงเรียน เช่น จุดปฐมพยาบาลและพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็กและบุคลากร

โดยปัญหาที่อาจเกิดขึ้นนำไปวิเคราะห์ความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางในการจัดการแก้ไข ปัญหาแนวทางในการวิเคราะห์และบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย

๑. กระบวนการ (Process) แสดงเป็นแผนภูมิกระบวนการหลักของการให้บริการหรือการดำเนินงานตามโครงการหรือขั้นตอนการดำเนินโครงการ ดังนี้

๒. การวิเคราะห์ Failure Mode and Effect Analysis (FMEA) วิเคราะห์ความเสี่ยงในแต่ละกระบวนการหรือกิจกรรมหลัก ที่อาจเกิดขึ้นจากผู้ให้บริการ ที่ทำให้โครงการไม่ประสบความสำเร็จ/FMEA ประกอบด้วย ๒ ขั้นตอน

ตารางที่ ๑ FMEA การจัดลำดับความสำคัญของกระบวนการ

กระบวนการ	ความถี่ในการเกิด (O)				ความสามารถในการตรวจสอบพบ (I)				ระดับความรุนแรง (S)				คะแนน RPN
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	
๑. การเตรียมความพร้อม		✓				✓				✓			๘
๒. การจัดทำและเผยแพร่แผนเผชิญเหตุ			✓				✓					✓	๓๖
๓. การจัดอบรมให้ความรู้			✓			✓					✓		๑๘
๔. การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ				✓			✓					✓	๔๘
๕. การติดตามประเมินผล และปรับปรุงแผน		✓					✓			✓			๑๒

ตารางที่ ๒ FMEA การจัดลำดับความสำคัญของรูปแบบความเสียหายและการกำหนดแนวทางปฏิบัติ

กระบวนการ:							
รูปแบบความเสียหาย (Failure Mode)	สาเหตุ (Failure Cause)	ผลกระทบ (Failure effect)	Rating			RPN	แนวทางปฏิบัติ/กิจกรรมในการลดอุบัติเหตุ/ความเสียหาย
			O	D	S		
เด็กเล็กตื่นตระหนก วิ่งหนี ไม่เป็นระเบียบ	ขาดความรู้ความเข้าใจ สถานการณ์และ วิธีปฏิบัติ	บาดเจ็บ/ล้ม/หนีไป ผิดทาง	๔	๓	๔	๔๘	สื่อสารเรียนรู้ที่เหมาะสม แต่ละวัย
ครูไม่เข้าใจบทบาท	ขาดคู่มือ/ข้อมูลจริง	อพยพล่าช้า	๓	๓	๔	๓๖	จัดทำคู่มือแนวทางและ ข้อมูลสถานการณ์จริง
อาคารเรียนเก่า เส้นทางอพยพ ไม่ปลอดภัย	อาคารเก่า มีทางออกเดียว	อพยพช้า/ อาจเกิดอุบัติเหตุ	๔	๒	๔	๓๒	จัดการซักซ้อมตามอาคาร แต่ละชั้นเรียน
สื่อสารไม่ทั่วถึง	ไม่มีอุปกรณ์	สั่งการช้า	๓	๒	๓	๑๘	จัดหาวิทยุสื่อสารหรือ การใช้อุปกรณ์อื่น เช่น นกหวีด สัญญาณมือต่าง ๆ
ขาดการสนับสนุน จากผู้ปกครอง ชุมชน	ขาดความเข้าใจ/ ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	ขาดการประสานงาน สร้างความตระหนัก ในสถานการณ์จริง	๓	๒	๓	๑๘	จัดกิจกรรมร่วมกับ ผู้ปกครองและชุมชน จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ สร้างความตระหนักถึงภัย แผ่นดินไหว
บุคลากรไม่มี ประสบการณ์ ในการรับมือ แผ่นดินไหว	ไม่เคยผ่าน การอบรม/ฝึกซ้อม ในสถานการณ์ ฉุกเฉิน	เกิดการสื่อสาร ผิดพลาด อพยพล่าช้า	๒	๒	๒	๘	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ร่วมกันกำหนดบทบาท หน้าที่ครู/บุคลากร ในแผนเผชิญเหตุ

บรรณานุกรม

๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คู่มือสถานศึกษาปลอดภัยจากภัยพิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา; ๒๕๖๒.
๒. United Nations Office for Disaster Risk Reduction. Sendai framework for disaster risk reduction ๒๐๑๕-๒๐๓๐ [Internet]. Geneva: UNDRR; ๒๐๑๕ [cited ๒๐๒๕ Jul ๑๙]. Available from: <https://www.undrr.org>
๓. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐) [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย; ๒๕๖๔ [เข้าถึงเมื่อ ๑๙ ก.ค. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.disaster.go.th>
๔. กรุงเทพมหานคร. แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๙). กรุงเทพมหานคร: สำนักการวางผังและพัฒนาเมือง; ๒๕๖๕.
๕. มูลนิธิกู้ภัยทางหลวง. แนวปฏิบัติการฝึกซ้อมอพยพกรณีแผ่นดินไหวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิกู้ภัยทางหลวง; ๒๕๖๗.
๖. สำนักงานเขตบางแค. ข้อมูลสถิติพื้นฐานเขตบางแค ปีงบประมาณ ๒๕๖๖. กรุงเทพฯ: สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล; ๒๕๖๖.
๗. สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT). แนวทางการเตรียมความพร้อมรับมือแผ่นดินไหวสำหรับสถานศึกษาในเขตเมือง. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยภัยพิบัติในเขตเมือง; ๒๕๖๓.
๘. ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ. ชุดความรู้เรื่องแผ่นดินไหวสำหรับโรงเรียน. กรุงเทพฯ: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม; ๒๕๖๖.

ภาคผนวก

แบบสำรวจความต้องการในการจัดทำแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวในโรงเรียนของกรุงเทพมหานคร
กรณีโรงเรียนวัดม่วง พื้นที่เขตบางแค

แบบสำรวจความต้องการในการจัดทำแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวในโรงเรียนของกรุงเทพมหานคร
กรณีโรงเรียนวัดม่วง พื้นที่เขตบางแค

สรุปข้อมูลจากแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๙๐ คนดังนี้

๑. ข้อมูลส่วนบุคคล

ประเภท	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ครู บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน	๔๔	๔๘.๙
นักเรียน	๑๔	๑๕.๖
เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๑๗	๑๘.๙
อื่น ๆ	๑๕	๑๖.๗

๒. ช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๗ - ๑๒ ปี	๑๑	๑๒.๒
๑๓ - ๑๘ ปี	๔	๔.๔
๑๙ - ๒๕ ปี	๗	๗.๘
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๙	๒๑.๑
๓๖ ปีขึ้นไป	๔๙	๕๔.๕

๓. ท่านรู้จักภัยพิบัติแผ่นดินไหวหรือไม่

ท่านรู้จักภัยพิบัติแผ่นดินไหว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รู้จัก	๙๐	๑๐๐
ไม่รู้จัก	-	-

๔. สถานที่ที่ท่านอยู่มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวหรือไม่

มีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	๔๖	๕๑.๑
ไม่มี	๒๗	๓๐.๐
ไม่แน่ใจว่ามีหรือไม่	๑๗	๑๘.๙

๕. หน่วยงานที่ท่านอยู่ได้มีการซักซ้อมการเผชิญเหตุแผ่นดินไหวอย่างไร

การซักซ้อม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๑ ครั้งต่อปี	๒๙	๓๒.๒
๒ ครั้งต่อปี	๔	๔.๔
มากกว่า ๒ ครั้งต่อปี	๑	๑.๑
ไม่มีการซักซ้อม	๕๖	๖๒.๒

๖. ท่านเห็นว่าโรงเรียนควรจัดให้มีการอบรมการเผชิญเหตุแผ่นดินไหว หรือไม่

ควรจัดให้มีการอบรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ควรมี	๙๐	๑๐๐
ไม่ควรมี	-	-

ท่านคิดว่า เหตุใด โรงเรียนวัดม่วง พื้นที่เขตบางแค มีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว ในโรงเรียน

สรุปความคิดเห็น : ความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมรับมือแผ่นดินไหว

๑. มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเกี่ยวข้องกับ ความปลอดภัยของทุกคน ทั้งนักเรียน ครู และบุคลากร
๒. ควรมีแผนและการฝึกซ้อม เพื่อให้สามารถรับมือเหตุการณ์แผ่นดินไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีตึกสูง อาคารเรียน และพื้นที่จำกัด
๓. ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการเอาตัวรอดจากแผ่นดินไหว ตั้งแต่ระดับชั้นเล็กๆ เพื่อให้สามารถตัดสินใจและปฏิบัติตัวได้ถูกต้องเมื่อเกิดเหตุ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมรับมือแผ่นดินไหว

ควรมีการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

๑. ซ้อมแผนรับมือแผ่นดินไหวเป็นประจำ เช่น ปีละ ๑ - ๒ ครั้ง หรือทุกเทอม
๒. ฝึกซ้อมทุกปีเพื่อเพิ่มความชำนาญและเป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน
๓. ซ้อมหนีภัยจากเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานภายนอก
๔. ซ้อมอพยพนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา

ควรมีการอบรมและให้ความรู้

๑. จัดอบรมเรื่องความปลอดภัยและการเผชิญเหตุแผ่นดินไหวให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษา
๒. ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในสถานการณ์จริง
๓. ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง

ควรมีแผนเผชิญเหตุที่ชัดเจน

๑. จัดทำแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวในทุกโรงเรียนและหน่วยงาน
๒. กำหนดแผนอพยพและแนวทางการเอาตัวรอดสำหรับนักเรียน

ควรมีระบบแจ้งเตือนภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกภัย

๑. ติดตั้งสัญญาณเตือนภัยฉุกเฉิน
๒. แจ้งเตือนล่วงหน้าเพื่อลดความเสียหาย
๓. จัดเตรียมน้ำดื่มและสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กในระหว่างการซ้อม

ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

๑. ปรับปรุงอาคารเรียนให้สามารถต้านแรงสั่นสะเทือนได้ เช่น แบบอย่างจากประเทศญี่ปุ่น

ความเห็นเพิ่มเติม

๑. ให้หน่วยงานภายนอกเข้ามาจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้
๒. ควรมีการฝึกซ้อมภัยพิบัติหลากหลายประเภท ไม่เฉพาะแผ่นดินไหว

สรุปโดยรวม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๙๐ คน คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐ มีความเห็นว่า ควรมีการวางแผนอบรม และฝึกซ้อมการเผชิญเหตุแผ่นดินไหวอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง เพื่อเพิ่มความพร้อมในการรับมือแผ่นดินไหว และภัยพิบัติอื่นๆ โดยเฉพาะในสถานศึกษา

สรุปผลการพิจารณาที่มาและความสำคัญของปัญหาการเลือกโรงเรียนวัดม่วง เขตบางแค
เป็นพื้นที่สำหรับการทำโครงการแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวแบบ Sandbox (ทดลอง)

มีข้อมูลสนับสนุนหลายประการที่ทำให้เป็นตัวเลือกที่เหมาะสม ดังนี้

๑. สภาพพื้นที่และความเสี่ยงแผ่นดินไหวในเขตบางแค

เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อแรงสั่นสะเทือน แม้กรุงเทพมหานครจะไม่ได้ตั้งอยู่บนรอยเลื่อน มีพลังโดยตรง แต่ก็ได้รับผลกระทบจากแรงสั่นสะเทือนของแผ่นดินไหวที่เกิดจากรอยเลื่อนใกล้เคียงในประเทศ และประเทศเพื่อนบ้าน (เช่น เมียนมา) ดังที่เคยเกิดเหตุการณ์อาคารสูงในกรุงเทพฯ โยกไหว มีการตื่นตัว และสำรวจความมั่นคงอาคาร สำนักงานเขตบางแคมีการสำรวจพื้นที่เสี่ยง อาคารสูง และโครงการก่อสร้างต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของอาคารหลังเกิดเหตุแผ่นดินไหว ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความตระหนักของหน่วยงานท้องถิ่น ต่อภัยพิบัติประเภทนี้ การทำงานร่วมกับโรงเรียนจะช่วยส่งเสริมความพร้อมในระดับชุมชนได้ดียิ่งขึ้น

๒. ลักษณะของโรงเรียนวัดม่วง มีนักเรียนที่เป็นกลุ่มเปราะบาง (เด็กเล็ก) เป็นจำนวนมาก

ขนาดของโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่เหมาะสม โรงเรียนวัดม่วงเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และมีนักเรียนที่เป็นกลุ่มเปราะบาง (เด็กเล็ก) เป็นจำนวนมาก (ปัจจุบันมีนักเรียน ๘๒๘ คน) ควรมีการจัดทำและฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเมื่อเกิดเหตุการณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญ

ประวัติการก่อสร้างอาคาร โรงเรียนวัดม่วง มีอาคารเรียนคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน ๕ อาคาร ที่สร้างขึ้นมาหลายช่วงเวลา (เช่น ปี พ.ศ. ๒๕๐๑, ๒๕๑๒, ๒๕๑๕, ๒๕๑๗, ๒๕๔๑) ซึ่งสร้างขึ้นก่อนที่กฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือขนาดของอาคารที่ต้องทำการตรวจสอบและออกแบบโครงสร้างต้านทานแรงแผ่นดินไหว พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ จะบังคับใช้ และ**ไม่ได้รับการออกแบบให้สามารถรองรับแรงสั่นสะเทือนจากแผ่นดินไหวตามมาตรฐานวิศวกรรมในปัจจุบัน** อาจมีความเสี่ยงต่อแรงสั่นสะเทือนมากกว่าอาคารที่สร้างใหม่ตามมาตรฐานปัจจุบัน การนำแผนเผชิญเหตุไปทดลองใช้จะช่วยระบุจุดอ่อนของอาคาร และวางแผนปรับปรุงต่อไปได้

เป็นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การเป็นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จะช่วยให้การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ เช่น สำนักงานเขตบางแค และสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นไปได้สะดวกขึ้น และมีโอกาสที่ผลลัพธ์ของโครงการ จะถูกนำไปขยายผลในโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานครได้

แผนและกิจกรรมป้องกันภัย โรงเรียนวัดม่วงได้มีกิจกรรมให้ความรู้ และซักซ้อมแผนเผชิญเหตุในสถานการณ์อื่นๆ เช่น Active Shooter ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีความตระหนัก และเปิดรับการฝึกซ้อมด้านความปลอดภัย การต่อยอดไปสู่แผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวจึงมีความเป็นไปได้สูง

๓. โรงเรียนได้ผลกระทบจากการเกิดแผ่นดินไหว เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๘ ที่ผ่านมา

๔. บริบทของชุมชนโดยรอบ

ชุมชนเมืองกึ่งเกษตรกรรม เขตบางแคเป็นชุมชนที่มีความหลากหลาย ทั้งที่อยู่อาศัยและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การทำโครงการในโรงเรียนจะช่วยให้องค์ความรู้ด้านการเผชิญเหตุแผ่นดินไหวแพร่กระจายไปสู่ชุมชนและผู้ปกครองได้ง่ายขึ้น

มีการประสานงานกับหน่วยงานเครือข่าย ในพื้นที่เขตบางแคมีสถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนหลายแห่ง เช่น วัด สถานีตำรวจ โรงพยาบาล และศูนย์อนามัยสาธารณสุข ซึ่งสามารถประสานงานเป็นเครือข่ายเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน ในการพัฒนาการศึกษา และการป้องกันภัยได้

๕. โอกาสในการพัฒนาและขยายผล

เป็นพื้นที่ทดลอง (Sandbox) ที่ดี ด้วยปัจจัยข้างต้น โรงเรียนวัดม่วงจึงเป็นสถานที่ที่เหมาะสมในการทดลองและพัฒนา “แผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวในโรงเรียน” อย่างครบวงจร ตั้งแต่การให้ความรู้ การฝึกซ้อม การประเมินผล ไปจนถึงการปรับปรุงแผน

เป็นต้นแบบสำหรับโรงเรียนอื่น หากโครงการที่โรงเรียนวัดม่วงประสบความสำเร็จ จะสามารถเป็นต้นแบบ และกรณีศึกษาที่ดีสำหรับโรงเรียนอื่น ๆ ในเขตบางแคและในกรุงเทพมหานคร ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกัน

แผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวของโรงเรียนวัดม่วง สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

(เหตุแผ่นดินไหว)

แผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวของโรงเรียนวัดม่วง พื้นที่เขตบางแค กรุงเทพมหานคร

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้เกี่ยวกับภัยแผ่นดินไหว ตลอดจนการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องให้แก่ครู บุคลากร และนักเรียนในโรงเรียน

๑.๒ เพื่อจัดทำแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวที่มีขั้นตอนชัดเจน ครอบคลุมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเกิดเหตุ รวมถึงฝึกซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์จริง เพื่อลดความสูญเสีย

๑.๓ เพื่อพัฒนาระบบการสื่อสาร การประสานงาน และการจัดเตรียมทรัพยากรที่จำเป็น รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและชุมชนในด้านความปลอดภัยของนักเรียน

๒. การเตรียมการก่อนเกิดแผ่นดินไหว

การศึกษาการเตรียมตัว จัดการอบรมและให้ความรู้กับนักเรียน ครู และบุคลากรเกี่ยวกับแผ่นดินไหว เช่น สัญญาณที่บ่งชี้ว่าแผ่นดินไหวจะเกิดขึ้น วิธีการปฏิบัติตัวเมื่อเกิดแผ่นดินไหว และการป้องกันตัวในขณะที่เกิดแผ่นดินไหว

การจัดการพื้นที่ปลอดภัย ระบุจุดรวมพลหรือจุดหลบภัยที่ปลอดภัยภายใน และภายนอกอาคาร เช่น ใต้โต๊ะที่มั่นคง หรือใกล้โครงสร้างที่สามารถรองรับแรงกระแทกได้ เส้นทางอพยพที่ปลอดภัยจากการหลุดร่วงจากสิ่งของ และเศษชิ้นส่วนของอาคาร จุดรวมพลนอกอาคารที่ปลอดภัย

การฝึกซ้อม จัดให้มีการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยทุกคนในโรงเรียนต้องร่วมฝึกซ้อม เช่น การหลบใต้โต๊ะ การหาที่ปลอดภัย รวมทั้งการอพยพเมื่อแผ่นดินไหวเสร็จสิ้น

การตรวจสอบอาคาร ตรวจสอบความมั่นคงของอาคารโรงเรียน เช่น ความแข็งแรงของโครงสร้าง และการติดตั้งอุปกรณ์ที่อาจหลุดออกจากที่ เช่น ชั้นวางของ โต๊ะ หรืออุปกรณ์อื่นๆ

การเตรียมการก่อนเกิดแผ่นดินไหว

๓. การดำเนินการเมื่อเกิดแผ่นดินไหว

การแจ้งเตือน เหตุแผ่นดินไหวไม่สามารถแจ้งเตือนล่วงหน้าได้ และแม้ว่าจะไม่สามารถคาดการณ์แผ่นดินไหวได้ล่วงหน้าเสมอไป ให้ใช้อุปกรณ์เสียงหรือสัญญาณไฟเพื่อแจ้งให้นักเรียน ครู และบุคลากรทราบถึงเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น

การป้องกันตัว ในอาคารเรียน หมอบ ป้องกัน ยึดมั่น (Drop, Cover, Hold on) นักเรียนและครูควรหมอบใต้โต๊ะ ใช้แขนป้องกันศีรษะ และจับขาโต๊ะไว้แน่น เมื่อแผ่นดินไหวเริ่มเกิดขึ้น ให้ทุกคนหลบซ่อนตัวใต้โต๊ะหรือสิ่งที่มีมั่นคง และหลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้หน้าต่างหรือสิ่งที่ยาจหลุดลงมา

วิธีการป้องกันตัวในสถานที่ที่ไม่สามารถหลบใต้โต๊ะได้ นอกอาคาร อยู่ให้ห่างจากอาคาร ต้นไม้ใหญ่ เสาไฟฟ้า หรือสิ่งของที่อาจล้ม ป้องกันศีรษะ และคอยด้วยมือหรือกระเป๋าเพื่อป้องกันการบาดเจ็บ

การอพยพออกจากอาคาร เมื่อแผ่นดินไหวหยุดลง ต้องทำการอพยพออกจากอาคารโดยเร็วและปลอดภัยที่สุด โดยใช้ทางออกที่ไม่เป็นอันตรายและไม่ใช้ลิฟต์ จัดเจ้าหน้าที่ดูแลการอพยพอย่างมีระเบียบ ไม่ให้เกิดการผลักดันกัน ใช้เส้นทางที่ปลอดภัย และหลีกเลี่ยงการเดินผ่านอาคารที่ยาจมีอันตราย

การดำเนินการเมื่อเกิดแผ่นดินไหว

๔. การดำเนินการหลังเกิดแผ่นดินไหว

การตรวจสอบความเสียหาย หลังจากอพยพออกมาแล้ว ให้ทำการตรวจสอบอาคารและสิ่งของว่าได้รับความเสียหายหรือไม่ โดยต้องทำในระหว่างที่อาคารยังคงไม่เสี่ยงต่อการพังทลาย

การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ หากมีการบาดเจ็บจากเหตุการณ์แผ่นดินไหว ต้องทำการช่วยเหลือเบื้องต้น โดยการห้ามเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บหากไม่จำเป็น แจ้งสถานดับเพลิงและกู้ภัยบางแค และสถานพยาบาลในพื้นที่ ได้แก่ โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ ศูนย์บริการสาธารณสุข ๔๐ บางแค หรือโรงพยาบาลเกษมราษฎร์ บางแค

การติดตามสถานการณ์ ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โรงเรียนวัดม่วง สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางแค สำนักงานเขตบางแค กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) เพื่อติดตามสถานการณ์และความคืบหน้าต่าง ๆ เช่น น้ำท่วม การขาดแคลนทรัพยากร หรืออันตรายที่เกิดขึ้นจากแผ่นดินไหว

การดำเนินการหลังเกิดแผ่นดินไหว

การตรวจสอบความเสียหาย

หลังจากอพยพออกมาแล้ว ให้ทำการตรวจสอบอาคารและสิ่งของว่าได้รับความเสียหายหรือไม่ โดยต้องทำในระหว่างที่อาคารยังคงไม่เสี่ยงต่อการพังทลาย

การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ

หากมีการบาดเจ็บจากเหตุการณ์แผ่นดินไหว ต้องทำการช่วยเหลือเบื้องต้น โดยการหามเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บหากไม่จำเป็น และแจ้งสถานดับเพลิงและกู้ภัย เจาหนาที่กู้ภัย เจาหนาที่กู้ชีพหรือ โรงพยาบาล

การติดตามสถานการณ์

ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันการศึกษา สถานดับเพลิงและกู้ภัย สำนักงานเขต กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อติดตามสถานการณ์ และความคืบหน้าต่าง ๆ การขาดแคลนทรัพยากร หรืออันตรายที่เกิดขึ้นจากแผ่นดินไหว

๕. การสื่อสารและการประสานงาน

การสื่อสารภายในโรงเรียน ใช้ระบบเสียง, วิทยู, หรือโทรศัพท์มือถือในการสื่อสารกับนักเรียน ครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียน

การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหว ให้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เช่น สถานดับเพลิงและกู้ภัย สำนักงานเขต สำนักงานการศึกษาฯ หรือหน่วยงานกู้ภัย เพื่อรับการช่วยเหลือและการสนับสนุน

๖. การเตรียมอุปกรณ์และทรัพยากร

อุปกรณ์การแพทย์เบื้องต้น ต้องมีชุดปฐมพยาบาลไว้ในพื้นที่ที่เข้าถึงง่าย และให้ผู้ที่รับผิดชอบได้ฝึกการใช้เครื่องมือ น้ำและอาหาร เตรียมน้ำดื่มและอาหารที่สามารถเก็บไว้ได้นาน เช่น ข้าวกล่องหรืออาหารสำเร็จรูป เครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น ไฟฉาย, แบตเตอรี่, และชุดอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการช่วยเหลือ

ข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงาน

ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลโรงเรียนวัดม่วง สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

๑. ที่ตั้งของพื้นที่ การติดต่อสื่อสาร

๑.๑ ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนวัดม่วง สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

๑.๒ สถานที่ตั้ง ๘๔๗ หมู่ ๒ ถนนเพชรเกษม แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๖๐

๑.๓ โทรศัพท์ : ๐๒๔๑๓๑๔๙๐ โทรสาร : ๐๒๔๑๓๑๔๙๐

๑.๔ เว็บไซต์ - facebook : <https://www.facebook.com/watmuangschool>

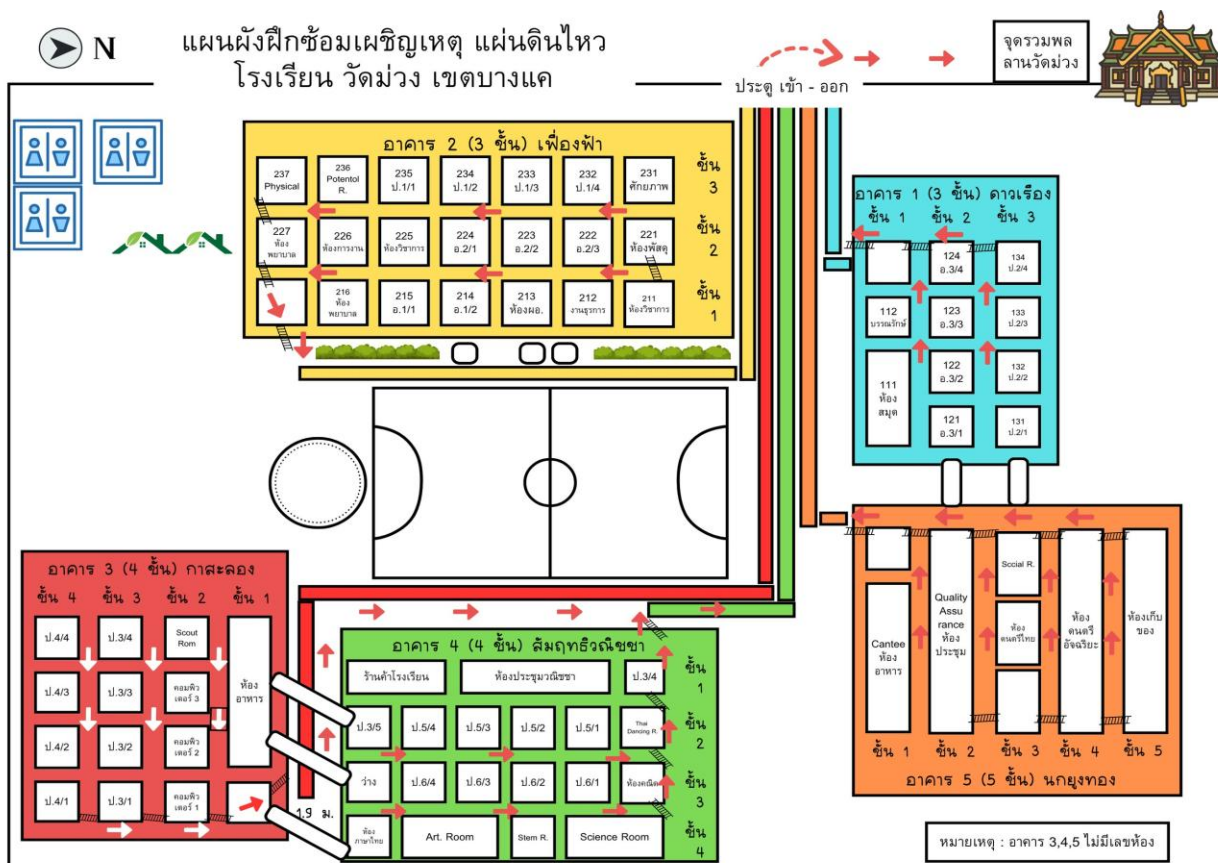

รูปที่ ๑ แผนที่ตั้งโรงเรียนวัดม่วง สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

๒. จำนวนประชากร นักเรียนรายละเอียดชั้นเรียน บุคลากร

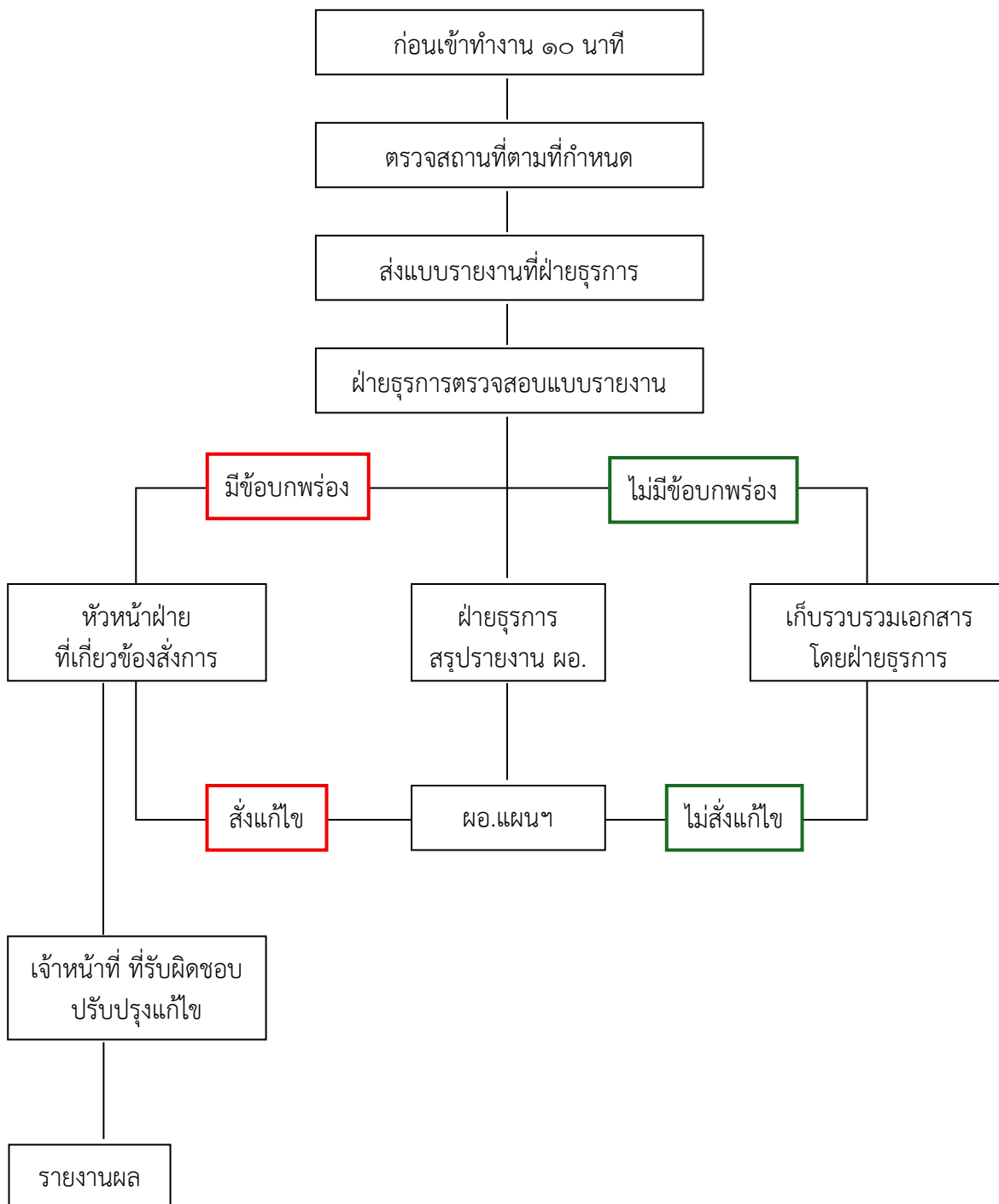
จำนวนนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๘

ปีการศึกษา/ ระดับชั้น	ปีการศึกษา ๒๕๖๘				
	จำนวน ห้องเรียน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	เฉลี่ยต่อห้อง (คน)
อนุบาล ๑	๒	๒๘	๑๕	๔๓	๒๒
อนุบาล ๒	๓	๓๓	๓๒	๖๕	๒๒
อนุบาล ๓	๓	๔๙	๔๐	๘๙	๓๐
รวมอนุบาล	๘	๑๑๐	๘๗	๑๙๗	๒๕
ประถมศึกษาปีที่ ๑	๓	๔๖	๔๐	๘๖	๒๙
ประถมศึกษาปีที่ ๒	๔	๕๑	๔๘	๙๙	๒๕
ประถมศึกษาปีที่ ๓	๔	๕๒	๕๒	๑๐๔	๒๖
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๓	๓๘	๕๗	๙๕	๓๒

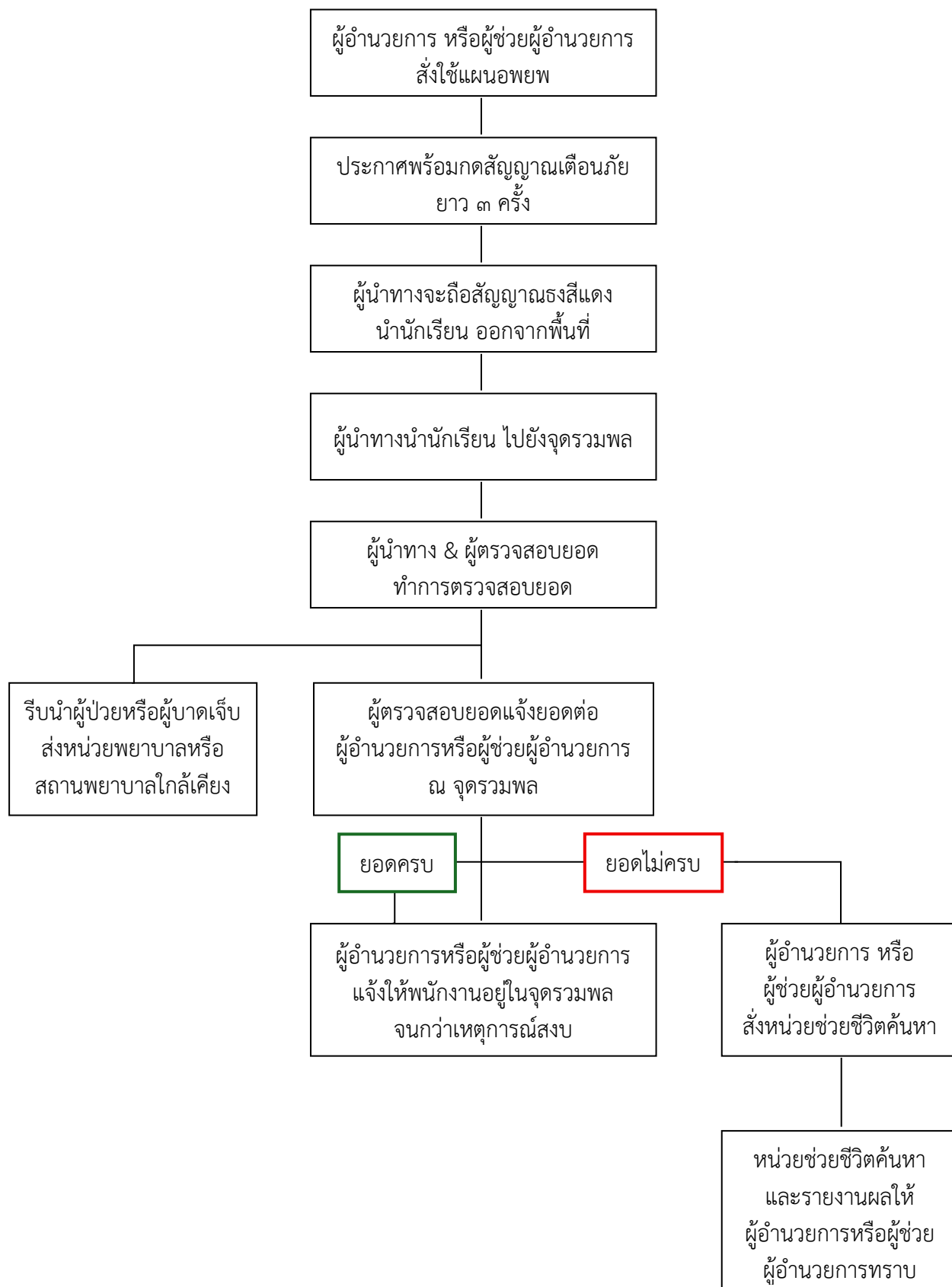

รูปที่ ๓ แผนที่ผังเส้นทางการอพยพเหตุแผ่นดินไหวของโรงเรียนวัดม่วง สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

แผนการตรวจตรา
แผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงาน

แผนอพยพ

รายชื่อบุคลากรโรงเรียนวัดม่วง สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

ข้าราชการครูชาย	ตำแหน่ง	สายชั้น	ข้าราชการครูหญิง	ตำแหน่ง	สายชั้น
๑. นายไพฑูล เป่งทอง	ครู คศ.๒		๑. นางสาวสมฤดี พละวุฒิไคทัย	ผอ.	
๒. นายบรรจง โพธิ์จันทร์	ครู คศ.๒		๒. นางกาญจนา สมรูป	รอง ผอ.	
๓. นายจักรินทร์ อยู่พะเนียด	ครู คศ.๒		๓. นางวนิดา ฤกษ์สุขสุวรรณ	ครู คศ.๓	
๔. ว่าที่ ร.อ.กฤศ จันทรศรี	ครู คศ.๒		๔. นางณิชนันท์ บุญนาค	ครู คศ.๓	
๕. นายปริญญ์ อินทร์ยะ	ครู คศ.๒		๕. นางณัฏฐิณี ทินวงษ์	ครู คศ.๓	
๖. นายนรินทร์ สติบุตร	ครู คศ.๒		๖. นางโชติกา อ่อนดี	ครู คศ.๓	
๗. นายสมชาย ภัทธรรัตน์	ครู คศ.๑		๗. นางสาวอังคณา สุกันทะเกตุ	ครู คศ.๓	
			๘. นางสาวปณณภัทร์ กองสนั่น	ครู คศ.๓	
ข้าราชการสามัญ			๙. นางสาวเนตรชนก รักกาญจน์นันท	ครู คศ.๒	
๑. นางสาวปัทมวรรณ ทองดอนเหมือน	เจ้าพนักงาน		๑๐. นางสาวอัมพรรัตน์ ทองเนียม	ครู คศ.๒	
	การเงินและบัญชี		๑๑. นางสาวพรทิพย์ สุขโช	ครู คศ.๒	
จ้างเหมา			๑๒. นางแจ่มใส รักเดช	ครู คศ.๒	
๑. นางสาวมณฑิตา แป้นรักษา	ธุรการ		๑๓. นางสาวปรียาภรณ์ ชำอ่อน	ครู คศ.๒	
			๑๔. นางสาวสุทธยา ทองอ่อน	ครู คศ.๒	
ลูกจ้างประจำ			๑๕. นางเบญจวรรณ อยู่พะเนียด	ครู คศ.๓	
๑. นางหทัยา จันแต่	พี่เลี้ยง		๑๖. นางสาวกัญญาภัทร พากเพียร	ครู คศ.๒	
๒. นางสาววันวิสาข์ กาญจนัด	พี่เลี้ยง		๑๗. นางสาวชาญนี พรหมมา	ครู คศ.๒	
๓. นางภัคชาพิมณูช์ จินสมุทร	พี่เลี้ยง		๑๘. นางสาวจิตรัดดา กั้วมาลา	ครู คศ.๒	
๔. นางทองสุข นิลไธสง	พนักงานสถานที่		๑๙. นางสาวปิยะวรรณ สายเพ็ชร	ครู คศ.๒	
			๒๐. นางสาววงษ์กัลยกร ดอกไม้	ครู คศ.๒	
ลูกจ้างชั่วคราว			๒๑. นางสาวจันทรา สิทธิศร	ครู คศ.๒	
๑. นางสาวขวัญเรือน นุตาลัย	พี่เลี้ยง		๒๒. นางสาวพัฒนพร การินทร์	ครู คศ.๑	
๒. นางสาวเยาวภา ยิ่งอยู่	พี่เลี้ยง		๒๓. นางสาวโชติกา สงเคราะห์	ครู คศ.๑	
๓. นางสาวสุพัตรา เหนียวรังใจ	พี่เลี้ยง		๒๔. นางสาววรรณพร ศรีบุญเพ็ง	ครู คศ.๑	
๔. นางสาวรัตน์ มลหา	พี่เลี้ยง		๒๕. นางสาวอาทิตย์ยา กาศิ๊บ	ครู คศ.๑	
๕. นายสัมรวม เผือกประพันธ์	พนักงานสถานที่		๒๖. นางสาวอัญชญา แสนทวีสุข	ครู คศ.๑	
๖. นางวชิระ วีระนาคินทร์	พนักงานสถานที่		๒๗. นางสาวดาวประกาย เบญพาด	ครู คศ.๑	
๗. นางสกุลนุช พันละอะ	พนักงานสถานที่		๒๘. นางนันทรัตน์ ทองฮ้าง	ครู คศ.๑	
๘. นายสิทธิพันธ์ เผือกประพันธ์	พนักงานสถานที่		๒๙. นางสาวคัมภีรดา ชุมประเสริฐ	ครูผู้ช่วย	
			๓๐. นางสาวไพบา จูบยาง	ครูผู้ช่วย	
			๓๑. นางสาวสุพรรณษา ปกเกษ	ครูผู้ช่วย	
			๓๒. นางสาวเบญจวรรณ สืบเมืองซ้าย	ครูผู้ช่วย	
			๓๓. นางสาวกานต์มณี หะดี	ครูผู้ช่วย	

ภาพกิจกรรมการซ่อมแซมขีญเหตุแผ่นดินไหว ในโรงเรียนวัดม่วง สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

แบบประเมินความรู้ก่อนและหลังอบรม เรื่อง การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว (ระดับอนุบาล)

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้นอนุบาล _____ วันที่ _____

☐ ก่อนอบรม ☐ หลังอบรม

คำชี้แจง ฟังคำถามจากคุณครู แล้วตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” โดยวงกลมหรือกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

ข้อ	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
๑	เวลามีแผ่นดินไหว หนูควรหลบใต้โต๊ะ	☐	☐
๒	หนูควรเปิดหน้าต่างออกไปดูเวลาพื้นสั่น	☐	☐
๓	ถ้าหนูอยู่ข้างนอก หนูต้องอยู่ให้ห่างจากเสาไฟและต้นไม้ใหญ่	☐	☐
๔	ถ้าแผ่นดินไหว หนูควรรีบวิ่งออกจากห้องคนเดียว	☐	☐
๕	หนูควรใช้มือป้องกันศีรษะระหว่างแผ่นดินไหว	☐	☐
๖	แผ่นดินไหวคือเวลาที่พื้นดินสั่นและของตกได้	☐	☐
๗	หลังแผ่นดินไหว หนูควรรอคุณครูบอกให้ทำอะไรต่อ	☐	☐
๘	ถ้าเกิดแผ่นดินไหว หนูควรนอนเล่นเฉย ๆ	☐	☐
๙	การฝึกซ้อมแผ่นดินไหวทำให้หนูรู้วิธีหนีภัย	☐	☐
๑๐	หนูไม่ต้องบอกใครถ้าเห็นเพื่อนเจ็บตอนแผ่นดินไหว	☐	☐

เฉลยคำตอบ (สำหรับคุณครู)

ข้อ	คำตอบที่ถูกต้อง
๑	ใช่
๒	ไม่ใช่
๓	ใช่
๔	ไม่ใช่
๕	ใช่
๖	ใช่
๗	ใช่
๘	ไม่ใช่
๙	ใช่
๑๐	ไม่ใช่

แบบประเมินความพึงพอใจหลังการอบรมเรื่อง แผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว (ระดับอนุบาล)

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้นอนุบาล _____ วันที่ _____

คำชี้แจง ให้เด็กเลือกภาพที่ตรงกับความรู้สึกของตนเองมากที่สุดในแต่ละข้อ

(โดยคุณครูหรือผู้ปกครองช่วยอ่านคำถาม)

ข้อ	คำถาม	 พอใจมาก (ดีมาก)	 พอใจปานกลาง (พอใช้)	 ไม่พอใจ (ควรปรับปรุง)
๑	หนูสนุกกับการเรียนรู้เรื่องแผ่นดินไหวไหม	☐	☐	☐
๒	หนูรู้แล้วว่าควรทำอะไรเมื่อเกิดแผ่นดินไหว	☐	☐	☐
๓	หนูได้ลองฝึกซ้อมหลบภัยใต้โต๊ะ	☐	☐	☐
๔	คุณครูหรือพี่สอนเรื่องแผ่นดินไหวสนุกและใจดี	☐	☐	☐
๕	หนูอยากเรียนรู้เรื่องนี้อีกครั้งต่อไปไหม	☐	☐	☐

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ให้เด็กเล่าหรือวาดรูปความรู้สึก หรือให้ผู้ปกครองเขียนแทน)

.....

.....

.....

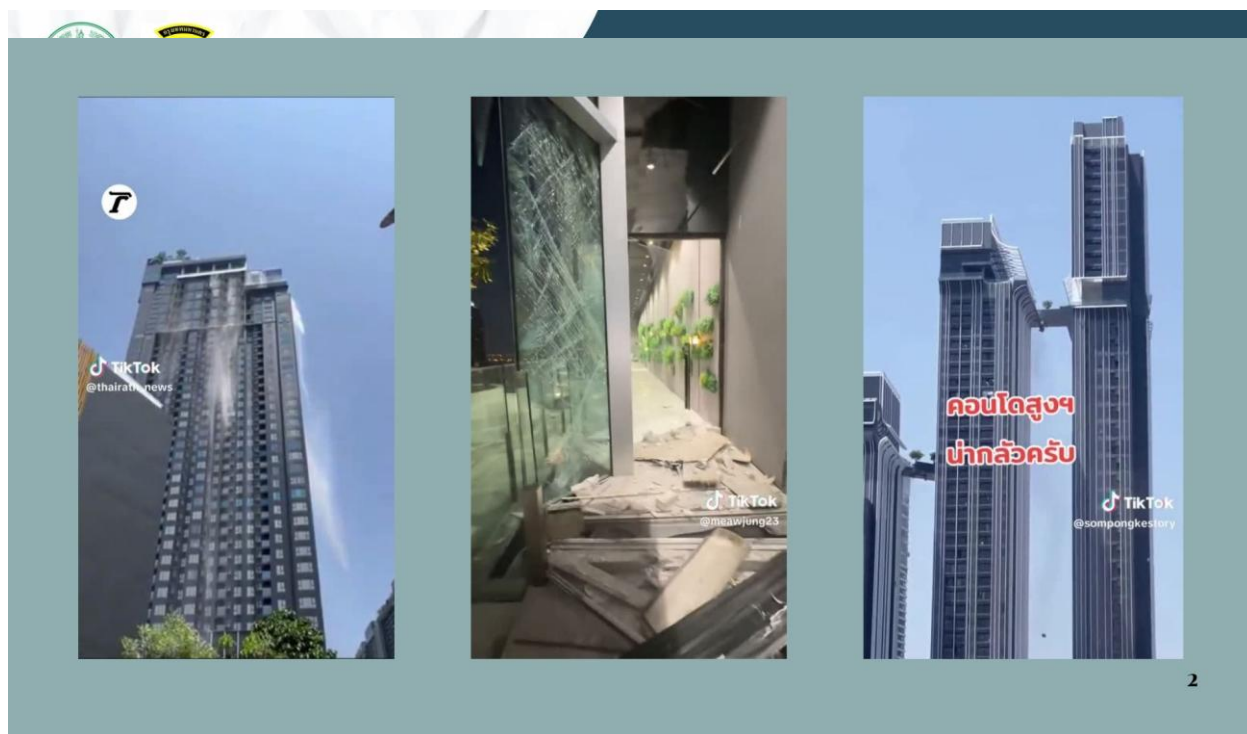
.....

.....

One Page Summary

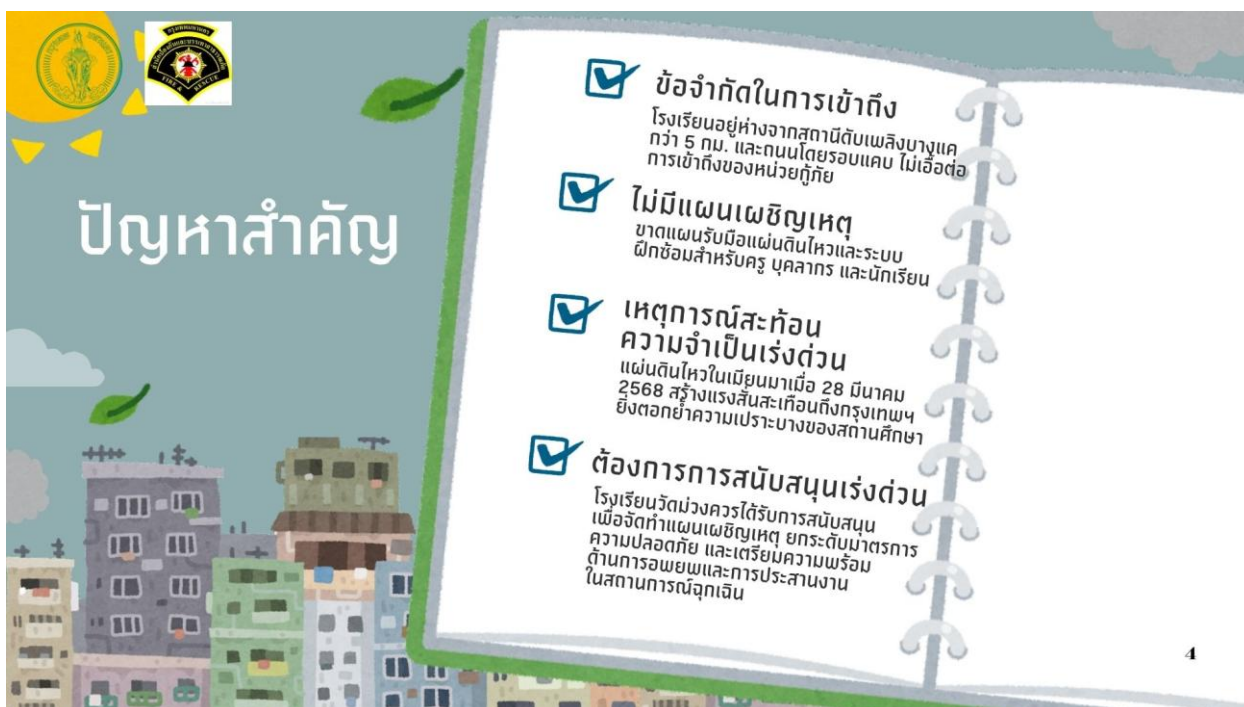
Power point นำเสนอผลงาน

2

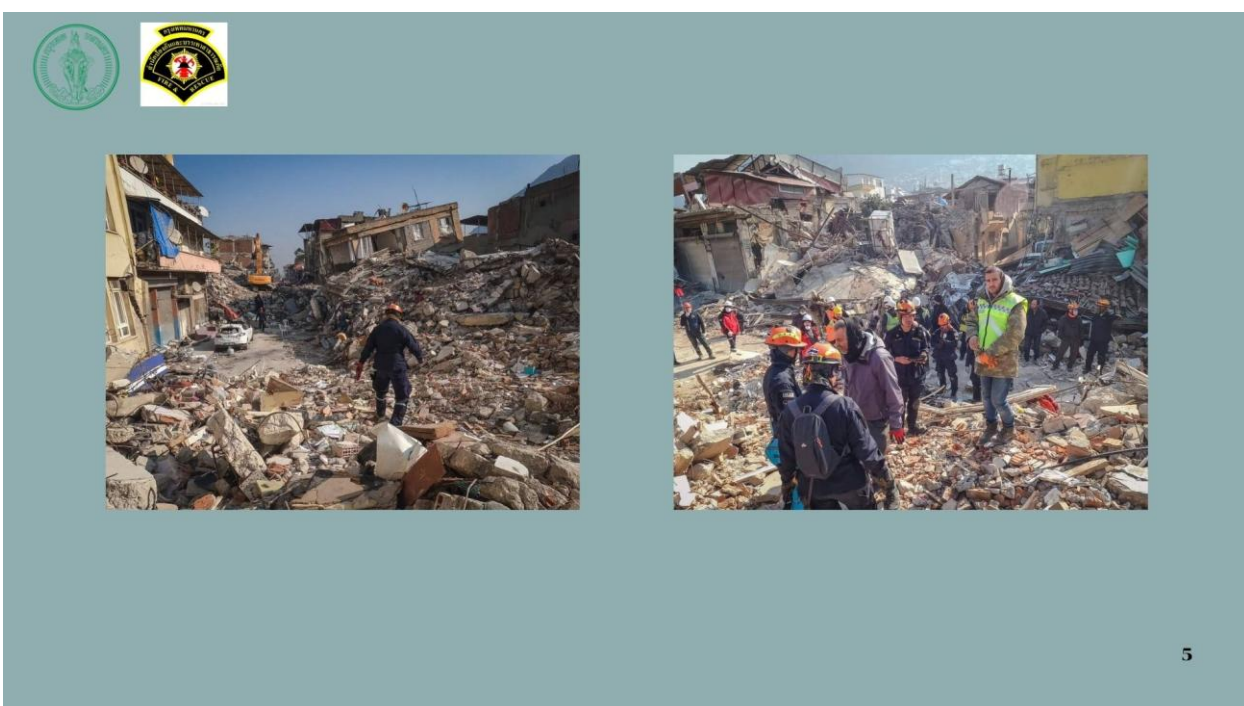
3

ปัญหาสำคัญ

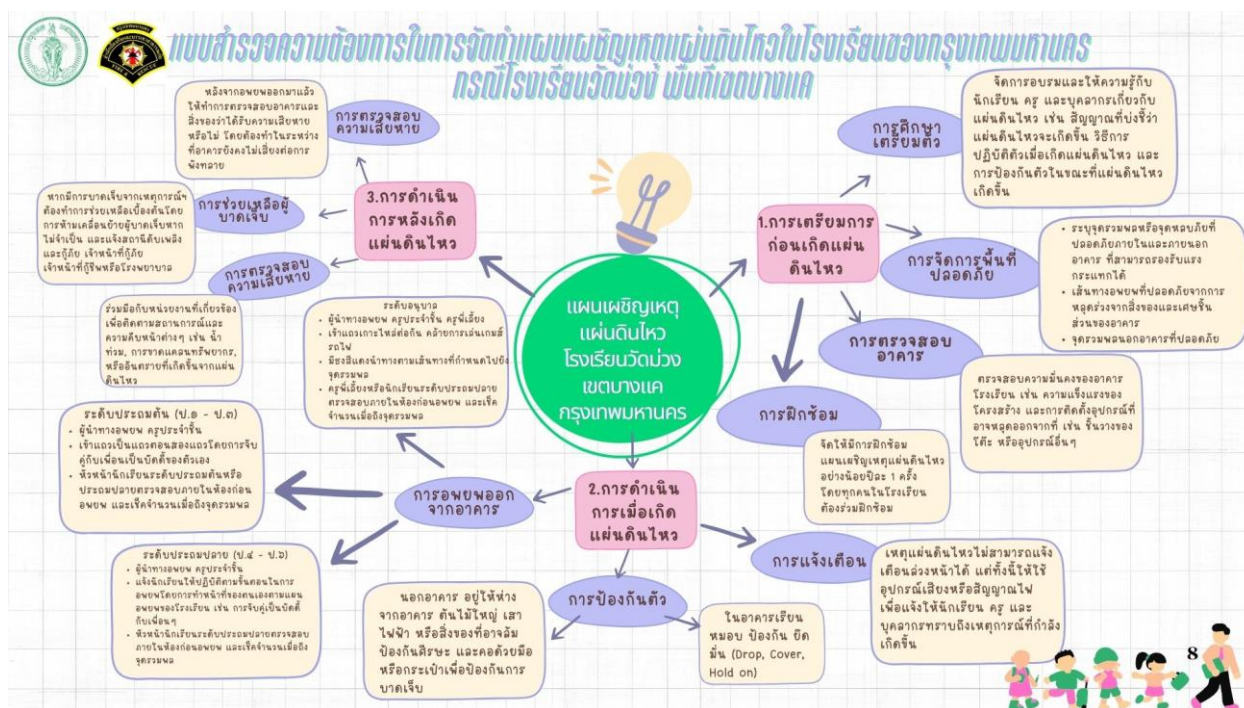
- ☒ **ข้อจำกัดในการเข้าถึง**
โรงเรียนอยู่ห่างจากสถานับเพลิงบางแค
กว่า 5 กม. และถนนโดยรอบแคบ ไม่เอื้อต่อ
การเข้าถึงของหน่วยกู้ภัย
- ☒ **ไม่มีแผนเผชิญเหตุ**
ขาดแผนรับมือแผ่นดินไหวและระบบ
ฝึกซ้อมสำหรับครู บุคลากร และนักเรียน
- ☒ **เหตุการณ์สะท้อน
ความจำเป็นเร่งด่วน**
แผ่นดินไหวในเมียนมาเมื่อ 28 มีนาคม
2568 สร้างแรงสั่นสะเทือนถึงกรุงเทพฯ
ยิ่งตอกย้ำความเปราะบางของสถานศึกษา
- ☒ **ต้องการการสนับสนุนเร่งด่วน**
โรงเรียนวัดม่วงควรได้รับการสนับสนุน
เพื่อจัดทำแผนเผชิญเหตุ ยุทธศาสตร์ด้านการ
ความปลอดภัย และเตรียมความพร้อม
ด้านการอพยพและการประสานงาน
ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

4

5

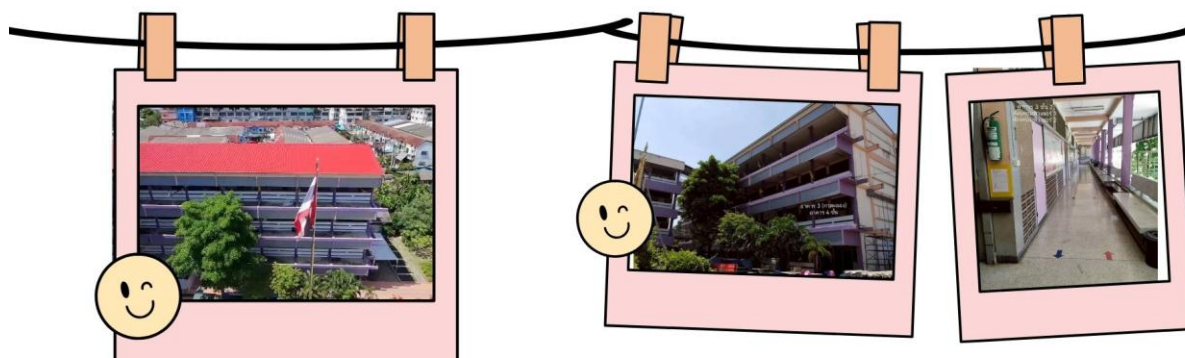

1.การเตรียมความพร้อม

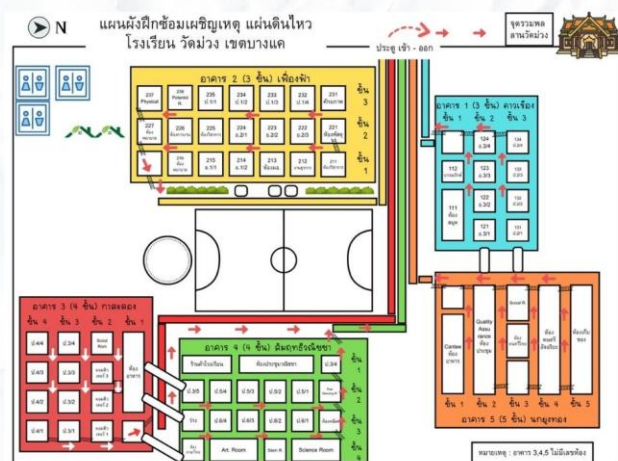
สำรวจพื้นที่จุดรวมพล

ตรวจสอบอาคาร

2.การจัดทำและเผยแพร่ แผนเผชิญเหตุ

10

3.การจذبบรมให้ความรู้แก่เด็ก

11

4. การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุโดยเฉพาะ ในกลุ่มเด็กอนุบาล

1. รู้จักเข้าใจ
แผนดินไหว

2. สัมผัส
ประสบการณ์

3. รู้เอาตัว
รอดปลอดภัย

12

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียน ครู และ
บุคลากรโรงเรียนวัดม่วง

จำนวน **884** คน

โดยนักเรียนแบ่งเป็น

- อนุบาล
- ประถมต้น ป.1 - ป.3
- ประถมปลาย ป.4 - ป.6

13

งบประมาณที่ใช้

1. งบประมาณสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 8,000 บาท
 - 1.1 ค่าวัสดุฝึกซ้อม (ป้ายบอกทาง แบบจำลอง อุปกรณ์ฝึกอพยพ) 5,000 บาท
 - 1.2 สื่อการเรียนรู้ (สื่อคลิป แผ่นพับ เอกสารประกอบการอบรม) 3,000 บาท
2. งบประมาณโรงเรียนวัดม่วง 6,500 บาท
 - 2.1 ค่าวิทยุสื่อสาร/ชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น สำหรับทีมอพยพ 4,000 บาท
 - 2.2 การประชาสัมพันธ์ / ป้ายไวนิล 1,500 บาท
 - 2.3 ค่าจัดทำรายงาน/เอกสารประกอบการประเมิน/ค่าจัดพิมพ์แผ่น 1,000 บาท

14

การบูรณาการร่วมกัน

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
(เจ้าภาพหลัก)
 ร่วมกับ นักเรียน ครูและบุคลากร
 โรงเรียนวัดม่วง
 ผู้ปกครอง เครือข่ายชุมชน

15

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- นักเรียน ครู และบุคลากรของโรงเรียนวัดม่วงมีความรู้และสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องปลอดภัยเมื่อเกิดแผ่นดินไหว
- โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวที่ชัดเจน ครอบคลุม ก่อน-ระหว่าง-หลังเกิดเหตุ ช่วยปลูกฝังวัฒนธรรมความปลอดภัยตั้งแต่ระดับปฐมวัย
- ผู้ปกครองและชุมชนมีความมั่นใจในระบบบริหารจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน จากการเตรียมพร้อมและฝึกซ้อมสถานการณ์จำลอง
- ชุมชนมีส่วนร่วมในการสื่อสาร สนับสนุนทรัพยากร และฝึกอบรมร่วมกับโรงเรียน เกิดกลไกความร่วมมือที่เข้มแข็งตามแนวทางบูรณาการ

16

การตอบยุทธศาสตร์ และหรือแผนปฏิบัติราชการ

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับชาติและกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2564–2570) รวมถึงแนวทางของกรอบเซนได (Sendai Framework 2015–2030) เพื่อมุ่งลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและความสูญเสียในชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570) เชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ 1.3 ปลอดภัยพิบัติ เป้าประสงค์ที่ 1.1.3 กรุงเทพมหานครสามารถลดความเสี่ยงและฟื้นคืนจากภัยพิบัติ กลยุทธ์ที่ 1.1.3.4 ลดความล่อแหลมและความเปราะบางของชุมชน

17

โครงการนี้จะทำให้กรุงเทพมหานครน่าอยู่สำหรับทุกคน ตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

สอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบาย "9 ด้าน 9 ดี" ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ด้านที่ 2 ปลอดภัยดี

ประเด็นพัฒนา 2.2 เพิ่มทรัพยากร ทักษะ และข้อมูลความปลอดภัยในชุมชน

และประเด็นพัฒนา 2.3 สร้างระบบเครือข่ายในพื้นที่จัดการสาธารณภัย

18

แผ่นดินไหวไม่ใช่เรื่องเล่น ซ้อมให้เป็น จังหวะได้

19

รายชื่อคณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวโสภารวรรณ จิตนิคม
นิติกรชำนาญการ
กลุ่มงานนิติกร สำนักงานเลขานุการ สำนักงานการโยธา
๒. นางสาวอาภัสร์สิริ อัครวิมลพิทักษ์
นิติกรชำนาญการ
กลุ่มงานกฎหมายอาคาร สำนักงานควบคุมอาคาร สำนักงานการโยธา
๓. นางสาวทัศนิกา ญาณสูตร
นิติกรชำนาญการ
กลุ่มงานนิติกร กองนิติการและบังคับคดี สำนักเทศกิจ
๔. นายรณรงค์ ยลไชย
เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
กลุ่มงานฝึกอบรม สำนักงานยุทธศาสตร์การป้องกัน
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๕. นายกิตติ เชื้อบุญ
พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญงาน
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยห้วยขวาง กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๑
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๖. นายอาคม ชุมจีน
พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญงาน
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยพระโขนง กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๒
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๗. นายสุระชัย ศรีอ่อนเกลี้ยง
เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยลาดยาว กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๓
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๘. นายประโยชน์ ทองฉ้วน
เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชัน กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๔
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๙. ว่าที่ร้อยตรีสมประสงค์ มโนภาส
เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยหนองแขม กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๖
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๐. นายธวัชชัย มีอาษา
เจ้าพนักงานเทศกิจชำนาญการ
ฝ่ายเทศกิจ สำนักงานเขตราชเทวี

โครงการสร้างสื่อความรู้สู่การปฏิบัติป้องกันเหตุอัคคีภัยในชุมชนพื้นที่เขตหนองแขม

บทสรุปผู้บริหาร

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point) มีข้อมูล (Data) ไດที่อธิบายปัญหานี้

เขตหนองแขม เป็นเขตหนึ่งในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะกึ่งชุมชนเมืองและชนบท มีจำนวนประชากรหนาแน่น รวมถึงมีชุมชนขนาดใหญ่หลายแห่งที่มีสภาพแวดล้อมเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย เช่น ชุมชนที่อยู่อาศัยหนาแน่น บ้านเรือนปลูกสร้างใกล้กัน ใช้วัสดุไวไฟ หรือมีสายไฟฟ้าเก่าหรือเดินไม่เป็นระเบียบ อีกทั้งยังมีโรงงานขนาดเล็ก ร้านค้า และตลาดสดที่ใช้ก๊าซหุงต้มหรือเชื้อเพลิงไวไฟอยู่เป็นประจำ ลักษณะของชุมชนบางพื้นที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงทำให้เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย การได้รับความช่วยเหลืออาจใช้เวลานาน ซึ่งจากสถิติการเกิดอัคคีภัยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - พ.ศ. ๒๕๖๗ มีการเกิดอัคคีภัยรวมจำนวน ๔๓ ครั้ง สาเหตุจากเพลิงไหม้บ้านพักอาศัยและอาคาร (ข้อมูลจากศูนย์วิทยุพระราม ๑๙๙) โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวน ๙ ครั้ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวน ๒๐ ครั้ง และ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ มีจำนวน ๑๔ ครั้ง โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างมาก แม้เจ้าหน้าที่ดับเพลิงจะเข้าถึงพื้นที่ได้รวดเร็ว แต่การป้องกันภัยเชิงรุก เช่น การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักรู้ในด้านความปลอดภัยจากอัคคีภัยในชุมชน ยังมีความจำเป็นอย่างยิ่ง จะเห็นได้ว่าการเกิดเหตุอัคคีภัยยังเป็นปัญหาที่สำคัญของเขตหนองแขม ที่จะต้องได้รับการแก้ไขพร้อมหาวิธีป้องกันการเกิดเหตุ ซึ่งปัจจุบันสำนักงานเขตหนองแขมได้จัดทำแผนเผชิญเหตุการณั้ฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากเหตุอัคคีภัยภายในอาคารสำนักงานเขตหนองแขม และมีการฝึกซ้อมการป้องกันอัคคีภัยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตามเนื่องจากชุมชนในเขตหนองแขมมีจำนวนมากถึง ๗๑ ชุมชน ซึ่งเป็นลำดับที่ ๗ ของกรุงเทพมหานคร (ลำดับที่ ๑ เขตหนองจอก ๙๙ ชุมชน รองลงมา ได้แก่ เขตดอนเมือง ๙๕ ชุมชน เขตคลองสามวา ๘๖ ชุมชน เขตสายไหม ๗๙ ชุมชน เขตหลักสี่ ๗๖ ชุมชน และเขตบางเขน ๗๓ ชุมชนตามลำดับ) การเผยแพร่ข้อมูลและการฝึกซ้อมการป้องกันอัคคีภัยของชุมชนยังมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถดำเนินการได้ในแต่ละปีส่งผลให้ไม่ครอบคลุมทุกชุมชน การสื่อสารและประชาสัมพันธ์เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะสามารถใช้เป็นช่องทางในการสื่อสารไปยังทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ หรือแรงงานต่างชาติ โดยใช้เนื้อหาที่ทันสมัย น่าสนใจและเข้าใจง่าย ส่งผลให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการป้องกันและรับมือกับสถานการณ์อัคคีภัย

ด้วยเหตุนี้ จึงจัดทำ “โครงการสร้างสื่อความรู้สู่การปฏิบัติป้องกันเหตุอัคคีภัยในชุมชนพื้นที่เขตหนองแขม” เพื่อยกระดับการให้ความรู้ด้านการป้องกันอัคคีภัยแก่ประชาชนในพื้นที่ชุมชน โดยใช้รูปแบบสื่อที่ทันสมัย เข้าถึงง่าย และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น สื่อแอนิเมชัน คลิปวิดีโออินโฟกราฟิก แผ่นพับหรือโปสเตอร์ในภาษาต่าง ๆ รวมถึงการเผยแพร่ผ่านโซเชียลมีเดียของสำนักงานเขต เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอัคคีภัยอย่างยั่งยืน

ใครได้รับผลกระทบกับปัญหานี้ (ทั้งทางตรงและทางอ้อม)

ทางตรง

ประชาชนในชุมชนเขตหนองแขม เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดโดยตรง จากการเกิด อัคคีภัย มีแนวโน้มสูงขึ้นในพื้นที่ การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ปลอดภัยและวิธีปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยพิบัติ ทำให้มีความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บ เสียชีวิตและทรัพย์สินเสียหาย

ทางอ้อม

กรุงเทพมหานคร มีแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยครอบคลุม ๙ ด้าน และแผนเผชิญเหตุฯ แต่ช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับชุมชนและประชาชนยังไม่หลากหลาย

บุคลากรและอาสาสมัครที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติ การที่ประชาชนขาดความรู้และไม่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเมื่อเกิดภัยพิบัติ จะเพิ่มภาระงานและความเสี่ยงให้กับเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครในการให้ความช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังประสบปัญหาข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคลและจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอในบางชุมชน

แก้ปัญหาอย่างไร อธิบายวิธีแก้ปัญหา สรุปขั้นตอนให้เข้าใจ รวมถึงระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ปัญหา

ระยะเวลาดำเนินงาน ๓ เดือน (ก.ค. ๒๕๖๘ - ก.ย. ๒๕๖๘) โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษาข้อมูลตามแผนเผชิญเหตุฯ และส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพิจารณาในการวางแผนและจัดทำสื่อ (ก.ค. ๖๘ : ๒ สัปดาห์)

๑.๑ รวบรวมเอกสารและข้อมูล

- แผนเผชิญเหตุฯ : รวบรวมข้อมูลจากแผนเผชิญเหตุฯ ของสำนักงานเขตหนองแขม
- แผนที่ : ระบุตำแหน่งของชุมชน พื้นที่ปลอดภัย
- ข้อมูลประชากร : ข้อมูลประชากรในพื้นที่ เช่น จำนวนครัวเรือน กลุ่มเปราะบาง (ผู้สูงอายุ เด็ก ผู้พิการ แรงงานต่างด้าว)

๑.๒ สำรวจพื้นที่จริง :

- ลงพื้นที่สำรวจ : ลงพื้นที่จริงเพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาเปรียบเทียบกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และสังเกตปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสภาพเส้นทางอพยพ
- สัมภาษณ์ผู้รู้ในพื้นที่ : ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มานาน เพื่อสอบถามข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับภัยพิบัติที่เคยเกิดขึ้นในอดีต จุดเสี่ยงที่รู้จัก หรือเส้นทางหลบหนีที่ใช้จริง

๒. ประชุมวางแผนร่วมกับ หน่วยงาน/ผู้นำชุมชน และรวบรวมข้อมูลความต้องการ (ก.ค. ๖๘ : ๒ สัปดาห์)

๒.๑ จัดประชุม เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : เชิญตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ, นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

๒.๒ รวบรวมข้อมูลความต้องการ :

- รูปแบบสื่อที่ต้องการ : เช่น แผ่นพับ, โปสเตอร์, วิดีโอ, Infographic และช่องทางใดที่เข้าถึงชุมชนได้ดีที่สุด เช่น หอกระจายข่าว, ไลน์กลุ่ม, เฟซบุ๊ก
- ปัญหาและอุปสรรค : ปัญหาและอุปสรรคที่ชุมชนเคยประสบในการรับมือกับภัยพิบัติ หรือการเข้าถึงข้อมูล
- ทรัพยากรในชุมชน : สำรวจทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนที่สามารถนำมาใช้ในการดำเนินโครงการได้ เช่น อาสาสมัคร, อุปกรณ์, หรือสถานที่

๓. พัฒนาและจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ (ส.ค.๖๘ : ๔ สัปดาห์)

๓.๑ ออกแบบสื่อให้เหมาะสม : ภาษา ภาพประกอบ รูปแบบของสื่อ รายละเอียดประกอบด้วย

- ข้อมูลสำคัญ : พื้นที่ปลอดภัย
- ขั้นตอนการปฏิบัติ : แนะนำขั้นตอนการเตรียมพร้อมก่อนเกิดภัย
- ช่องทางการติดต่อ : ระบุเบอร์โทรศัพท์ฉุกเฉิน, หน่วยงานที่สามารถติดต่อได้
- ข้อควรระวัง : เตือนภัยหรือข้อควรระวังที่ไม่ควรมองข้าม

๓.๒ ทดสอบสื่อ (Pilot Test) : ทดสอบสื่อเพื่อนำตัวอย่างไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในชุมชน เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

๔. ประชาสัมพันธ์สื่อออนไลน์ให้กับชุมชน (ส.ค. - ก.ย. ๖๘ : ๓ สัปดาห์)

๔.๑ ช่องทางที่จะใช้ประชาสัมพันธ์

- โซเชียลมีเดีย : ใช้แพลตฟอร์มที่นิยม เช่น Facebook Page/Group, TikTok เป็นต้น
- เว็บไซต์ : เว็บไซต์สำนักงานเขตหนองแขม
- กลุ่มแชทชุมชน : ประสานงานกับผู้นำชุมชนเพื่อขอให้ช่วยส่งสื่อเข้ากลุ่ม LINE ของชุมชน

โดยมีขั้นตอนการใช้สื่อดังนี้

เหตุการณ์ปกติ

- สื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ ข้อมูลประกอบด้วย วิธีการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุ เบอร์โทร สถานที่อพยพพร้อมตำแหน่ง พร้อมจัดทำแม่เหล็กติดตู้เย็นเพื่อสื่อสารความรู้
- สื่อสารผ่านช่องทาง Line กลุ่มของชุมชน
- ความถี่ในการประชาสัมพันธ์ สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง

เหตุการณ์เกิดเหตุอัคคีภัย

- ผู้นำชุมชนประเมินสถานการณ์และผลกระทบกับชุมชน
- สื่อสารผ่านช่องทาง Line กลุ่มของชุมชน ข้อมูลประกอบด้วย เบอร์โทร สถานที่อพยพพร้อมตำแหน่ง
- คนในชุมชนตรวจสอบกลุ่มเปราะบาง และอพยพไปยังจุดรวมพล

๔.๒ วางแผนการเผยแพร่ : กำหนดเวลาและความถี่เผยแพร่อย่างสม่ำเสมอ เช่น สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง

ผ่านผู้นำชุมชน

๕. ประเมินผลการรับรู้ของชุมชน พร้อมสรุปผลการดำเนินงานของโครงการ (ก.ย. ๖๘ : ๒ สัปดาห์)

๕.๑ ประเมินผล : แบบสอบถามความพึงพอใจและเก็บข้อมูลจากยอด View, Share, Comment, Like บนแพลตฟอร์มออนไลน์

๕.๒ สรุปผลและจัดทำรายงาน : สรุปผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานทั้งหมด พร้อมข้อเสนอแนะสำหรับ การพัฒนาปรับปรุงโครงการในอนาคต เพื่อนำเสนอต่อผู้บริหาร
 คาดว่าต้องใช้งบประมาณหรือไม่ หากคาดว่าจะใช้ ต้องใช้ไปกับเรื่องใด มีแหล่งทุนที่สามารถสนับสนุนงานนี้ได้
 อย่างไร

ไม่ใช้งบประมาณ

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการ หรือบูรณาการร่วมกัน

สำนักงานเขตหนองแขม (หน่วยงานหลัก) ร่วมกับสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักการวางผังและพัฒนาเมือง และสำนักดิจิทัลกรุงเทพมหานคร

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไร

๑. เข้าถึงข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยและการปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเมื่อเกิดเหตุ
๒. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนเผชิญเหตุฯ
๓. ลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินเมื่อเกิดภัยพิบัติ

โครงการนี้ตอบยุทธศาสตร์ และหรือแผนปฏิบัติราชการในประเด็นใด

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๓ ปลอดภัยพิบัติ กลยุทธ์ ๑.๓.๑.๓ เสริมสร้างศักยภาพและความสามารถด้านบุคลากรและเครื่องมือในการจัดการสาธารณภัยโดยเฉพาะอัคคีภัย และยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานคร ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๗.๕ เทคโนโลยีสารสนเทศ ๗.๕.๑.๓ การพัฒนานวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ขับเคลื่อนภารกิจสำคัญเชิงยุทธศาสตร์

โครงการนี้จะทำให้มหานครน่าอยู่สำหรับทุกคน ตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในมิติใดและข้อใด

สอดคล้องและเชื่อมโยงกับหรือนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ๙ ด้าน ๙ ดี ได้แก่

ด้านที่ ๒ ปลอดภัยดี ประเด็นการพัฒนา ๒.๒ เพิ่มทรัพยากร ทักษะ และข้อมูลความปลอดภัย ชุมชน และประเด็นการพัฒนา ๒.๓ สร้างระบบเครือข่ายในพื้นที่จัดการสาธารณภัย OKR ๒๓๐๑ จำนวนชุมชนที่มีการจัดทำและปรับปรุงแผนเผชิญเหตุ

ด้านที่ ๙ บริหารจัดการดี ประเด็นการพัฒนา ๙.๒ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมบริหารจัดการเมือง

ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร

รศ.ดร.ทวิดา กมลเวชช รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

๑. ตัวอย่างการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอัคคีภัยแบบเป็นแผ่นพับขนาดเล็ก มีความน่าสนใจ ดูสะอาดตา และอาจจะนำไปพัฒนาต่อยอดด้วยการทำเป็นแม่เหล็กติดตู้เย็นเพื่อให้สามารถกระจายสื่อได้เข้าถึงทุกชุมชน

๒. การจัดทำแบบสอบถามชุมชนเกี่ยวกับความต้องการสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอัคคีภัย ควรปรับปรุงข้อมูลในแบบสอบถามให้มีความชัดเจนและมีความสัมพันธ์ของข้อมูลในแต่ละประเด็น เช่น ผู้ที่ตอบแบบสอบถามว่าไม่เคยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยเป็นผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการสื่อ และรูปแบบของสื่อใช่หรือไม่ เพื่อนำไปสู่การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนได้ดียิ่งขึ้น

บทที่ ๑

บทนำ

ภัยพิบัติทางธรรมชาติและที่เกิดจากมนุษย์เกิดขึ้นทั่วทุกพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งในแต่ละพื้นที่จะมีความรุนแรง ความถี่ และสถานการณ์ความเสี่ยงภัยที่แตกต่างกัน เนื่องจากมีองค์ประกอบที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดสาธารณภัยที่ต่างกัน การเกิดภัยพิบัติดังกล่าวมีปัจจัยและแนวโน้มมาจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ภาวะโลกร้อน (Global Warming) อันเกิดจากการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซเรือนกระจกอื่น ๆ ส่งผลให้สภาพภูมิอากาศแปรปรวนมากกว่าปกติ สำหรับภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานเขต ประกอบด้วยภัยจากการคมนาคมและขนส่ง ภัยจากอัคคีภัย ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม ภัยจากอุทกภัย ภัยจากภัยแล้ง ภัยจากโรคระบาดและโรคติดต่อ ภัยจากวาตภัย ภัยจากมลพิษทางอากาศ ประเภท PM_{๒.๕} ซึ่งมีแนวโน้มจะมีความเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัยดังกล่าวสูงมากขึ้น สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก

ปัจจุบันหน่วยงานของกรุงเทพมหานครได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ด้วยการประเมิน ความเสี่ยง การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม และการฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิมมากขึ้น เพื่อให้ความสูญเสียด้านชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ และสังคม ของประชาชนลดลงอย่างเป็นรูปธรรม สำนักงานเขตหนองแขมเป็นส่วนราชการหนึ่งที่ต้องเตรียมความพร้อมด้วยเช่นกัน ตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย และบูรณาการร่วมกับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพจากทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอก เพื่อช่วยบรรเทาความเสียหายหรือลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น จึงจัดทำโครงการ “สร้างสื่อความรู้สู่การปฏิบัติป้องกันเหตุอัคคีภัยในชุมชนพื้นที่เขตหนองแขม” เพื่อเป็นต้นแบบของการจัดการความเสี่ยงด้วยการใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยนำแผนปฏิบัติการและป้องกันบรรเทาภัยของสำนักงานเขตหนองแขม และแผนเผชิญเหตุต่อภัยพิบัติด้านต่าง ๆ มาพัฒนาต่อยอดเพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ร่วมกับชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรับรู้เกี่ยวกับ “พื้นที่ปลอดภัย”^๑ และข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งจะช่วยให้ทุกคนสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดฝันได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที ลดความสับสนและความตื่นตระหนก และที่สำคัญคือลดความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยมุ่งเน้นไปที่การยกระดับการสื่อสารและการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ปลอดภัยและมาตรการฉุกเฉินต่าง ๆ ทั้ง ๔ ด้าน ตามแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักงานเขตหนองแขม จำนวน ๔ ด้าน ได้แก่ ภัยจากการคมนาคมและขนส่ง ภัยจากอัคคีภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม ภัยจากอุทกภัย ภัยจากภัยแล้ง ภัยจากมลพิษทางอากาศ (PM_{๒.๕}) ภัยจากโรคระบาดและโรคติดต่อและวาตภัย

^๑ พื้นที่ปลอดภัย (Safe Site) ในความหมายของการจัดการภัยพิบัติ หมายถึง ศูนย์อพยพ หรือศูนย์พักพิงชั่วคราวของชุมชน ซึ่งได้จัดเตรียมไว้สำหรับผู้ประสบภัยที่ต้องอพยพย้ายออกจากที่พักอาศัยเดิม อันเนื่องมาจากผลกระทบจากอุทกภัยและสาธารณภัยประเภทอื่น ๆ และอาศัยพักพิงชั่วคราวจนกว่าสถานการณ์ภัยพิบัติจะยุติและเดินทางกลับที่ตั้งเดิมด้วยความเรียบร้อย

๑.๑ สภาพทั่วไป

๑.๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขตการปกครอง

เขตหนองแขม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ ๓๕.๘๒๕ ตารางกิโลเมตร แบ่งพื้นที่การปกครองแบ่งเป็น ๒ แขวง และหมู่บ้าน ๒๖ หมู่บ้าน ดังนี้

- แขวงหนองค้างพลู พื้นที่ ๑๘.๗๘๙ ตร.กม. มีหมู่บ้าน ๑๔ หมู่บ้าน
- แขวงหนองแขม พื้นที่ ๑๗.๐๓๖ ตร.กม. มีหมู่บ้าน ๑๒ หมู่บ้าน

ทิศเหนือ ติดเขตทวีวัฒนา

ทิศตะวันออก ติดเขตบางแค

ทิศใต้ ติดเขตบางบอน

ทิศตะวันตก ติดอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร และติดอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดนครปฐม

๑.๑.๒ ด้านประชากร ชุมชน และสาธารณูปโภคสาธารณูปการ

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘^(๒) เขตหนองแขม มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๑๕๔,๙๑๒ คน จำแนกเป็นเพศชาย ๗๑,๗๗๖ คน เพศหญิง ๘๓,๑๓๖ คน จำนวนเด็ก (อายุ ๐ - ๑๔) เด็กชาย ๑๐,๔๑๑ คน เด็กหญิง ๙,๗๑๗ คน จำนวนผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป) เพศชาย ๑๓,๗๕๐ คน เพศหญิง ๑๘,๖๔๑ คน จำนวนครัวเรือน ๖๖,๓๐๒ หลังคาเรือน

มีชุมชน ๗๑ ชุมชน และเป็น ๑ ใน ๗ ของอันดับที่มีจำนวนชุมชนในพื้นที่ที่มากที่สุดของ กรุงเทพมหานคร โดยมีความหนาแน่นเมื่อคำนวณตามสัดส่วนของจำนวนชุมชนต่อพื้นที่ คิดเป็น ๑.๙๘ ชุมชน ต่อตารางกิโลเมตร เป็นอันดับที่ ๓ รองจาก เขตหลักสี่ (๓.๓๓) และดอนเมือง (๒.๕๘)

ตารางที่ ๑.๑.๒ - ๑ เขตที่มีจำนวนชุมชนต่อพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร สูงสุด ๗ อันดับ

เขต	จำนวนชุมชน	ขนาดพื้นที่ (ตร.กม.)	ค่าเฉลี่ย (ชุมชน/ตร.กม.)
หนองจอก	๙๙	๒๓๖.๒๖	≈ ๐.๔๒
คลองสามวา	๘๕	๑๑๐.๖๙	≈ ๐.๗๗
สายไหม	๗๙	๔๔.๖๒	≈ ๑.๗๗
บางเขน	๗๓	๔๒.๑๒	≈ ๑.๗๓
ดอนเมือง	๙๕	๓๖.๘๐	≈ ๒.๕๘
หนองแขม	๗๑	๓๕.๘๓	≈ ๑.๙๘
หลักสี่	๗๖	๒๒.๘๔	≈ ๓.๓๓

ที่มา : การวิเคราะห์, ๒๕๖๘ และ commu.bangkok.go.th สืบค้น ๗ มิ.ย. ๒๕๖๘^(๓)

โดยมีหมู่บ้านจัดสรร ๖๐ หมู่บ้าน สถาบันการศึกษาแบ่งเป็นมหาวิทยาลัย ๒ แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา ๑ แห่ง โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขต ๖ โรงเรียน สถานีดารวจ ๒ แห่ง ห้างสรรพสินค้า ขนาดกลาง ๑ แห่ง

๑.๑.๓ ด้านกายภาพ

เขตหนองแขมมีสภาพพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบท ลักษณะการใช้พื้นที่ส่วนมากเป็นพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่พาณิชยกรรม สถานประกอบการ สถานศึกษา และพื้นที่เกษตรกรรมโดยเฉพาะการทำสวนไม้ดอก มีการขยายตัวของชุมชนในลักษณะหมู่บ้านจัดสรรเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้เขตหนองแขมมีความหนาแน่นเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นที่ตั้งของสวนสาธารณะขนาดเล็ก ๑ แห่ง ได้แก่ สวนพุทธรักษ์ ซอยเพชรเกษม ๗๗ มีคลองสายหลักขนาดใหญ่ ได้แก่ คลองภาษีเจริญ คลองทวีวัฒนา และคลองขนาดรองอีกมากกว่า ๒๐ คลอง

๑.๑.๔ ด้านเศรษฐกิจและสังคม

ประชากรในพื้นที่เขตหนองแขมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย ประกอบธุรกิจ ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่โดยมารับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีโรงงานตั้งอยู่จำนวนมากย่านถนนเพชรเกษม ๘๑ ถนนเลียบคลองภาษีเจริญฝั่งเหนือ - ฝั่งใต้ และพักอาศัยอยู่ในพื้นที่ทั้งในหมู่บ้านจัดสรร ชุมชนต่าง ๆ ส่วนประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่อยู่บริเวณซอยเพชรเกษม ๑๑๐ ถนนเพชรเกษม แขวงหนองค้างพลู บริเวณถนนเลียบคลองภาษีเจริญฝั่งใต้ ถนนทางเข้าวัดศรีนวลธรรมวิมล แขวงหนองแขม

๑.๑.๕ สถิติการเกิดสาธารณภัยย้อนหลังในพื้นที่เขตหนองแขม

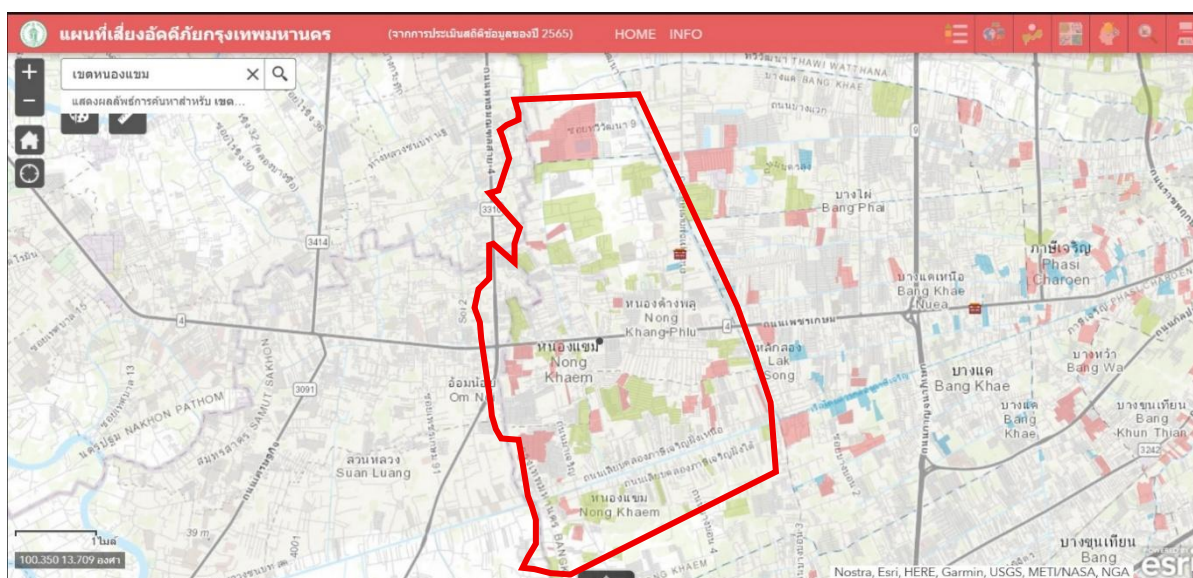
๑. ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในเขตหนองแขม

การเกิดอัคคีภัย เป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่เขตหนองแขมเป็นลำดับหนึ่ง ซึ่งจากข้อมูลจากศูนย์วิทยุพระราม ๑๙๙ พบว่า สถิติการเกิดอัคคีภัยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๗ รวมจำนวน ๔๓ ครั้ง (เหตุเพลิงไหม้บ้านพักอาศัยและอาคาร) โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวน ๙ ครั้ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวน ๒๐ ครั้ง และปีพ.ศ. ๒๕๖๗ มีจำนวน ๑๔ ครั้ง ซึ่งหากเปรียบเทียบสถิติการเกิดในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าสถิติที่มีแนวโน้มลดลง ส่วนหนึ่งมาจากสำนักงานเขตหนองแขมได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันการเกิดอัคคีภัยเป็นอย่างมาก มีมาตรการป้องกันและมาตรการลดความเสี่ยงที่เข้มข้นมากขึ้น แต่เนื่องจากอัคคีภัยยังคงเป็นภัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและแต่ละครั้งจะสร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมากโดยสถานที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยมักเกิดขึ้นในย่านที่อยู่อาศัย ชุมชนที่มีความหนาแน่น อาคารขนาดใหญ่ อาคารสูง สถานประกอบการ สถานบริการต่าง ๆ สาเหตุการเกิดอัคคีภัยส่วนใหญ่มักเกิดจากความไม่ตระหนักของประชาชน เช่น ความประมาท ขาดความระมัดระวังพลั้งเผลอ ไม่ดูแลซ่อมบำรุงการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า เต้าแก๊ส ละเลยการเปลี่ยนสายไฟฟ้าภายในบ้านที่ใช้งานเป็นระยะเวลานาน การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ชำรุดและไม่ได้มาตรฐานจนเป็นสาเหตุของการเกิดอัคคีภัย โดยเฉพาะช่วงฤดูที่อากาศร้อนและแห้งแล้ง หรือในช่วงเทศกาลสำคัญต่าง ๆ มักมีอัคคีภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้ง

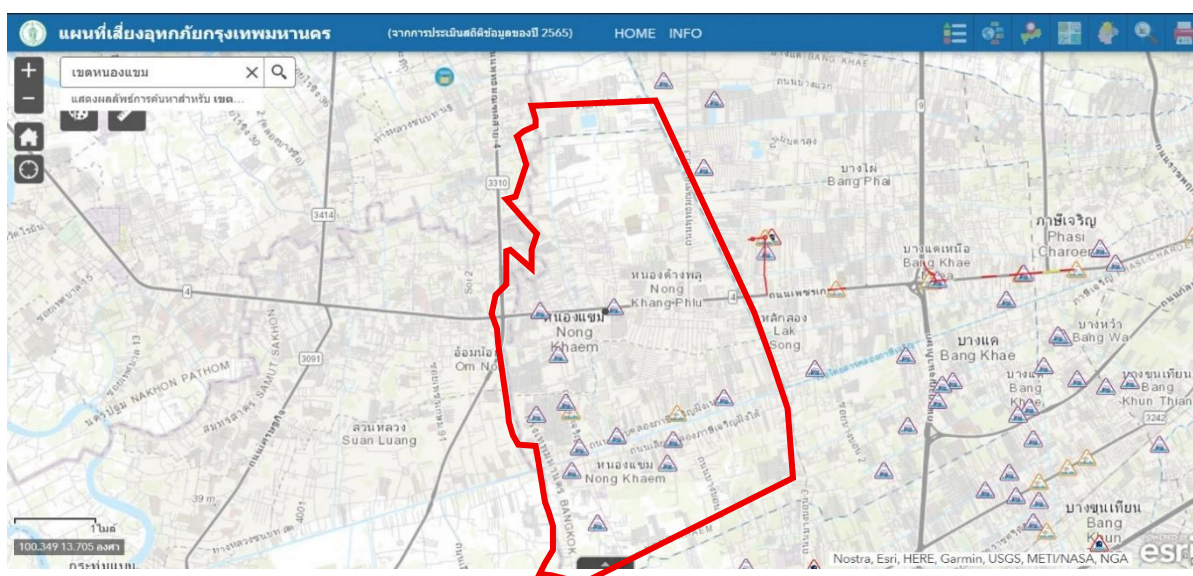
๒. พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัยในพื้นที่เขตหนองแขม

กรุงเทพมหานครได้จัดทำฐานข้อมูลดิจิทัลพื้นที่จุดเสี่ยงความปลอดภัย หรือ BKK Risk Map และเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ <https://cpudapp.bangkok.go.th/riskbkk/> โดยหน่วยงานภาครัฐหรือประชาชนที่สนใจสามารถเข้าไปตรวจสอบสถานการณ์และสถิติการเกิดภัยพิบัติประเภทต่าง ๆ ได้ เช่น พื้นที่เสี่ยงอัคคีภัย เสี่ยงอุทกภัย เสี่ยงภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เสี่ยงความปลอดภัยทางถนน เสี่ยงภัยมลพิษ (PM ๒.๕) เสี่ยงภัยแผ่นดินไหว เสี่ยงภัยแล้ง เสี่ยงวาตภัย และเสี่ยงโรคระบาดและโรคติดต่อ โดยเขตหนองแขม มีแนวโน้มความเสี่ยงของการเกิดสาธารณภัยแต่ละด้าน ดังนี้

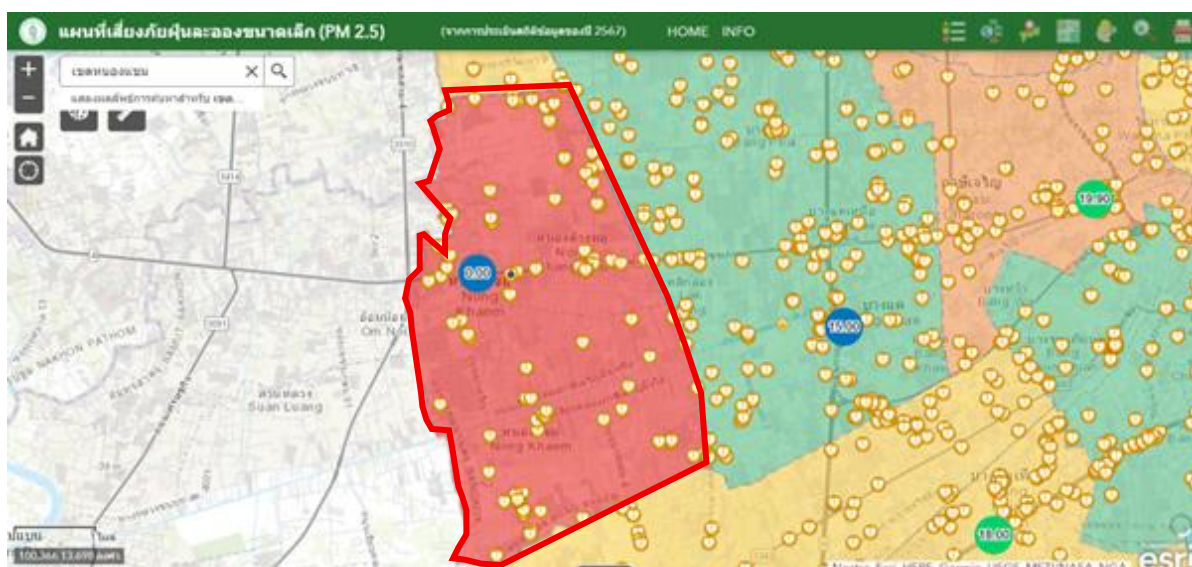
๒.๑ แนวโน้มความเสี่ยงของการเกิดอัคคีภัยในพื้นที่เขตหนองแขม

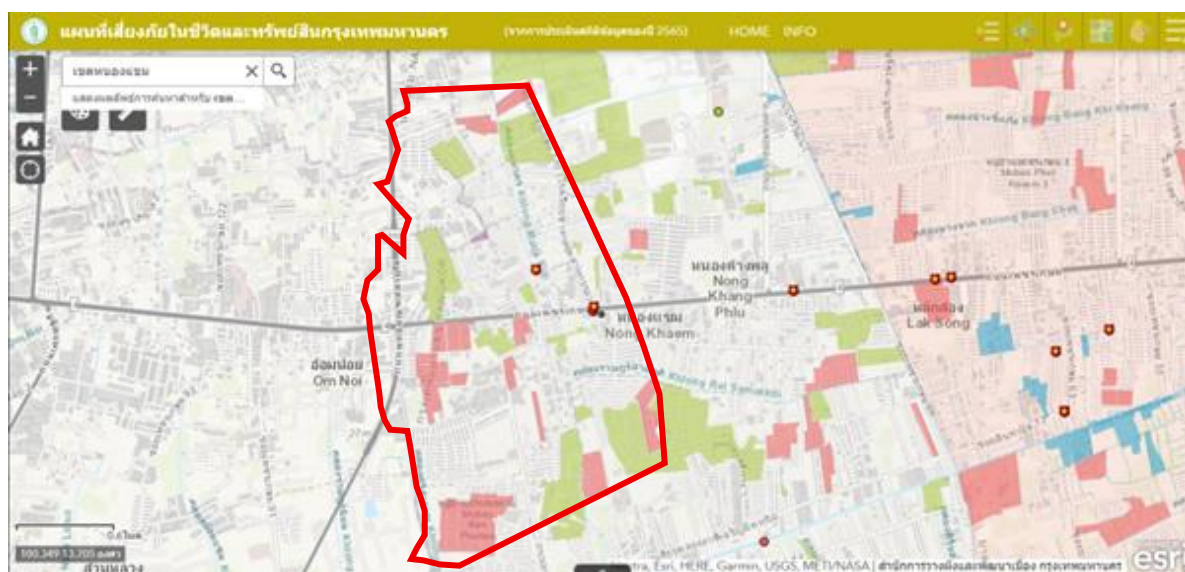
๒.๒ แผนที่แนวโน้มความเสี่ยงของการเกิดอุทกภัยในพื้นที่เขตหนองแขม

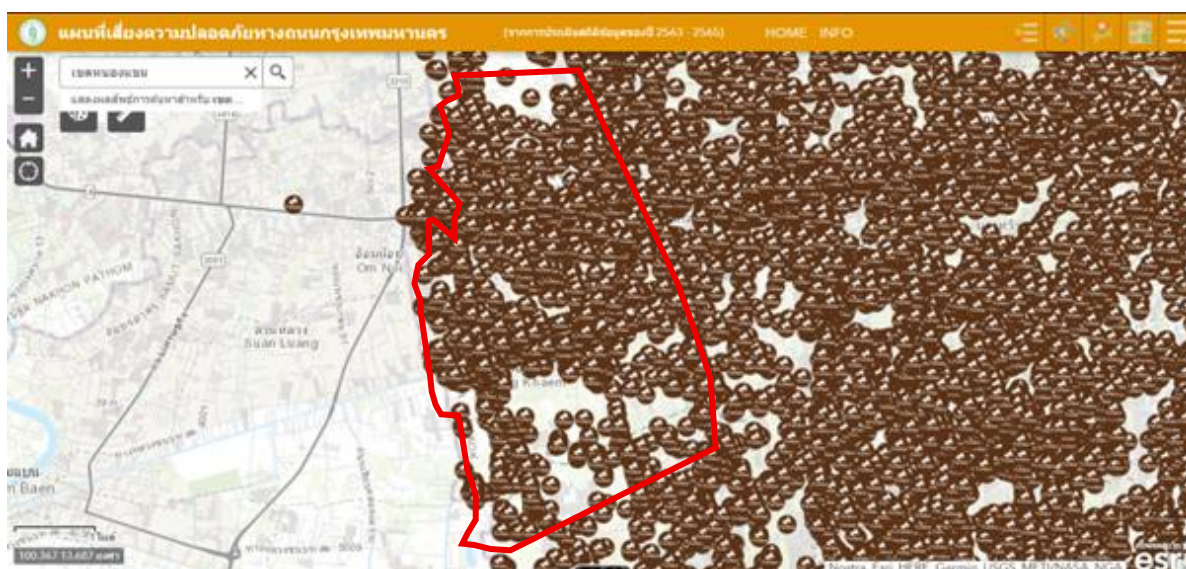
๒.๓ แผนที่แนวโน้มความเสี่ยงภัยมลพิษ (PM๒.๕) ในพื้นที่เขตหนองแขม

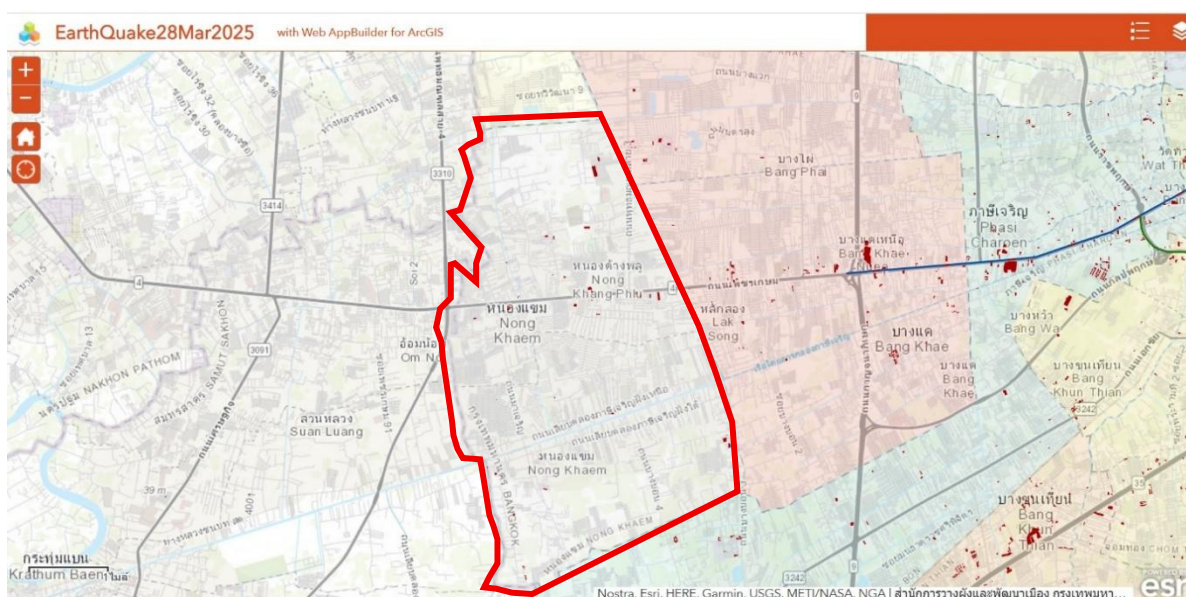
๒.๔ แผนที่แนวโน้มความเสี่ยงภัยในชีวิตและทรัพย์สินในพื้นที่เขตหนองแขม

๒.๕ แผนที่แนวโน้มความเสี่ยงความปลอดภัยทางถนนในพื้นที่เขตหนองแขม

๒.๖ แผนที่แนวโน้มความเสี่ยงภัยแผ่นดินไหว

๑.๒ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานเขตหนองแขมมีแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักงานเขต-หนองแขม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ภายใต้กรอบของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ นโยบายผู้ว่า-ราชการกรุงเทพมหานคร และมีความสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ครอบคลุมภัยพิบัติต่าง ๆ จำนวน ๙ ด้าน ได้แก่ ภัยจากการคมนาคมและขนส่ง ภัยจากอัคคีภัย ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ภัยจากแผ่นดินไหว และอาคารถล่ม ภัยจากอุทกภัย ภัยจากภัยแล้ง ภัยจากมลพิษทางอากาศ (PM๒.๕) ภัยจากโรคระบาดและโรคติดต่อ และวาตภัย รวมถึงได้จัดทำแผนเผชิญเหตุจากภัยในด้านต่าง ๆ ซึ่งสำนักเขตได้มีการกำหนด “พื้นที่ปลอดภัย” สำหรับรองรับภัยพิบัติไว้เรียบร้อยแล้ว จำนวน ๒๔ แห่ง โดยกำหนดไว้ในพื้นที่สาธารณะภายในเขต ได้แก่ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๖ แห่ง วัด จำนวน ๗ แห่ง และสถานศึกษาอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน ๑๑ แห่ง นอกจากนี้ประชาชนในพื้นที่ไม่ทราบว่า พื้นที่ปลอดภัยอยู่บริเวณใด เมื่อเกิดภัยพิบัติจึงไม่สามารถปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง จึงมีความจำเป็นต้องสร้างการรับรู้ให้กับชุมชนในพื้นที่เขตรับทราบ เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถช่วยเหลือตนเองและประชาชนในพื้นที่ได้อย่างปลอดภัย

ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้กับชุมชนอื่น ๆ ในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้ในทุกสำนักงานเขต ดังนั้นการเลือกพื้นที่สำนักงานเขตหนองแขมครั้งนี้เป็นเพียง “การสร้างตัวอย่างในการปฏิบัติ” เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านสาธารณภัยแก่ประชาชนและสามารถขยายผลไปยังสำนักงานเขตอื่น ๆ ได้

๑.๓ ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

โครงการมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิฤตการณ์ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๓ ปลอดภัยพิบัติ กลยุทธ์ ๑.๓.๑.๓ เสริมสร้างศักยภาพและความสามารถด้านบุคลากรและเครื่องมือในการจัดการสาธารณภัยโดยเฉพาะอัคคีภัย และยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานคร ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๗.๕ เทคโนโลยีสารสนเทศ ๗.๕.๑.๓ การพัฒนานวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ขับเคลื่อนภารกิจสำคัญเชิงยุทธศาสตร์

๑.๔ ความเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับหรือนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ๙ ด้าน ๙ ดี ได้แก่

ด้านที่ ๒ : ปลอดภัยดี ประเด็นการพัฒนา ๒.๒ เพิ่มทรัพยากร ทักษะ และข้อมูลความปลอดภัยชุมชน ประเด็นการพัฒนา ๒.๓ สร้างระบบเครือข่ายในพื้นที่จัดการสาธารณภัย OKR ๒.๓.๐๑ จำนวนชุมชนที่มีการจัดทำและปรับปรุงแผนเผชิญเหตุ

ด้านที่ ๙ : บริหารจัดการดี ประเด็นการพัฒนา ๙.๒ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมบริหารจัดการเมือง

๑.๕ ข้อมูลพื้นฐานและภารกิจสำคัญของหน่วยงานซึ่งสอดคล้องประเด็นที่ศึกษา

สำนักงานเขตหนองแขมได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักงานเขตหนองแขม จำนวน ๙ ด้าน ได้แก่

๑. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากการคมนาคมและขนส่ง สำนักงานเขต-หนองแขม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘
๒. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากอัคคีภัย สำนักงานเขตหนองแขม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

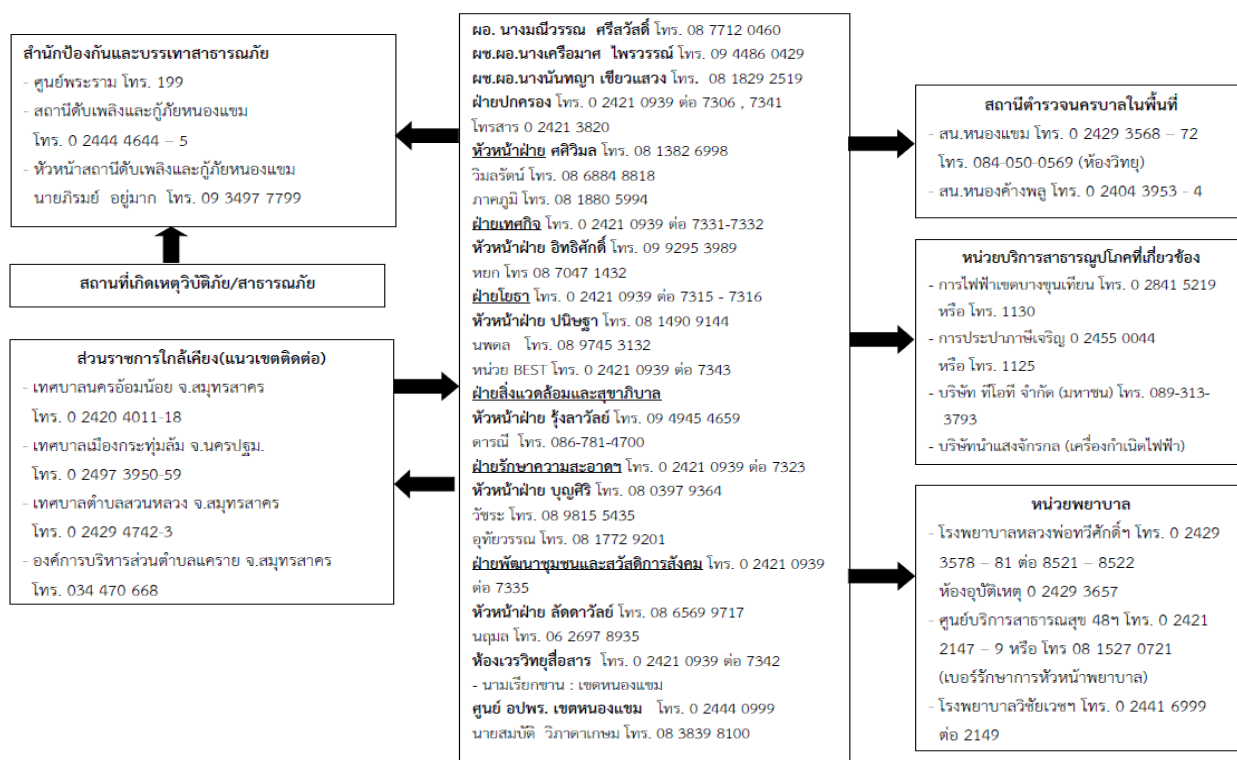
๓. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย สำนักงานเขตหนองแขม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘
 ๔. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม สำนักงานเขตหนองแขม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘
 ๕. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากอุทกภัย สำนักงานเขตหนองแขม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘
 ๖. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากภัยแล้ง สำนักงานเขตหนองแขม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘
 ๗. แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกพิษในอากาศ ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) ของสำนักงานเขตหนองแขม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘
 ๘. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดและโรคติดต่อของสำนักงานเขตหนองแขม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘
 ๙. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากวาตภัยของสำนักงานเขตหนองแขม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘
- และได้ดำเนินการจัดทำแผนเผชิญเหตุการณ์ฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากเหตุอัคคีภัยภายในอาคารสำนักงานเขตหนองแขมประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งได้กำหนดสถานที่รองรับการอพยพของผู้ประสบภัยในเขตหนองแขม จำนวน ๒๔ แห่ง รายละเอียดตามตารางที่ ๑.๕ - ๑

ตารางที่ ๑.๕ - ๑ สถานที่รองรับการอพยพของผู้ประสบภัยในเขตหนองแขม

ลำดับ	ชื่อสถานที่รองรับการอพยพผู้ประสบภัย	จำนวน
๑	โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม	
	- โรงเรียนวัดอุดมรังสี	๑ จุด
	- โรงเรียนวัดหนองแขม	๑ จุด
	- โรงเรียนประชาบำรุง	๑ จุด
	- โรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล	๑ จุด
	- โรงเรียนมนต์จรัสสิงห์อนุสรณ์	๑ จุด
	- โรงเรียนบ้านขุนประเทศ	๑ จุด
๒	วัดในพื้นที่เขตหนองแขม	
	- วัดวงษ์ลาภาราม	๑ จุด
	- วัดไผ่เลี้ยง	๑ จุด
	- วัดอุดมรังสี	๑ จุด
	- วัดหนองแขม	๑ จุด
	- วัดหลักสาม	๑ จุด
	- วัดทองเนียม	๑ จุด
	- วัดระฆังพรหมรังสี	๑ จุด

ลำดับ	ชื่อสถานที่รองรับการอพยพผู้ประสบภัย	จำนวน
๓	สถานศึกษาภาครัฐและเอกชน	
	- โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม	๑ จุด
	- โรงเรียนสารสาสน์วิเทศหนองแขม	๑ จุด
	- โรงเรียนกรพิทักษ์ศึกษา	๑ จุด
	- โรงเรียนวีรสุนทร	๑ จุด
	- โรงเรียนจันทศิริวิทยา	๑ จุด
	- โรงเรียนเลิศหล้า	๑ จุด
	- เทคโนโลยีเอเชียบริหารธุรกิจ	๑ จุด
	- วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม	๑ จุด
	- วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู	๑ จุด
	- มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	๑ จุด
	- มหาวิทยาลัยธนบุรี	๑ จุด
	รวม	๒๔ จุด

แผนที่ขอความช่วยเหลือติดต่อสื่อสารและประสานงานศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขตหนองแขม

แผนผังที่ ๑.๕.๑ การแจ้งเหตุสาธารณภัย (ผังการสื่อสาร)

ตารางที่ ๑.๕ - ๒ เบอร์ฉุกเงินเหตุด่วนเหตุร้ายในเขตหนองแขม

เบอร์ฉุกเงินเหตุด่วนเหตุร้ายเหตุที่แจ้ง	
เบอร์ ๑๙๑	แจ้งเหตุด่วนเหตุร้ายกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
เบอร์ ๑๙๙	แจ้งเหตุไฟไหม้/ดับเพลิง
เบอร์ ๑๑๙๒	ศูนย์ปราบปรามการโจรกรรมรถ (แจ้งรถหาย)
เบอร์ ๑๑๙๕	กองปราบ (สายด่วนแจ้งเหตุอาชญากรรม คดีร้ายแรง)
เบอร์ ๑๓๐๐	แจ้งคนหาย
เบอร์ ๑๔๑๘	มูลนิธิปอเต็กตึ๊ง
เบอร์ ๑๖๗๗	ร่วมด้วยช่วยกัน
เบอร์ ๑๙๒	ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ
เบอร์ ๑๑๙๖	แจ้งอุบัติเหตุทางน้ำ
เบอร์ฉุกเงินการแพทย์และการพยาบาล	
เบอร์ ๑๖๖๙	สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (ทั่วประเทศ)
เบอร์ ๑๕๕๔	หน่วยแพทย์ฉุกเฉิน (กทม.)
เบอร์ ๑๓๖๗	หน่วยแพทย์ฉุกเฉิน (กทม.)
เบอร์ ๑๖๖๗	หน่วยแพทย์กู้ชีวิต วชิรพยาบาล
เบอร์ ๑๗๘๔	ศูนย์พิษวิทยา โรงพยาบาลรามาธิบดี
	สายด่วนกรมสุขภาพจิต
	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ที่มา : กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขตหนองแขม, แผนเผชิญจากเหตุอัคคีภัยภายในอาคารสำนักงานเขตหนองแขม, ๒๕๖๘^(๒)

สรุปสภาพปัญหา

สำนักงานเขตหนองแขมได้จัดทำแผนเผชิญเหตุการณั้ฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากเหตุอัคคีภัยภายในอาคารสำนักงานเขตหนองแขม และมีการฝึกซ้อมการป้องกันอัคคีภัยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตามเนื่องจากชุมชนในเขตหนองแขม มีจำนวนมากถึง ๗๑ ชุมชน ซึ่งเป็นลำดับที่ ๗ ของกรุงเทพมหานคร (ลำดับที่ ๑ เขตหนองจอก ๙๙ ชุมชน รองลงมาได้แก่ เขตดอนเมือง ๙๕ ชุมชน เขตคลองสามวา ๘๖ ชุมชน เขตสายไหม ๗๙ ชุมชน เขตหลักสี่ ๗๖ ชุมชน และเขตบางเขน ๗๓ ชุมชนตามลำดับ) การเผยแพร่ข้อมูลและการฝึกซ้อมการป้องกันอัคคีภัยของชุมชนยังมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถดำเนินการให้ครอบคลุมทุกชุมชนในแต่ละปี การสื่อสารและประชาสัมพันธ์เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะสามารถใช้เป็นช่องทางในการสื่อสารไปยังทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ หรือแรงงานต่างชาติ โดยใช้เนื้อหาที่ทันสมัย น่าสนใจและเข้าใจง่าย ส่งผลให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการป้องกันและรับมือกับสถานการณ์อัคคีภัย

ด้วยเหตุนี้ จึงจัดทำ “โครงการสร้างสื่อความรู้สู่การปฏิบัติป้องกันเหตุอัคคีภัยในชุมชนพื้นที่เขตหนองแขม” เพื่อยกระดับการให้ความรู้ด้านการป้องกันอัคคีภัยแก่ประชาชนในพื้นที่ชุมชน โดยใช้รูปแบบสื่อที่ทันสมัย เข้าถึงง่าย และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น สื่อแอนิเมชัน คลิปวิดีโออินโฟกราฟิก แผ่นพับหรือโปสเตอร์ในภาษาต่าง ๆ รวมถึงการเผยแพร่ผ่านโซเชียลมีเดียของสำนักงานเขต เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอัคคีภัยอย่างยั่งยืน

๑.๖ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑.๖.๑ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีความรู้ ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยพิบัติด้านอัคคีภัย

๑.๖.๒ เพื่อให้ชุมชนเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ปลอดภัยได้อย่างทั่วถึงและสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือผู้มีอำนาจบัญชาการเหตุการณ์

๑.๖.๓ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยในแผนเผชิญเหตุการณ์ฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากเหตุอัคคีภัยภายในอาคารสำนักงานเขตหนองแขมผ่านสื่อดิจิทัล

บทที่ ๒

ทิศทางการดำเนินการ

๒.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตหนองแขม

๒.๑.๑ วิสัยทัศน์

“เขตน่าอยู่ เชิดชูวัฒนธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง สานต่อความเป็นไทย ก้าวไกลสู่อาเซียน”

๒.๑.๒ พันธกิจ

๑. ควบคุม ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร เพิ่มประสิทธิภาพ ระบบการระบายน้ำ เพื่อป้องกันอุทกภัย
๒. ส่งเสริมการฝึกอาชีพ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานความพอเพียง
๓. พัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ สะอาด ปลอดภัย ร่มรื่น สวยงาม
๔. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้นทั้งด้านการศึกษา สุขภาวะ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
๕. เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว
๖. พัฒนาระบบให้บริการประชาชน เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ เสริมศักยภาพงานบริหารงานคลังและงบประมาณ
๗. เสริมสร้างบุคลากรให้มีความพร้อมทั้งด้านศักยภาพและคุณภาพชีวิต
๘. พัฒนาประชาชนทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ โดยเน้นในด้านคุณภาพชีวิต และหลักของความถูกต้องพอดี
๙. พัฒนาพื้นที่ในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม โดยให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด มีความกลมกลืน และความเกื้อกูลแก่สรรพชีวิตโดยไม่เบียดเบียน ทำลายธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม
๑๐. พัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ จัดหน่วยงานให้เหมาะสมเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินงานและการให้บริการประชาชน
๑๑. จัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน

โดยพันธกิจที่สอดคล้องกับโครงการ ได้แก่ข้อ ๔, ๗, ๑๐ และ ๑๑

๒.๑.๓ เป้าหมาย

OKR ๒๓๐๑ จำนวนชุมชนที่มีการจัดทำและปรับปรุงแผนเผชิญเหตุ

๒.๑.๔ ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ของสำนักงานหนองแขม^(๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและหย่อนตัวต่อวิกฤตการณ์ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๓ ปลอดภัยพิบัติ เป้าประสงค์ที่ ๑.๓.๑ กรุงเทพมหานครสามารถลดความเสี่ยงและฟื้นคืนจากภัยพิบัติ กลยุทธ์ที่ ๑.๓.๑.๔ ลดความล่าช้าและความเปราะบางของชุมชน

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรที่ศึกษา

การวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาทั้งภายในและภายนอกองค์กร ด้วยนำข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence - based) ตามหลักวิชา SWOT Analysis มาใช้ในการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในใช้แนวคิด 7S ของ McKinsey สภาพแวดล้อมภายนอกใช้แนวคิด SLEPT ดังนี้

๒.๒.๑ ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
- มีแผนปฏิบัติการและแผนเผชิญเหตุที่กำหนดพื้นที่ปลอดภัยและกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน - มีบุคลากรในสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีความรู้ความสามารถในการนำทักษะด้านต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน - มีฐานข้อมูลเรื่องพื้นที่เสี่ยงภัย (BKK Risk Map) สามารถช่วยประเมินพื้นที่เสี่ยงได้อย่างถูกต้อง - มีชุมชนในสำนักงานเขตหนองแขมที่เข้มแข็ง พร้อมให้ความร่วมมือ และเรียนรู้เพื่อรับมือกับภัยพิบัติ และพัฒนาเป็นชุมชนต้นแบบ - มีเทคโนโลยีด้าน IT ที่สามารถนำมาช่วยในการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ได้ - เจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชนมีความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน - สำนักงานเขตมีการจัดประชุมคณะกรรมการชุมชนและพบปะผู้นำชุมชนเป็นประจำทุกเดือน	- ขาดความต่อเนื่องในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงข้อมูลและพื้นที่ปลอดภัย - มีจำนวนชุมชนจำนวนมาก - ยังไม่มี การนำเทคโนโลยีด้าน IT มาช่วยส่งเสริมในการปฏิบัติงาน - ความรู้และความเข้าใจของประชาชนยังไม่ทั่วถึง ประชาชนบางกลุ่ม เช่น ผู้สูงอายุ หรือแรงงานต่างชาติดูอาจเข้าใจเนื้อหาได้น้อย - ขาดงบประมาณอย่างต่อเนื่อง งบประมาณเพื่อทำสื่อประชาสัมพันธ์หรือฝึกซ้อมเหตุการณ์มีจำกัด - การมีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่มากนัก ยังมีบางกลุ่มประชาชนที่มองว่าเป็นเรื่องไกลตัวหรือไม่เห็นความสำคัญ - ข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคลจำนวนเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครในการประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอในบางชุมชน

๒.๒.๒ ปัจจัยภายนอก

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threat)
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการภัยพิบัติ เช่น กรมป้องกันบรรเทาสาธารณภัย หรือ สถานศึกษา มีการศึกษาและรวบรวมแนวทางการกำหนดพื้นที่ปลอดภัย พร้อมให้ประยุกต์ใช้ - ประชาชนมีความสนใจเรื่องสาธารณภัยมากขึ้น เกิดการตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในการกระบวนการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ - รัฐบาลและ กทม. สนับสนุนให้ทุกเขตมีแผนและการฝึกซ้อมเผชิญเหตุ - ประชาชนเริ่มตระหนักถึงภัยพิบัติมากขึ้นจากเหตุการณ์ไฟไหม้ในที่อื่น ๆ	- สาธารณภัยมีแนวโน้มของความรุนแรงและมีความซับซ้อนมากขึ้นส่งผลให้การเตรียมความพร้อมเรื่องสาธารณภัยมีความยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น - ขาดช่องทางในการสร้างการรับรู้ให้กับภาคเอกชน เช่น ชาวคอนโดเนียม โรงงาน อุตสาหกรรม เป็นต้น - ประชาชนขาดการรับรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ปลอดภัยที่สำนักงานเขตกำหนดไว้ - ข้อจำกัดในการเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์ทางด้านดิจิทัล

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threat)
๕. สามารถใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสื่อสาร เช่น QR Code, คลิปวิดีโอสั้น	๕. มีการย้ายถิ่นฐานของประชาชนในพื้นที่ทำให้ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ๖. การเปลี่ยนแปลงของผู้นำหรือทีมงาน หากมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อยครั้ง อาจทำให้การสื่อสารไม่ต่อเนื่อง ๗. ปัญหาการเข้าถึงประชาชนบางกลุ่ม เช่น แรงงานนอกระบบหรือประชากรแฝงที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน

๒.๓ กลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนางานที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (strength) (ตามข้อ ๒.๒.๑)	จุดอ่อน (Weakness) (ตามข้อ ๒.๒.๑)
โอกาส (Opportunities) (ตามข้อ ๒.๒.๒)	SO ใช้จุดแข็งร่วมกับโอกาส (กลยุทธ์เชิงรุก) ๑. นำแผนปฏิบัติการและแผนเผชิญเหตุของสำนักงานเขตไปเผยแพร่ในชุมชนโดยใช้เทคโนโลยี IT (เช่น QR Code, คลิปวิดีโอสั้น) เพื่อเพิ่มการเข้าถึงข้อมูล (S๑, S๕ + O๕, O๖) ๒. จัดทำแผนผังพื้นที่ปลอดภัยดิจิทัลและเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ (S๓, S๔ + O๒, O๓)	WO ใช้โอกาสลดจุดอ่อน (กลยุทธ์เชิงแก้ไข) ๑. ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์แบบหลากหลายรูปแบบ (เช่น ใบปลิว, คลิปวิดีโอสั้น) เพื่อแก้ไขปัญหาการเข้าถึงข้อมูล (W๔ + O๕) ๒. จัดหางบประมาณโดยขอสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก (W๕ + O๑, O๓) ๓. ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อลดข้อจำกัดด้านบุคลากร (W๓, W๗ + O๕)
อุปสรรค (Threat) (ตามข้อ ๒.๒.๒)	ST ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค (กลยุทธ์เชิงป้องกัน) ๑. ใช้ฐานข้อมูล BKK Risk Map และแผนเผชิญเหตุเพื่อจัดการภัยพิบัติในชุมชน (S๑, S๓ + T๑) ๒. สร้างช่องทางสื่อสารหลายรูปแบบ (ออนไลน์, ประชุมชุมชน) (S๕, S๖ + T๔) ๓. จัดฝึกอบรม “Hero Child” ในชุมชนเพื่อเพิ่มการรับรู้ (S๔ + T๗)	WT แก้ไขจุดอ่อนและเลี่ยงอุปสรรค (กลยุทธ์เชิงรับ) ๑. จัดกิจกรรมฝึกซ้อมภัยพิบัติร่วมกับภาคเอกชน (คอนโดมิเนียม, โรงงาน) เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วม (W๖ + T๒) ๒. พัฒนาสื่อออฟไลน์ (เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ในชุมชน) สำหรับกลุ่มที่ไม่เข้าถึงดิจิทัล (W๔ + T๔) ๓. จัดทำข้อมูลประชาชนย้ายถิ่นฐานผ่านผู้นำชุมชน (W๒ + T๕)

๒.๔ เป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๑. เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีความรู้ ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยพิบัติด้านอัคคีภัย	มีสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยพิบัติด้านอัคคีภัยอย่างน้อยจำนวน ๑ รูปแบบ	วิธีการ สร้างสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยพิบัติด้านอัคคีภัยอย่างน้อยจำนวน ๑ รูปแบบ เครื่องมือติดตามผล รายงานสรุปผลการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และการนำไปใช้
๒. เพื่อให้ชุมชนเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ปลอดภัยได้อย่างทั่วถึงและสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือผู้มีอำนาจบัญชาการเหตุการณ์	ร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนชุมชนในพื้นที่เขตหนองแขมได้รับสื่อประชาสัมพันธ์	วิธีการ $\frac{\text{จำนวนชุมชนที่ได้รับสื่อประชาสัมพันธ์}}{\text{จำนวนชุมชนทั้งหมดในเขตหนองแขม}} \times 100$ เครื่องมือติดตามผล รายงานสรุปผลการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และการนำไปใช้
๓. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยในแผนเผชิญเหตุการณ์ฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากเหตุอัคคีภัยภายในอาคารสำนักงานเขตหนองแขมผ่านสื่อดิจิทัล	ร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนชุมชนในพื้นที่เขตหนองแขมได้นำสื่อประชาสัมพันธ์ไปเผยแพร่ให้ประชาชนในชุมชนทราบ	วิธีการ $\frac{\text{จำนวนชุมชนที่นำสื่อประชาสัมพันธ์ไปเผยแพร่ให้ประชาชนในชุมชนทราบ}}{\text{จำนวนชุมชนทั้งหมดในพื้นที่เขตหนองแขม}} \times 100$ เครื่องมือติดตามผล รายงานผลการประชาสัมพันธ์ผ่าน Line ของชุมชน สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง เป็นระยะเวลาติดต่อกัน ๓ เดือน

การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Analysis)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความต้องการ	การดำเนินการ/กิจกรรม
ผู้บริหารสำนักงานเขต	เครื่องมือในการบริหาร สถานการณ์ภัยในรูปแบบต่าง ๆ	แผน/สื่อประชาสัมพันธ์
ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่	แนวทางการปฏิบัติงานอย่างเป็น ระบบและมีรูปธรรมที่ชัดเจน	แผนปฏิบัติงาน
ประชาชนในชุมชน	แนวทางการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัย พิบัติ	แผนปฏิบัติตน/สื่อ ประชาสัมพันธ์/เผยแพร่สื่อ ประชาสัมพันธ์ผ่านการประชุม หรือลงพื้นที่ชุมชน

๒.๕ ผลผลิต และตัวชี้วัด ที่สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ

๒.๕.๑ ผลผลิต

๑. สื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยพิบัติด้านอัคคีภัยอย่างน้อยจำนวน ๑ รูปแบบ
๒. ชุมชนในพื้นที่เขตหนองแขมได้รับสื่อประชาสัมพันธ์ครบทุกชุมชน
๓. ชุมชนในพื้นที่เขตหนองแขมได้นำสื่อประชาสัมพันธ์ไปเผยแพร่ให้ประชาชนในชุมชนทราบ

๒.๕.๒ ตัวชี้วัด

๑. มีสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยพิบัติด้านอัคคีภัยอย่างน้อยจำนวน ๑ รูปแบบ
๒. ร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนชุมชนในพื้นที่เขตหนองแขมได้รับสื่อประชาสัมพันธ์
๓. ร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนชุมชนในพื้นที่เขตหนองแขมได้นำสื่อประชาสัมพันธ์ไปเผยแพร่ให้ประชาชนในชุมชนทราบ

ตารางแสดงความเชื่อมโยงของโครงการกับกลยุทธ์หลักของส่วนราชการ

วิสัยทัศน์		“เขตน่าอยู่ เขตชุมชนธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง สานต่อความเป็นไทย ก้าวไกลสู่อาเซียน”		
ตอบสนองต่อพันธกิจ		ประเด็นยุทธศาสตร์		เป้าหมาย
๑. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น ทั้งด้านการศึกษา สุขภาวะ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ๒. เสริมสร้างบุคลากรให้มีความพร้อมทั้งด้าน ศักยภาพและคุณภาพชีวิต ๓. พัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ จัดหน่วยงานให้เหมาะสม เพื่อความสะดวก รวดเร็วในการดำเนินงาน และการให้บริการประชาชน ๔. จัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน		ยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตหนองแขม ^(๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๓ ปลอดภัยพิบัติ เป้าประสงค์ที่ ๑.๓.๑ กรุงเทพมหานครสามารถลดความเสี่ยงและฟื้นคืนจากภัยพิบัติ กลยุทธ์ที่ ๑.๓.๑.๔ ลดความแออัดและความเปราะบางของชุมชน		OKR ๒๓๐๑ จำนวนชุมชนที่มีการจัดทำและปรับปรุงแผนเผชิญเหตุ
ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัด	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
สร้างสื่อความรู้สู่การปฏิบัติป้องกันเหตุอัคคีภัยในชุมชนพื้นที่เขตหนองแขม	๑. เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยพิบัติด้านอัคคีภัย	มีสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยพิบัติด้านอัคคีภัยอย่างน้อยจำนวน ๑ รูปแบบ	แผน/สื่อประชาสัมพันธ์	สำนักงานเขต/ สำนักดิจิทัลกรุงเทพมหานคร/ สำนักงานประชาสัมพันธ์/ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัด	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
สร้างสื่อความรู้สู่การปฏิบัติป้องกันเหตุอัคคีภัยในชุมชนพื้นที่เขตหนองแขม (ต่อ)	๒. เพื่อให้ชุมชนเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ปลอดภัยได้อย่างทั่วถึง และสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือผู้มีอำนาจ วิชาการเหตุการณ์	ร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนชุมชนในพื้นที่เขตหนองแขมได้รับสื่อประชาสัมพันธ์	ประชาสัมพันธ์/เผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ผ่านการประชุมหรือลงพื้นที่ชุมชน	สำนักงานเขต/ สำนักดิจิทัลกรุงเทพมหานคร/ สำนักงานประชาสัมพันธ์/ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
	๓. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยในแผนเผชิญเหตุการณ์ฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากเหตุอัคคีภัยภายในอาคารสำนักงานเขตหนองแขมผ่านสื่อดิจิทัล	ร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนชุมชนในพื้นที่เขตหนองแขมได้นำสื่อประชาสัมพันธ์ไปเผยแพร่ให้ประชาชนในชุมชนทราบ	ประชาสัมพันธ์/เผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ผ่านการประชุมหรือลงพื้นที่ชุมชน	สำนักงานเขต/ สำนักดิจิทัลกรุงเทพมหานคร/ สำนักงานประชาสัมพันธ์/ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

บทที่ ๓

แผนงาน โครงการ และงบประมาณ

โครงการสร้างสื่อความรู้สู่การปฏิบัติป้องกันเหตุอัคคีภัยในชุมชนพื้นที่เขตหนองแขม

๓.๑ ความสำคัญและที่มา

สำนักงานเขตหนองแขมมีแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักงานเขตหนองแขม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ภายใต้กรอบของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ นโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และมีความสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๔ ถึง ๒๕๗๐ ครอบคลุมภัยพิบัติต่าง ๆ จำนวน ๙ ด้าน ได้แก่ ภัยจากการคมนาคมและขนส่ง ภัยจากอัคคีภัย ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ภัยจากแผ่นดินไหว และอาคารถล่ม ภัยจากอุทกภัย ภัยจากภัยแล้ง ภัยจากมลพิษทางอากาศ (PM๒.๕) ภัยจากโรคระบาดและโรคติดต่อ และวาทภัย รวมถึงได้จัดทำแผนเผชิญเหตุการณฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากเหตุอัคคีภัยภายในอาคารสำนักงานเขตหนองแขม ในด้านต่าง ๆ ซึ่งสำนักงานเขตได้มีการกำหนด “พื้นที่ปลอดภัย” สำหรับรองรับภัยพิบัติไว้เรียบร้อยแล้ว จำนวน ๒๔ แห่ง โดยกำหนดไว้ในพื้นที่สาธารณะภายในเขต ได้แก่ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๖ แห่ง วัด จำนวน ๗ แห่ง และสถานศึกษาอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน ๑๑ แห่ง

ในเขตหนองแขมกรุงเทพมหานคร มีความเสี่ยงจากภัยพิบัติหลายประเภท อาทิ อัคคีภัย อุทกภัย แผ่นดินไหว วาตภัย และมลพิษทางอากาศ (PM๒.๕) ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างรุนแรง โดยเฉพาะด้านอัคคีภัย มีสถิติการเกิดอัคคีภัยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ถึง ๒๕๖๗ รวมจำนวน ๔๓ ครั้ง เหตุเพลิงไหม้บ้านพักอาศัยและอาคาร (ข้อมูลจากศูนย์วิทยุพระราม ๑๙๙) โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวน ๙ ครั้ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวน ๒๐ ครั้ง และ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ มีจำนวน ๑๔ ครั้ง จะเห็นได้ว่าการเกิดเหตุอัคคีภัยยังเป็นปัญหาที่สำคัญที่จะต้องได้รับการแก้ไขพร้อมหาวิธีป้องกันการเกิดเหตุอัคคีภัย ซึ่งปัจจุบันสำนักงานเขตหนองแขมมีการฝึกซ้อมเผชิญเหตุฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามแผนที่ได้กำหนดไว้ แต่ยังมีประชาชนในบางชุมชนได้รับข้อมูลยังไม่ครอบคลุมและครบถ้วน อีกทั้งประชาชนในพื้นที่ยังไม่ทราบว่า พื้นที่ปลอดภัยอยู่บริเวณใด เมื่อเกิดภัยพิบัติจึงไม่สามารถปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง จากการศึกษาพบว่าประชาชน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับ “พื้นที่ปลอดภัย” ที่จัดเตรียมไว้รองรับสาธารณภัย จึงมีความจำเป็นต้องสร้างการรับรู้ให้กับชุมชนในพื้นที่เขตรับทราบ เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้

โครงการนี้จึงจัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วม และเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารผ่านการประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลสำคัญได้อย่างสะดวก รวดเร็วและต่อเนื่อง

๓.๒ วัตถุประสงค์

๓.๒.๑ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีความรู้ ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยพิบัติด้านอัคคีภัย

๓.๒.๒ เพื่อให้ชุมชนเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ปลอดภัยได้อย่างทั่วถึงและสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือผู้มีอำนาจบัญชาการเหตุการณ์

๓.๒.๓ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยในแผนเผชิญเหตุการณฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากเหตุอัคคีภัยภายในอาคารสำนักงานเขตหนองแขมผ่านสื่อดิจิทัล

๓.๓ เป้าหมาย

๓.๓.๑ ผลผลิต (Output)

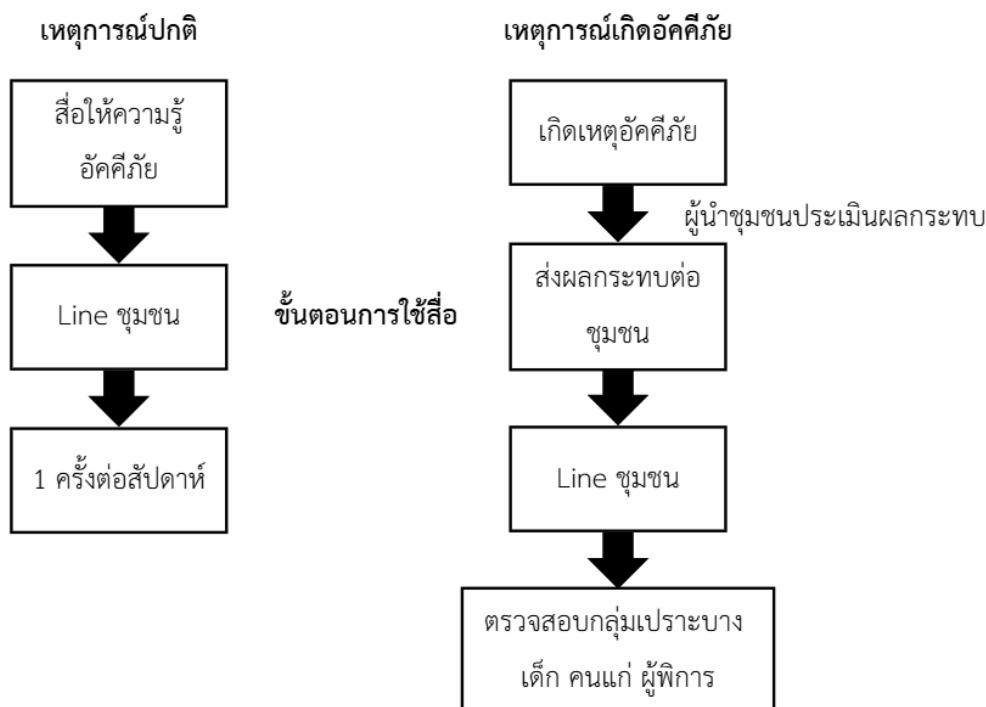
๑. สื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยพิบัติด้านอัคคีภัยอย่างน้อยจำนวน ๑ รูปแบบ
๒. ชุมชนในพื้นที่เขตหนองแขมได้รับสื่อประชาสัมพันธ์ครบทุกชุมชน
๓. ชุมชนในพื้นที่เขตหนองแขมได้นำสื่อประชาสัมพันธ์ไปเผยแพร่ให้ประชาชนในชุมชนทราบ

๓.๓.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

ประชาชนเกิดการตระหนักรู้และให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องอัคคีภัย

๓.๔ แนวทางการพัฒนา/วิธีดำเนินการ

๑. พัฒนาและจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ (แผ่นพับ คลิปวิดีโอสั้น แผนที่ดิจิทัล พร้อม QR Code)
๒. ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Line ชุมชน การประชุมประจำเดือนกับผู้นำชุมชน

เหตุการณ์ปกติ

- สื่อให้ความรู้ อัคคีภัย ข้อมูลประกอบด้วย วิธีการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุ เบอร์โทร สถานที่อพยพพร้อมตำแหน่ง พร้อมจัดทำแม่เหล็กติดตู้เย็นเพื่อสื่อสารความรู้
- สื่อสารผ่านช่องทาง Line กลุ่มของชุมชน
- ความถี่ในการประชาสัมพันธ์ สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง

เหตุการณ์เกิดเหตุอัคคีภัย

- ผู้นำชุมชนประเมินสถานการณ์และผลกระทบกับชุมชน
- สื่อสารผ่านช่องทาง Line กลุ่มของชุมชน ข้อมูลประกอบด้วย เบอร์โทร สถานที่อพยพพร้อมตำแหน่งคนในชุมชนตรวจสอบกลุ่มเปราะบาง และอพยพไปยังจุดรวมพล

๓. สร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย เช่น สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักการวางผังและพัฒนาเมือง และสำนักดิจิทัลกรุงเทพมหานคร

๔. ติดตามและประเมินผลการรับรู้ของประชาชน

๓.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนกรกฎาคม - กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘ (รวมระยะเวลา ๓ เดือน)

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลา (พ.ศ. ๒๕๖๘)												ผู้ที่เกี่ยวข้อง
	กรกฎาคม				สิงหาคม				กันยายน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	
๑. ทบทวนข้อมูลพื้นที่เสี่ยง อัคคีภัย แผนเผชิญเหตุฯ - สถิติการเกิดอัคคีภัย ความรุนแรง ในชุมชน - สถิติการฝึกซ้อมแผน ป้องกันสาธารณภัยจาก อัคคีภัยและการได้รับ การถ่ายทอดองค์ความรู้ เกี่ยวกับอัคคีภัยของชุมชน	←→												สำนักงานเขตหนองแขม
๒. ประชุมวางแผนร่วมกับ หน่วยงาน/ผู้นำชุมชน และรวบรวมข้อมูล ความต้องการ - ผู้นำชุมชน จำนวน ๗๑ ชุมชน - สำนักงานเขตหนองแขม ประกอบด้วยฝ่ายปกครอง ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ ฝ่ายเทศกิจ ฝ่ายโยธา ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ และฝ่ายรักษาฯ - สำนักป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย			←→										สำนักงานเขตหนองแขม สำนักป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย ชุมชน
๓. พัฒนาและจัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบ ต่าง ๆ - แผ่นพับ - อินโฟกราฟฟิก - คลิปสั้น					←→								สำนักงานเขตหนองแขม สำนักป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย สำนักการวางผังและ พัฒนาเมือง สำนักงาน ประชาสัมพันธ์ และสำนักดิจิทัล กทม.

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลา (พ.ศ. ๒๕๖๘)												ผู้ที่เกี่ยวข้อง	
	กรกฎาคม				สิงหาคม				กันยายน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		
๔. ประชาสัมพันธ์สื่อให้กับ ทุกชุมชน - สำนักงานเขตหนองแขม ประกอบด้วย ฝ่ายปกครอง ฝ่ายพัฒนาชุมชนและ สวัสดิการ ฝ่ายเทศกิจ ฝ่ายโยธา ฝ่ายสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ฝ่ายรักษา ความสะอาดและ สวนสาธารณะ								←		→			สำนักงานเขตหนองแขม	
๕. ประเมินผลการรับรู้ของ ชุมชน พร้อมสรุปผลการ ดำเนินงานของโครงการ											←		→	สำนักงานเขตหนองแขม

๓.๖ งบประมาณ

ไม่ใช้งบประมาณ

๓.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๓.๗.๑ ประชาชนเข้าถึงข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยและการปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเมื่อเกิดเหตุ
 ๓.๗.๒ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนเผชิญเหตุฯ
 ๓.๗.๓ ลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินเมื่อเกิดภัยพิบัติ

๓.๘ แนวทางติดตามผล

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ระดับผลผลิต (Output)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๑. เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ มีความรู้ ความเข้าใจ ในการเตรียมความพร้อมและ การปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยพิบัติ ด้านอัคคีภัย	มีสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถ สร้างความรู้ความเข้าใจในการ เตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตน เมื่อเกิดภัยพิบัติด้านอัคคีภัย อย่างน้อยจำนวน ๑ รูปแบบ	วิธีการ สร้างสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถ สร้างความรู้ความเข้าใจในการ เตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตน เมื่อเกิดภัยพิบัติด้านอัคคีภัย อย่างน้อยจำนวน ๑ รูปแบบ เครื่องมือติดตามผล รายงานสรุปผลการจัดทำ สื่อประชาสัมพันธ์และ การนำไปใช้

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๒. เพื่อให้ชุมชนเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ปลอดภัยได้อย่างทั่วถึงและสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือผู้มีอำนาจบัญชาการเหตุการณ์	ร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนชุมชนในพื้นที่เขตหนองแขมได้รับสื่อประชาสัมพันธ์	วิธีการ $\frac{\text{จำนวนชุมชนที่ได้รับสื่อประชาสัมพันธ์} \times 100}{\text{จำนวนชุมชนทั้งหมดในเขตหนองแขม}}$ เครื่องมือติดตามผล รายงานสรุปผลการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และการนำไปใช้
๓. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยในแผนเผชิญเหตุการณ์ฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากเหตุอัคคีภัยภายในอาคารสำนักงานเขตหนองแขมผ่านสื่อดิจิทัล	ร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนชุมชนในพื้นที่เขตหนองแขมได้นำสื่อประชาสัมพันธ์ไปเผยแพร่ให้ประชาชนในชุมชนทราบ	วิธีการ $\frac{\text{จำนวนชุมชนที่นำสื่อประชาสัมพันธ์ไปเผยแพร่ให้ประชาชนในชุมชนทราบ} \times 100}{\text{จำนวนชุมชนทั้งหมดในพื้นที่เขตหนองแขม}}$ เครื่องมือติดตามผล รายงานผลการประชาสัมพันธ์ผ่าน Line ของชุมชน สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง เป็นระยะเวลาติดต่อกัน ๓ เดือน

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ระดับผลลัพธ์ (Outcome)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๑. ประชาชนเกิดการตระหนักรู้และให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องอัคคีภัย	จำนวนเหตุเพลิงไหม้ลดลงจากปี ๒๕๖๗	วิธีการ นับจำนวนครั้งที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ เครื่องมือติดตามผล รายงานจำนวนเหตุเพลิงไหม้ในชุมชนจากข้อมูลจากศูนย์วิทยุพระราม ๑๙๙

๓.๙ ปัญหาและอุปสรรค (ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น)

- ๓.๙.๑ การเข้าถึงข้อมูลดิจิทัลยังมีข้อจำกัด
- ๓.๙.๒ การสื่อสารข้ามภาษาในกลุ่มแรงงานอาจทำให้การรับรู้ไม่ครบถ้วน
- ๓.๙.๓ ขาดงบประมาณและบุคลากรในการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง
- ๓.๙.๔ ประชาชนบางกลุ่มขาดความเข้าใจในพื้นที่ปลอดภัย

ตารางที่ ๑ FMEA การจัดลำดับความสำคัญของกระบวนการ

กระบวนการ	ความถี่ในการเกิด (O)				ความสามารถในการตรวจสอบพบ (I)				ระดับความรุนแรง (S)				คะแนน RPN
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	
๑. การเข้าถึงข้อมูลดิจิทัลยังมีข้อจำกัด			✓			✓						✓	๒๔
๒. การสื่อสารข้ามภาษาในกลุ่มแรงงานอาจทำให้การรับรู้ไม่ครบถ้วน			✓			✓				✓			๑๒
๓. ขาดงบประมาณและบุคลากรในการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง		✓				✓						✓	๑๖
๔. ประชาชนบางกลุ่มขาดความเข้าใจในพื้นที่ปลอดภัย			✓				✓					✓	๓๖

ตารางที่ ๒ FMEA การจัดลำดับความสำคัญของรูปแบบความเสียหายและการกำหนดแนวทางปฏิบัติ

กระบวนการ :							
รูปแบบ ความเสียหาย (Failure Mode)	สาเหตุ (Failure Cause)	ผลกระทบ (Failure effect)	Rating			RPN	แนวทางปฏิบัติ/กิจกรรม ในการลดอุบัติเหตุ/การลด ความเสียหาย
			O	D	S		
ข้อมูลไม่สามารถเข้าถึงได้	เทคโนโลยีดิจิทัลไม่เพียงพอ	ประสิทธิภาพการเข้าถึงข้อมูลลดลง	๓	๒	๔	๒๔	เพิ่มการลงทุนในด้านดิจิทัล (Free wifi)
การสื่อสารผิดพลาด	ความหลากหลายทางภาษา	ความเข้าใจผิดในแนวทางการปฏิบัติ	๓	๒	๒	๑๒	จัดฝึกอบรมภาษาหรือใช้เครื่องมือแปลภาษา
การประชาสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่อง	ทรัพยากรไม่เพียงพอ	การรับรู้ข้อมูลไม่ทั่วถึง	๒	๒	๔	๑๖	หาแหล่งเงินทุนเพิ่มหรือใช้ช่องทางออนไลน์ลดต้นทุน
การไม่ปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุฯ	การขาดความรู้หรือการรับรู้	เกิดความเสียหายรุนแรงต่อชีวิตและทรัพย์สิน	๓	๓	๔	๓๖	จัดกิจกรรมให้ความรู้หรือสื่อสารผ่านช่องทางที่เข้าถึงง่าย

บรรณานุกรม

๑. ศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย. คู่มือการเลือกพื้นที่ปลอดภัย และการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราวสำหรับเหตุอุทกภัยในประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย; ๒๕๖๐ [เข้าถึงเมื่อ ๑๙ ก.ค. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก: https://adpc.net/igo/category/ID๑๑๙๐/doc/๒๐๑๗-gLCn๑R-ADPC-AW_ADPC_manual_๑๙๐๔๑๗-A๔.pdf
๒. กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขตหนองแขม. แผนเผชิญจากเหตุอัคคีภัยภายในอาคารสำนักงานเขตหนองแขม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขตหนองแขม; ๒๕๖๘.
๓. ศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาสังคม. สรุปจำนวนชุมชนตามเขต ทั้งหมด [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาสังคม; [เข้าถึงเมื่อ ๗ มิ.ย. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก: https://commu.bangkok.go.th/chumchon/reportchumchontypegroupshow.php?utm_source=chatgpt.com
๔. สำนักการวางผังและพัฒนาเมือง กรุงเทพมหานคร. BKK Risk Map ฐานข้อมูลดิจิทัลพื้นที่จุดเสี่ยงความปลอดภัย [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: สำนักการวางผังและพัฒนาเมือง; [เข้าถึงเมื่อ ๗ มิ.ย. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก: <https://cpudapp.bangkok.go.th/riskbkk/>
๕. สำนักงานเขตหนองแขม. แผนพัฒนาสำนักงานเขตหนองแขม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขตหนองแขม; ๒๕๖๖.

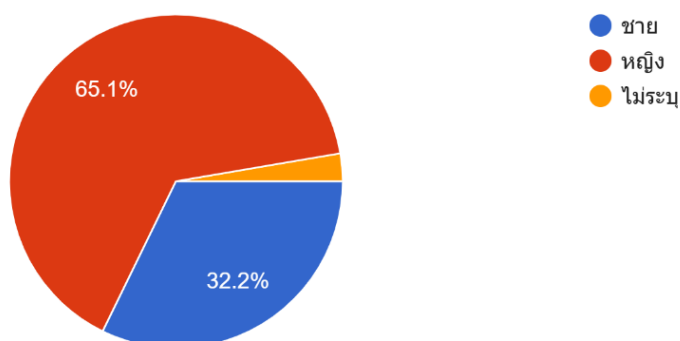
ภาคผนวก

สรุปข้อมูลแบบสอบถามความต้องการสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอัคคีภัยของคนในชุมชนเขตหนองแขม

จากการจัดทำแบบสอบถามความต้องการสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอัคคีภัยของคนในชุมชนเขตหนองแขม โดยส่งแบบสอบถามไปยังชุมชนในเขตหนองแขม จำนวน ๗๑ ชุมชน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๓๓๕ ราย สรุปผลการวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1. เพศ

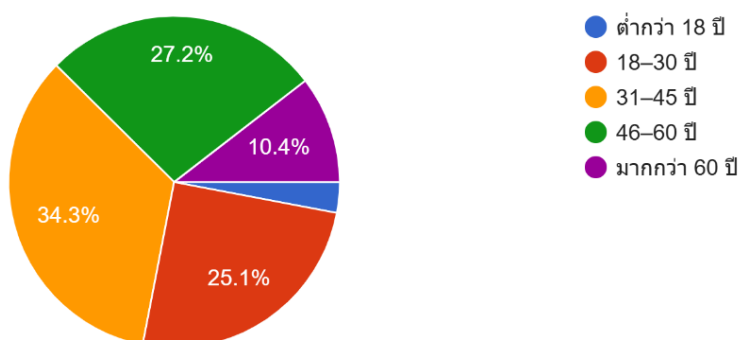
335 responses

ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงมีจำนวน ๒๑๘ คน เพศชาย จำนวน ๑๐๘ คน และไม่ระบุเพศ จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๑ ร้อยละ ๓๒.๒ และร้อยละ ๒.๗ ตามลำดับ

2. อายุ

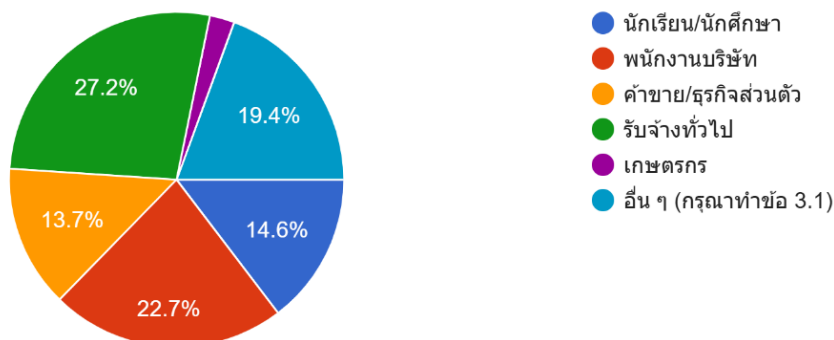
335 responses

ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วงอายุ ๓๑ - ๔๕ ปี มากที่สุด จำนวน ๑๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓ รองลงมา ได้แก่ อายุระหว่าง ๔๖ - ๖๐ ปี จำนวน ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒ อายุระหว่าง ๑๘ - ๓๐ ปี จำนวน ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑ อายุมากกว่า ๖๐ ปี จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔ และประชาชนที่ตอบแบบสอบถามมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี เป็นกลุ่มน้อยที่สุด จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓

3. อาชีพ

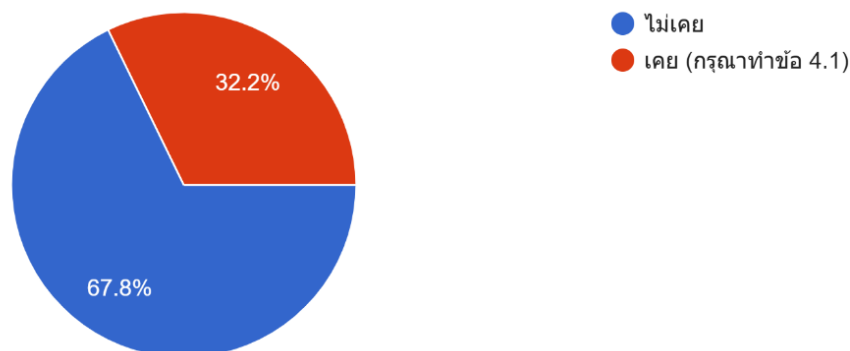
335 responses

ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักเรียน/ศึกษา จำนวน ๔๙ คน รองลงมาได้แก่ อาชีพพนักงานบริษัท จำนวน ๗๖ คน และอาชีพอื่น ๆ จำนวน ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒ ร้อยละ ๒๒.๗ และร้อยละ ๑๙.๔ ตามลำดับ

4. ท่านเคยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัยมาก่อนหรือไม่?

335 responses

ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัย จำนวน ๒๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๘ ซึ่งเป็นกลุ่มสำคัญที่จะนำไปสู่การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ต่อไป และประชาชนจำนวน ๑๐๘ คน หรือร้อยละ ๓๒.๒ เคยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัย

ในกรณีที่มีการเตรียมความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัยมาก่อน (เช่น แผ่นพับ ใบปลิว การฝึกซ้อมหนีอัคคีภัย เป็นต้น)

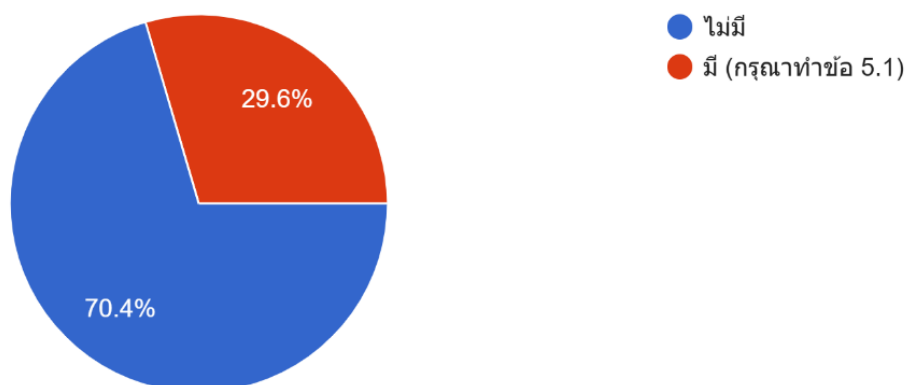
อันดับที่ ๑ การซ้อมอพยพหนีไฟ

อันดับที่ ๒ แผ่นพับ ใบปลิว

อันดับที่ ๓ สื่ออื่น ๆ

5. ครอบครัวของท่านมีกลุ่มเปราะบางหรือไม่

335 responses

ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีกลุ่มเปราะบางพักอาศัยอยู่ในครอบครัวจำนวน ๒๓๖ คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๔ และในครอบครัวมีกลุ่มเปราะบาง จำนวน มี ๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๖

ในกรณีที่มีกลุ่มเปราะบาง

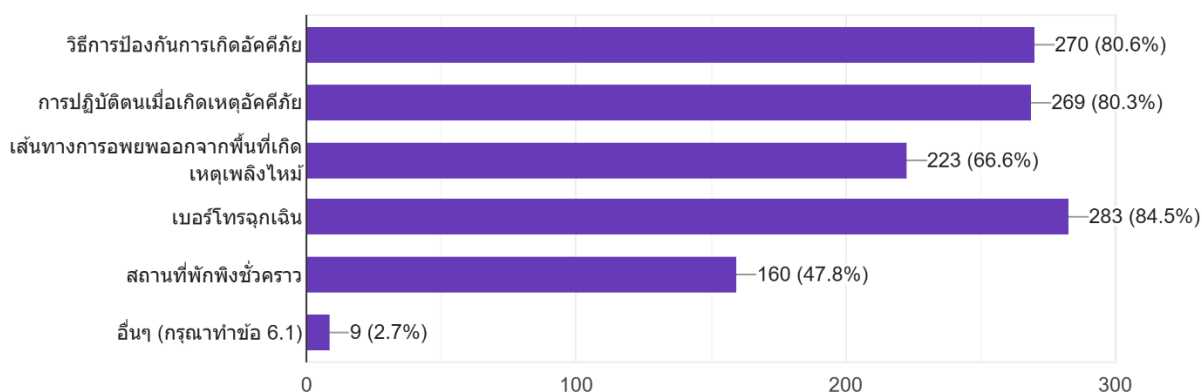
อันดับที่ ๑ ผู้สูงอายุ

อันดับที่ ๒ เด็ก

อันดับที่ ๓ ผู้พิการ

6. ท่านต้องการเนื้อหาในสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอัคคีภัยอย่างไรบ้าง? (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

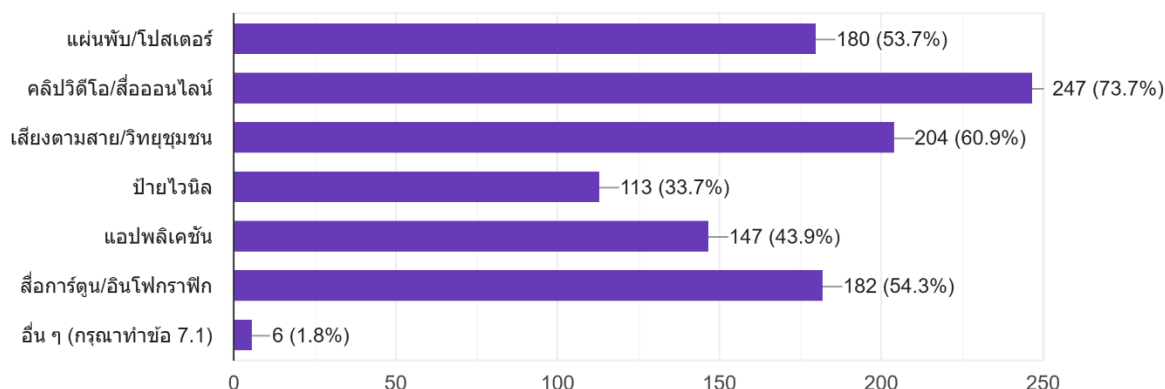
335 responses

ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้เนื้อหาในสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอัคคีภัย มีเนื้อหาบ ดังนี้ โดยร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ต้องการให้แสดงข้อมูลเบอร์โทรฉุกเฉิน วิธีการป้องกันการเกิดอัคคีภัย และการปฏิบัติตัวเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลอื่น ๆ ที่ต้องการ เช่น เส้นทางการอพยพจากพื้นที่เกิดเหตุเมื่อเกิดเพลิงไหม้ ตำแหน่งของสถานที่พักพิงชั่วคราว เป็นต้น

7. รูปแบบของสื่อที่ท่านต้องการให้มี (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

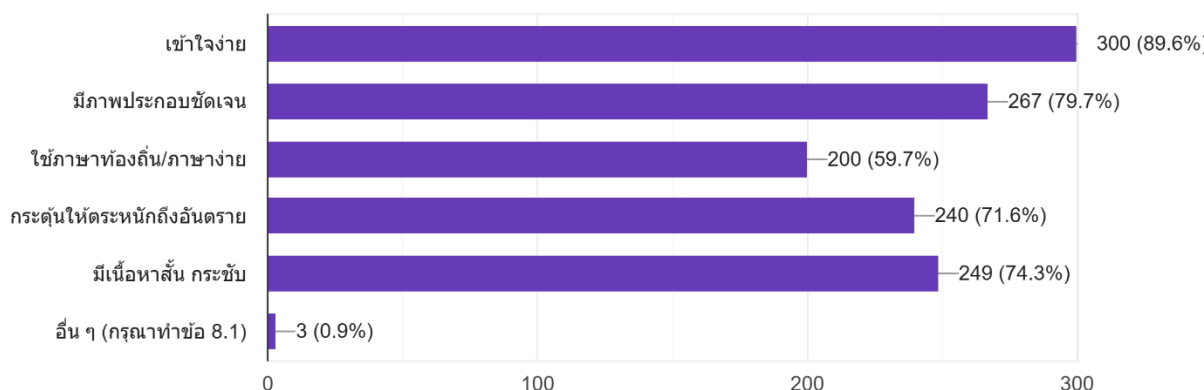
335 responses

ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทคลิปวิดีโอ หรือสื่อออนไลน์มากที่สุด ร้อยละ ๗๓.๗ รองลงมาได้แก่ การใช้เสียงตามสาย/วิทยุชุมชน และสื่อการ์ตูน/อินโฟกราฟิกตามลำดับ

8. ท่านต้องการให้สื่อประชาสัมพันธ์มีลักษณะอย่างไร? (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

335 responses

ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ต้องเนื้อหาที่เข้าใจง่ายมากที่สุด รองลงมาต้องการให้มีภาพประกอบที่ชัดเจน มีเนื้อหาสั้น กระชับ และมีภาพหรือข้อความที่กระตุ้นให้ตระหนักถึงอันตราย

๙. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการออกแบบหรือเนื้อหาของสื่อประชาสัมพันธ์อัคคีภัย

อันดับที่ ๑ สื่อประชาสัมพันธ์

อันดับที่ ๒ การฝึกซ้อมอพยพหนีภัย

อันดับที่ ๓ ประปาหัวแดง, ถังดับเพลิง

ตัวอย่างสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอัคคีภัยของคนในชุมชนเขตหนองแขม

สร้างสื่อความรู้สู่การปฏิบัติป้องกันเหตุอัคคีภัยในชุมชนพื้นที่เขตหนองแขม

ตรวจสอบถังดับเพลิงของคุณ

ตรวจสอบถังดับเพลิงของคุณอยู่เสมอ และเปลี่ยนใหม่ตามความจำเป็น

ศึกษาตำแหน่งทางออกฉุกเฉิน

ต้องแน่ใจว่าสมาชิกทุกคนในครอบครัวทราบทางออกฉุกเฉินที่บ้านหากเกิดไฟไหม้

ปิดเครื่องใช้ไฟฟ้า

ตรวจสอบให้แน่ใจอีกครั้งว่าไม่มีเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ยังคงทำงานอยู่หลังการใช้งาน

หมั่นตรวจสอบอุปกรณ์และสายไฟฟ้า

ตรวจสอบสายไฟ ปลั๊กไฟและเครื่องใช้ไฟฟ้าสม่ำเสมอให้อยู่ในสภาพดี มีความพร้อมใช้งานและไม่ใช้งานเกินกำลัง

วิธีการปฏิบัติเมื่อเกิดเพลิงไหม้

- ตั้งสติและประเมินสถานการณ์
- รีบอพยพออกจากพื้นที่
- ใช้ถังดับเพลิงอย่างถูกวิธี
- แจ้งเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ตรวจสอบความปลอดภัยหลังอพยพ

เบอร์โทรฉุกเฉิน

- โทร 199 แจ้งเหตุฉุกเฉิน เพื่อบอกตำแหน่งที่แน่นอน และลักษณะของไฟไหม้
- โทร 1669 สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (ทั่วประเทศ) หน่วยแพทย์ฉุกเฉิน (กทม.)
- โทร 191 แจ้งเหตุต้นเหตุร้ายกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- โทร 02 421 0939 สำนักงานเขตหนองแขม

ระมัดระวัง เน้นปลอดภัยอยู่เสมอ!

เส้นทางอพยพชุมชนรักเจริญ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

คลองราชวรเจริญสุข

ชุมชนรักเจริญ

จุดรวมพล

พื้นที่ปลอดภัย

สำนักงานการ

พื้นที่ปลอดภัย

มหาวิทยาลัยเอเชีย

เส้นทางอพยพ

เส้นทางอพยพ

เส้นทางอพยพ

10 Park Resort

300 m

© OpenStreet

หมายเหตุ

เส้นทางที่ 1 ใช้ทางเดินริมคลองราชวรเจริญสุข

เส้นทางที่ 2 ใช้ทางซอยหมู่บ้านศรีเพชร 30

เส้นทางที่ 3 ใช้ทางถนนเพชรเกษม

สแกนเพื่อข้อมูล

ตัวอย่างแผนพับให้ความรู้เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย

5

วิธีปฏิบัติ

เมื่อเกิดเพลิงไหม้

1

ตั้งสติและประเมินสถานการณ์

- เมื่อได้ยินสัญญาณเตือน หรือพบเห็น ไฟไหม้
- อย่าตื่นตระหนก ตั้งสติให้มั่น
- ประเมินสถานการณ์อย่างรอบคอบ

2

รับอพยพออกจากพื้นที่

- หากควบคุมไฟไม่ได้ ให้รีบอพยพ
- ใช้ทางออกฉุกเฉิน หรือเส้นทางหนีไฟ ที่กำหนด
- ไปรวมพลที่จุดปลอดภัย
- ป้องกันควันไฟที่เป็นอันตราย ใช้ผ้าชุบน้ำ/เสื้อผ้าชุบน้ำ หายใจเข้าๆ อย่าตื่นตระหนก
- ควันไฟลอยอยู่ด้านบนเสมอ ให้หมอบหรือคลานต่ำเพื่อความปลอดภัย จะช่วยให้หายใจสะดวกและปลอดภัยมากขึ้น

3

ใช้ถังดับเพลิงอย่างถูกวิธี

- ใช้เฉพาะเมื่อไฟขนาดเล็กและควบคุมได้
- จำคำว่า "PASS" ในการใช้งาน:
 - P ull – ดึงสลักออก
 - A im – ชี้นำหัวฉีดไปที่ฐานของไฟ
 - S queeze – กดคันโยก
 - S weep –กวาดหัวฉีดจากซ้ายไปขวา
- ยืนห่างประมาณ 1-2 เมตร

4

แจ้งเจ้าหน้าที่ดับเพลิง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- โทร 199 แจ้งเหตุฉุกเฉิน เพื่อบอกตำแหน่งที่แน่นอน และลักษณะของไฟไหม้
- โทร 1669 สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (ทั่วประเทศ)
- โทร 1554 หน่วยแพทย์ฉุกเฉิน (กทม.)
- โทร 1667 หน่วยแพทย์กู้ชีพ วชิรพยาบาล เป็นต้น

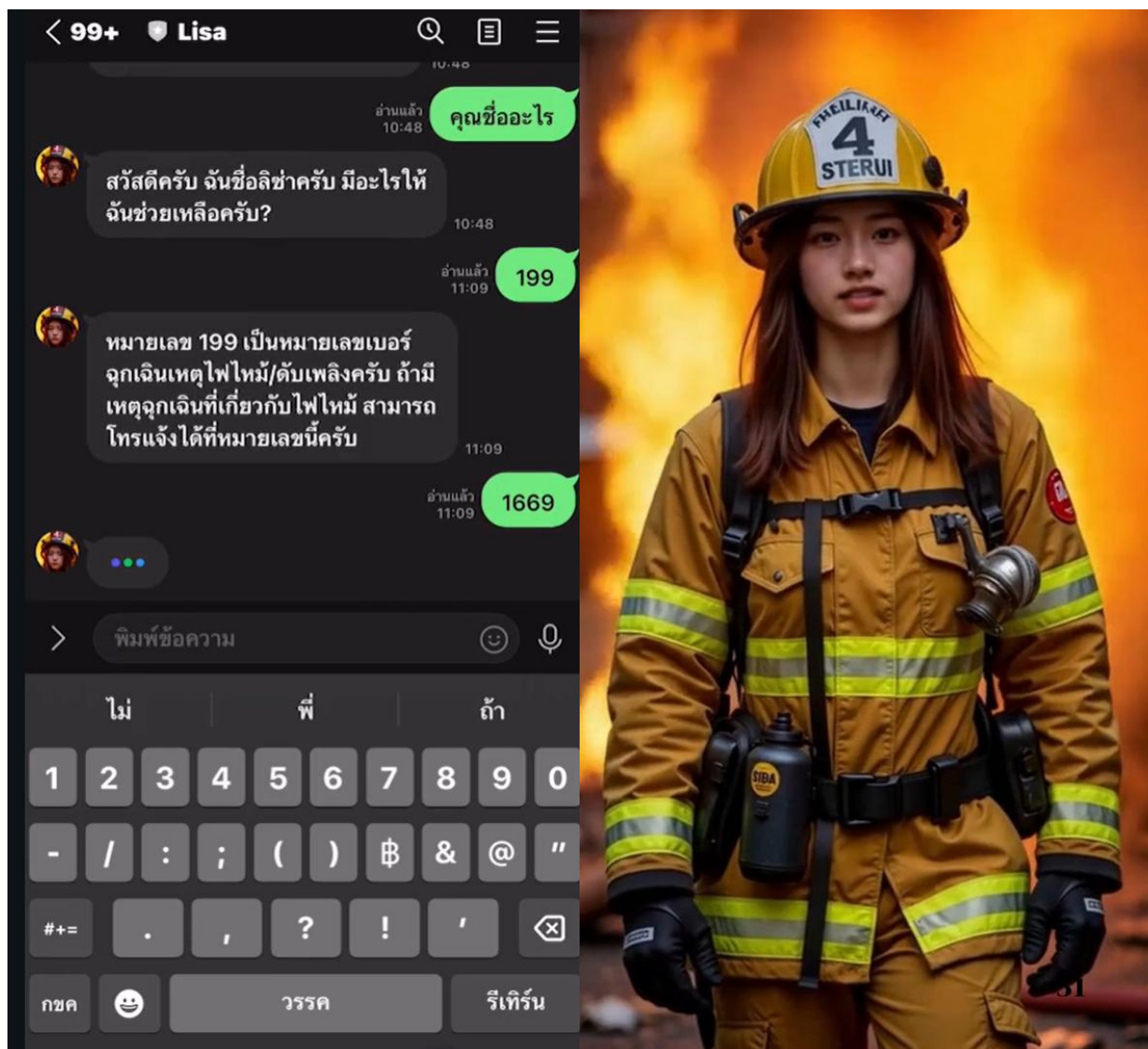
5

ตรวจสอบความปลอดภัย หลังอพยพ

- หากปลอดภัยแล้ว ให้ช่วยเหลือผู้ติดค้าง
- เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการ เป็นกลุ่มสำคัญ
- แต่ต้องไม่เสี่ยงต่อชีวิตตนเอง

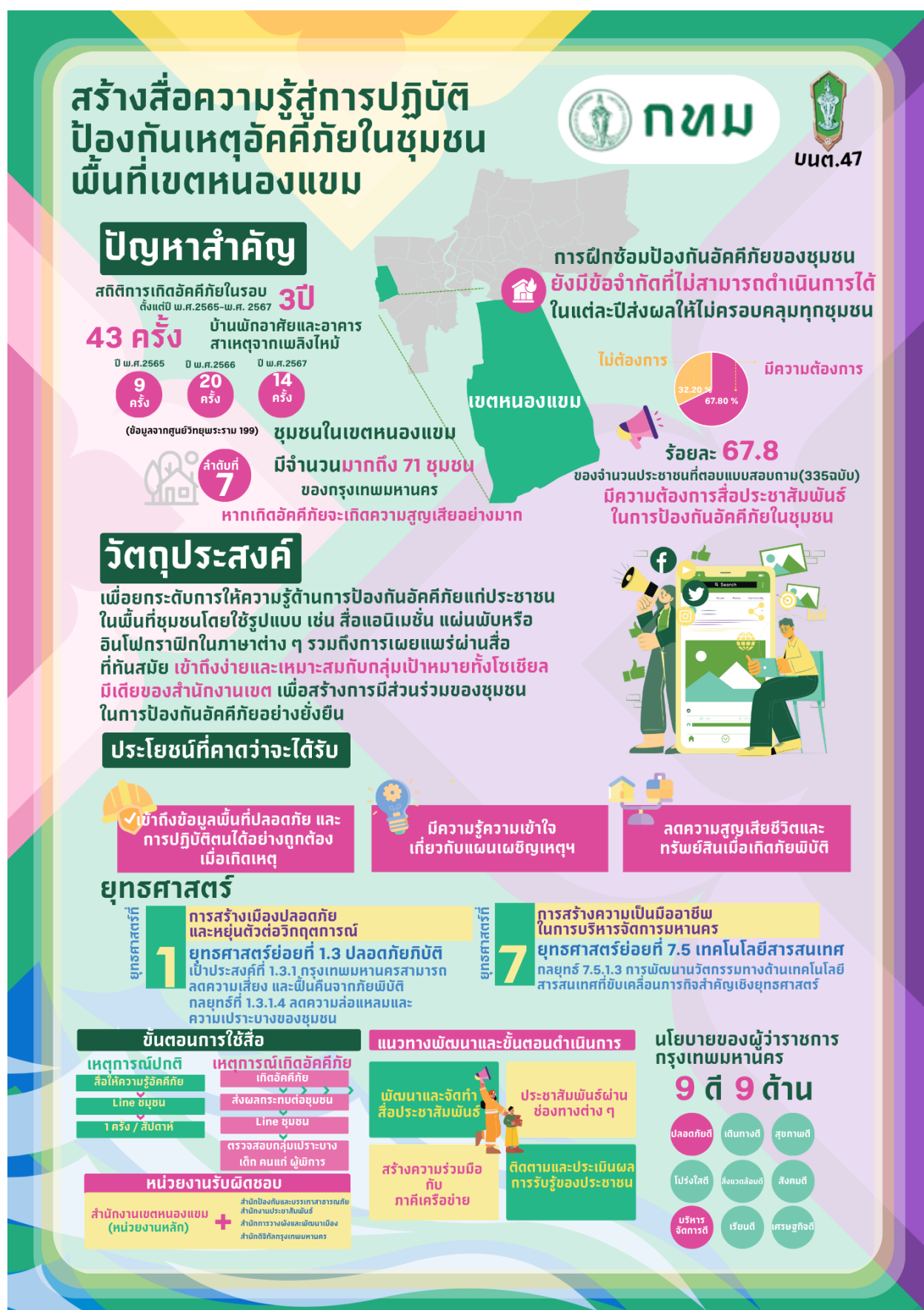

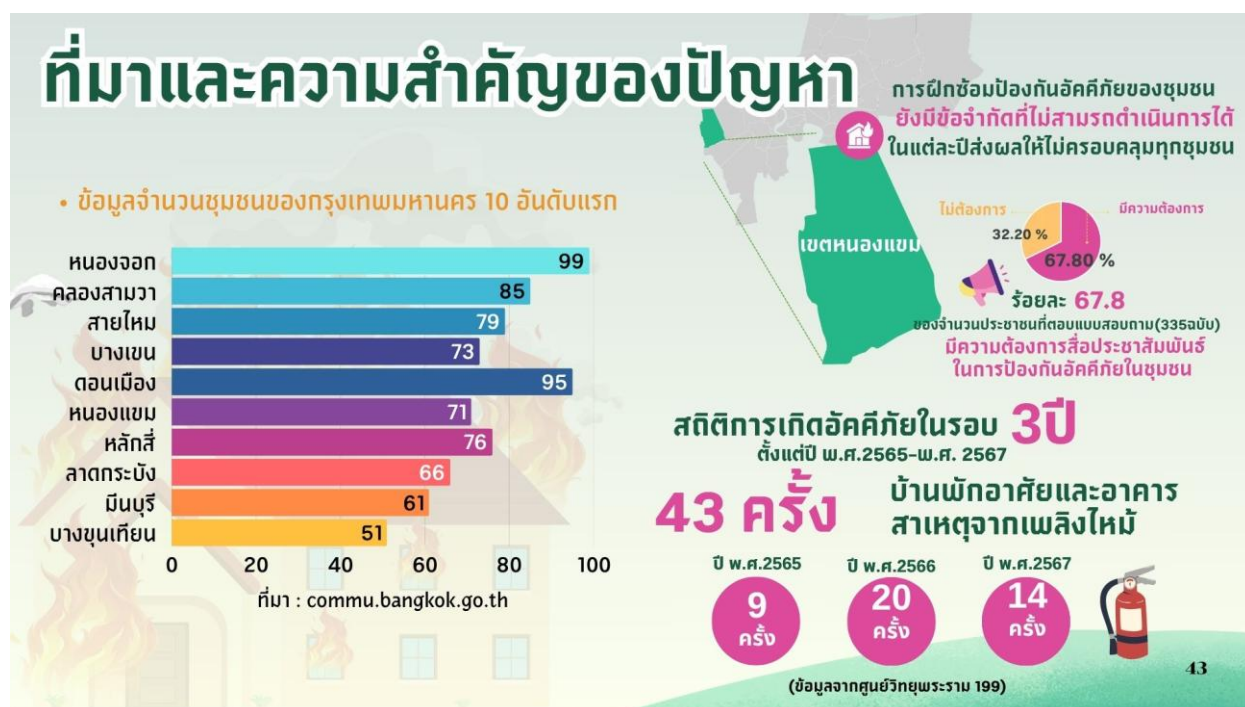
ตัวอย่างแผนผังให้ความรู้เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย

ตัวอย่าง การทำ Chatbot และ คลิปวิดีโอสั้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยพิบัติด้านอัคคีภัย
2. เพื่อให้ชุมชนเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ปลอดภัยได้อย่างทั่วถึงและสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือผู้มีอำนาจบัญชาการเหตุการณ์
3. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยในแผนเผชิญเหตุผ่านสื่อดิจิทัล

เป้าหมาย

1. สื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยอย่างน้อย 1 รูปแบบ
2. ชุมชนในพื้นที่เขตหนองแขมได้รับสื่อประชาสัมพันธ์ครบทุกชุมชน
3. ชุมชนในพื้นที่เขตหนองแขมได้นำสื่อประชาสัมพันธ์ไปเผยแพร่ให้ชุมชนทราบ
4. ประชาชนเกิดการตระหนักรู้และให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องอัคคีภัย

44

แนวทางการพัฒนา/วิธีดำเนินการ

1.

พัฒนาและจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ (แผ่นพับ คลิปวิดีโอสั้น แผนที่ดีigital พร้อม QR Code)

2.

ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ไลน์กลุ่ม ชุมชน การประชุมประจำเดือนกับผู้นำชุมชน

3.

สร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย เช่น สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักการวางผังและพัฒนาเมือง สำนักดิจิทัลกรุงเทพมหานคร

4.

ติดตามและประเมินผลการรับรู้ของประชาชน

45

ระยะเวลาดำเนินการ เดือนกรกฎาคม – กันยายน พ.ศ. 2568 (รวมระยะเวลา 3 เดือน)

ทบทวนข้อมูลพื้นที่เสี่ยงอัคคีภัย
แผนเผชิญเหตุฯ

สำนักงานเขตหนองแขม

01

ก.ค. 68 (2 สัปดาห์)

02

ประชุมวางแผนร่วมกับหน่วยงาน/ผู้นำ
ชุมชน และรวบรวมข้อมูลความต้องการ

ก.ค. 68 (2 สัปดาห์)

สำนักงานเขตหนองแขม
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ชุมชน

พัฒนาและจัดทำสื่อ
ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบ ต่าง ๆ

สำนักงานเขตหนองแขม
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
สำนักการวางแผนและพัฒนาเมือง
สำนักงานประชาสัมพันธ์
สำนักดิจิทัลกรุงเทพมหานคร

03

ส.ค. 68 (4 สัปดาห์)

04

ประชาสัมพันธ์สื่อออนไลน์ให้กับชุมชน

ส.ค.-ก.ย. 68 (3 สัปดาห์)

สำนักงานเขตหนองแขม

ประเมินผลการรับรู้ของชุมชน พร้อมสรุป
ผลการดำเนินงานของโครงการ

สำนักงานเขตหนองแขม

05

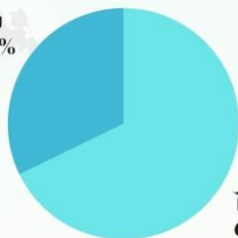
ก.ย. 68 (2 สัปดาห์)

46

สรุปข้อมูลแบบสอบถามความต้องการสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอัคคีภัยของคนในชุมชน(335)

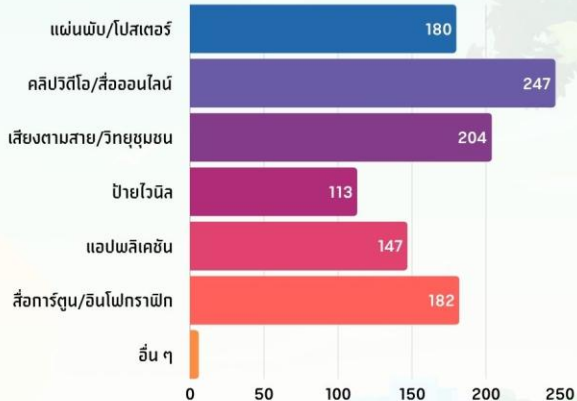
ท่านเคยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความ
พร้อมในการป้องกันอัคคีภัยมาก่อนหรือไม่

เคย
32.2%

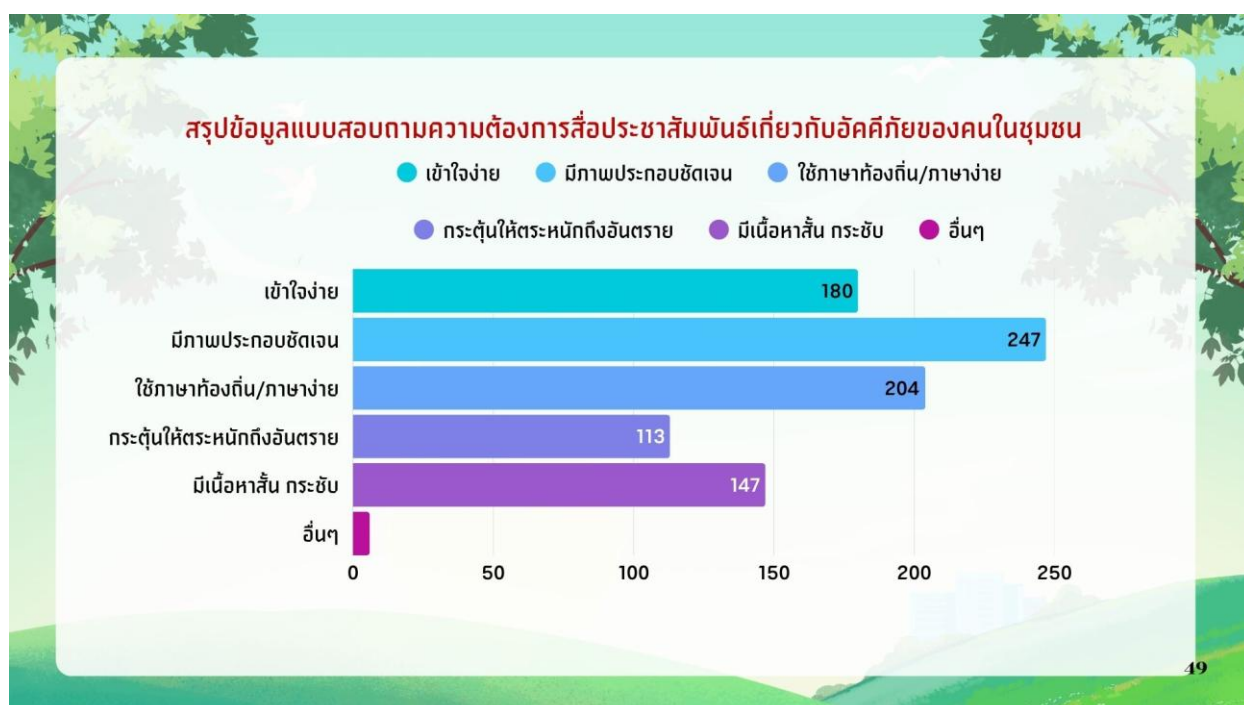
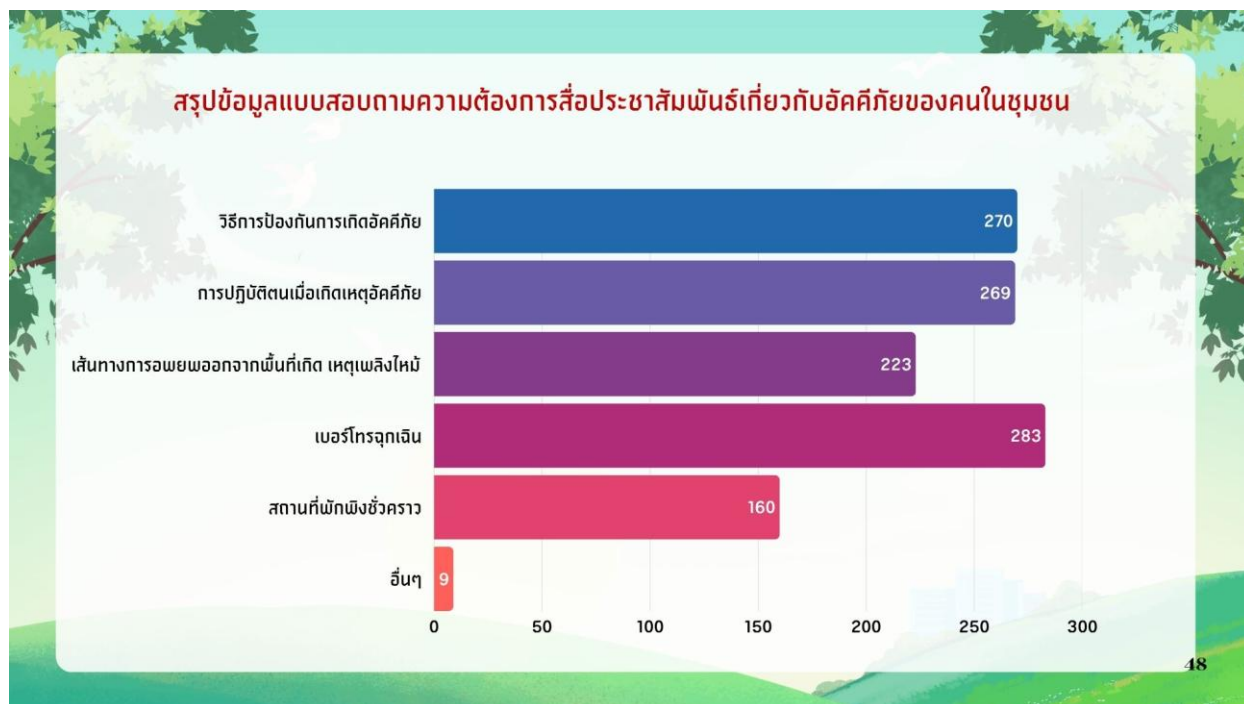

ไม่เคย
67.8%

อันดับที่1.การซ่อมอพยพหนีไฟ
อันดับที่2.แผ่นพับ ใบปลิว
อันดับที่3.สื่ออื่นๆ

47

50

ตัวอย่างสื่อ

สร้างสื่อความรู้สู่การปฏิบัติป้องกันเหตุอัคคีภัยในชุมชนพื้นที่เขตหนองแขม

ตรวจสอบถังดับเพลิงของคุณ

- ตรวจสอบถังดับเพลิงของคุณอยู่
- ตรวจสอบและเปลี่ยนถังดับเพลิงตามกำหนด

ศึกษาแผนผังทางออกฉุกเฉิน

ต้องเผื่อว่าหากเกิดเหตุฉุกเฉินในกรณีการทางออกฉุกเฉินที่บ้านทางออกไฟไหม้

ปิดเครื่องใช้ไฟฟ้า

ตรวจสอบถังดับเพลิงและสายไฟฟ้า

ตรวจสอบสายไฟ ปลั๊กไฟและเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน

ไฟไหม้ในอาคาร 1 ชั่วโมงสามารถลุกลามและไหม้ลามไปสู่อีกห้อง

รู้=ลด=เร็ว

หนีปลอดภัยอยู่เสมอ!

เส้นทางอพยพชุมชนรักเจริญ

หมายเหตุ: 1. 10 นาทีแรกเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดในการอพยพ 2. 10 นาทีแรกเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดในการอพยพ 3. 10 นาทีแรกเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดในการอพยพ

QR Code: 02 421 0939 สำนักงานเขตหนองแขม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ✓ 1. ประชาชนเข้าถึงข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยและการปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเมื่อเกิดเหตุ
- ✓ 2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนเผชิญเหตุฯ
- ✓ 3. ลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินเมื่อเกิดภัยพิบัติ

ไม่ใช้งบประมาณ

52

อัคคีภัยป้องกันได้
ถ้าเราร่วมมือและให้ความสำคัญ

53

รายชื่อคณะผู้จัดทำ

๑. นายสกุล มณีวงษ์
หัวหน้าส่วนปฏิบัติการลดน้ำสูญเสีย
กองบำรุงรักษา สำนักงานประปาสาขาลาดพร้าว
การประปานครหลวง
๒. นายพีรสิน ดาดาด
นายช่างเทคนิคชำนาญงาน
ฝ่ายซ่อมบำรุง โรงพยาบาลราชพิพัฒน์
สำนักการแพทย์
๓. นางธวัลพรพรข เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา
นักวิชาการจัดหาที่ดินชำนาญการ
กลุ่มงานจัดกรรมสิทธิ์ ๒ ส่วนจัดกรรมสิทธิ์ ๑
สำนักงานจัดกรรมสิทธิ์สำนักการโยธา
๔. นายสมชาย รียาพันธ์
นักวิชาการจัดหาที่ดินชำนาญการ
กลุ่มงานจัดกรรมสิทธิ์ ๒ ส่วนจัดกรรมสิทธิ์ ๑
สำนักงานจัดกรรมสิทธิ์สำนักการโยธา
๕. นายวัลลภ พระโยธา
นายช่างไฟฟ้าชำนาญงาน
กลุ่มงานซ่อมและบำรุงรักษา ๒ กองเครื่องจักรกล
สำนักการระบายน้ำ
๖. นายสุทธิพงษ์ ตั้งวงศ์งาม
นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
กลุ่มงานระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์
กองโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัล
สำนักดิจิทัลกรุงเทพมหานคร
๗. นายสิทธิพร รัตนจันทร์
นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
กลุ่มงานความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
กองโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัล
สำนักดิจิทัลกรุงเทพมหานคร
๘. นางสาวน้ำฝน พิพัฒน์วงศ์
นักผังเมืองชำนาญการ
กลุ่มงานวางและจัดทำผังเมืองรวม ส่วนผังเมืองรวม
สำนักงานวางผังเมือง
สำนักการวางผังและพัฒนาเมือง
๙. นายณธวัช เนียมสิน
นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน
ฝ่ายโยธา สำนักงานเขตภาษีเจริญ
๑๐. นางสาวปรียากร คำศรีจันทร์
นักจัดการงานโยธาปฏิบัติการ
ฝ่ายโยธา สำนักงานเขตหนองแขม

โครงการ ๓ วัยร่วมใจ พัฒนาชุมชน คนบางนา

บทสรุปผู้บริหาร

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point) มีข้อมูล (Data) ไດที่อธิบายปัญหานี้

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวัย (เยาวชน วัยทำงาน ผู้สูงอายุ) ในเขตบางนา กรุงเทพมหานคร มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จากวิถีชีวิตเมืองที่เร่งรีบและแยกส่วน ซึ่งส่งผลให้กลุ่มผู้สูงอายุต้องใช้ชีวิตอย่างโดดเดี่ยว และขาดการมีส่วนร่วมกับชุมชน ขณะเดียวกันกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงานก็ขาดโอกาสในการใกล้ชิด เรียนรู้ และรับการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากผู้สูงอายุ ส่งผลให้เกิด “ช่องว่างระหว่างวัย” ที่ลึกขึ้นเรื่อย ๆ สถานการณ์นี้ไม่เพียงส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแต่ละกลุ่มวัยเท่านั้น แต่ยังบั่นทอนความเข้มแข็งของโครงสร้างชุมชนในระยะยาว

จากข้อมูลประชากรเขตบางนา จำนวน ๘๔,๘๓๔ คน แบ่งเป็นช่วงอายุ ๐ - ๒๔ ปี จำนวน ๑๗,๒๘๓ คน อายุ ๒๕ - ๕๔ ปี จำนวน ๔๖,๔๐๑ คน และอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๑,๑๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๙๓ ของประชากรทั้งหมด (สำนักบริหารการทะเบียน, ๒๕๖๘) ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกรุงเทพมหานคร สะท้อนว่าเขตบางนากำลังก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์” แต่กลับยังขาดกลไกในการสนับสนุนบทบาทของผู้สูงอายุในชุมชน มากไปกว่านั้น ข้อมูลจากกรุงเทพมหานคร และวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (๒๕๖๖) พบว่า คนวัย ๑๕ - ๕๔ ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้สูงอายุเพียง ร้อยละ ๖๘.๑ เท่านั้น ซึ่งบ่งชี้ถึงระดับความเข้าใจและการเคารพระหว่างวัยที่ถดถอยลงในสังคมไทย

สถานการณ์นี้ยิ่งเห็นชัดเมื่อเกิดเหตุการณ์นักแสดงอาวุโสวัย ๗๐ ปี ถูกทำร้ายร่างกายโดยเยาวชนในที่สาธารณะ ซึ่งสะท้อนถึงการลดลงของคุณค่าทางวัฒนธรรม และความเปราะบางของความสัมพันธ์ระหว่างวัยในเมืองใหญ่ ที่ขาดพื้นที่กลางและการมีปฏิสัมพันธ์ที่เกื้อกูลระหว่างวัยอย่างชัดเจน เมื่อพิจารณากลุ่มผู้สูงอายุจำนวนมากในพื้นที่เขตบางนาต้องใช้ชีวิตอย่างโดดเดี่ยว ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ขณะที่กลุ่มวัยทำงานและวัยรุ่นก็ขาดโอกาสในการใกล้ชิดและเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้สูงอายุ ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัยและลดโอกาสในการถ่ายทอดทุนทางสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่น อันเป็นทรัพยากรสำคัญของชุมชน หากไม่มีการจัดการอย่างเหมาะสม สภาพการณ์เหล่านี้อาจนำไปสู่การลดทอนคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัย รวมถึงความอ่อนแอของความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนและการสูญเสียทุนทางสังคมในระยะยาว ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพจากสำนักงานเขตบางนา ยังพบว่าชุมชนส่วนใหญ่ขาดพื้นที่ส่วนกลางและเผชิญปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัย และจากแผนพัฒนาระดับชุมชน พบว่า ๒๙ จาก ๓๑ ชุมชน มีความต้องการให้มีการส่งเสริมการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุผ่านการจัดอบรมและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ ดังนั้น การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัยจึงมีความจำเป็นต้องควบคู่ไปกับการพัฒนาพื้นที่เขตบางนาให้เอื้อต่อการพบปะ เรียนรู้ และทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง เกื้อกูล และพร้อมเติบโตไปด้วยกันอย่างยั่งยืนในทุกช่วงวัย

ใครได้รับผลกระทบกับปัญหานี้ (ทั้งทางตรงและทางอ้อม)

ทางตรง

- ผู้สูงอายุขาดกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ในชุมชน → นำไปสู่ภาวะ โดดเดี่ยวทางสังคม (Social Isolation) และอาจกระทบต่อสุขภาพจิต/กาย
- เยาวชนและวัยทำงานไม่มีโอกาสเรียนรู้ข้ามวัย → ขาดการเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิต ความเข้าใจในคุณค่าของผู้สูงอายุ
- การลดลงของกิจกรรมระหว่างวัย → อาจทำให้เกิด อคติระหว่างวัย (ageism) ได้ในระยะยาว

ทางอ้อม ชุมชนโดยรวมที่ขาดความร่วมมือ ขาดทุนทางสังคม และเสี่ยงต่อความไม่ยั่งยืน

- ชุมชนขาดความร่วมมือ → ลดความไว้วางใจระหว่างคนในชุมชน

- ขาดทุนทางสังคม (Social Capital) → ทำให้ การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนา หรือจัดการปัญหา
ร่วมกันในอนาคตทำได้ยาก

- ความไม่ยั่งยืนเชิงโครงสร้างชุมชน → โดยเฉพาะในประเด็นสุขภาวะระยะยาว และการดูแล
ผู้สูงวัยในสังคมสูงวัย

แก้ปัญหานอ้อย่างไร อธิบายวิธีแก้ปัญหา สรุปขั้นตอนให้เข้าใจ รวมถึงระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ปัญหา

แนวคิดหลัก : ใช้กลไกข้ามวัย “๓ วัย ร่วมคิด ร่วมทำ” เพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์และพัฒนาชุมชน

รูปแบบการดำเนินการ : ระยะเวลาดำเนินงาน ๑๒ เดือน (ต.ค. ๒๕๖๘ - ก.ย. ๒๕๖๙)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ขั้นตอนที่ ๑ การจัดตั้งทีม และวางแผนงานโครงการ	↔											
ขั้นตอนที่ ๒ ประชุมภาคีเครือข่าย แต่งตั้งแกนนำ ๓ วัย		↔										
ขั้นตอนที่ ๓ จัดประชุมวางแผน กิจกรรมร่วมกัน		↔										
ขั้นตอนที่ ๔ จัดกิจกรรม ๓ วัย (ร่วม คิด ร่วมทำ)												
๑ กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ “เกมสานสัมพันธ์ ๓ วัย”			↔									
๒. กิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย จัดกิจกรรมเดิน - วิ่งเพื่อสุขภาพ “๓ วัย วิ่งด้วยใจ”				↔								
๓. กิจกรรมด้านกายภาพและ สิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรม คัดแยกขยะ					↔							
๔. กิจกรรมด้านจิตใจ จัดกิจกรรม ทำบุญร่วมกัน - เติมน้ำใจด้วยธรรมะ							↔					
๕. กิจกรรมด้านสังคม จัดกิจกรรม ครัวสามวัย ร่วมใจทำอาหาร						↔						
๖. กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ จัดกิจกรรมตลาดนัดสามวัย - ร่วมขายของ สร้างรายได้								↔				

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ขั้นตอนที่ ๕ ติดตามและประเมินผล			←						→			
ขั้นตอนที่ ๖ สรุปผลและพัฒนาเป็นชุมชนต้นแบบ										←	→	

กลุ่มเป้าหมาย จำนวนทั้งสิ้น ๙๓ คน

- ผู้สูงอายุ จำนวน ๑๕ คน
- วัยทำงาน อายุ ๒๕ - ๕๙ ปี จำนวน ๔๑ คน
- เด็กและเยาวชน จำนวน ๑๙ คน

ภาคีเครือข่าย เช่น ผู้นำชุมชน สำนักงานเขตบางนา สภาเด็กและเยาวชน ชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์บริการ - สาธารณสุข สำนักงานตลาด ศูนย์นันทนาการ สำนักงานประชาสัมพันธ์ และสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว โดยเป็นวิทยากร จำนวน ๓ คน (ในช่วงการจัดกิจกรรม) และคณะทำงาน ๑๕ คน

คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณหรือไม่ หากคาดว่าจะใช้ ต้องใช้ไปกับเรื่องใด มีแหล่งทุนที่สามารถสนับสนุนงานนี้ได้หรือไม่ อย่างไร

ใช้งบประมาณ : รวมทั้งสิ้น ๘๑,๔๐๐ บาท (แปดหมื่นหนึ่งพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

แหล่งงบประมาณ : สำนักงานเขตบางนาเป็นเจ้าภาพ ขอสนับสนุนจากสำนักพัฒนาสังคม โครงการชุมชนเข้มแข็งพัฒนาตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือกองทุนหลักประกันสุขภาพ รายละเอียดงบประมาณ ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๔ จัดกิจกรรม ๓ วัย (ร่วมคิด ร่วมทำ)

๑. กิจกรรมกลุ่มสร้างสัมพันธ์ “เกมสานสัมพันธ์ ๓ วัย”

๑.๑ วิทยากรบรรยาย (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๑ ชั่วโมง X ๑ คน)	๖๐๐ บาท
๑.๒ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน)	๒,๔๐๐ บาท
๑.๓ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคบ่าย (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน)	๒,๔๐๐ บาท
๑.๔ ค่าอาหารว่าง (๒๕ บาท X ๙๓ คน X ๒ ครั้ง)	๔,๖๕๐ บาท
๑.๕ ค่าอาหารกลางวัน (๕๐ บาท X ๙๓ คน X ๑ ครั้ง)	๔,๖๕๐ บาท

๒. กิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย จัดกิจกรรมเดิน - วิ่งเพื่อสุขภาพ “๓ วัย วิ่งด้วยใจ”

๒.๑ ค่าวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้	๒,๘๐๐ บาท
- ค่าสายรัดข้อมือ (๕ บาท x ๑๐๐ เส้น) = ๕๐๐ บาท	
- ค่าสติ๊กเกอร์หมายเลข (๒ บาท x ๑๐๐ ชิ้น) = ๒๐๐ บาท	
- ค่ากระดาษ A๔ สำหรับลงทะเบียน (๑๐๐ บาท x ๒ ริม) = ๒๐๐ บาท	
- ค่ากรวยจราจร/ป้ายจัดเส้นทาง (๑๐๐ บาท x ๑๐ ชิ้น) = ๑,๐๐๐ บาท	
- ค่านกหวีดและธงปล่อยตัว (๑๐๐ บาท x ๒ ชิ้น) = ๒๐๐ บาท	
- ค่ากล่องปฐมพยาบาลเบื้องต้น (๓๐๐ บาท x ๑ ชุด) = ๓๐๐ บาท	
- ค่าถุงขยะและถังรองรับ (๑๐๐ บาท x ๒ ชุด) = ๒๐๐ บาท	
- ค่าน้ำดื่ม/ถ้วยน้ำ (๑๐๐ บาท x ๒ แพ็ค) = ๒๐๐ บาท	

๒.๒ ค่าอาหารว่าง (๒๕ บาท X ๙๐ คน X ๑ ครั้ง)	๒,๒๕๐ บาท
---	-----------

๓. กิจกรรมกลุ่มด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมคัดแยกขยะ

๓.๑ วิทยากรบรรยาย (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๑ ชั่วโมง X ๑ คน)	๖๐๐ บาท
๓.๒ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน)	๒,๔๐๐ บาท
๓.๓ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคบ่าย (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน)	๒,๔๐๐ บาท
๓.๔ ค่าอาหารว่าง (๒๕ บาท X ๙๓ คน X ๒ ครั้ง)	๔,๖๕๐ บาท
๓.๕ ค่าอาหารกลางวัน (๕๐ บาท X ๙๓ คน X ๑ ครั้ง)	๔,๖๕๐ บาท

๔. กิจกรรมกลุ่มด้านจิตใจ จัดกิจกรรมทำบุญร่วมกัน - เติมใจด้วยธรรมะ

๔.๑ วิทยากรบรรยาย (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๑ ชั่วโมง X ๑ คน)	๖๐๐ บาท
๔.๒ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน)	๒,๔๐๐ บาท
๔.๓ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคบ่าย (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน)	๒,๔๐๐ บาท
๔.๔ ค่าอาหารว่าง (๒๕ บาท X ๙๓ คน X ๒ ครั้ง)	๔,๖๕๐ บาท
๔.๕ ค่าอาหารกลางวัน (๕๐ บาท X ๙๓ คน X ๑ ครั้ง)	๔,๖๕๐ บาท

๕. กิจกรรมกลุ่มด้านสังคม จัดกิจกรรมครัวสามวัย ร่วมใจทำอาหาร

๕.๑ วิทยากรบรรยาย (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๑ ชั่วโมง X ๑ คน)	๖๐๐ บาท
๕.๒ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน)	๒,๔๐๐ บาท
๕.๓ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคบ่าย (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน)	๒,๔๐๐ บาท
๕.๔ ค่าอาหารว่าง (๒๕ บาท X ๙๓ คน X ๒ ครั้ง)	๔,๖๕๐ บาท
๕.๕ ค่าอาหารกลางวัน (๕๐ บาท X ๙๓ คน X ๑ ครั้ง)	๔,๖๕๐ บาท

๖. กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ จัดกิจกรรมตลาดนัดสามวัย - ร่วมขายของ สร้างรายได้

๖.๑ ค่าวัสดุอุปกรณ์	๓,๕๐๐ บาท
- ค่าแผ่นป้ายชื่อร้าน/ป้ายกิจกรรม (ขนาด A๓ พร้อมขาตั้ง)	
(๑๐๐ บาท x ๕ ชุด) = ๕๐๐ บาท	
- ค่าผ้าปูโต๊ะ + รมสนามกันแดด (ขนาดประมาณ ๑.๘ - ๒ เมตร พร้อมขาตั้ง)	
(๖๐๐ บาท x ๕ ชุด) = ๓,๐๐๐ บาท	
๖.๒ ค่าอาหารว่าง (๒๕ บาท X ๙๐ คน X ๑ ครั้ง)	๒,๒๕๐ บาท

ขั้นตอนที่ ๖ สรุปผลและพัฒนาเป็นชุมชนต้นแบบ

๑. ค่าออกแบบและพิมพ์โปสเตอร์/ใบปลิว (๑๐๐ แผ่น x ๑๐ บาท)	๑,๐๐๐ บาท
๒. ค่าโลโก้พร้อมออกแบบ (๑,๘๐๐ บาท x ๖ ชุด)	๑๐,๘๐๐ บาท
รวมจำนวนทั้งสิ้น (แปดหมื่นหนึ่งพันสี่ร้อยบาทถ้วน)	๘๑,๔๐๐ บาท

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการ หรือบูรณาการร่วมกัน

สำนักงานเขตบางนา (เจ้าภาพหลัก) ร่วมกับภาคีเครือข่าย สำนักงานเขตบางนา สภาเด็กและเยาวชน ชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักงานตลาด ศูนย์นันทนาการ สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว และศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร สำนักพัฒนาสังคม

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไร

๑. เกิดความเข้าใจระหว่างคนต่างวัย ลดช่องว่างระหว่างวัย ผ่านกิจกรรมที่ออกแบบร่วมกัน
๒. ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืนจากความร่วมมือของคน ๓ วัย โดยการพัฒนาชุมชนร่วมกัน ส่งผลให้เกิดต้นแบบของการมีส่วนร่วมที่สามารถขยายผลในพื้นที่อื่นได้
๓. เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและศักยภาพของประชาชนในชุมชน ทั้งในด้านสุขภาพ จิตใจ ทักษะทางสังคม และการใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงเสริมบทบาทของภาคประชาชนในการพัฒนาพื้นที่ของตนเองอย่างมีส่วนร่วมและต่อเนื่อง

โครงการนี้ต่อยุทธศาสตร์ และหรือแผนปฏิบัติราชการในประเด็นใด

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ส่งเสริมการสร้างเมืองประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ยุทธศาสตร์ที่ ๕.๒ พลเมืองขับเคลื่อนมหานคร เป้าประสงค์ที่ ๕.๑.๒ ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนนโยบาย และการดำเนินงานทั้งผ่านกลไกที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยนโยบายมีเป้าหมายเพื่อประชาชนอย่างแท้จริงและแผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางนา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ OKR ๙๒๑๐ : การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เขตของคณะขับเคลื่อนการมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาพื้นที่เขต

โครงการนี้จะทำให้มหานครน่าอยู่สำหรับทุกคน ตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในมิติใดและข้อใด

ความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับหรือนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ๙ ด้าน ๙ ดี มิติด้านสังคมดี สร้างชุมชนเข้มแข็งร่วมพัฒนา และด้านมิติการบริหารจัดการดี ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมบริหารจัดการเมืองสร้างชุมชนเข้มแข็งร่วมพัฒนา

ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร

๑. รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีดา กมลเวช รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

๑. ความชัดเจนของข้อมูลในแต่ละช่วงวัย แบบสอบถามหรือแนวทางการเก็บข้อมูลในอนาคต ควรมีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น โดยมุ่งเน้นคำถามหรือประเด็นที่สะท้อนลักษณะ พฤติกรรม ความสนใจ และความสามารถเฉพาะของกลุ่มเด็ก เยาวชน วัยทำงาน และผู้สูงอายุอย่างชัดเจน การจัดกลุ่มช่วงวัยควรแยกตามลักษณะเชิงเงื่อนไขหรือบทบาทที่ต่างกัน เช่น เด็กและเยาวชน วัยเริ่มทำงาน วัยกลางคน และผู้สูงอายุ ซึ่งอาจซ่อนความแตกต่างที่สำคัญของแต่ละกลุ่มไว้

๒. กิจกรรม “วิ่ง ๓ วัย” ควรพิจารณาเพิ่มเติม กิจกรรมวิ่งอาจไม่เหมาะสมกับการเข้าร่วมของทั้ง ๓ วัย โดยเฉพาะกลุ่มเด็กเล็กและผู้สูงอายุ จึงอาจพิจารณาเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมให้เป็น “วิ่งครอบครัว” หรือ กิจกรรมที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของหลากหลายช่วงวัยมากขึ้น อย่างไรก็ตาม สามารถกำหนดระยะทางวิ่งที่หลากหลาย เช่น ๑ กิโลเมตร ๓ กิโลเมตร หรือจัดโซนกิจกรรมเสริม เช่น เดินเร็วหรือเข็นรถ เพื่อให้เหมาะสมกับสมรรถภาพทางกายของทุกกลุ่มวัย และเพิ่มทางเลือกในการมีส่วนร่วมมากขึ้น

๓. กิจกรรม “ครัว ๓ วัย” มีความสนใจเป็นอย่างมาก โดยเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถสะท้อนแนวคิดเรื่องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคนต่างช่วงวัยได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่สามารถ “จับต้องได้” และสื่อสารความหมายของการอยู่ร่วมกันของคน ๓ วัยได้อย่างชัดเจน แนวคิดเรื่องเมนูอาหาร สูตรอาหาร และการปรุงอาหารที่สามารถปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของแต่ละวัย ถือเป็นจุดเด่นที่น่าสนใจ โดยเฉพาะแนวคิดที่ว่า “อาหารจานเดียวกัน เมื่อทำโดยคนแต่ละวัย อาจมีหน้าตาหรือวิธีการที่แตกต่างกัน” ซึ่งเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ข้ามรุ่น และมีศักยภาพในการพัฒนาต่อยอดเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ในลักษณะของ “การเปิดครัว” ที่ส่งเสริมทั้งสุขภาพ ความสัมพันธ์ และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างวัย

๒. นางสาวสุกัญญา พิมพ์เรือ หัวหน้ากลุ่มงานวิจัย และพัฒนาระบบสารสนเทศสุข สำนักอนามัย

ข้อเสนอแนะ

การสร้างที่ยั่งยืนของโครงการ การดำเนินโครงการควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน แม้ในกรณีที่ไม่มีทีมงานเข้าไปดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ควรมีการประเมินผลและปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการกิจกรรมได้ด้วยตนเองในระยะยาว

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ สภาพทั่วไป

ในยุคสมัยที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และวิถีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนต่างวัยเริ่มลดบทบาทลงอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในเขตเมืองที่มีความหลากหลายของประชากรและรูปแบบการอยู่อาศัย กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะเขตบางนา เป็นตัวอย่างพื้นที่เมืองที่มีพลวัตสูง ทั้งในด้านการขยายตัวของโครงการที่อยู่อาศัย พื้นที่พาณิชยกรรม และโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๑๘.๘ ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ ๘๕,๐๐๐ - ๙๐,๐๐๐ คน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการเจริญเติบโตของภาคบริการ การค้า และอุตสาหกรรม^(๓) ลักษณะทางกายภาพของเขตบางนาเป็นที่ราบลุ่ม มีคลองธรรมชาติหลายสาย เช่น คลองบางนาและคลองหนองบอน ที่ยังคงมีบทบาทในการระบายน้ำและเป็นแหล่งน้ำของชุมชน^(๔) พื้นที่บางส่วนเคยใช้เพื่อการเกษตรกรรม โดยเฉพาะบริเวณรอยต่อกับเขตประเวศและบางพลี แม้จะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงเหลือพื้นที่สีเขียวในบางบริเวณ เช่น พื้นที่ใกล้สวนหลวง ร.๙ ซึ่งช่วยสร้างสมดุลทางนิเวศในเขตเมือง^(๕)

อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของเมืองและวิถีชีวิตที่เร่งรีบ โดยเฉพาะในกลุ่มวัยทำงานและวัยรุ่น ส่งผลให้ชุมชนหลายแห่ง โดยเฉพาะในโครงการที่อยู่อาศัยใหม่และคอนโดมิเนียม มีลักษณะเป็น “ชุมชนเจียบ” ขาดปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมระหว่างกัน กลุ่มผู้สูงอายุที่พักอาศัยในพื้นที่จึงมักประสบภาวะโดดเดี่ยว ขาดโอกาสในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ หรือถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับคนรุ่นใหม่ ในขณะที่กลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงานก็ขาดพื้นที่และโอกาสในการเข้าใจและรับรู้คุณค่าของผู้สูงอายุในสังคม ปัญหาเพิ่มเติมที่พบในพื้นที่ ได้แก่ การจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยังไม่ทั่วถึง เช่น ปัญหาขยะ จุดเสี่ยงความปลอดภัยในพื้นที่รกร้าง รวมถึงข้อจำกัดด้านพื้นที่สาธารณะที่สามารถใช้ในการสร้างกิจกรรมร่วมกันระหว่างวัย ทำให้การอยู่ร่วมกันในชุมชนมีแนวโน้มแยกส่วนและห่างเหินมากขึ้น

แม้เขตบางนาจะมีโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอ ทั้งในด้านการศึกษา การแพทย์ และการคมนาคม เช่น การให้บริการของรถไฟฟ้า BTS สายสุขุมวิท โรงเรียนทั้งในระบบไทยและนานาชาติ รวมถึงโรงพยาบาลขนาดใหญ่ อาทิ โรงพยาบาลไทยนครินทร์และศิรินครินทร์ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี แต่ในมิติทางสังคมกลับพบว่าการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวัยต่าง ๆ ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ความหลากหลายของประชากร รูปแบบการอยู่อาศัยที่แยกส่วน และจังหวะชีวิตที่เร่งรีบ ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้ชุมชนขาดพื้นที่กลางในการพบปะ แลกเปลี่ยน หรือเรียนรู้ร่วมกัน โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งมีแนวโน้มใช้ชีวิตตามลำพังมากขึ้น ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง และส่งผลให้เกิดภาวะโดดเดี่ยวทั้งทางร่างกายและจิตใจ ในขณะที่กลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงานก็ขาดโอกาสในการเรียนรู้จากภูมิปัญญาและประสบการณ์ของผู้สูงอายุ ซึ่งหากไม่ได้รับการจัดการ อาจนำไปสู่การลดทอนทุนทางสังคมในระยะยาว

จากบริบทและปัญหาดังกล่าว โครงการ “พลัง ๓ วัย ร่วมใจพัฒนา” จึงได้รับการออกแบบขึ้น เพื่อสร้างเวทีและกลไกที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของคนทุกช่วงวัยในเขตบางนา โดยเฉพาะผู้สูงอายุ วัยทำงาน และเยาวชน ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมการสื่อสาร การเรียนรู้ร่วมกัน และการพัฒนาชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อลดช่องว่างระหว่างวัย เสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันระหว่างคนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ “มหานครสำหรับทุกคน” (Livable City) ของกรุงเทพมหานคร ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเมืองให้เป็นพื้นที่ที่คนทุกวัยสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ พร้อมสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม นำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็งและยั่งยืนในอนาคต

๑.๒ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เขตบางนา กรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจหลากหลาย ประกอบด้วยทั้งชุมชนเมือง ชุมชนแออัด โครงการที่อยู่อาศัยแนวราบ หมู่บ้านจัดสรร คอนโดมิเนียม ตลอดจนพื้นที่พาณิชยกรรมและนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ส่งผลให้ประชากรในพื้นที่มีความหลากหลายในด้านอายุ วัฒนธรรม วิถีชีวิต และฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม จากข้อมูลของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง^(๑) พบว่าเขตบางนามีประชากรมากกว่า ๘๔,๘๓๔ คน โดยในจำนวนนี้ผู้สูงอายุมากถึงร้อยละ ๒๔.๙๓ ของประชากรทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนให้เห็นถึงการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในระดับพื้นที่อย่างชัดเจน ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา กรุงเทพมหานครได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางประชากรอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุซึ่งกลายเป็นประเด็นสำคัญที่ทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญ เขตบางนาในฐานะพื้นที่ที่มีความหลากหลายทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมจึงเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่สะท้อนความท้าทายในการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัยได้อย่างชัดเจน ทั้งในมิติด้านการพัฒนาเมือง การออกแบบพื้นที่ และการสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชน

อย่างไรก็ตาม ความเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทางสังคมในเขตเมือง การขยายตัวของเมือง และวิถีชีวิตที่แตกต่างกันตามรูปแบบที่อยู่อาศัย ส่งผลให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนมีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัด หลายครอบครัวใช้ชีวิตแบบแยกส่วน คนในชุมชนไม่รู้จักกัน ไม่มีพื้นที่หรือโอกาสให้เกิดปฏิสัมพันธ์ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ส่วนใหญ่มักอยู่อาศัยตามลำพัง ขาดกิจกรรมร่วมกับคนต่างวัย จนนำไปสู่ภาวะความโดดเดี่ยวทางสังคม (social isolation) และการขาดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ขณะเดียวกัน เขตบางนายังเผชิญกับข้อจำกัดด้านพื้นที่สีเขียวและพื้นที่สาธารณะสำหรับการพักผ่อนและทำกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะในเขตเมืองที่พื้นที่หลายแห่งถูกพัฒนาเป็นโครงการอสังหาริมทรัพย์หรืออาคารพาณิชย์ ส่งผลให้ชุมชนขาด “พื้นที่กลาง” สำหรับการเชื่อมโยงระหว่างวัยและการส่งเสริมสุขภาวะโดยรวม นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะตกค้าง การแยกขยะที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ รวมถึงจุดเสี่ยงด้านความปลอดภัย เช่น ขอยเปลี่ยว พื้นที่รกร้าง หรือบริเวณที่ขาดแสงสว่างเพียงพอ ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อความรู้สึกปลอดภัยของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ

แม้จะมีผู้สูงอายุจำนวนมากในพื้นที่ แต่ค่านิยมและการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุกลับมีแนวโน้มลดลงตามบริบทของเมืองใหญ่ วัยรุ่นและวัยทำงานมีวิถีชีวิตที่เร่งรีบจากภาระหน้าที่และการแข่งขันสูง ทำให้ขาดเวลาในการดูแลหรือใส่ใจผู้สูงอายุ เกิดช่องว่างระหว่างวัยอย่างเด่นชัด ข้อมูลจากกรุงเทพมหานครและวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย^(๒) ยังระบุว่า ทศคนติเชิงบวกต่อผู้สูงอายุในช่วงวัย ๑๕ - ๕๙ ปี อยู่ที่เพียงร้อยละ ๖๘.๑ ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างวัยและการสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกของผู้สูงอายุในสังคมเมือง ที่ผ่านมา หน่วยงานท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายในพื้นที่ได้ดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ กิจกรรมตรวจสุขภาพเชิงรุก หรือการฝึกอบรมทักษะต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมศักยภาพ แต่ยังพบข้อจำกัดในการเข้าถึงกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่อยู่อาศัยในโครงการอสังหาริมทรัพย์หรืออาคารชุด ที่ไม่มีโครงสร้างชุมชนรองรับ ทำให้มาตรการหรือกิจกรรมบางส่วนไม่สามารถสร้างผลลัพธ์ที่ยั่งยืนได้อย่างทั่วถึง

เมื่อเปรียบเทียบกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น และสิงคโปร์ พบว่าทั้งสองประเทศมีนโยบายและระบบสนับสนุนผู้สูงอายุที่ครอบคลุมและยั่งยืน โดยญี่ปุ่นมีการพัฒนา “ชุมชนเป็นมิตรกับผู้สูงอายุ” (age - friendly communities) อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีบทบาทอาสาสมัครในชุมชน และออกแบบพื้นที่สาธารณะให้เอื้อต่อการเข้าถึงของผู้สูงอายุ^(๓) ขณะที่สิงคโปร์มีโครงการ “Kampung Admiralty” ซึ่งเป็นโมเดลของการรวมที่อยู่อาศัย ศูนย์สุขภาพ และพื้นที่กิจกรรมข้ามวัยเข้าไว้ในที่เดียวกัน สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างวัยและลดความรู้สึกโดดเดี่ยวของผู้สูงอายุ^(๔)

จากสถานการณ์และบทเรียนที่ผ่านมา จึงมีความจำเป็นในการจัดทำโครงการที่เน้นการศึกษา รูปแบบการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุในเขตบางนาอย่างลึกซึ้ง เพื่อค้นหาแนวทางในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ตอบโจทย์ ตามบริบทท้องถิ่น รวมถึงการฟื้นฟูความสัมพันธ์ในชุมชน และการออกแบบพื้นที่หรือกิจกรรมที่เปิดโอกาส ให้คนต่างวัยสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความหมาย ผลลัพธ์จากโครงการนี้จะเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่มีคุณค่าสำหรับ หน่วยงานภาครัฐในการพัฒนานโยบายที่สอดคล้องกับความเป็นจริง และสามารถต่อยอดเป็นแนวทางต้นแบบ ให้กับเขตเมืองอื่น ๆ ที่กำลังเผชิญกับปัญหาในลักษณะเดียวกัน

๑.๓ ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร

โครงการมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผน ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๒. แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ส่งเสริมการสร้างเมืองประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ยุทธศาสตร์ที่ ๕.๒ พลเมืองขับเคลื่อนมหานคร เป้าประสงค์ที่ ๕.๑.๒ ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนนโยบาย และการดำเนินงานทั้งผ่านกลไกที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยนโยบายมีเป้าหมายเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

๓. แผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางนา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ OKR ๔๒๑๐ : การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เขตของคณะขับเคลื่อนการมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาพื้นที่เขต

๑.๔ ความเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับหรือนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ๙ ด้าน ๙ ดี มิติด้านสังคมดี สร้างชุมชนเข้มแข็งร่วมพัฒนา และด้านมิติการบริหารจัดการดี ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการร่วมบริหารจัดการเมืองสร้างชุมชนเข้มแข็งร่วมพัฒนา

๑.๕ ข้อมูลพื้นฐานและภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่สอดคล้องประเด็นที่ศึกษา

ข้อมูลทั่วไป^(๙)

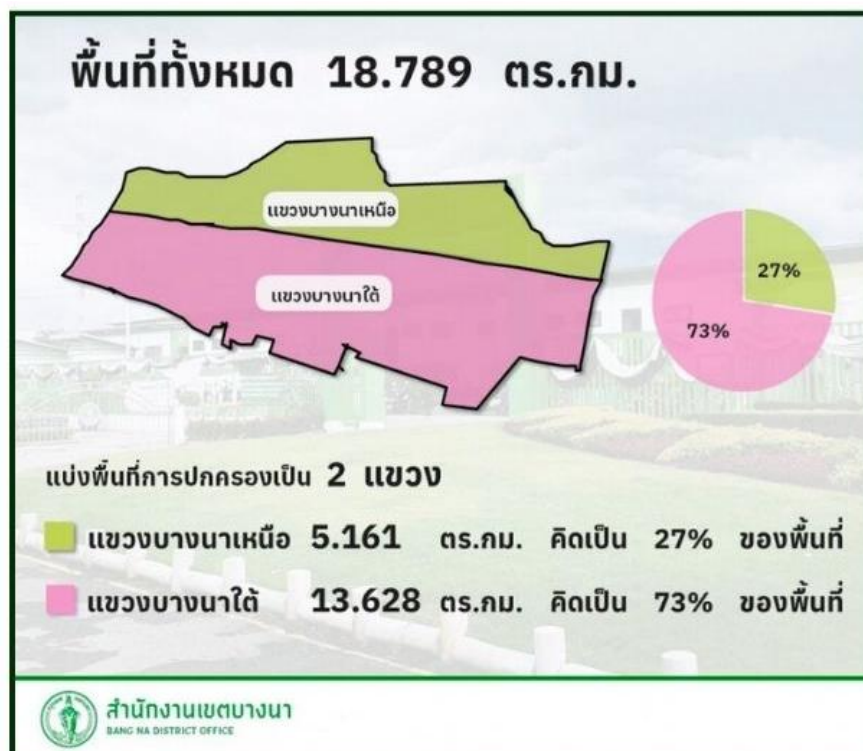
เดิมเขตบางนาเป็นแขวงหนึ่งของเขตพระโขนง ต่อมาเขตพระโขนงมีประชากรหนาแน่นขึ้น และมีการพัฒนา โครงข่ายคมนาคมในพื้นที่ ทำให้เกิดการขยายตัวของเมือง แหล่งชุมชน กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม เพิ่มมากขึ้น กรุงเทพมหานครจึงปรับเขตพื้นที่ใหม่ โดยให้แขวงบางนาแยกมาจัดตั้งเป็น “เขตบางนา” ตามประกาศ กระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๐ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๑ เป็นต้นไป

ปัจจุบันเขตบางนามีขนาดพื้นที่ทั้งหมด ๑๘.๗๘๙ ตารางกิโลเมตร แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๒ แขวง คือ แขวงบางนาเหนือและแขวงบางนาใต้

แขวง	พื้นที่ (ตร.กม.)
บางนาเหนือ	๕.๑๖๑
บางนาใต้	๑๓.๖๒๘
รวม	๑๘.๗๘๙

พื้นที่เขตทั้งหมดประมาณ ๑๘.๗๘๙ ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น ๒ แขวง ได้แก่

๑. แขวงบางนาเหนือ จำนวน ๑๔ ชุมชน
๒. แขวงบางนาใต้ จำนวน ๑๗ ชุมชน

จำนวนชุมชนทั้งหมด ๓๑ ชุมชน แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑. ชุมชนแออัด จำนวน ๕ ชุมชน
๒. ชุมชนเมือง จำนวน ๒๓ ชุมชน
๓. ชุมชนชานเมือง จำนวน ๑ ชุมชน
๔. ชุมชนอาคารสูง จำนวน ๒ ชุมชน

ข้อมูลด้านประชากร

จำนวนครอบครัว ๑๒,๓๒๑ ครอบครัว จำนวนบ้าน ๑๔,๒๐๐ หลัง

จำนวนประชากร ๘๔,๘๓๔ คน เป็น ชาย ๓๙,๐๓๗ คน หญิง ๔๕,๗๙๗ คน จำแนก ดังนี้

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)
อายุ ๐ - ๒๔ ปี	๑๗,๒๘๓
อายุ ๒๕ - ๕๙ ปี	๔๖,๔๐๑
อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป	๒๑,๑๕๐

ที่มา สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (๒๕๖๘)^(๑) ; สำนักงานเขตบางนา, ๒๕๖๘^(๘)

๑.๖ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- ๑.๖.๑. เพื่อลดช่องว่างระหว่างวัยด้วยการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนต่างวัย
- ๑.๖.๒ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างคน ๓ วัย ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
- ๑.๖.๓ เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบในการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างคน ๓ วัย

บทที่ ๒

ทิศทางการดำเนินงาน

๒.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่ศึกษา

๒.๑.๑ วิสัยทัศน์

“บางนาเมืองน่าอยู่ ด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วน”

๒.๑.๒ พันธกิจ

๑. ควบคุม ตรวจสอบ การใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร
๒. ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและประชาชนในพื้นที่
๓. พัฒนาสภาพแวดล้อมในพื้นที่ให้สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และปลอดภัย
๔. บำรุงรักษาคลองเพื่อรองรับระบบระบายน้ำ
๕. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ทั้งในด้านการศึกษา ความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว

สุขภาพอนามัย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๖. ป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหาผลกระทบเป็นพิษ
๗. เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
๘. เพิ่มสมรรถนะของบุคลากรในการปฏิบัติงาน

โดยพันธกิจข้างต้นนำไปสู่การเพิ่มสมรรถนะของคน ๓ วัย ในชุมชนในการร่วมพัฒนาชุมชน

๒.๑.๓ เป้าหมาย

ยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตบางนา ประเด็นการพัฒนาคือ ๗ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมบริหารจัดการเมือง ตัววัดผล/ตัวชี้วัดหลักตามภารกิจหลักของหน่วยงาน OKR ๙๒๑๐ : การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เขตของคณะขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาพื้นที่เขต ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ สนับสนุนแผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ด้านที่ ๙ บริหารจัดการดี ประเด็นการพัฒนา ๙.๒ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมบริหารจัดการเมือง

ทั้งนี้ เชื่อมโยงโดยตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการ “๓ วัยร่วมใจ พัฒนาชุมชน คนบางนา” ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อลดช่องว่างระหว่างวัย ด้วยการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และความเข้าใจระหว่างคนต่างวัย ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเยาวชน วัยทำงาน และผู้สูงอายุ ในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างชุมชนต้นแบบที่ดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชน โดยอาศัยกลไกความร่วมมือของคน ๓ วัยอย่างเป็นระบบ โครงการนี้จึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของเขตบางนาให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกช่วงวัย และการพัฒนาพื้นที่เขตให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริง

๒.๑.๔ ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตบางนา ประเด็นการพัฒนาคือ ๗ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมบริหารจัดการเมือง ตัววัดผล/ตัวชี้วัดหลักตามภารกิจหลักของหน่วยงาน OKR ๙๒๑๐ : การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เขตของคณะขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาพื้นที่เขต ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ สนับสนุนแผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ด้านที่ ๙ บริหารจัดการดี ประเด็นการพัฒนา ๙.๒ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมบริหารจัดการเมือง

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรที่ศึกษา

การวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาทั้งภายในและภายนอกองค์กร ด้วยนำข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence - based) ตามหลักวิชา SWOT Analysis มาใช้ในการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในใช้แนวคิด 7S ของ McKinsey สภาพแวดล้อมภายนอกใช้แนวคิด SLEPT ดังนี้

๒.๒.๑ ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
S๑. Strategy (กลยุทธ์) : เขตบางนามีความพร้อมและได้รับการสนับสนุนจากนโยบายระดับสูง เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ที่ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับการวางแผนและพัฒนาโครงการในอนาคต S๒. Structure (โครงสร้างองค์กร) : มีสำนักงานเขตที่พร้อมและมีระบบบริหารจัดการที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ อย่างชัดเจน เช่น สำนักงานสถิติ เขตบางนา และสำนักงานสาธารณสุข ที่พร้อมประสานงานในระดับพื้นที่ S๓. Systems (ระบบ) : มีโครงสร้างพื้นฐานที่ดี เช่น ระบบคมนาคม (BTS) โรงเรียน และโรงพยาบาลที่สามารถรองรับประชากรและสนับสนุนการพัฒนาชุมชนได้ S๔. Shared Values (ค่านิยมร่วม) : มีแนวคิดและนโยบายสนับสนุนการพัฒนา “มหานครสำหรับทุกคน” ซึ่งส่งเสริมความเป็นชุมชน และความเข้มแข็งทางสังคม S๕. Skills (ทักษะ) : พื้นที่มีบุคลากรและองค์กรชุมชนที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานด้านสังคมและการดูแลผู้สูงอายุ รวมถึงการจัดกิจกรรมในชุมชน S๖. Staff (บุคลากร) : มีเจ้าหน้าที่ของรัฐและภาคีเครือข่ายที่มีประสบการณ์และพร้อมร่วมมือในการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง S๗. Style (รูปแบบการบริหาร) : การบริหารงานในพื้นที่เน้นความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมพลเมืองขับเคลื่อนมหานคร	W๑. Strategy : การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างวัยยังไม่พัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม มีข้อจำกัดในการเข้าถึงกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุในโครงการอสังหาริมทรัพย์ W๒. Structure : พื้นที่สาธารณะและพื้นที่สีเขียวยังจำกัด ส่งผลให้ขาดพื้นที่กลางสำหรับกิจกรรมระหว่างวัย W๓. Systems : การจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะและความปลอดภัยในพื้นที่รกร้างยังไม่ทั่วถึง และมีจุดเสี่ยง W๔. Shared Values : ค่านิยมและทัศนคติเชิงบวกต่อผู้สูงอายุในวัยทำงานและเยาวชนยังอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ ๖๘.๑) W๕. Style : ยังขาดรูปแบบการบริหารจัดการที่เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างกลุ่มวัยต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง W๖. Staff : มีข้อจำกัดในการเข้าถึงกลุ่มเปราะบางอย่างทั่วถึง W๗. Skills : ขาดทักษะหรือแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างวัยในชุมชนเมืองที่มีความหลากหลายสูง

๒.๒.๒ ปัจจัยภายนอก

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threat)
O๑.Social : สังคมเมืองมีแนวโน้มสูงวัยเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นโอกาสในการพัฒนาโครงการที่รองรับสังคมสูงวัย และส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างวัย O๒.Legal : มีนโยบายของ กทม. และรัฐบาล สนับสนุนการสร้างเมืองประชาธิปไตยและเมืองที่คนทุกวัยอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนา กทม. O๓.Economic : เขตบางนาเป็นพื้นที่เศรษฐกิจ และพาณิชย์กรรมที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้มีทรัพยากรในการลงทุนพัฒนาโครงการต่าง ๆ O๔.Political : การสนับสนุนจากหน่วยงานท้องถิ่นและผู้ว่าฯ กทม. ที่มุ่งเน้นสร้างชุมชนเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของประชาชน O๕.Technological : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น BTS และเทคโนโลยีการสื่อสาร ช่วยให้สามารถจัดกิจกรรมและสื่อสารกับประชาชนได้ดีขึ้น	T๑.Social : ความหลากหลายทางสังคมและการลดบทบาทของความสัมพันธ์ระหว่างวัย ทำให้เกิดชุมชนแยกส่วนและภาวะโดดเดี่ยวของผู้สูงอายุ T๒.Legal : ข้อจำกัดทางกฎหมายหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้พื้นที่สาธารณะและสิ่งแวดล้อมในเมือง อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาพื้นที่สำหรับกิจกรรมระหว่างวัย T๓.Economic : ปัญหาจราจรติดขัดและมลภาวะจากการขยายตัวของเมืองและนิคมอุตสาหกรรม อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและลดความน่าสนใจของชุมชน T๔.Political : ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอาจทำให้การพัฒนาโครงการต้องหยุดชะงัก T๕.Technological : ช่องว่างทางเทคโนโลยีในกลุ่มผู้สูงอายุอาจเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารและการมีส่วนร่วมผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล

๒.๓ กลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนางานที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (strength) (ตามข้อ ๒.๒.๑)	จุดอ่อน (Weakness) (ตามข้อ ๒.๒.๑)
โอกาส (Opportunities) (ตามข้อ ๒.๒.๒)	SO ใช้จุดแข็งร่วมกับโอกาส (กลยุทธ์เชิงรุก) เป้าหมาย : ส่งเสริมพลังของพื้นที่บางนาในการพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับคนทุกวัย แนวทางกลยุทธ์ : - ใช้บุคลากรและภาคีที่มีความเชี่ยวชาญ (S : Staff, Skills) และค่านิยมร่วม “มหานครสำหรับทุกคน” (S : Shared Values) เพื่อพัฒนาโครงการที่ตอบรับสังคมสูงวัย (O : Social) และนโยบายเมืองประชาธิปไตย (O : Legal)	WO ใช้โอกาสลดจุดอ่อน (กลยุทธ์เชิงแก้ไข) เป้าหมาย : ปรับปรุงจุดอ่อนเพื่อพัฒนาชุมชนให้พร้อมรองรับกิจกรรมระหว่างวัย แนวทางกลยุทธ์ : - พัฒนาแนวทางหรือกิจกรรมที่เชื่อมสัมพันธ์ระหว่างวัยอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้โอกาสจากนโยบายภาครัฐและแผน กทม. (O : Legal) มาสนับสนุน (W : Strategy, Skills) - ใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจในพื้นที่

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (strength) (ตามข้อ ๒.๒.๑)	จุดอ่อน (Weakness) (ตามข้อ ๒.๒.๑)
	- ใช้โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบ BTS, โรงพยาบาล (S : Systems) ร่วมกับเทคโนโลยี (O : Technological) เพื่อเชื่อมโยงการมีส่วนร่วมของคนต่างวัย - ใช้การสนับสนุนจากนโยบายระดับบน (S : Strategy) กับแนวโน้มการเติบโตของพื้นที่เศรษฐกิจ (O : Economic) เพื่อดึงงบประมาณ/ทรัพยากรในการสร้างชุมชนต้นแบบ	(O : Economic) เพื่อพัฒนา “พื้นที่สาธารณะต้นแบบ” ที่เอื้อต่อกิจกรรมระหว่างวัย (W : Structure) - ใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างคอนเทนต์ส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกต่อผู้สูงอายุ เช่น คลิปสั้นจากเยาวชน (W : Shared Values → O : Technological)
อุปสรรค (Threat) (ตามข้อ ๒.๒.๒)	ST ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค (กลยุทธ์เชิงป้องกัน) เป้าหมาย : ป้องกันผลกระทบจากสภาพเมืองและข้อจำกัดทางสังคมต่อกลุ่มเปราะบาง แนวทางกลยุทธ์ : - ใช้เจ้าหน้าที่ภาคสนามและเครือข่ายที่มีประสบการณ์ (S : Staff) ลงพื้นที่เข้าถึงกลุ่มเปราะบางเพื่อลดปัญหาแยกส่วนของชุมชน (T : Social) - ใช้แนวทางการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วม (S : Style) เพื่อสร้างความต่อเนื่องแม้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง (T : Political) - นำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับผู้สูงอายุอย่างเป็นมิตร โดยใช้บุคลากรที่มีทักษะด้านสังคม (S : Skills) เพื่อลดช่องว่างทางเทคโนโลยี (T : Technological)	WT แก้ไขจุดอ่อนและเลี่ยงอุปสรรค (กลยุทธ์เชิงรับ) เป้าหมาย : เสริมจุดอ่อนที่อาจกระทบความยั่งยืนของโครงการ แนวทางกลยุทธ์ : - จัดอบรม/พัฒนาแนวทางการสื่อสารข้ามรุ่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางสังคมในชุมชนเมือง (W : Skills → T : Social) - ทำงานเชิงรุกกับผู้ประกอบการ อสังหาริมทรัพย์ เพื่อเข้าถึงผู้สูงอายุในโครงการที่แยกตัวออกจากชุมชน (W : Staff, Strategy → T : Legal) - พัฒนาแผนการบริหารที่มีความยืดหยุ่น และสามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของนโยบายได้ (W : Style → T : Political)

๒.๔ เป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
เพื่อลดช่องว่างระหว่างวัยด้วยการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนต่างวัย	ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงความพึงพอใจระดับ “มาก” หรือ “มากที่สุด”	วิธีการ ประเมินความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมก่อนและหลังการจัดกิจกรรม โดยเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ เครื่องมือติดตามผล แบบสอบถามความพึงพอใจก่อนและหลังทำกิจกรรม (Likert scale)
เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างคน ๓ วัย ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	จำนวนกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยมีคน ๓ วัยมีส่วนร่วมร่วมคิด ร่วมทำ (อย่างน้อย ๓ กิจกรรม)	วิธีการ ติดตามจากการจัดกิจกรรมในชุมชน โดยบันทึกข้อมูลผู้เข้าร่วม แยกตามช่วงวัย และตรวจสอบกิจกรรมที่จัดขึ้น เครื่องมือติดตามผล แบบบันทึกผู้เข้าร่วมกิจกรรม แยกตามช่วงวัย
เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบในการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างคน ๓ วัย	จำนวนชุมชนต้นแบบที่ดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ (≥ ๑ ชุมชน)	วิธีการ สังเกตการณ์และประเมินชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีแผนชัดเจน มีแกนนำ และมีการติดตามผล เครื่องมือติดตามผล แบบประเมินสถานะชุมชนต้นแบบตามเกณฑ์ในการดำเนินการ

การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Analysis) ดังนี้

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความต้องการ	การดำเนินการ/กิจกรรม
ผู้บริหาร (เขต/กทม.)	- ต้องการเห็นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม - โครงการสอดคล้องกับนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตและเมืองสำหรับทุกคน	- จัดทำชุมชนต้นแบบ ๑ แห่ง พร้อมแผนพัฒนาชุมชนร่วม - สรุปผลการดำเนินงานพร้อมข้อมูลเชิงประจักษ์ (KPI/แบบสอบถาม)
ผู้รับบริการ (คน ๓ วัย)	- ต้องการพื้นที่ปลอดภัย/กิจกรรมที่มีคุณค่า - ต้องการได้รับการยอมรับและมีบทบาทร่วม	- กิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือระหว่างคน ๓ วัย ในการพัฒนาชุมชนร่วมกัน - กิจกรรม “เกมสานสัมพันธ์ ๓ วัย” - จัดเวทีเปิดใจ/สะท้อนความคิดเห็นทุกช่วงวัย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความต้องการ	การดำเนินการ/กิจกรรม
ประชาชนทั่วไปในพื้นที่	- ต้องการเห็นชุมชนมีความสามัคคี น่าอยู่ ปลอดภัย - ต้องการการสื่อสารที่เข้าถึงง่าย	- สื่อสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมผ่าน ชุมชน/ออนไลน์ - เปิดพื้นที่ร่วมแสดงความคิดเห็นและ ร่วมกิจกรรม
ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่	- ต้องการมีแนวทางดำเนินงาน ที่ชัดเจน และได้รับความร่วมมือ จากชุมชน - ต้องการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ	- จัดประชุมชี้แจงแนวทาง/อบรม เชิงปฏิบัติการ - สร้างทีมงานข้ามแผนกเพื่อสนับสนุน การทำงานกับกลุ่มวัยต่าง ๆ
โรงเรียน/ครู	- ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง - สร้างจิตสำนึกด้านสังคมข้ามวัย	- บูรณาการกิจกรรม เข้าในหลักสูตร/ ชมรมพัฒนาชุมชน
องค์กรชุมชน/ อาสาสมัคร	- ต้องการมีบทบาทในการขับเคลื่อน ชุมชน - ต้องการการสนับสนุน/ทรัพยากร	- สนับสนุนงบประมาณกิจกรรม เล็ก ๆ /อุปกรณ์ - ส่งเสริมการสร้างเครือข่าย ภาคประชาชนร่วมทำงานระหว่างวัย

๒.๕ ผลผลิต และตัวชี้วัด ที่สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ

๒.๕.๑ ผลผลิต

- ประชาชนอย่างน้อย ร้อยละ ๘๐ ที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจระดับ “มาก” ขึ้นไป
- จัดกิจกรรมบูรณาการระหว่างคน ๓ วัย อย่างน้อย ๓ ด้าน
- มี “ชุมชนต้นแบบ” ที่ดำเนินกิจกรรมร่วม ๓ วัย อย่างเป็นระบบ ๑ ชุมชน

๒.๕.๒ ตัวชี้วัด

- ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงความพึงพอใจระดับ “มาก” หรือ “มากที่สุด”
- จำนวนกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยมีคน ๓ วัยมีส่วนร่วมร่วมคิด ร่วมทำ (อย่างน้อย ๓ กิจกรรม)
- จำนวนชุมชนต้นแบบที่ดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ (≥ 1 ชุมชน)

ตารางแสดงความเชื่อมโยงของโครงการกับกลยุทธ์หลักของส่วนราชการ

วิสัยทัศน์		“บางนาเมืองน่าอยู่ ด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วน”		
ตอบสนองต่อพันธกิจ		ประเด็นยุทธศาสตร์		เป้าหมาย
๒. ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ๓. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ทั้งในด้านการศึกษา ความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว สุขภาพอนามัย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน		ยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตบางนา ประเด็นการพัฒนาที่ ๗ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมบริหารจัดการเมือง		OKR ๙๒๑๐ : การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เขตของคณะขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาพื้นที่เขต
ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัด	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๓ วัยร่วมใจ พัฒนาชุมชนคนบางนา	เพื่อลดช่องว่างระหว่างวัยด้วยการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนต่างวัย	ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงความพึงพอใจระดับ “มาก” หรือ “มากที่สุด”	“เกมสานสัมพันธ์ ๓ วัย”	สำนักงานเขตบางนา สภาเด็กและเยาวชน ชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักงานตลาด ศูนย์นันทนาการ สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัด	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๓ วัยร่วมใจ พัฒนาชุมชน คนบางนา	เพื่อส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างคน ๓ วัย ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	จำนวนกิจกรรมที่จัดขึ้น โดยมีคน ๓ วัยมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ (อย่างน้อย ๓ กิจกรรม)	กิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างคน ๓ วัย ประกอบด้วย ๑. ด้านกายภาพและ สิ่งแวดล้อม ๒. ด้านสังคม ๓. ด้านเศรษฐกิจ ๔. ด้านจิตใจ ๕. ด้านสุขภาพอนามัย	สำนักงานเขตบางนา สภาเด็กและเยาวชน ชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักงานตลาด ศูนย์นันทนาการ สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร
	เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชน โดยอาศัยความร่วมมือระหว่าง คน ๓ วัย	จำนวนชุมชนต้นแบบที่ ดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ (≥ ๑ ชุมชน)	กิจกรรมจัดทำ “แผนพัฒนา ชุมชนร่วม ๓ วัย”	สำนักงานเขตบางนา สภาเด็กและเยาวชน ชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักงานตลาด ศูนย์นันทนาการ สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร

บทที่ ๓

แผนงาน โครงการ งบประมาณ

โครงการ ๓ วัยร่วมใจ พัฒนาชุมชน คนบางนา

๓.๑ ความสำคัญและที่มา

การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรในสังคมไทย โดยเฉพาะการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ส่งผลให้ทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุควบคู่กับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างคนต่างวัย ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ^(๓) ระบุว่า ประเทศไทยมีประชากรผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒ ของประชากรทั้งประเทศ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้สูงอายุจำนวนไม่น้อยอาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนเมืองที่มีลักษณะการดำเนินชีวิตแบบเร่งรีบ แยกตัว และขาดปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะเขตบางนา เป็นตัวอย่างพื้นที่เมืองที่มีพลวัตสูง ทั้งในด้านการขยายตัวของโครงการที่อยู่อาศัย พื้นที่พาณิชย์กรรม และโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย โดยมีพื้นที่ครอบคลุมประมาณ ๑๘.๘ ตารางกิโลเมตร มีประชากร ๘๔,๘๓๔ คน แบ่งเป็นช่วงอายุ ๐ - ๒๔ ปี จำนวน ๑๗,๒๘๓ คน อายุ ๒๕ - ๕๙ ปี จำนวน ๔๖,๔๐๑ คน และอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๑,๑๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๙๓ ของประชากรทั้งหมด ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการเจริญเติบโตของภาคบริการ การค้า และอุตสาหกรรม^(๑, ๓) ในเขตบางนา แม้จะมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบขนส่งสาธารณะ โรงพยาบาลขนาดใหญ่ และสถานศึกษาหลากหลายระดับ แต่ในด้านความสัมพันธ์ทางสังคมกลับพบข้อจำกัดหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการเติบโตของที่อยู่อาศัยแนวตั้ง เช่น คอนโดมิเนียม การเพิ่มขึ้นของครอบครัวเดี่ยว และวิถีชีวิตที่เน้นความเป็นส่วนตัว ส่งผลให้ชุมชนมีลักษณะเป็น “ชุมชนเงียบ” ขาดพื้นที่กลางในการพบปะ พูดคุย หรือจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างคนต่างวัย

ขณะเดียวกัน เขตบางนายังเผชิญกับข้อจำกัดด้านพื้นที่สีเขียวและพื้นที่สาธารณะสำหรับการพักผ่อนและจัดกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะในเขตเมืองที่มีการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ อาคารพาณิชย์ และคอนโดมิเนียมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ชุมชนขาด “พื้นที่กลาง” สำหรับการพบปะของคนต่างวัย การส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์ และการดูแลสุขภาพร่วมกันในระยะยาว นอกจากนี้ข้อจำกัดด้านพื้นที่แล้ว ชุมชนในเขตบางนายังประสบปัญหาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การตกค้างของขยะมูลฝอย ระบบแยกขยะที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ และจุดเสี่ยงต่อความปลอดภัย เช่น ขอยเปลี่ยว พื้นที่รกร้าง หรือบริเวณที่ขาดแสงสว่างเพียงพอ ในยามค่ำคืน ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อความรู้สึกปลอดภัยและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะ กลุ่มผู้สูงอายุ ภายใต้อุปสรรคดังกล่าว กลุ่มผู้สูงอายุจำนวนมากในพื้นที่ต้องใช้ชีวิตอย่างโดดเดี่ยว ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ขณะที่กลุ่มวัยทำงานและวัยรุ่นก็ขาดโอกาสในการใกล้ชิดและเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้สูงอายุ ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัยและลดโอกาสในการถ่ายทอดทุนทางสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่น อันเป็นทรัพยากรสำคัญของชุมชน

หากไม่มีการจัดการอย่างเหมาะสม สภาพการณ์เหล่านี้อาจนำไปสู่การลดทอนคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัย รวมถึงการอ่อนแอลงของความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนและการสูญเสียทุนทางสังคมในระยะยาว ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน โครงการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนทุกช่วงวัย พร้อมทั้งฟื้นฟูบทบาทของผู้สูงอายุให้มีความหมายต่อชุมชน จึงมีความจำเป็นและสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสังคมในปัจจุบัน ข้อมูลจากกรุงเทพมหานคร และวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (๒๕๖๖) ยังระบุว่า กลุ่มคนวัย ๑๕ - ๕๙ ปีในเขตเมือง มีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้สูงอายุเพียงร้อยละ ๖๘.๑ ซึ่งสะท้อนถึงระยะห่างทางความคิดระหว่างวัย และความจำเป็นในการสร้างกลไกหรือกิจกรรมที่เชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างกลุ่มวัยให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

อีกทั้งการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น พื้นที่รกร้าง จุดเสี่ยงด้านความปลอดภัย และการขาดแคลนพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมร่วมกัน ก็ล้วนเป็นข้อจำกัดที่ทำให้การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ข้ามวัยทำได้ยากยิ่งขึ้น

แนวคิด “เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ” (Age - friendly Cities) ขององค์การอนามัยโลก (WHO, ๒๐๐๗) ได้เน้นถึงความสำคัญของการออกแบบพื้นที่และกลไกที่ส่งเสริมบทบาทของผู้สูงอายุในชุมชน รวมถึงการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางพัฒนาทุนทางสังคมที่เน้นความสัมพันธ์ ความไว้วางใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกช่วงวัยตามแนวคิดของ Putnam (๒๐๐๐) และแนวคิดการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างรุ่น (Intergenerational Approach) จึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างวัย รวมทั้งส่งเสริมทัศนคติ การปฏิบัติในการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุที่ดีให้เกิดขึ้นได้^(๑๐) โดย Sanchez และ Diaz^(๑๑) ได้เสนอรูปแบบของกิจกรรมข้ามวัย ๔ ประเภท ได้แก่ (๑) ผู้สูงอายุให้บริการแก่เด็ก และเยาวชนในบทบาทครู พี่เลี้ยง หรือเพื่อน (๒) เด็กและเยาวชนให้บริการแก่ผู้สูงอายุ เช่น การเยี่ยม การสอน เทคโนโลยี (๓) ทั้งสองรุ่นร่วมมือกันพัฒนาชุมชน เช่น ด้านสิ่งแวดล้อมหรือสังคม และ (๔) มีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกันอย่างไม่เป็นทางการ เช่น ความบันเทิง กีฬา หรือการเรียนรู้ แนวคิดเหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างพื้นที่และโอกาสในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัย ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาชุมชนที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของเขตบางนา ทั้งด้านสภาพเมือง วิถีชีวิตที่เร่งรีบ และการอยู่อาศัยแบบแยกส่วน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างวัยในชุมชนลดลง โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ใช้ชีวิตลำพัง ขาดโอกาสถ่ายทอดประสบการณ์ ขณะที่คนรุ่นใหม่ก็ขาดพื้นที่เรียนรู้และเข้าใจซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ทุนทางสังคมและโครงสร้างชุมชนอ่อนแอลง นอกจากนี้ พื้นที่สาธารณะและพื้นที่สีเขียวมีจำกัด ขาด “พื้นที่กลาง” ที่เอื้อต่อการพบปะและทำกิจกรรมร่วมกัน อีกทั้งยังมีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในชุมชน จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินโครงการ “พลัง ๓ วัย ร่วมใจพัฒนา” ที่มุ่งสร้างพื้นที่ทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการเชื่อมโยงคนต่างวัย โดยใช้พลังของผู้สูงอายุ คนวัยทำงาน และเยาวชนร่วมออกแบบกิจกรรมและพัฒนาชุมชนร่วมกัน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคน ๓ วัย ลดช่องว่างระหว่างวัย และสร้างชุมชนต้นแบบที่เข้มแข็ง มีความเข้าใจและอยู่ร่วมกันอย่างมีคุณภาพอย่างยั่งยืน โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เรื่องการสร้างเมืองประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ย่อย ๕.๒ “พลเมืองขับเคลื่อนมหานคร” ที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนนโยบายถึงการดำเนินงานจริง รวมทั้ง ตัวชี้วัดหลัก OKR ๙๒๑๐ ของสำนักงานเขตบางนา ซึ่งมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ผ่านกลไกคณะขับเคลื่อนการมีส่วนร่วม อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบาย “๙ ด้าน ๙ ดี” ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะมิติ “สังคมดี” และ “การบริหารจัดการดี” ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน จึงนับเป็นแนวทางการพัฒนาที่ตอบโจทย์บริบทของชุมชนและนโยบายเมืองได้อย่างแท้จริง

๓.๒ วัตถุประสงค์

- ๓.๒.๑ เพื่อลดช่องว่างระหว่างวัยด้วยการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนต่างวัย
- ๓.๒.๒ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างคน ๓ วัย ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
- ๓.๒.๓ เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบในการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างคน ๓ วัย

๓.๓ เป้าหมาย

- ๓.๓.๑ ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมจากคน ๓ วัย มีความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม ลดช่องว่างระหว่างวัย
- ๓.๓.๒ เกิดความร่วมมือระหว่างคน ๓ วัย (เด็ก เยาวชน วัยทำงาน และผู้สูงอายุ) ในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมพัฒนาคุณภาพชีวิตภายในชุมชน
- ๓.๓.๓ มีชุมชนต้นแบบที่สามารถจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างคน ๓ วัย ได้อย่างเป็นรูปธรรม จำนวน ๑ ชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

๑. ผู้สูงอายุ อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป้าหมาย และสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ จำนวน ๑๕ คน
๒. คนวัยทำงาน อายุ ๒๕ - ๕๕ ปี ที่อาศัยหรือทำงานในชุมชนเป้าหมาย มีความสนใจและมีศักยภาพในการร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน จำนวน ๔๑ คน
๓. เด็กและเยาวชน อายุ ๑๐ - ๒๔ ปี ที่อาศัยหรือศึกษาในพื้นที่เขตบางนา ที่มีความสนใจจากในพื้นที่ชุมชนจากโรงเรียนหรือศูนย์เยาวชนในพื้นที่ จำนวน ๑๙ คน
๔. ภาคีเครือข่าย เช่น ผู้นำชุมชน สำนักงานเขตบางนา สภาเด็กและเยาวชน ชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์บริการ-สาธารณสุข สำนักงานตลาด ศูนย์นันทนาการสำนักประชาสัมพันธ์ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว และศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร โดยเป็นวิทยากร จำนวน ๓ คน (ในช่วงการจัดกิจกรรม) และเป็นคณะทำงาน ๑๕ คน

รวมกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น ๙๓ คน

๓.๔ แนวทางการพัฒนา/วิธีดำเนินการ ดังนี้

๓.๔.๑ ขั้นตอนที่ ๑ การจัดตั้งทีมและวางแผนงานโครงการ

๑. แต่งตั้งทีมดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ
๒. จัดทำแผนงานโดยอ้างอิงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลุ่มเป้าหมายของโครงการ
๓. ประสานงานกับสำนักงานเขตและหน่วยงานสนับสนุนในพื้นที่

๓.๔.๒ ขั้นตอนที่ ๒ ประชุมภาคีเครือข่าย → แต่งตั้งแกนนำ ๓ วัย

๑. เชิญหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม อาทิ ศูนย์บริการสาธารณสุข ผู้นำชุมชน โรงเรียน ชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์เยาวชน
๒. เปิดรับอาสาสมัครหรือคัดเลือกแกนนำ ๓ วัย ได้แก่ เยาวชน คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ โดยพิจารณาจากความสมัครใจ ความพร้อม และความสามารถในการเป็นผู้นำ
๓. จัดทำฐานข้อมูลภาคีเครือข่ายและแกนนำ

๓.๔.๓ ขั้นตอนที่ ๓ จัดประชุมวางแผนกิจกรรมร่วมกัน

๑. จัดเวทีระดมความคิดเห็นร่วมระหว่างภาคีและแกนนำ ๓ วัย
๒. ร่วมกันออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและความสนใจของแต่ละวัย
๓. จัดทำปฏิทินกิจกรรมและมอบหมายหน้าที่ชัดเจน

๓.๔.๔ ขั้นตอนที่ ๔ จัดกิจกรรม ๓ วัย (ร่วมคิด ร่วมทำ)

๑. ดำเนินกิจกรรมที่ออกแบบไว้ ตามกำหนดเวลา สถานที่ และความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ กิจกรรมดังนี้
 - ๑.๑ กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ “เกมสานสัมพันธ์ ๓ วัย” จัดกิจกรรมในรูปแบบเกมและฐานกิจกรรมสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร ส่งเสริมความสนุกสนานและการเรียนรู้ร่วมกัน
 - ๑.๒ กิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย จัดกิจกรรมเดิน - วิ่งเพื่อสุขภาพ “๓ วัย วิ่งด้วยใจ”

- ๑.๓ กิจกรรมด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมคัดแยกขยะ
- ๑.๔ กิจกรรมด้านจิตใจ จัดกิจกรรมทำบุญร่วมกัน - เติมใจด้วยธรรมะ
- ๑.๕ กิจกรรมด้านสังคม จัดกิจกรรมครัวสามวัย ร่วมใจทำอาหาร
- ๑.๖ กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ จัดกิจกรรมตลาดนัดสามวัย - ร่วมขายของ สร้างรายได้
๒. สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงในแต่ละวัย
๓. สร้างพื้นที่สื่อสารที่เป็นมิตร เช่น ป้ายนิทรรศการ บอร์ดความคิด หรือกิจกรรมเปิดใจ

๓.๔.๕ ขั้นตอนที่ ๕ ติดตามและประเมินผล

๑. ใช้แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมรายคน พร้อมระบุช่วงวัย
๒. เก็บแบบประเมินความพึงพอใจและความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม
๓. ติดตามความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับปัจเจก กลุ่ม และชุมชน เช่น ความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น ความคิดริเริ่มใหม่ ๆ

๓.๔.๖ ขั้นตอนที่ ๖ สรุปผลและพัฒนาเป็นชุมชนต้นแบบ

๑. ประเมินผลการดำเนินงานร่วมกับภาคีและแกนนำ ๓ วัย
๒. สรุปจุดเด่น ปัจจัยความสำเร็จ และบทเรียนจากการดำเนินงาน
๓. กำหนดเกณฑ์เพื่อพัฒนาต่อยอดเป็นชุมชนต้นแบบที่สามารถขยายผลได้
๔. เสนอแนวทางขยายผลกิจกรรมไปยังชุมชนอื่น ๆ ในอนาคต

โดยทีมงานโครงการ “พลัง ๓ วัย ร่วมใจพัฒนา” มีผู้รับผิดชอบ ดังนี้

๑. ตัวแทนคนในชุมชนทั้ง ๓ วัย
 - ผู้สูงอายุ ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุ หรือตัวแทนภูมิปัญญาผู้สูงอายุ
 - วัยทำงาน ตัวแทนจากชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพ หรือผู้นำชุมชนในวัยทำงาน
 - เด็กและเยาวชน ตัวแทนจากสภาเด็กและเยาวชน หรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนหรือโรงเรียนใกล้เคียง
๒. ตัวแทนหน่วยงานและภาคีเครือข่ายในพื้นที่สำนักงานเขตบางนา
 - ผู้รับผิดชอบโครงการจาก สำนักงานเขตบางนา (ประสานงานและสนับสนุนโดยรวม)
 - ตัวแทน ศูนย์บริการสาธารณสุข (ดูแลด้านสุขภาพอนามัยและส่งเสริมกิจกรรมสุขภาพ)
 - ตัวแทน สำนักงานตลาด (สนับสนุนด้านเศรษฐกิจและกิจกรรมในพื้นที่ตลาดชุมชน)
 - ตัวแทน ศูนย์นันทนาการ (สนับสนุนกิจกรรมด้านการทำอาหาร นันทนาการ สร้างความสัมพันธ์ในชุมชน)
 - ตัวแทน สำนักงานประชาสัมพันธ์ (ดูแลการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์กิจกรรม)
 - ตัวแทน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว (สนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวเชิงชุมชน)
 - ตัวแทนศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (สนับสนุนกิจกรรมด้านการทำอาหาร)

๓.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา												ผู้ที่เกี่ยวข้อง
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
ขั้นตอนที่ ๑ การจัดตั้งทีม และวางแผนงานโครงการ	↔												- สำนักงานเขตบางนา (เจ้าภาพหลักของโครงการ) - ตัวแทนหน่วยงานภาคี เครือข่าย - ตัวแทนกลุ่มวัยทั้ง ๓ วัย
ขั้นตอนที่ ๒ ประชุมภาคี เครือข่าย แต่งตั้งแกนนำ ๓ วัย		↔											- สำนักงานเขตบางนา (เจ้าภาพหลักของโครงการ) - ตัวแทนหน่วยงานภาคี เครือข่าย - ตัวแทนกลุ่มวัยทั้ง ๓ วัย
ขั้นตอนที่ ๓ จัดประชุม วางแผนกิจกรรมร่วมกัน		↔											- สำนักงานเขตบางนา (เจ้าภาพหลักของโครงการ) - ตัวแทนหน่วยงานภาคี เครือข่าย - ตัวแทนกลุ่มวัยทั้ง ๓ วัย
ขั้นตอนที่ ๔ จัดกิจกรรม ๓ วัย (ร่วมคิด ร่วมทำ) ๑. กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ “เกมสานสัมพันธ์ ๓ วัย”			↔										- สำนักงานเขตบางนา (เจ้าภาพหลักของโครงการ) - ตัวแทนหน่วยงานภาคี เครือข่าย - ตัวแทนกลุ่มวัยทั้ง ๓ วัย
๒. กิจกรรมด้านสุขภาพ อนามัย จัดกิจกรรมเดิน - วิ่งเพื่อ สุขภาพ “๓ วัย วิ่งด้วยใจ”				↔									
๓. กิจกรรม ด้านกายภาพและ สิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมคัด แยกขยะ					↔								
๔. กิจกรรมด้านจิตใจ จัด กิจกรรมทำบุญร่วมกัน - เติมใจด้วยธรรมะ							↔						
๕. กิจกรรมด้านสังคม จัด กิจกรรมครัวสามวัย ร่วมใจ ทำอาหาร						↔							
๖. กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ จัดกิจกรรมตลาดนัดสามวัย - ร่วมขายของ สร้างรายได้								↔					

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา											ผู้ที่เกี่ยวข้อง	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		ก.ย.
ขั้นตอนที่ ๕ ติดตามและประเมินผล			←										- สำนักงานเขตบางนา - สำนักประชาสัมพันธ์ (สื่อสารผลการดำเนินงาน)
ขั้นตอนที่ ๖ สรุปผลและพัฒนาเป็นชุมชนต้นแบบ										←			- สำนักงานเขตบางนา - แกนนำชุมชน - ตัวแทนทุกภาคีเครือข่าย

๓.๖ งบประมาณ

งบประมาณดำเนินโครงการทั้งสิ้น จำนวน ๘๒,๙๐๐ บาท (แปดหมื่นสองพันเก้าร้อยบาทถ้วน) รายละเอียด ดังนี้

กิจกรรม	จำนวนเงิน
ขั้นตอนที่ ๔ จัดกิจกรรม ๓ วัย (ร่วมคิด ร่วมทำ) ๑. กิจกรรมกลุ่มสร้างสัมพันธ์ “เกมส์านสัมพันธ์ ๓ วัย” ๑.๑ วิทยากรบรรยาย (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๑ ชั่วโมง X ๑ คน) ๑.๒ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน) ๑.๓ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคบ่าย (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน) ๑.๔ ค่าอาหารว่าง (๒๕ บาท X ๙๓ คน X ๒ ครั้ง) ๑.๕ ค่าอาหารกลางวัน (๕๐ บาท X ๙๓ คน X ๑ ครั้ง)	๖๐๐ บาท ๒,๔๐๐ บาท ๒,๔๐๐ บาท ๔,๖๕๐ บาท ๔,๖๕๐ บาท
๒. กิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย จัดกิจกรรมเดิน - วิ่งเพื่อสุขภาพ “๓ วัย วิ่งด้วยใจ” ๒.๑ ค่าวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้ - ค่าสายรัดข้อมือ (๕ บาท x ๑๐๐ เส้น) = ๕๐๐ บาท - ค่าสติ๊กเกอร์หมายเลข (๒ บาท x ๑๐๐ ชิ้น) = ๒๐๐ บาท - ค่ากระดาษ A๔ สำหรับลงทะเบียน (๑๐๐ บาท x ๒ รีม) = ๒๐๐ บาท - ค่ากรวยจราจร/ป้ายจัดเส้นทาง (๑๐๐ บาท x ๑๐ ชิ้น) = ๑,๐๐๐ บาท - ค่านกหวีดและธงปล่อยตัว (๑๐๐ บาท x ๒ ชิ้น) = ๒๐๐ บาท - ค่ากล่องปฐมพยาบาลเบื้องต้น (๓๐๐ บาท x ๑ ชุด) = ๓๐๐ บาท - ค่าถุงขยะและถังรองรับ (๑๐๐ บาท x ๒ ชุด) = ๒๐๐ บาท - ค่าน้ำดื่ม/ถ้วยน้ำ (๑๐๐ บาท x ๒ แพ็ค) = ๒๐๐ บาท ๒.๒ ค่าอาหารว่าง (๒๕ บาท X ๙๐ คน X ๑ ครั้ง)	๒,๘๐๐ บาท ๒,๒๕๐ บาท
๓. กิจกรรมกลุ่มด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมคัดแยกขยะ ๓.๑ วิทยากรบรรยาย (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๑ ชั่วโมง X ๑ คน) ๓.๒ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน) ๓.๓ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคบ่าย (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน) ๓.๔ ค่าอาหารว่าง (๒๕ บาท X ๙๓ คน X ๒ ครั้ง) ๓.๕ ค่าอาหารกลางวัน (๕๐ บาท X ๙๓ คน X ๑ ครั้ง)	๖๐๐ บาท ๒,๔๐๐ บาท ๒,๔๐๐ บาท ๔,๖๕๐ บาท ๔,๖๕๐ บาท

กิจกรรม	จำนวนเงิน
๔. กิจกรรมกลุ่มด้านจิตใจ จัดกิจกรรมทำบุญร่วมกัน - เติมใจด้วยธรรมะ	
๔.๑ วิทยากรบรรยาย (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๑ ชั่วโมง X ๑ คน)	๖๐๐ บาท
๔.๒ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน)	๒,๔๐๐ บาท
๔.๓ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคบ่าย (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน)	๒,๔๐๐ บาท
๔.๔ ค่าอาหารว่าง (๒๕ บาท X ๙๓ คน X ๒ ครั้ง)	๔,๖๕๐ บาท
๔.๕ ค่าอาหารกลางวัน (๕๐ บาท X ๙๓ คน X ๑ ครั้ง)	๔,๖๕๐ บาท
๕. กิจกรรมกลุ่มด้านสังคม จัดกิจกรรมครัวสามวัย ร่วมใจทำอาหาร	
๕.๑ วิทยากรบรรยาย (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๑ ชั่วโมง X ๑ คน)	๖๐๐ บาท
๕.๒ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคเช้า (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน)	๒,๔๐๐ บาท
๕.๓ วิทยากรกิจกรรมกลุ่ม (ราชการ) ภาคบ่าย (๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง X ๒ คน)	๒,๔๐๐ บาท
๕.๔ ค่าอาหารว่าง (๒๕ บาท X ๙๓ คน X ๒ ครั้ง)	๔,๖๕๐ บาท
๕.๕ ค่าอาหารกลางวัน (๕๐ บาท X ๙๓ คน X ๑ ครั้ง)	๔,๖๕๐ บาท
๖. กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ จัดกิจกรรมตลาดนัดสามวัย - ร่วมขายของ สร้างรายได้	
๖.๑ ค่าวัสดุอุปกรณ์	๕,๐๐๐ บาท
- ค่าโต๊ะพับพลาสติก/โต๊ะจัดแสดงสินค้า (๓๐๐ บาท x ๕ ชุด) = ๑,๕๐๐ บาท	
- ค่าแผ่นป้ายชื่อร้าน/ป้ายกิจกรรม (ขนาด A๓ พร้อมขาตั้ง) (๑๐๐ บาท x ๕ ชุด) = ๕๐๐ บาท	
- ค่าผ้าปูโต๊ะ + รมสนามกันแดด (ขนาดประมาณ ๑.๘ - ๒ เมตร พร้อมขาตั้ง) (๖๐๐ บาท x ๕ ชุด) = ๓,๐๐๐ บาท	
๖.๒ ค่าอาหารว่าง (๒๕ บาท X ๙๐ คน X ๑ ครั้ง)	๒,๒๕๐ บาท
ขั้นตอนที่ ๖ สรุปผลและพัฒนาเป็นชุมชนต้นแบบ	
๑. ค่าออกแบบและพิมพ์โปสเตอร์/ใบปลิว (๑๐๐ แผ่น x ๑๐ บาท)	๑,๐๐๐ บาท
๒. ค่าโรลอัพพร้อมออกแบบ (๑,๘๐๐ บาท x ๖ ชุด)	๑๐,๘๐๐ บาท
รวมจำนวนทั้งสิ้น (แปดหมื่นสองพันเก้าร้อยบาทบาทถ้วน)	๘๒,๙๐๐ บาท

หมายเหตุ *ถ้าเฉลี่ยจ่ายทุกรายการ

๓.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๓.๗.๑. เกิดการสร้างสัมพันธ์และความเข้าใจระหว่างคนต่างวัย ช่วยลดช่องว่างระหว่างวัย สร้างความเข้าใจ ยอมรับ และเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ผ่านกิจกรรมที่ออกแบบร่วมกัน

๓.๗.๒. ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืนจากความร่วมมือของคน ๓ วัย โดยการพัฒนาชุมชนร่วมกัน ส่งผลให้เกิดต้นแบบของการมีส่วนร่วมที่สามารถขยายผลในพื้นที่อื่นได้

๓.๗.๓. เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและศักยภาพของประชาชนในชุมชน ทั้งในด้านสุขภาพ จิตใจ ทักษะทางสังคม และการใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงเสริมบทบาทของภาคประชาชนในการพัฒนาพื้นที่ของตนเองอย่างมีส่วนร่วมและต่อเนื่อง

๓.๘ แนวทางติดตามประเมินผล

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ระดับผลผลิต (Output)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
เพื่อลดช่องว่างระหว่างวัยด้วยการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนต่างวัย	ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงความพึงพอใจระดับ “มาก” หรือ “มากที่สุด”	วิธีการ ประเมินความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมก่อนและหลังการจัดกิจกรรม โดยเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ เครื่องมือติดตามผล แบบสอบถามความพึงพอใจก่อนและหลังทำกิจกรรม (Likert scale)
เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างคน ๓ วัย ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	จำนวนกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยมีคน ๓ วัยมีส่วนร่วมร่วมคิด ร่วมทำ (อย่างน้อย ๓ กิจกรรม)	วิธีการ ติดตามจากการจัดกิจกรรมในชุมชน โดยบันทึกข้อมูลผู้เข้าร่วม แยกตามช่วงวัย และตรวจสอบกิจกรรมที่จัดขึ้น เครื่องมือติดตามผล แบบบันทึกผู้เข้าร่วมกิจกรรม แยกตามช่วงวัย
เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบในการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างคน ๓ วัย	จำนวนชุมชนต้นแบบที่ดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ (≥ ๑ ชุมชน)	วิธีการ สังเกตการณ์และประเมินชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีแผนชัดเจน มีแกนนำ และมีการติดตามผล เครื่องมือติดตามผล แบบประเมินสถานะชุมชนต้นแบบตามเกณฑ์ในการดำเนินการ

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ระดับผลลัพธ์ (Outcome)

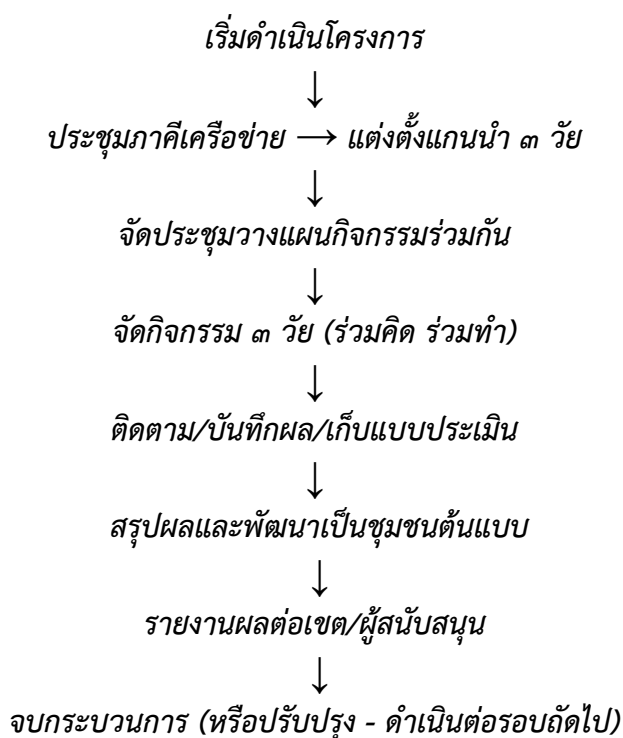
เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
เพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนจากการมีส่วนร่วมของคนต่างวัย	เพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนจากการมีส่วนร่วมของคนต่างวัย	วิธีการ การติดตามผลหลังโครงการ (Post - project follow - up report) เครื่องมือติดตามผล การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน การสังเกต การเปลี่ยนแปลงในชุมชน เอกสารหรือรายงานชุมชนที่แสดงความต่อเนื่องของกิจกรรม

๓.๙ ปัญหาและอุปสรรค (ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น)

- ๓.๙.๑ การมีส่วนร่วมของคน ๓ วัยในชุมชนไม่ต่อเนื่อง หรือขาดความสนใจ
- ๓.๙.๒ ขาดผู้นำหรือแกนนำในการขับเคลื่อนกิจกรรมระยะยาว
- ๓.๙.๓ ทรัพยากรในชุมชน (งบประมาณ/สถานที่/อุปกรณ์) มีจำกัด
- ๓.๙.๔ การสื่อสารและประสานงานระหว่างกลุ่มวัยหรือหน่วยงานไม่ชัดเจน

โดยปัญหาที่อาจเกิดขึ้นนำไปวิเคราะห์ความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางในการจัดการแก้ไขปัญหา
แนวทางในการวิเคราะห์และบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย

๑. กระบวนการ (Process) แสดงเป็นแผนภูมิกระบวนการหลักของการให้บริการหรือ
การดำเนินงานตามโครงการหรือขั้นตอนการดำเนินโครงการ ดังนี้

๒. การวิเคราะห์ Failure Mode and Effect Analysis (FMEA) วิเคราะห์ความเสี่ยงในแต่ละกระบวนการหรือกิจกรรมหลัก ที่อาจเกิดขึ้นจากผู้ให้บริการ ที่ทำให้โครงการไม่ประสบความสำเร็จ/FMEA ประกอบด้วย ๒ ขั้นตอน

๒.๑ การจัดลำดับความสำคัญของกระบวนการ โดยหาค่าความเสี่ยงของแต่ละกระบวนการ (Risk priority number) (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ FMEA การจัดลำดับความสำคัญของกระบวนการ

กระบวนการ	ความถี่ในการเกิด (O)				ความสามารถใน การตรวจสอบพบ (I)				ระดับความรุนแรง (S)				คะแนน RPN (RPN = O×I×S)
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	
การมีส่วนร่วมของคน ๓ วัย ในชุมชนไม่ต่อเนื่อง หรือขาดความสนใจ			✓				✓					✓	๓๖
ขาดผู้นำหรือแกนนำ ในการขับเคลื่อนกิจกรรม ระยะยาว		✓					✓					✓	๒๔
ทรัพยากรในชุมชน (งบประมาณ/สถานที่/ อุปกรณ์) มีจำกัด		✓				✓					✓		๑๒
การสื่อสารและ ประสานงานระหว่างกลุ่ม วัยหรือหน่วยงานไม่ชัดเจน		✓				✓				✓			๘

หมายเหตุ : ระดับคะแนน ๑ - ๔ (๑ = น้อยมาก/๔ = มากที่สุด)

๒.๒ การกำหนดแนวทางปฏิบัติในการลดอุบัติเหตุการล้มความเสียหาย นำกระบวนการที่มีความเสี่ยงสูงมาวิเคราะห์รูปแบบความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น (Potential failure mode) กำหนดแนวปฏิบัติหรือกิจกรรมในการลดอุบัติเหตุการล้มนั้น (ตารางที่ ๒)

ตารางที่ ๒ FMEA การจัดลำดับความสำคัญของรูปแบบความเสียหายและการกำหนดแนวทางปฏิบัติ

กระบวนการ :							
รูปแบบความเสียหาย (Failure Mode)	สาเหตุ (Failure Cause)	ผลกระทบ (Failure effect)	Rating			RPN	แนวทางปฏิบัติ/กิจกรรม ในการลดอุบัติเหตุการล้ม ความเสียหาย
			O	D	S		
ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมได้น้อย	เวลาไม่สะดวก/ สถานที่ไกล	ขาดความหลากหลาย ของกลุ่ม/ ความร่วมมือไม่ ครบ	๓	๒	๔	๒๔	เลือกเวลาที่เหมาะสม จัดกิจกรรมใกล้บ้าน ให้ผู้นำชุมชน ตัวแทน กลุ่มวัยช่วยประสาน
เยาวชนไม่สนใจร่วมกิจกรรม	ขาดแรงจูงใจ/ ไม่เห็นประโยชน์	ขาดความต่อเนื่อง และพลัง สร้างสรรค์	๓	๓	๓	๒๗	ออกแบบกิจกรรมให้ ทันสมัย เช่น เกม, ถ่ายคลิป แชร์โซเชียล
ความขัดแย้ง ระหว่างวัย	ความคิดเห็น ไม่ตรงกัน	บรรยากาศ ไม่ราบรื่น/ กลุ่มแตกแยก	๒	๒	๔	๑๖	มีกติกากลุ่ม/ผู้ไกล่เกลี่ย/ ใช้กิจกรรมเชิงบวก เพื่อสานสัมพันธ์
งบประมาณ ไม่เพียงพอ	แผนไม่ชัดเจน/ ใช้งบเกินจริง	กิจกรรมล่าช้า/ บางกิจกรรม ทำไม่ได้	๒	๒	๓	๑๒	จัดทำแผนงบประมาณรัดกุม หาทุนร่วมจากหน่วยงาน นอก/CSR
ประสานงานล่าช้า	ไม่มี ผู้รับผิดชอบ ชัดเจน	กิจกรรมไม่พร้อม/ ขาดการเตรียม	๓	๓	๓	๒๗	กำหนดผู้ประสานงานหลัก แต่ละกลุ่มวัย + มีปฏิทิน กลางติดตาม

บรรณานุกรม

๑. กรมการปกครอง, สำนักบริหารการทะเบียน. ประชากรรายอายุ แยกตามเพศ พื้นที่กรุงเทพมหานคร ข้อมูลเดือนเมษายน ๒๕๖๘ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง; ๒๕๖๘ [เข้าถึงเมื่อ ๑๙ ก.ค. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก:
<https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/displayData>
๒. กรุงเทพมหานคร, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยาลัยประชากรศาสตร์. แผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ฉบับที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร และ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยาลัยประชากรศาสตร์; ๒๕๖๖.
๓. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สถิติประชากรตามทะเบียนราษฎรในกรุงเทพมหานคร ปี ๒๕๖๖ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ; ๒๕๖๖ [เข้าถึงเมื่อ ๑๙ ก.ค. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก:
<https://www.nso.go.th>
๔. สำนักงานเขตบางนา. แผนพัฒนาพื้นที่และรายงานสถานการณ์เขตบางนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล; ๒๕๖๖.
๕. กรุงเทพมหานคร. รายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานครประจำปี ๒๕๖๗. กรุงเทพมหานคร: สำนักสิ่งแวดล้อม; ๒๕๖๗.
๖. Murayama H, Liang J, Shinkai S. A comprehensive strategy for community-based interventions to promote social participation among older adults in Japan. *Geriatr Gerontol Int*. ๒๐๑๙;๑๙(๑):๑๕-๒๔. <https://doi.org/10.1016/j.ggi.๒๐๑๘.๐๕.๐๑๑>
๗. Ministry of Health Singapore. Kampung Admiralty: Singapore's first integrated development for seniors [Internet]. Singapore: Ministry of Health; ๒๐๑๘ [cited ๒๐๒๕ Jul ๑๙]. Available from: <https://www.moh.gov.sg/news-highlights/details/kampung-admiralty>
๘. กรุงเทพมหานคร. ข้อมูลสถิติประชากรและโครงสร้างพื้นฐานเขตบางนา [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร; ๒๕๖๗ [เข้าถึงเมื่อ ๑๙ ก.ค. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.bangkok.go.th>
๙. สำนักงานเขตบางนา. ข้อมูลพื้นฐานเขตบางนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขตบางนา; ๒๕๖๖.
๑๐. วรณลักษณ์ เมียนเกิด, ธนิกานต์ ศักดาพร, เนตรชนก สุนา, คุณานนท์ ศรีโสภ. ทศนคติ การปฏิบัติ และตัวแบบในการส่งเสริมค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.); ๒๕๖๖.
๑๑. Newman S, Sanchez M. Intergenerational programmes: concept, history and models. In: *Intergenerational programmes towards a society for all ages*. Social Studies Collection (๒๓). Barcelona: The "la Caixa" Foundation; ๒๐๐๗. p. ๓๔-๖๒.

ภาคผนวก

การคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามหลักสถิติ

๑. สรุปข้อมูลประชากร

จำนวนประชากรทั้งหมด ๘๔,๘๓๔ คน แบ่งตามกลุ่มอายุเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มวัย	จำนวน (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
วัยเด็ก – เยาวชน (๐ – ๒๔ ปี)	๑๗,๒๘๓	๒๐.๓๗
วัยทำงาน (๒๕ – ๕๙ ปี)	๔๖,๔๐๑	๕๔.๗๐
ผู้สูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป)	๒๑,๑๕๐	๒๔.๙๓
รวม	๘๔,๘๓๔	๑๐๐

๒. คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างรวม จากสูตร Yamane ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประมาณ ๓๘๓ คน

๓. แบ่งสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามกลุ่มวัย

กลุ่มตัวอย่าง ๓๘๓ คน แบ่งตามสัดส่วนประชากรในแต่ละกลุ่มวัย ได้ดังนี้

กลุ่มวัย	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	สัดส่วน ประชากร (ร้อยละ)	เก็บจริง ได้จำนวน (คน)	เก็บจริง คิดเป็นร้อยละ
วัยเด็ก – เยาวชน (๐ – ๒๔)	๗๘	๒๐.๓๗	๑๒๑	๓๑.๕๙
วัยทำงาน (๒๕ – ๕๙)	๒๑๐	๕๔.๗๐	๒๐๗	๕๔.๐๔
ผู้สูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป)	๙๕	๒๔.๙๓	๘๕	๒๔.๘๐
รวม	๓๘๓	๑๐๐	๔๑๓	๑๐๗.๘๓

ผลการสำรวจการจัดกิจกรรมโครงการ “พลัง ๓ วัย ร่วมใจพัฒนา”
พื้นที่เขตบางนา กรุงเทพมหานคร
จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๔๑๓ คน

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. เพศ

เพศ	เคยร่วมกิจกรรม (n = ๒๔๓ คน)		ไม่เคยร่วมกิจกรรม (n = ๑๗๐ คน)		รวม (n = ๔๑๓)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	๘๐	๓๒.๙๒	๕๘	๓๔.๑๒	๑๓๘	๓๓.๔๑
หญิง	๑๕๕	๖๓.๗๙	๙๓	๕๔.๗๐	๒๔๘	๖๐.๐๕
เพศทางเลือก	๘	๓.๒๙	๑๙	๑๑.๑๘	๒๗	๖.๕๔
รวม	๒๔๓	๑๐๐.๐๐	๑๗๐	๑๐๐.๐๐	๔๑๓	๑๐๐.๐๐

๒. ช่วงวัย

ช่วงวัย	เคยร่วมกิจกรรม (n = ๒๔๓ คน)		ไม่เคยร่วมกิจกรรม (n = ๑๗๐ คน)		รวม (n = ๔๑๓)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป)	๘๙	๓๖.๖๓	๓๒	๑๘.๘๒	๑๒๑	๒๙.๓๐
วัยทำงาน (อายุ ๒๕ – ๕๙ ปี)	๑๑๓	๔๖.๕๐	๙๔	๕๕.๒๙	๒๐๗	๕๐.๑๒
เยาวชน (อายุต่ำกว่า ๒๕ ปี)	๔๑	๑๖.๘๗	๔๔	๒๕.๘๘	๘๕	๒๐.๕๘
รวม	๒๔๓	๑๐๐.๐๐	๑๗๐	๑๐๐.๐๐	๔๑๓	๑๐๐.๐๐

๓. จำนวนปีการอาศัยอยู่ในพื้นที่เขตบางนา

จำนวนปี	เคยร่วมกิจกรรม (n = ๒๔๓ คน)		ไม่เคยร่วมกิจกรรม (n = ๑๗๐ คน)		รวม (n = ๔๑๓)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๑ - ๕ ปี	๓๔	๑๓.๙๙	๔๓	๒๕.๒๙	๗๗	๑๘.๖๔
น้อยกว่า ๑ ปี	๘	๓.๒๙	๔๘	๒๘.๒๔	๕๖	๑๓.๕๖
มากกว่า ๕ ปี	๒๐๑	๘๒.๗๒	๗๙	๔๖.๔๗	๒๘๐	๖๗.๘๐
รวม	๒๔๓	๑๐๐.๐๐	๑๗๐	๑๐๐.๐๐	๔๑๓	๑๐๐.๐๐

๔. ช่วงเวลาที่ท่านสะดวกในการทำกิจกรรมร่วมกัน ๓ วันในชุมชน

ช่วงเวลา	เคยร่วมกิจกรรม (n = ๒๔๓ คน)		ไม่เคยร่วมกิจกรรม (n = ๑๗๐ คน)		รวม (n = ๔๑๓)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่วงบ่าย (๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.)	๔๐	๑๖.๔๖	๔๒	๒๔.๗๑	๘๒	๑๙.๘๕
ช่วงเช้า (๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.)	๑๓๒	๕๔.๓๒	๕๑	๓๐.๐	๑๘๓	๔๔.๓๑
ช่วงเย็น (๑๗.๐๐ - ๑๙.๐๐ น.)	๖๗	๒๗.๕๗	๗๖	๔๔.๗๑	๑๔๓	๓๔.๖๒
ทุกช่วงเวลา	๔	๑.๖๔	-	-	๔	๐.๙๗
วันว่างจากงาน/กลับบ้าน	-	-	๑	๐.๕๙	๑	๐.๒๔
รวม	๒๔๓	๑๐๐.๐๐	๑๗๐	๑๐๐.๐๐	๔๑๓	๑๐๐.๐๐

๕. วันที่สะดวกในการทำกิจกรรมร่วมกัน ๓ วันในชุมชน

วันที่สะดวก	เคยร่วมกิจกรรม (n = ๒๔๓ คน)		ไม่เคยร่วมกิจกรรม (n = ๑๗๐ คน)		รวม (n = ๔๑๓)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วันทำการ (จันทร์-ศุกร์)	๓๒	๑๓.๑๗	๓๐	๑๗.๖๕	๖๒	๑๕.๐๑
วันอาทิตย์	๑	๐.๔๑	-	-	๑	๐.๒๔
เสาร์หรืออาทิตย์	๑๔๘	๖๐.๙๑	๙๕	๕๕.๘๘	๒๔๓	๕๘.๘๔
วันหยุดนักขัตฤกษ์	๑๕	๖.๑๗	๒๖	๑๕.๒๙	๔๑	๙.๙๓
วันทำการ (จันทร์-ศุกร์), วันหยุดนักขัตฤกษ์	๒	๐.๘๒	๑	๐.๕๙	๓	๐.๗๓
วันทำการ (จันทร์-ศุกร์), เสาร์หรืออาทิตย์	๑	๐.๔๑	๑	๐.๕๙	๒	๐.๔๘
เสาร์หรืออาทิตย์, วันหยุดนักขัตฤกษ์	๓๘	๑๕.๖๓	๑๗	๑๐.๐๐	๕๕	๑๓.๓๒
วันทำการ (จันทร์-ศุกร์), เสาร์หรืออาทิตย์, วันหยุดนักขัตฤกษ์	๖	๒.๔๗	-	-	๖	๑.๔๕
รวม	๒๔๓	๑๐๐.๐๐	๑๗๐	๑๐๐.๐๐	๔๑๓	๑๐๐.๐๐

๖. ความถี่ในการทำกิจกรรมร่วมกัน ๓ วัน ในชุมชน ที่เหมาะสม

ความถี่ในการทำกิจกรรม ร่วมกัน ๓ วัน	เคยร่วมกิจกรรม (n = ๒๔๓ คน)		ไม่เคยร่วมกิจกรรม (n = ๑๗๐ คน)		รวม (n = ๔๑๓)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทุกวัน	๔	๑.๖๕	๘.๐	๔.๗๑	๑๒	๒.๙๑
๒ สัปดาห์ครั้ง	๕๕	๒๒.๖๓	๒๙	๑๗.๐๖	๘๔	๒๐.๓๔
สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง	๕๕	๒๒.๖๓	๓๑	๑๘.๒๔	๘๖	๒๐.๘๒
สัปดาห์ละ ๓ ครั้ง	๑	๐.๔๑	-	-	๑	๐.๒๔
เดือนละครั้ง	๑๒๘	๕๒.๖๗	๑๐๒	๖๐.๐๐	๒๓๐	๕๕.๖๙
รวม	๒๔๓	๑๐๐.๐๐	๑๗๐	๑๐๐.๐๐	๔๑๓	๑๐๐.๐๐

๗. ปัจจัยที่ทำให้ท่านไม่เข้าร่วมกิจกรรมชุมชน (เลือกมากกว่า ๑ ข้อ)

ปัจจัย	เคยร่วมกิจกรรม (n = ๒๔๓ คน)		ไม่เคยร่วมกิจกรรม (n = ๑๗๐ คน)		รวม (n = ๔๑๓)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีเวลา	๑๐๐	๔๑.๑๕	๗๖	๔๔.๗๑	๑๗๖	๔๒.๖๒
ไม่ทราบว่ามีการกิจกรรม	๗๑	๒๙.๒๒	๕๕	๓๒.๓๕	๑๒๖	๓๐.๕๑
ปัญหาสุขภาพ / การเดินทาง	๕๗	๒๓.๔๖	๔๔	๒๕.๘๘	๑๐๑	๒๔.๔๖
กิจกรรมไม่น่าสนใจ	๔๙	๒๐.๑๖	๓๙	๒๒.๙๔	๘๘	๒๑.๓๑
ไม่รู้จักคนในชุมชน	๑๔	๕.๗๖	๓๗	๒๑.๗๖	๕๑	๑๒.๓๕
เข้าร่วมได้เสมอ	๑๑	๔.๕๒	-	-	๑๑	๒.๖๖
ติดธุระ	๘	๓.๒๘	-	-	๘	๑.๙๔
ความไม่เป็นมืออาชีพ และความไม่สม่ำเสมอหรือ ความต่อเนื่องของกิจกรรม	-	-	๑	๐.๕๙	๑	๐.๒๔
จันทร์ - เสาร์ ไม่สะดวก ต้องไปทำงาน	-	-	๒	๑.๑๘	๒	๐.๔๘
ทำงานไม่เป็นเวลา (เข้าเวร)	-	-	๑	๐.๕๙	๑	๐.๒๔

ส่วนที่ ๒: ความสนใจและความต้องการ

๘. ความสนใจและความต้องการร่วมกิจกรรมด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม (เลือกมากกว่า ๑ ข้อ)

ความสนใจและความต้องการร่วม กิจกรรมด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม	เคยร่วมกิจกรรม (n = ๒๔๓ คน)		ไม่เคยร่วมกิจกรรม (n = ๑๗๐ คน)		รวม (n = ๔๑๓)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กิจกรรมปลูกผักสวนครัว	๑๐๕	๔๓.๒๑	๕๑	๓๐.๐	๑๕๖	๓๗.๗๗
กิจกรรมคัดแยกขยะ	๑๐๕	๔๓.๒๑	๘๔	๔๙.๔๑	๑๘๙	๔๕.๗๖
กิจกรรมทำความสะอาดเป็นทีมผสม ๓ ้วย เก็บกวาดทางเท้าริมคลองบางนา	๘๑	๓๓.๓๒	๓๗	๒๑.๗๗	๑๑๘	๒๘.๕๗
กิจกรรมวาดฝันเติมสีที่ทำการชุมชน	๗๑	๒๙.๒๒	๕๕	๓๒.๓๕	๑๒๖	๓๐.๕๑

๙. ความสนใจและความต้องการร่วมกิจกรรมด้านสังคม (เลือกมากกว่า ๑ ข้อ)

ความสนใจและความต้องการร่วม กิจกรรมด้านสังคม	เคยร่วมกิจกรรม (n=๒๔๓ คน)		ไม่เคยร่วมกิจกรรม (n=๑๗๐ คน)		รวม (n=๔๑๓)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กิจกรรมครัวสามวัย ร่วมใจทำอาหาร	๑๐๔	๔๒.๘๐	๗๕	๔๔.๑๒	๑๗๙	๔๓.๓๔
กิจกรรมวันสำคัญสร้างสัมพันธ์	๙๙	๔๐.๗๔	๖๑	๓๕.๘๘	๑๖๐	๓๘.๗๔
กิจกรรมอาสาช่วย ช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง เช่น เย็บเยียนชุดชุดให้กำลังใจผู้สูงอายุ	๙๗	๓๙.๙๒	๔๐	๒๓.๕๓	๑๓๗	๓๓.๑๗
กิจกรรมเรื่องเล่าจากรุ่นสู่รุ่น	๖๔	๒๖.๓๔	๔๙	๒๘.๘๒	๑๑๓	๒๗.๓๖
เล่นเกม (เช่น เกมเศรษฐี)	๒	๐.๘๒	๑	๐.๕๙	๓	๐.๗๓
เต็นท์	๑	๐.๔๑	-	-	๑	๐.๒๔

๑๐. ความสนใจและความต้องการร่วมกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ (เลือกมากกว่า ๑ ข้อ)

ความสนใจและความต้องการร่วม กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ	เคยร่วมกิจกรรม (n=๒๔๓ คน)		ไม่เคยร่วมกิจกรรม (n=๑๗๐ คน)		รวม (n=๔๑๓)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กิจกรรมตลาดนัดสามวัย – ร่วมขายของ สร้างรายได้	๑๐๗	๔๔.๐๓	๗๑	๔๑.๗๖	๑๗๘	๔๓.๑๐
กิจกรรมร่วมผลิต ร่วมขายสินค้าชุมชน	๙๗	๓๙.๙๒	๔๙	๒๘.๘๒	๑๔๖	๓๕.๓๕
กิจกรรมฝึกอาชีพสร้างรายได้	๙๕	๓๙.๐๙	๕๙	๓๔.๗๑	๑๕๔	๓๗.๒๙
กิจกรรมส่งเสริมการออม	๔๗	๑๙.๓๔	๕๒	๓๐.๕๙	๙๙	๒๓.๙๗
กิจกรรมร้องเพลงคาราโอเกะสร้างรายได้	๔	๑.๖๕	๑	๐.๕๙	๕	๑.๒๑

๑๑. ความสนใจและความต้องการร่วมกิจกรรมด้านจิตใจ (เลือกมากกว่า ๑ ข้อ)

ความสนใจและความต้องการ ร่วมกิจกรรมด้านจิตใจ	เคยร่วมกิจกรรม (n=๒๔๓ คน)		ไม่เคยร่วมกิจกรรม (n=๑๗๐ คน)		รวม (n=๔๑๓)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กิจกรรมทำบุญร่วมกัน – เติมใจด้วยธรรมะ	๑๓๖	๕๕.๙๗	๕๖	๓๒.๙๔	๑๙๒	๔๖.๔๙
กิจกรรมศิลปะบำบัดร่วมกัน	๘๙	๓๖.๖๓	๘๓	๔๘.๘๒	๑๗๒	๔๑.๖๕
กิจกรรมวงสนทนา “เปิดใจ ปลอดภัย”	๕๙	๒๔.๒๘	๓๗	๒๑.๗๖	๙๖	๒๓.๒๔
กิจกรรมกิจกรรมเขียน “จดหมายถึงฉันในวัยนั้น”	๔๒	๑๗.๒๘	๔๓	๒๕.๒๙	๘๕	๒๐.๕๘
ทำสมาธิ	๖	๒.๔๗	-	-	๖	๑.๔๕
สร้างจิตสำนึก ร่วมใจ ร่วมดูแลรักษามุขมุน	๑	๐.๔๑	-	-	๑	๐.๒๔

๑๒. ความสนใจและความต้องการร่วมกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย (เลือกมากกว่า ๑ ข้อ)

ความสนใจและความต้องการ ร่วมกิจกรรม ด้านสุขภาพอนามัย	เคยร่วมกิจกรรม (n=๒๔๓ คน)		ไม่เคยร่วมกิจกรรม (n=๑๗๐ คน)		รวม (n=๔๑๓)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กิจกรรมเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ "๓ วัย วิ่งด้วยใจ"	๑๓๓	๕๔.๗๓	๘๒	๔๘.๒๔	๒๑๕	๕๒.๐๖
กิจกรรมโยคะ/ไทเก็ก เพื่อสมดุลร่างกาย	๗๖	๓๑.๒๘	๕๑	๓๐.๐	๑๒๗	๓๐.๗๕
กิจกรรม “ปฐมพยาบาลพื้นฐาน ๓ วัย”	๖๔	๒๖.๓๔	๔๘	๒๘.๒๔	๑๑๒	๒๗.๑๒
กิจกรรมเต้นบาสโลป	๖๓	๒๕.๙๓	๓๙	๒๒.๙๔	๑๐๒	๒๔.๗๐
ด้านการกีฬา	๓	๑.๒๓	๑	๐.๕๙	๔	๐.๙๗
ปลูกผักสุขภาพ	๑	๐.๔๑	-	-	๑	๐.๒๔

๑๓. การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนต่างวัยในชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ

ระดับความสำคัญ	เคยร่วมกิจกรรม (n=๒๔๓ คน)		ไม่เคยร่วมกิจกรรม (n=๑๗๐ คน)		รวม (n=๔๑๓)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สำคัญน้อย	๒	๐.๘๒	๔	๒.๓๕	๖	๑.๔๕
สำคัญปานกลาง	๑๙	๗.๘๒	๒๐	๑๑.๗๖	๓๙	๙.๔๔
สำคัญมาก	๖๐	๒๔.๖๙	๖๒	๓๖.๔๗	๑๒๒	๒๙.๕๔
สำคัญมากที่สุด	๑๖๒	๖๖.๖๗	๘๔	๔๙.๔๑	๒๔๖	๕๙.๕๖
รวม	๒๔๓	๑๐๐.๐๐	๑๗๐	๑๐๐.๐๐	๔๑๓	๑๐๐.๐๐

๑๔. ความสนใจจะเข้าร่วมโครงการที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างคน ๓ วัย

ระดับความสนใจ	เคยร่วมกิจกรรม (n=๒๔๓ คน)		ไม่เคยร่วมกิจกรรม (n=๑๗๐ คน)		รวม (n=๔๑๓)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สนใจน้อยที่สุด	๑	๐.๔๑	-	-	๑	๐.๒๔
สนใจน้อย	๑	๐.๔๑	๑	๐.๕๙	๒	๐.๔๘
สนใจปานกลาง	๓๐	๑๒.๓๕	๒๖	๑๕.๒๙	๕๖	๑๓.๕๖
สนใจมาก	๘๓	๓๔.๑๖	๕๗	๓๓.๕๓	๑๔๐	๓๓.๙๐
สนใจมากที่สุด	๑๒๘	๕๒.๖๗	๘๖	๕๐.๕๙	๒๑๔	๕๑.๘๒
รวม	๒๔๓	๑๐๐.๐๐	๑๗๐	๑๐๐.๐๐	๔๑๓	๑๐๐.๐๐

๑๕. ข้อเสนอแนะ

สามารถจัดกลุ่มข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ดังต่อไปนี้

๑. แรงจูงใจและอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรม

- มีข้อจำกัดด้านเวลา เช่น ภาระดูแลครอบครัว หรือวัยทำงานที่ไม่สะดวก
- งบประมาณในการเดินทางเป็นอุปสรรคสำคัญ
- ชุมชนบางพื้นที่ขาดความร่วมมือหรือทัศนคติเชิงลบจากอดีต
- จำเป็นต้องมีแรงจูงใจหรือสิ่งจูงใจ (เช่น ของแจก หรือผลลัพธ์ที่ชัดเจน)
- ต้องเลือกกิจกรรมที่น่าสนใจสำหรับทุกวัย เพื่อจูงใจให้เข้าร่วม

๒. การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของชุมชน

- ควรประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง
- เชิญชวนทุกครัวเรือนให้เข้าร่วมกิจกรรม
- เปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนร่วมวางแผนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- สร้างบรรยากาศให้เกิดความรู้จักและความสนิทสนมในชุมชน

๓. ความต่อเนื่องและระบบในการดำเนินกิจกรรม

- ควรมีการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ไม่เป็นเพียงครั้งคราว
- ดำเนินการอย่างเป็นระบบในระดับพื้นที่
- มีการกำหนดวัน เวลา และรูปแบบกิจกรรมล่วงหน้า
- ต้องดำเนินงานอย่างจริงจังเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในระยะยาว

๔. รูปแบบและลักษณะกิจกรรมที่เหมาะสมกับคนทุกวัย

- กิจกรรมควรมีความหลากหลาย สนุก น่าสนใจ และเหมาะกับทุกวัย
- ไม่ควรเน้นกลุ่มวัยใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไป
- ส่งเสริมกิจกรรมที่ลงมือทำร่วมกัน ไม่เน้นผลลัพธ์ทางการแข่งขัน
- ตัวอย่างกิจกรรมที่น่าสนใจ: วิ่ง, เต้น, เล่นเปตอง, ร้องเพลง, ฝึกไอที
- สนับสนุนกิจกรรมที่สามารถถ่ายทอดความรู้ข้ามวัยได้

๕. สถานที่จัดกิจกรรม

- ควรจัดกิจกรรมในสถานที่เดินทางสะดวก เช่น ห้างสรรพสินค้า หรือศูนย์ชุมชน
- มีสถานที่รองรับให้ทุกวัยสามารถพบปะกันได้ในพื้นที่ชุมชน

๖. ประโยชน์และผลลัพธ์ของกิจกรรมตามมุมมองของผู้เข้าร่วม

- สร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน
- เป็นเวทีให้คนต่างวัยได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และมุมมอง
- ส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตและความเข้มแข็งของชุมชนโดยรวม

๗. ความคิดเห็นอื่น ๆ และข้อเสนอแนะเฉพาะกลุ่ม

- ควรเปิดพื้นที่ให้เพศหลากหลายได้แสดงความสามารถ
- เสนอให้สำรวจความต้องการของชุมชนก่อนจัดกิจกรรม
- มีเสียงสนับสนุนให้จัดกิจกรรมลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง
- บางท่านเสนอแนวคิดเฉพาะ เช่น การเฝ้าระวังภัยจากสื่อ

แบบบันทึกผู้เข้าร่วมกิจกรรม แยกตามช่วงวัย

วันที่.....

กิจกรรม.....

[illegible]

แบบประเมินสถานะชุมชนต้นแบบ

ชื่อชุมชน :

วันที่ประเมิน :

ผู้ประเมิน :

หมวดประเมิน	เกณฑ์ประเมิน	คะแนน (๐ - ๓)	หมายเหตุ/ ข้อเสนอแนะ
๑. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	มีการรวมตัวและมีคนจาก ๓ วัย เข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง		
๒. การวางแผนและการจัดกิจกรรม	มีแผนการจัดกิจกรรมที่ชัดเจนและ ดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ		
๓. การประสานงานกับภาคีเครือข่าย	มีการประสานงานกับหน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน		
๔. ผลลัพธ์และความพึงพอใจ	ชุมชนมีผลลัพธ์ที่จับต้องได้ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม และ ความพึงพอใจ		
๕. การใช้ทรัพยากรและความยั่งยืน	ชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรในพื้นที่ ได้อย่างเหมาะสม และมีกิจกรรม ต่อเนื่อง		

คะแนนรวม: _____ / ๑๕

ระดับชุมชนต้นแบบ

- ๑๒ - ๑๕ คะแนน : ผ่านเกณฑ์ต้นแบบอย่างชัดเจน
- ๘ - ๑๑ คะแนน : ผ่านเกณฑ์ แต่ควรพัฒนาเพิ่มเติม
- ต่ำกว่า ๘ คะแนน : ยังไม่ผ่านเกณฑ์

แบบสอบถามความพึงพอใจก่อน/หลังเข้าร่วมกิจกรรม

ชื่อกิจกรรม :

วันที่ :

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม :

ช่วงวัย : ☐ เด็ก/เยาวชน (อายุต่ำกว่า ๒๕ ปี) ☐ วัยทำงาน (๒๕ – ๕๙ ปี) ☐ ผู้สูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป)

คำชี้แจง : กรุณาแสดงความเห็นของท่านต่อข้อความแต่ละข้อ โดยเลือกระดับความเห็นที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

(✓) ๑ = ไม่เห็นด้วยเลย, ๒ = ไม่ค่อยเห็นด้วย, ๓ = ปานกลาง, ๔ = เห็นด้วย, ๕ = เห็นด้วยอย่างมาก

ลำดับ	ประเด็นประเมิน	ความพึงพอใจ				
		๑	๒	๓	๔	๕
๑	ข้าพเจ้ารู้สึกยินดีที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกับคนต่างวัย					
๒	ข้าพเจ้ารู้สึกเข้าใจมุมมองของคนต่างวัยมากขึ้น					
๓	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนวคิด					
๔	ข้าพเจ้ามีความสุขในการทำกิจกรรมร่วมกับคนต่างวัย					
๕	ข้าพเจ้าเห็นความสำคัญของการพัฒนาชุมชนร่วมกันกับคนต่างวัย					
๖	ข้าพเจ้าต้องการเข้าร่วมกิจกรรมแบบนี้อีกในอนาคต					
๗	กิจกรรมนี้ช่วยลดช่องว่างระหว่างวัยได้จริง					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี):

.....

.....

.....

.....

.....

"3 วัยร่วมใจ พัฒนาชุมชน คนบางนา"

❤️ -ทุกช่วงวัยร่วมกันสร้างสิ่งใหม่ด้วยกัน- ❤️

กทม

บนต.47

ที่มาของปัญหา

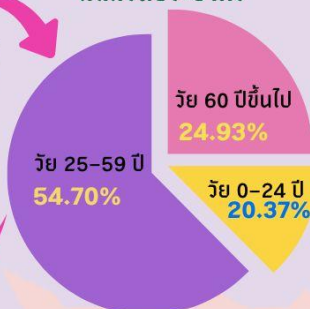
1. ขาดพื้นที่กลาง ในการจัดกิจกรรมร่วมกัน และเผชิญปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน
2. จาก 31 ชุมชน : 29 ชุมชน ต้องการ กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

เขตบางนา
แบ่งเป็น 2 แขวง
ประชากร 84,834 คน

สัดส่วนประชากร

ก้าวเข้าสู่
"สังคมผู้สูงอายุ
โดยสมบูรณ์"

3 วัยร่วมใจ
พัฒนาชุมชน
อย่างยั่งยืน

นโยบาย 9 ด้าน 9 ทิศ

- 7 มิติสังคมดี สร้างชุมชนเข้มแข็งร่วมพัฒนา
- 9 มิติการบริหารจัดการดี ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมบริหารจัดการเมืองสร้างชุมชนเข้มแข็งร่วมพัฒนา

ปัญหาและผลกระทบ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างวัยลดลง
2. ผู้สูงอายุ ใช้ชีวิตลำพัง ขาดบทบาทในชุมชน
3. เยาวชน - วัยทำงานขาดโอกาสเรียนรู้จากผู้สูงอายุ
4. คนวัย 15-59 ปี มีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้สูงอายุเพียง ร้อยละ 68.1

วัตถุประสงค์โครงการ

1. ลดช่องว่างระหว่างวัย
2. เสริมความร่วมมือระหว่างคน 3 วัย ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. สร้างชุมชนต้นแบบความร่วมมือระหว่างคน 3 วัย

เป้าหมาย

1. ร้อยละ 80 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจ
2. เกิดความร่วมมือระหว่างคน 3 วัย
3. มีชุมชนต้นแบบความร่วมมือระหว่างคน 3 วัย อย่างเป็นรูปธรรม

กิจกรรม

1. กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ "เกมสานสัมพันธ์ 3 วัย"
2. กิจกรรมเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ "3 วัย รุ่งด้วยใจ"
3. กิจกรรม คัดแยกขยะ
4. กิจกรรม ทำบุญร่วมกัน - เติมใจด้วยธรรมะ
5. กิจกรรมครัว 3 วัย ร่วมใจทำอาหาร
6. กิจกรรมตลาดนัด 3 วัย ร่วมขายของสร้างรายได้

Power point นำเสนอผลงาน

"3 วัยร่วมใจ พัฒนาชุมชน คนบางนา"

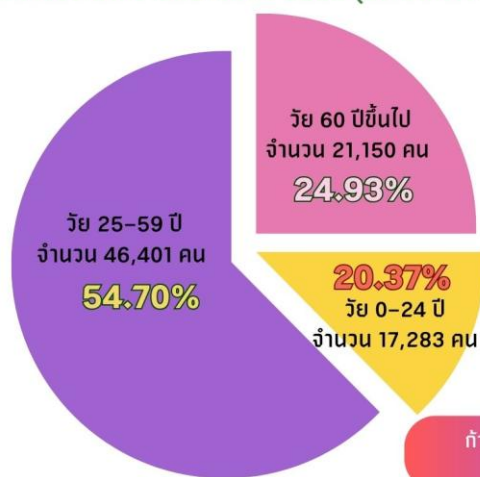
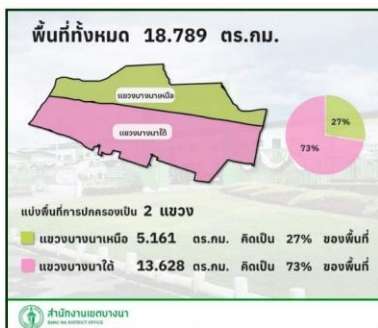
ความสำคัญของ 3 วัย

โครงสร้างประชากร เขตบางนา ปี 2568 (ประชากรรวม 84,834 คน)

ที่มาและความสำคัญ

การปกครองและขนาดพื้นที่

ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ
โดยสมบูรณ์ข้อมูลสนับสนุน
จากชุมชน

1. ขาดพื้นที่กลาง และเผชิญปัญหาสิ่งแวดล้อม
2. จาก 31 ชุมชน: 29 ชุมชน ต้องการกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุ

3

ที่มาและความสำคัญ

ปัญหาและผลกระทบ

ความสัมพันธ์ระหว่างวัยลดลงจาก
วิถีชีวิตเร่งรีบและแยกส่วนผู้สูงอายุ ใช้ชีวิตลำพัง ขาดบทบาท
ในชุมชนเยาวชน วัยทำงานขาดโอกาส
เรียนรู้จากผู้สูงอายุคนวัย 15-59 ปี มีทัศนคติเชิงบวก
ต่อผู้สูงอายุเพียง 68.1%

นโยบายที่สอดคล้อง...

นโยบาย 9 ด้าน 9 ตี

7 มีทัศนคติ
สร้างชุมชนเข้มแข็ง
ร่วมพัฒนา

9 มีจัดการบริหารจัดการดี
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการร่วมบริหาร
จัดการเมืองสร้างชุมชนเข้ม
แข็งร่วมพัฒนา

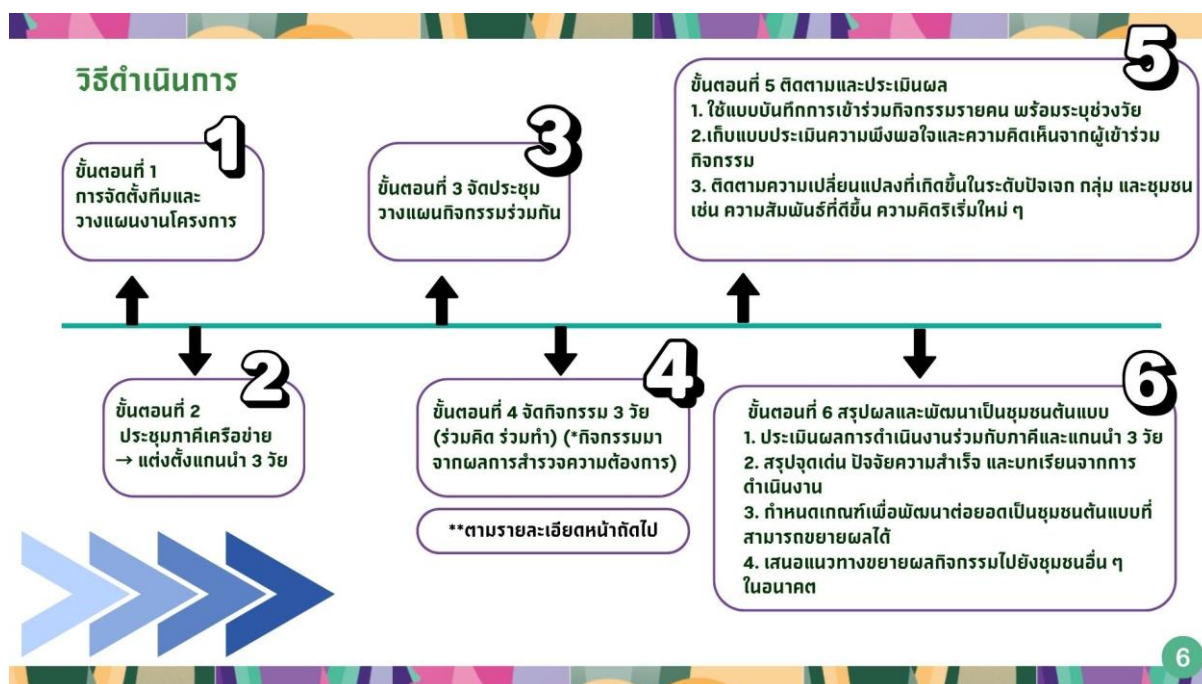
จึงมีความจำเป็นในการดำเนินโครงการ เพื่อ....

พัฒนา "พื้นที่ข้ามวัย" เพื่อพบปะ เรียนรู้
และทำกิจกรรมร่วมกัน เสริมสร้าง
ความสัมพันธ์ เกื้อกูล และคุณภาพชีวิต
ทุกช่วงวัยสร้างชุมชนที่เข้มแข็งและยั่งยืน

4

5

6

กิจกรรม 3 วัย

1. กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ "เกมสานสัมพันธ์ 3 วัย"

จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 413 คน
ต้องการให้จัดกิจกรรม ในช่วงเช้า (09.00 - 12.00 น.)
วันเสาร์ หรือ วันอาทิตย์เดือนละ 1 ครั้ง
ระยะเวลาดำเนินการ
เดือนธันวาคม 2568

งบประมาณ

- ค่าวิทยากร
 - ค่าอาหาร + เครื่องดื่ม
 - ค่าอาหารว่าง
- รวม 14,700 บาท

2. กิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย

ร้อยละ 51.48 ของผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้จัดกิจกรรม
เดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ "3 วัย วิ่งด้วยใจ"

ระยะเวลาดำเนินการ
เดือนมกราคม 2569

งบประมาณ

- ค่าวัสดุ
 - ค่าอาหารว่าง
- รวม 5,050 บาท

7

กิจกรรม 3 วัย

3. กิจกรรม ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

ร้อยละ 46.31 ของผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้จัดกิจกรรม
คัดแยกขยะ เพื่อขายนำมาเป็นเงินทุนหมุนเวียนในชุมชน
หรือบริจาคให้กับหน่วยงานอื่นๆ
ระยะเวลาดำเนินการ
เดือนกุมภาพันธ์ 2569

งบประมาณ

- ค่าวิทยากร
 - ค่าอาหาร + เครื่องดื่ม
 - ค่าอาหารว่าง
- รวม 14,700 บาท

4. กิจกรรมด้านจิตใจ

ร้อยละ 44.45 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ต้องการให้จัดกิจกรรม
ทำบุญร่วมกัน - เติมน้ำใจด้วยธรรมะ

ระยะเวลาดำเนินการ
เดือนมีนาคม 2569

งบประมาณ

- ค่าวิทยากร
 - ค่าอาหาร + เครื่องดื่ม
 - ค่าอาหารว่าง
- รวม 14,700 บาท

7

กิจกรรม 3 ร้อย

5. กิจกรรมด้านสังคม

ร้อยละ 43.46 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ต้องการให้จัดกิจกรรม

ครัวสามวัย ร่วมใจทำอาหาร

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนเมษายน 2569

งบประมาณ

- ค่าวิทยากร
- ค่าอาหาร + เครื่องดื่ม
- ค่าอาหารว่าง

รวม 14,700 บาท

6. กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ

ร้อยละ 42.89 ของผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้จัดกิจกรรม

ตลาดนัดสามวัย ร่วมขายของ สร้างรายได้

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนพฤษภาคม 2569

งบประมาณ

- ค่าวิทยากร
- ค่าอาหาร + เครื่องดื่ม
- ค่าอาหารว่าง

รวม 14,700 บาท

8

งบประมาณ

รวมทั้งสิ้น 81,400 บาท (แปดหมื่นหนึ่งพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

แหล่งงบประมาณ : โครงการชุมชนเข้มแข็งพัฒนาตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือกองทุนหลักประกันสุขภาพ

เจ้าภาพ : สำนักงานเขตบางนา

ภาคีเครือข่าย : ผู้นำชุมชน สภาเด็กและเยาวชน ชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักงานตลาด ศูนย์นันทนาการสำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว และศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร

9

แนวทางติดตามประเมินผล

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	การติดตามผล
 เพื่อลดช่องว่างระหว่างวัยด้วยการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนต่างวัย	ร้อยละ 80 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงความพึงพอใจระดับ “มาก” หรือ “มากที่สุด”	แบบสอบถามความพึงพอใจก่อนและหลังทำกิจกรรม (Likert scale)
 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างคนสามวัยในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	จำนวนกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยมีคน 3 วัยมีส่วนร่วมร่วมคิด ร่วมทำ (อย่างน้อย 3 กิจกรรม)	แบบบันทึกผู้เข้าร่วมกิจกรรมแยกตามช่วงวัย
 เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบในการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนโดยอาศัย ความร่วมมือระหว่างคน 3 วัย	จำนวนชุมชนต้นแบบที่ดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ (≥ 1 ชุมชน)	แบบประเมินสถานะชุมชนต้นแบบตามเกณฑ์ในการดำเนินการ
 เพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนอย่งยั่งยืนจากการมีส่วนร่วมของคนต่างวัย	เพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนอย่งยั่งยืนจากการมีส่วนร่วมของคนต่างวัย	การติดตามผลหลังโครงการ การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน, การสังเกตการเปลี่ยนแปลงในชุมชน, เอกสารหรือรายงานชุมชนที่แสดงความต่อเนื่องของกิจกรรม

10

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เกิดการสร้างสัมพันธ์และความเข้าใจระหว่างคนต่างวัย ช่วยลดช่องว่างระหว่างวัย สร้างความเข้าใจ ยอมรับ และเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ผ่านกิจกรรมที่ออกแบบร่วมกัน

ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืนจากความร่วมมือของคน 3 วัย โดยการพัฒนาชุมชนร่วมกัน ส่งผลให้เกิดต้นแบบของการมีส่วนร่วมที่สามารถขยายผลในพื้นที่อื่นได้

เกิดการพัฒนาคูณภาพชีวิตและศักยภาพของประชาชนในชุมชนทั้งในด้านสุขภาพ จิตใจ ทักษะทางสังคม และการใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงเสริมบทบาทของภาคประชาชนในการพัฒนาพื้นที่ของตนเองอย่างมีส่วนร่วมและต่อเนื่อง

11

**"ไม่ใช่เพียงผู้ใหญ่หรือเด็กที่เป็นผู้สร้าง
หากทุกช่วงวัยร่วมกันสร้างสิ่งใหม่ด้วยกัน
จะไม่ดียิ่งกว่าหรือ?"**

รายชื่อคณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวกมลวรรณ บุญโยธา หัวหน้างานผลประโยชน์และเร่งรัดหนี้สิน
ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ตลาดธนบุรี
สำนักงานตลาดกรุงเทพมหานคร
๒. นายสกลสิทธิ์ เกษมสุวรรณ นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ
กลุ่มงานข่าวและเผยแพร่ ส่วนสื่อสารองค์กร
สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร
๓. นางสาวปัทมธนพัฒน์ ลาภจิ่งเจริญ นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
กลุ่มงานด้านยุทธศาสตร์และการคลัง
ส่วนโครงสร้างและอัตรากำลัง ๒
กองโครงสร้างและอัตรากำลัง สำนักงาน ก.ก.
๔. นางสาวกาศย์ประภา สง่าใจ นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
กลุ่มงานนันทนาการ ๑
ส่วนนันทนาการ สำนักงานนันทนาการและส่งเสริมการเรียนรู้
สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
๕. นางสาวกุลพธิ์ ชูประเทศ นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
ส่วนวัฒนธรรม สำนักงานวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว
สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
๖. นางสาวเนตรชนก สุนา นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
กลุ่มสงเคราะห์สาธารณสุข สำนักงานพัฒนาระบบสาธารณสุข
สำนักอนามัย
๗. นางโลน่า ปักเกโส นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
กลุ่มงานบริการสุขภาพ
ศูนย์บริการสาธารณสุข ๑๙ วงศ์สว่าง สำนักอนามัย
๘. นางสาวพรณนิภา สุวรรณจรัส นักจิตวิทยาชำนาญการ
กลุ่มงานคลินิกก้าวใหม่พลัส
ศูนย์บริการสาธารณสุข ๕๑ จตุจักร สำนักอนามัย
๙. นางณัฐกานต์ วงศ์วิชัย นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม
สำนักงานเขตบางนา
๑๐. นางสาวธียพัทธ์ เขมากรโทย นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม
สำนักงานเขตลาดพร้าว

โครงการประกวดโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ เขตธนบุรี

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point) มีข้อมูล (Data) ไตที่อธิบายปัญหานี้

จากสถิติปริมาณขยะที่จัดเก็บได้ของสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตธนบุรี มีสถิติการจัดเก็บขยะ รวมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จัดเก็บได้ ๑๒๖.๑๘ ตัน/วัน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จัดเก็บได้ ๑๒๘.๒๔ ตัน/วัน และปัจจุบัน ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๘ จัดเก็บได้เฉลี่ย ๑๒๗.๔๒ ตัน/วัน คณะผู้จัดทำ จึงเลือกพื้นที่ของสำนักงานเขตธนบุรี ซึ่งมีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากการเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินหลากหลาย ทั้งการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ย่านพาณิชยกรรม และย่านประวัติศาสตร์

สำนักงานเขตธนบุรีเป็นหน่วยงานต้นแบบในด้านการบริหารจัดการขยะ มีการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และได้จัดทำโครงการพัฒนานวัตกรรมของหน่วยงาน ในโครงการ “ส่งคืนขยะสู่ระบบผ่านระบบออนไลน์” ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยบริษัท Wastebuy Delivery จำกัด เข้ามารับซื้อขยะรีไซเคิลจากกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินการอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเพิ่มเติมจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีร่วมกับบริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด โดยใช้แอปพลิเคชัน Khayacoin มารับซื้อขยะรีไซเคิล หรือสะสมแต้มจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อจัดทำข้อมูลจัดการขยะแบบดิจิทัล

แม้ว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตธนบุรีจะมีกิจกรรมคัดแยกขยะอยู่แล้ว แต่จากสถิติในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘ พบว่าปริมาณขยะยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่มีการรณรงค์เรื่องการคัดแยกขยะในโรงเรียนมาโดยตลอด สะท้อนให้เห็นว่าแม้จะมีความพยายาม แต่ยังคงขาดกลไกบางอย่างที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในการคัดแยกขยะอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันยังขาดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชัน Khayacoin ในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพในโรงเรียน อีกทั้งยังขาดการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบจากผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนในการขับเคลื่อนการจัดการขยะอย่างจริงจัง นอกจากนี้ ปัญหาขยะในสังคมเมือง โดยเฉพาะในพื้นที่โรงเรียน ซึ่งควรเป็นแหล่งเรียนรู้และต้นแบบของการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมยังคงเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข แม้หลายโรงเรียนจะมีกิจกรรมส่งเสริมการคัดแยกขยะมาแล้วในระดับหนึ่ง แต่ปริมาณขยะในภาพรวมยังไม่ลดลงอย่างที่คาดหวัง ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่าแนวทางที่ใช้ในอดีต ยังไม่สามารถสร้าง “การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม” ได้อย่างยั่งยืน และยังไม่มีการต้นแบบที่สามารถเป็นแบบอย่างชัดแจ้ง และเป็นแรงจูงใจให้โรงเรียนอื่นดำเนินการตามได้ จึงมีความจำเป็นต้องจัดโครงการประกวดโรงเรียนต้นแบบเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการจัดการขยะ และสร้างแรงจูงใจผ่านความร่วมมือของทุกภาคส่วนในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

ใครได้รับผลกระทบกับปัญหานี้ (ทั้งทางตรงและทางอ้อม)

ผลกระทบทางตรง ประกอบด้วย นักเรียน ครู บุคลากร และผู้บริหาร ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีปัญหาขยะสะสมเพิ่มขึ้น ดังนี้

๑. นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พื้นที่เขตธนบุรี เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่อาศัยและใช้ชีวิตอยู่ในระบบโรงเรียนที่กำลังเผชิญกับปัญหาขยะที่เพิ่มขึ้น และได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เช่น ขยะล้น ถังขยะล้น และสุขอนามัย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการขยะจะเป็นปัจจัยหลักในการเปลี่ยนแปลง แต่ยังไม่ได้รับกลไกหรือแรงจูงใจที่เพียงพอ

๒. ครูและบุคลากรในโรงเรียน เป็นกลุ่มที่ทำหน้าที่จัดกิจกรรมคัดแยกขยะและรณรงค์ หากไม่มีเครื่องมือหรือระบบสนับสนุนที่เหมาะสม จะทำให้เกิดความเหนื่อยล้า ไม่เกิดผลสำเร็จชัดเจน และการขาดกลไกดิจิทัลที่ช่วยติดตามและประเมินผล ทำให้ไม่สามารถสื่อสารผลลัพธ์หรือความก้าวหน้าให้กับนักเรียนและผู้บริหารได้ชัดเจน

๓. ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้รับผิดชอบสนับสนุนโครงการทั้งในเชิงนโยบายและการบริหารจัดการ ภายใน หากระบบยังไม่มีแรงจูงใจจากนโยบายส่วนกลางหรือโครงการต้นแบบ ทำให้ไม่เกิดการผลักดันโครงการให้มีความต่อเนื่อง และจัดการปัญหาได้อย่างยั่งยืน

ผลกระทบทางอ้อม

๑. ผู้ปกครองของนักเรียน ได้รับผลกระทบจากพฤติกรรมการจัดการขยะของลูกหลาน หากเด็กไม่ซึมซับพฤติกรรมที่ดีจากโรงเรียน อาจสะท้อนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกลับมาสู่ครอบครัว และอาจมีค่าใช้จ่ายแฝงเพิ่มขึ้น เช่น ค่าอุปกรณ์สุขอนามัยในการดูแลสุขภาพของบุตรหลาน หากเกิดปัญหาสุขภาพในโรงเรียน

๒. ชุมชนรอบโรงเรียน ได้รับผลกระทบจากปริมาณขยะที่รั่วไหลออกจากโรงเรียน เช่น กลิ่นเหม็น น้ำเสีย หรือสัตว์พาหะนำโรค กลายเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรคที่ส่งผลต่อสุขภาพของชาวบ้าน และกระทบต่อภาพลักษณ์ของชุมชน

๓. สำนักงานเขตธนบุรี และกรุงเทพมหานคร รับภาระในการกำจัดขยะจากโรงเรียนที่เพิ่มขึ้น สูญเสียงบประมาณ และกระทบภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ในฐานะผู้ดูแลพื้นที่

๔. ภาคเอกชนและผู้ประกอบการธุรกิจใกล้โรงเรียน ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมไม่สะอาด อาจส่งผลต่อการค้าขายและทางธุรกิจ เช่น ร้านอาหาร ร้านค้าในพื้นที่

๕. ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ได้รับผลกระทบจากขยะที่ไม่ได้รับการจัดการในที่สาธารณะ เช่น คลอง ถนน หรือที่ทิ้งขยะ กลายเป็นมลพิษของเมือง

แก้ปัญหาอย่างไร อธิบายวิธีแก้ปัญหา สรุปขั้นตอนให้เข้าใจ รวมถึงระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ปัญหา

๑. แต่งตั้งคณะทำงานและภาคีเครือข่ายดำเนินโครงการ เพื่อให้การดำเนินงาน มี “ทิศทาง” และ “เป้าหมายร่วม” ที่ชัดเจน และระดมทรัพยากร ผู้ร่วมดำเนินโครงการจากภาคีเครือข่าย ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตธนบุรี ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตธนบุรี หัวหน้าฝ่ายการศึกษา หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และบริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด

๒. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์และคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ เพื่อสร้างมาตรฐานกลางที่เป็นธรรมและโปร่งใส ร่วมกันกำหนด “หลักเกณฑ์การประเมินและคัดเลือก” ที่ชัดเจน เป็นธรรม เพื่อระดมความเชี่ยวชาญจากหลากหลายฝ่ายในการประเมิน ให้มีมิติกว้างและครอบคลุม ลดข้อโต้แย้ง และความคลางแคลงใจที่อาจเกิดขึ้นในการตัดสินผลการคัดเลือก ซึ่งเป็นการสร้างมาตรฐาน ความน่าเชื่อถือ และผลลัพธ์ที่ยั่งยืนของโครงการประกวดโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ เขตธนบุรี อย่างแท้จริง ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตธนบุรี ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตธนบุรี ผู้แทนสำนักสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักการศึกษา หัวหน้าฝ่ายการศึกษา หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ผู้แทนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และผู้แทนบริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด

๓. จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ และหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ ให้แก่โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พื้นที่เขตธนบุรี

๔. จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่นักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พื้นที่เขตธนบุรี จำนวน ๑๗ แห่ง โดยวิทยากรจากสำนักงานเขตธนบุรี และภาคีเครือข่ายภาคเอกชน บรรยายแนะนำขั้นตอน การคัดแยกขยะ การใช้แอปพลิเคชัน Khayacoin สะสมแต้ม และนำเสนอกิจกรรมในโครงการ ดังนี้

๔.๑ กิจกรรมบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง เพื่อปูพื้นฐาน ความรู้เบื้องต้น ให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

๔.๒ กิจกรรมฐานการเรียนรู้สร้างแรงจูงใจผ่านการเล่นเกม เช่น เกมเปลี่ยนการแยกขยะ ให้กลายเป็นการผจญภัย เกมล่าสมบัติขยะ เกมขยะ Got Talent เวทีโชว์ความคิดสร้างสรรค์จากขยะ เกมจำลอง การซื้อขายขยะ และเกมแยกขยะ เป็นต้น

๕. บริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด รับซื้อขยะรีไซเคิลและสะสมแต้มที่โรงเรียน ตามเวลาที่นัดหมาย โดยใช้แอปพลิเคชัน Khayacoin เพื่อจัดทำข้อมูลจัดการขยะแบบดิจิทัลภายในโรงเรียน

๖. โรงเรียนส่งใบสมัครเข้าร่วมการประกวด

๗. คณะกรรมการลงพื้นที่ประเมินและให้คะแนนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๘. พิธีมอบรางวัลเชิดชูเกียรติโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ

๙. สรุปผลการดำเนินโครงการ

คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณหรือไม่ หากคาดว่าจะใช้ ต้องใช้ไปกับเรื่องใด มีแหล่งทุนที่สามารถสนับสนุนงานนี้ได้อย่างไร

โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ของสำนักงานเขตธนบุรี จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท ดังนี้

๑. ค่าวัสดุ อุปกรณ์ และใบประกาศเกียรติคุณ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

๒. ค่าเงินรางวัลสนับสนุนให้แก่โรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ จำนวน ๑๒,๐๐๐ บาท ดังนี้

๒.๑ รางวัลชนะเลิศ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

๒.๒ รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ ๑ จำนวน ๔,๐๐๐ บาท

๒.๓ รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ ๒ จำนวน ๓,๐๐๐ บาท

๓. จ้างเหมาผลิตโล่รางวัล สำหรับกิจกรรมประกวดโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ จำนวน ๓ อัน อันละ ๑,๐๐๐ บาท รวมจำนวน ๓,๐๐๐ บาท

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการ หรือบูรณาการร่วมกัน

สำนักงานเขตธนบุรี ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และบริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไร

๑. นักเรียนมีความรู้และทักษะในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางอย่างถูกต้อง ช่วยปรับเปลี่ยน พฤติกรรมและปลูกฝังจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมตั้งแต่วัยเรียน

๒. โรงเรียนสามารถลดปริมาณขยะทั่วไปได้จริง พร้อมทั้งเพิ่มสัดส่วนขยะที่คัดแยกได้ถูกต้อง ช่วยลดภาระงบประมาณในการจัดการขยะของสำนักงานเขตธนบุรี และกรุงเทพมหานคร

๓. มีโรงเรียนต้นแบบที่มีระบบการจัดการขยะเป็นรูปธรรม และสามารถขยายผลไปยังโรงเรียน อื่น ๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานครได้

๔. ชุมชนรอบโรงเรียนได้รับประโยชน์จากการที่โรงเรียนเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการขยะ ส่งผลให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕. สนับสนุนเป้าหมายของกรุงเทพมหานครในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ลดปริมาณ ขยะฝังกลบ และเพิ่มอัตราการรีไซเคิลอย่างยั่งยืน

โครงการนี้ตอบยุทธศาสตร์ และหรือแผนปฏิบัติราชการในประเด็นใด

สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติและแผนของกรุงเทพมหานคร ดังนี้

๑. แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒. แผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ (ฉบับปรับปรุง) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมยั่งยืน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๒.๑ คุณภาพสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๓. แผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานครประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ด้านที่ ๔ สิ่งแวดล้อมดี ประเด็นการพัฒนาที่ ๔.๒ จัดการขยะ อากาศ น้ำเสีย

๔. แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ สำนักงานเขตธนบุรี

โครงการนี้จะทำให้มหานครน่าอยู่สำหรับทุกคน ตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในมิติใดและข้อใด

สอดคล้องกับนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์) ๙ ดี ๙ ด้าน ด้านที่ ๔ สิ่งแวดล้อมดี ประเด็นพัฒนาที่ ๔.๒ จัดการขยะ อากาศ น้ำเสีย

๑. นโยบายที่ P๑๔๕ สร้างต้นแบบการแยกขยะ ต่อยอดให้การแยกขยะระดับเขตสมบูรณ์ครบวงจร

๒. นโยบายที่ P๑๔๗ มุ่งเน้นแยกขยะต้นทางและขยะเปียกจากองค์กรแบบมุ่งเป้า

๓. นโยบายที่ P๑๖๑ ส่งขยะคืนสู่ระบบ

ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร

๑. รศ.ดร.ทวิดา กมลเวชช รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมการประกวดและการใช้วิธีการขายขยะ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กนักเรียน เป็นวิธีการทางเศรษฐกิจที่น่าสนใจ แต่ในการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดความร่วมมือด้านการจัดการขยะ ตั้งแต่ต้นทาง อาจจะต้องใช้วิธีจูงใจทางด้านอื่นเพิ่มเติม นอกจากการใช้วิธีการทางเศรษฐกิจ เพราะมูลค่าที่ได้จากขยะยังมีมูลค่าน้อย อาจจะไม่เพียงพอที่จะทำให้โครงการประสบความสำเร็จ

๒. นายภาณุวัฒน์ อ่อนเทศ ผู้อำนวยการสำนักงานยุทธศาสตร์จัดการมูลฝอย สำนักสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

กิจกรรมการขายขยะ และการประกวดตามโครงการ เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการลดปริมาณขยะ ซึ่งสำนักสิ่งแวดล้อมและกรุงเทพมหานครมีนโยบาย Zero Waste ภายในโรงเรียนอยู่แล้ว การส่งเสริมให้เกิดการคัดแยกขยะควรใช้แรงจูงใจจากความภาคภูมิใจ และสื่อสังคมออนไลน์เป็นแรงจูงใจเพิ่มเติม

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ สภาพทั่วไป

ปัญหาขยะ เป็นปัญหาสำคัญที่อยู่คู่กับสังคมไทยมายาวนาน และนับวันยังมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งมีสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี จึงมีการประดิษฐ์และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของมนุษย์ให้มากขึ้น ทำให้ลักษณะการใช้ชีวิตประจำวันเปลี่ยนแปลงไป ก่อให้เกิดปริมาณของเสียทิ้งเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองและชุมชนขนาดใหญ่ ซึ่งลักษณะหรือองค์ประกอบของขยะ เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญ และลักษณะชีวิตประจำวันของผู้คน ปัญหาจากของเสียทิ้งหรือขยะ เป็นต้นเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น มลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ เป็นแหล่งพาหะนำโรค และทำให้ทัศนียภาพไม่สวยงาม จากข้อมูลสถานการณ์ขยะของประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ประเทศไทยมีขยะเกิดขึ้นประมาณ ๒๖.๙๕ ล้านตัน หรือประมาณ ๗๓,๘๔๐ ตัน/วัน กระจายตัวตามภูมิภาคต่าง ๆ มีอัตราการเกิดขยะ เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ของกรมการปกครอง เฉลี่ยเท่ากับ ๑.๑๒ กิโลกรัม/คน/วัน โดยกรุงเทพมหานครสร้างขยะมากที่สุด ๑๒,๗๔๘ ตัน/วัน จากปริมาณขยะที่เกิดขึ้น และถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ ๙.๓๑ ล้านตัน/ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๔^(๑)

กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ที่มีเขตปกครองจำนวน ๕๐ เขต โดยเขตธนบุรีเป็นหนึ่งใน ๕๐ เขต มีพื้นที่ ๘.๕๕๑ ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันมีประชากรรวม ๙๖,๓๘๗ คน^(๒) และมีความหนาแน่นของประชากร ๑๑,๖๔๗ คน/ตารางกิโลเมตร ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับความหนาแน่นของพื้นที่เขตทั้ง ๕๐ เขต เขตธนบุรี มีความหนาแน่นของประชากรอยู่ในลำดับที่ ๔ ของกรุงเทพมหานคร^(๓) ถือเป็นเขตที่มีจำนวนประชากรหนาแน่นมาก โดยเขตธนบุรีเป็นเขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ริมฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา หรือฝั่งธนบุรี สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นที่พักอาศัยและอาคารพาณิชย์อย่างหนาแน่น มีอาณาเขตติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งทางทิศเหนือและทิศใต้ และมีลำคลองธรรมชาติตัดผ่านภายในพื้นที่ แบ่งการปกครองออกเป็น ๗ แขวง ได้แก่ แขวงวัดกัลยาณ์ แขวงศิริราชูจิ แขวงบางยี่เรือ แขวงตลาดพลู แขวงบुकคโล แขวงสำเหร่ และแขวงดาวคะนอง จากข้อมูลปริมาณขยะ โดยสำนักสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เขตธนบุรีมีปริมาณขยะที่จัดเก็บได้รวม ๔๖,๙๓๔.๖๙ ตัน เฉลี่ย ๑๒๘.๒๔ ตัน/วัน มากเป็นลำดับที่ ๓๒ จาก ๕๐ เขตของกรุงเทพมหานคร

๑.๒ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากสถิติปริมาณขยะที่จัดเก็บได้ของสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตธนบุรี มีสถิติการจัดเก็บขยะ รวมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จัดเก็บได้ ๑๒๖.๑๘ ตัน/วัน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จัดเก็บได้ ๑๒๘.๒๔ ตัน/วัน และปัจจุบัน ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๘ จัดเก็บได้เฉลี่ย ๑๒๗.๔๒ ตัน/วัน^(๔) คณะผู้จัดทำจึงเลือกพื้นที่ของสำนักงานเขตธนบุรี ซึ่งมีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากการเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินหลากหลาย ทั้งการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ย่านพาณิชย์กรรม และย่านประวัติศาสตร์

สำนักงานเขตธนบุรีเป็นหน่วยงานต้นแบบในด้านการบริหารจัดการขยะ มีการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และได้จัดทำโครงการพัฒนานวัตกรรมของหน่วยงาน ในโครงการ “ส่งคืนขยะสู่ระบบผ่านระบบออนไลน์” ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยบริษัท Wastebuy Delivery จำกัด เข้ามารับซื้อขยะรีไซเคิลจากกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินการอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเพิ่มเติมจาก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีร่วมกับบริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด โดยใช้แอปพลิเคชัน Khayacoin มารับซื้อขยะรีไซเคิลหรือสะสมแต้มจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อจัดทำข้อมูลจัดการขยะแบบดิจิทัล

แม้ว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตธนบุรี จะมีกิจกรรมคัดแยกขยะอยู่แล้ว แต่จากสถิติในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘ พบว่าปริมาณขยะยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่มีการณรงค์เรื่องการคัดแยกขยะในโรงเรียนมาโดยตลอด สะท้อนให้เห็นว่าแม้จะมีความพยายาม แต่ยังคงขาดกลไกบางอย่างที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในการคัดแยกขยะอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันยังขาดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชัน Khayacoin ในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพในโรงเรียน อีกทั้งยังขาดการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบจากผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ในการขับเคลื่อนการจัดการขยะอย่างจริงจัง นอกจากนี้ ปัญหาขยะในสังคมเมือง โดยเฉพาะในพื้นที่โรงเรียน ซึ่งควรเป็นแหล่งเรียนรู้และต้นแบบของการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ยังคงเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข แม้หลายโรงเรียนจะมีกิจกรรมส่งเสริมการคัดแยกขยะมาแล้วในระดับหนึ่ง แต่ปริมาณขยะในภาพรวมยังไม่ลดลงอย่างที่คาดหวัง ยิ่งไปกว่านั้น ยังพบว่าแนวทางที่ใช้ในอดีตยังไม่สามารถสร้าง “การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม” ได้อย่างยั่งยืน และยังไม่มีการเรียนต้นแบบที่สามารถเป็นแบบอย่างชัดเจน และเป็นแรงจูงใจให้โรงเรียนอื่นดำเนินการตามได้ จึงมีความจำเป็นต้องจัดโครงการประกวดโรงเรียนต้นแบบเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการจัดการขยะ และสร้างแรงจูงใจผ่านความร่วมมือของทุกภาคส่วนในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

๑.๓ ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร

สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติ และแผนของกรุงเทพมหานคร ดังนี้

๑.๓.๑ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑.๓.๒ แผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ (ฉบับปรับปรุง) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมยั่งยืน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๒.๑ คุณภาพสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๑.๓.๓ แผนปฏิบัติการกรุงเทพมหานครประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ด้านที่ ๔ สิ่งแวดล้อมดี ประเด็นการพัฒนาที่ ๔.๒ จัดการขยะ อากาศ น้ำเสีย

๑.๓.๔ แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ สำนักงานเขตธนบุรี

๑.๔ ความเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

สอดคล้องกับนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์) ๙ ดี ๙ ด้าน ด้านที่ ๔ สิ่งแวดล้อมดี ประเด็นพัฒนาที่ ๔.๒ จัดการขยะ อากาศ น้ำเสีย

๑.๔.๑ นโยบายที่ P๑๔๕ สร้างต้นแบบการแยกขยะต่อยอดให้การแยกขยะระดับเขตสมบูรณ์ครบวงจร

๑.๔.๒ นโยบายที่ P๑๔๗ มุ่งเน้นแยกขยะต้นทางและขยะเปียกจากองค์กรแบบมุ่งเป้า

๑.๔.๓ นโยบายที่ P๑๖๑ ส่งขยะคืนสู่ระบบ

๑.๕ ข้อมูลพื้นฐานและภารกิจสำคัญของหน่วยงานซึ่งสอดคล้องประเด็นที่ศึกษา

๑.๕.๑ ภารกิจพื้นฐานของสำนักงานเขตธนบุรี^(๕)

สำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปกครอง การทะเบียน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ การสาธารณสุข การควบคุมอาคาร การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดเก็บรายได้ การบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย การรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม การเก็บขนขยะ (ยกเว้นขยะในแม่น้ำเจ้าพระยา เรือท่องเที่ยว และเรือสินค้า) การสุขาภิบาลสิ่งปฏิกูล การจัดเก็บค่าธรรมเนียม การเก็บขนขยะและสิ่งปฏิกูล การปลูกดูแลและบำรุงรักษาต้นไม้ การพิจารณาอนุญาตตัดและซุดย้ายต้นไม้ในที่สาธารณะ การจัดทำแผนการปลูกต้นไม้ และพื้นที่สีเขียวในพื้นที่เขตที่รับผิดชอบการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโบราณสถาน สถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม และการสนับสนุนงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑.๕.๒ ที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะทางกายภาพ

เขตธนบุรี ตั้งอยู่ริมฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาหรือฝั่งธนบุรี สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นที่พักอาศัยและอาคารพาณิชย์อย่างหนาแน่น มีอาณาเขตติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งทางทิศเหนือและทิศใต้ และมีคลองคลองธรรมชาติตัดผ่านภายในพื้นที่ พื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๘.๕๕๑ ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น ๗ แขวง ได้แก่ แขวงวัดกัลยาณ์ แขวงศิริราชูจิ แขวงบางยี่เรือ แขวงตลาดพลู แขวงบุคคโล แขวงสำเหร่ และแขวงดาวคอง และมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดเขตบางกอกใหญ่ มีคลองบางกอกใหญ่เป็นเส้นแบ่งเขตและติดแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตรงข้าม คือ เขตพระนคร

ทิศตะวันออก ติดเขตคลองสาน มีถนนประชาธิปไตย และคลองบางไส้ไก่เป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศใต้ ติดเขตราษฎร์บูรณะ มีคลองดาวคองเป็นเส้นแบ่งเขตและติดแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตรงข้าม คือ เขตบางคอแหลม

ทิศตะวันตก ติดเขตจอมทอง มีคลองบางสะแกคลองวัดใหม่ยายนุ้ย และคลองบางหลวง เป็นเส้นแบ่งเขตและติดเขตภาษีเจริญ มีคลองบางหลวงเป็นเส้นแบ่งเขต

ภาพที่ ๑.๑ แสดงพื้นที่เขตธนบุรี

ภาพที่ ๑.๒ แสดงอาณาเขตติดต่อ

๑.๕.๓ การคมนาคม

ถนนสายหลัก ๑๑ สาย ได้แก่ ถนนประชาธิปไตย ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน ถนนเจริญนคร ถนนอิสรภาพ ถนนอินทพิทักษ์ ถนนเทิดไท ถนนวุฒากาศ ถนนรัชดาภิเษก ถนนอรุณอมรินทร์ตัดใหม่ ถนนกรุงธนบุรี และถนนราชพฤกษ์

สะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ๔ แห่ง ได้แก่ สะพานพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก สะพานพระปกเกล้า สะพานกรุงเทพ และสะพานพระราม ๓

ระบบขนส่งมวลชน ได้แก่ รถไฟฟ้าสายสีเขียวและสายสีน้ำเงิน

๑.๕.๔ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๑. จำนวนประชากรและพื้นที่ จำแนกตามแขวง เขตธนบุรี

แขวง	จำนวนประชากร (ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๘ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)			ขนาดพื้นที่ (ตร.กม.)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)		
แขวงวัดกัลยาณ์	๓,๕๐๑	๓,๙๗๖	๗,๔๗๗	๐.๗๘๕	๙,๕๒๔.๘๔
แขวงหิรัญรูจี	๔,๘๖๕	๕,๖๐๐	๑๐,๔๖๕	๐.๖๙๑	๑๕,๑๔๔.๗๒
แขวงบางยี่เรือ	๘,๕๘๕	๙,๓๔๓	๑๗,๙๒๘	๑.๕๒๓	๑๑,๗๗๑.๕๐
แขวงตลาดพลู	๗,๐๐๓	๘,๔๐๓	๑๕,๔๐๖	๑.๘๒๓	๘,๔๕๐.๙๑
แขวงบุคคโล	๗,๒๖๘	๘,๕๒๒	๑๕,๗๙๐	๑.๒๑๙	๑๒,๙๕๓.๒๔
แขวงดาวคะนอง	๗,๔๘๐	๘,๗๕๕	๑๖,๒๓๕	๑.๒๓๐	๑๓,๑๙๙.๑๙
แขวงสำเหร่	๖,๐๗๓	๗,๐๑๓	๑๓,๐๘๖	๑.๒๘๐	๑๐,๒๒๓.๔๔
ยอดรวมทั้งหมด	๔๔,๗๗๕	๕๑,๖๑๒	๙๖,๓๘๗	๘.๕๕๑	๑๑,๒๗๒.๐๑

๒. ชุมชน ๔๑ ชุมชน

๓. สถานประกอบการ ๓๗๖ แห่ง

๔. สถานศึกษา

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- สังกัดกรุงเทพมหานคร ๑๗ แห่ง ดังนี้

๑. โรงเรียนวัดประยูรวงศ์
๒. โรงเรียนวัดขุนจันทร์
๓. โรงเรียนวัดบุคคโล
๔. โรงเรียนวัดดาวคะนอง
๕. โรงเรียนวัดกัลยาณมิตร
๖. โรงเรียนวัดราชคฤห์
๗. โรงเรียนวัดประดิษฐาราม
๘. โรงเรียนวัดบางสะแกใน
๙. โรงเรียนวัดเวฬุราชิน

๑๐. โรงเรียนก้นตฬาราราม
๑๑. โรงเรียนวัดโพธิ์นิมิตร
๑๒. โรงเรียนวัดใหม่ยายนุ้ย
๑๓. โรงเรียนวัดกระจำพินิจ
๑๔. โรงเรียนวัดราชวรินทร์
๑๕. โรงเรียนวัดบางสะแกนอก
๑๖. โรงเรียนวัดใหญ่ศรีสุพรรณ
๑๗. โรงเรียนวัดบางน้ำชน

- สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ๕ แห่ง

- สังกัดเอกชน ๑๗ แห่ง

- สังกัดอุดมศึกษา ๒ แห่ง

ระดับอุดมศึกษา ๒ แห่ง ดังนี้

๑. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
๒. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

๑.๖ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- ๑.๖.๑ เพื่อส่งเสริมและให้ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง
- ๑.๖.๒ เพื่อลดปริมาณขยะจากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขตธนบุรี
- ๑.๖.๓ เพื่อสร้างต้นแบบการจัดการขยะของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

บทที่ ๒

ทิศทางการดำเนินงาน

๒.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่ศึกษา^(๖)

๒.๑.๑ วิสัยทัศน์

เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ชุมชนสะอาดปลอดภัย ประชาชนมีสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี

๒.๑.๒ พันธกิจ

๑. สร้างความมั่นใจในการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัย ทั้งด้านสาธารณสุข อาชญากรรม
๒. พัฒนาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานของความน่าอยู่ อย่างยั่งยืน
๓. พัฒนาศักยภาพมนุษย์บนพื้นฐานของความรู้เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีร่วมกันในสังคมไทย
๔. พัฒนาการให้บริการที่ดีที่สุดเพื่อประชาชน

ซึ่งพันธกิจดังกล่าวนำไปสู่แนวคิดการพัฒนาต่อยอดโครงการพัฒนานวัตกรรมของสำนักงานเขตธนบุรี โดยขยายกลุ่มเป้าหมายไปสู่เด็ก และเยาวชนในสถานศึกษา เพื่อให้เป็นต้นแบบในการคัดแยกขยะเกิดความยั่งยืนในการบริหารจัดการขยะในกรุงเทพมหานคร

๒.๑.๓ เป้าหมาย

ตัววัดผลหลัก (KR) ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะของสำนักงานเขตธนบุรี มีดังนี้

๑. OKR ๔๒๑๖ ขยะ - ความครอบคลุมการจัดเก็บขยะ
๒. OKR ๔๒๑๘ การจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์
๓. OKR ๔๒๓๐ ปริมาณขยะที่ส่งกำจัดลดลงจากปี ๒๕๖๕ (๑,๐๐๐ ตัน/วัน)
๔. OKR ๔๒๔๗ ขยะ - ส่งเสริมสถานประกอบการเข้าร่วมการคัดแยกขยะ
๕. OKR ๔๒๔๘ ขยะ - การจัดตั้งจุดทิ้งขยะกลางในหมู่บ้าน
๖. OKR ๔๒๔๙ ขยะ - จุดทิ้งขยะรวมริมถนน

ซึ่งโครงการประกวดโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ เขตธนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายในการร่วมเป็นเครือข่ายการคัดแยกขยะ จากเดิมกลุ่มประชาชนทั่วไป ขยายเพิ่มเติมสู่กลุ่มเด็กและเยาวชน เนื่องจากเด็กและเยาวชนเป็นพลเมืองในอนาคต อยู่ในช่วงวัยเรียนรู้ ควรเริ่มต้นปลูกฝังวินัย และจิตสำนึกในด้านการบริหารจัดการขยะตั้งแต่ต้น อีกทั้งกรุงเทพมหานครมีสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขตธนบุรีจำนวนมากถึง ๑๗ แห่ง จึงกำหนดวัตถุประสงค์โครงการ ดังนี้

๑. เพื่อพัฒนานักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางได้อย่างถูกต้อง

๒. เพื่อลดปริมาณขยะทั่วไปในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตธนบุรี และเพิ่มสัดส่วนขยะที่คัดแยกและนำกลับมาใช้ใหม่ได้

๓. เพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการขยะ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

๒.๑.๔ ยุทธศาสตร์

สอดคล้องกับนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์) ๙ ด้าน ๙ ดี ด้านที่ ๔ สิ่งแวดล้อมดี นโยบายที่ P๑๖๑ ส่งขยะคืนสู่ระบบ และสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ (ฉบับปรับปรุง) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมยั่งยืน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๒.๑ คุณภาพสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ ๒.๑.๓ กรุงเทพมหานคร มีการลด และความคุ้มค่าปริมาณมูลฝอยที่แหล่งกำเนิด จนถึงการจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ กลยุทธ์ที่ ๒.๑.๓.๑ การจัดการมูลฝอยที่ต้นทางอย่างมีประสิทธิภาพ และตามแผนปฏิบัติการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ด้านการจัดการมูลฝอย

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรที่ศึกษา

๒.๒.๑ ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๑. Strategy สำนักงานเขตดำเนินการตามนโยบาย “ไม่เทรรม” ทำให้โครงการประกวดสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเมือง ๒. Structure สำนักงานเขตธนบุรีมีฝ่ายการศึกษา และฝ่ายรักษาความสะอาด สามารถบูรณาการเป็นคณะทำงานร่วมกับโรงเรียน ๓. Systems มีคู่มือ Greener Bangkok สำหรับสถานศึกษา (ตั้งคณะทำงาน, ถังคัดแยก, บันทึกข้อมูล) ใช้เป็นมาตรฐานกลาง ๔. Shared Values มีค่านิยมร่วม “สิ่งแวดล้อมดี – จัดการขยะ” ในนโยบายกรุงเทพมหานครและโรงเรียนในสังกัด ๕. Style มีรูปแบบการทำงานเชิงมีส่วนร่วม ผ่านกิจกรรม workshop และนิเทศงานลงพื้นที่ ๖. Staff มีครูแกนนำและเจ้าหน้าที่เขตที่สามารถประสานงานโรงเรียนได้โดยตรง ๗. Skills บุคลากรมีทักษะพื้นฐานด้านคัดแยกขยะ การเก็บสถิติ และการสื่อสารรณรงค์	๑. Strategy การวัดผลรายโรงเรียนยังไม่มีระบบติดตามเชิงดิจิทัลครบวงจร ๒. Structure การประสานข้อมูลระหว่างสำนักงานเขต โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะมีการสื่อสารผิดพลาด เพราะมีจำนวนโรงเรียนมากถึง ๑๗ แห่ง ๓. Systems ระบบการรายงานข้อมูลที่มีอยู่เป็นระบบรายงานระดับเขต ยังไม่มีการแยกย่อยเป็นรายโรงเรียน ๔. Shared Values บางโรงเรียนยังไม่มีวัฒนธรรมการแยกขยะต่อเนื่อง ๕. Style การติดตามผลหลังสิ้นสุดกิจกรรมรณรงค์ยังไม่เข้มข้นพอ ๖. Staff บุคลากรบางส่วนมีภาระงานอื่น ทำให้การขับเคลื่อนโครงการขาดความต่อเนื่อง ๗. Skills ทักษะการใช้ระบบดิจิทัล (dashboard, online form) ของครู บุคลากร และนักเรียนมีความแตกต่างกัน ส่งผลให้มีความเข้าใจต่างกัน

๒.๒.๒ ปัจจัยภายนอก

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threat)
๑. Social สังคมในเมืองเริ่มต้นตัวเรื่องสิ่งแวดล้อมและผู้ปกครองสนับสนุนการเรียนรู้ด้านนี้ ๒. Legal นโยบาย “ไม่เทรรม” และแผนปฏิบัติการจัดการขยะระดับชาติ สนับสนุนให้โครงการมีฐานกฎหมายและกรอบชัดเจน ๓. Economic มีโอกาสสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน/ผู้รับซื้อรีไซเคิล เพื่อสนับสนุนอุปกรณ์และรางวัล ๔. Political ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และผู้บริหารเขตมีทิศทางชัดในการผลักดันเรื่องสิ่งแวดล้อม ๕. Technological มีเครื่องมือและแพลตฟอร์ม เช่น Greener Bangkok, BMA City Data, Google Forms ให้ใช้ติดตามผล	๑. Social พฤติกรรม “เทรรม” ยังเป็นนิสัยเดิมของบางกลุ่ม ทำให้ต้องใช้เวลาเปลี่ยนพฤติกรรม ๒. Legal การบังคับใช้มาตรการในโรงเรียนต้องการความต่อเนื่อง มิฉะนั้นผลอาจถดถอย ๓. Economic ราคาวัสดุรีไซเคิลผันผวน อาจลดแรงจูงใจด้านรายได้ ๔. Political หากนโยบายเปลี่ยนหรือขาดการผลักดันจากผู้บริหาร อาจกระทบความต่อเนื่องของโครงการ ๕. Technological โรงเรียนบางแห่งอาจขาดอุปกรณ์หรือบุคลากรที่ใช้เทคโนโลยีติดตามได้คล่อง

๒.๓ กลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนางานที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (strength) (ตามข้อ ๒.๒.๑)	จุดอ่อน (Weakness) (ตามข้อ ๒.๒.๑)
โอกาส (Opportunities) (ตามข้อ ๒.๒.๒)	SO ใช้จุดแข็งร่วมกับโอกาส (กลยุทธ์เชิงรุก) ๑. เพิ่มประสิทธิภาพระบบจัดเก็บขยะ ด้วยความร่วมมือภาคเอกชน และ พัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์ม : ใช้ความร่วมมือและการประสานงานที่ดี เพื่อปรับปรุงระบบการจัดเก็บขยะ ให้เหมาะสมกับการใช้งานจริง ลดปัญหา และเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ ๒. สร้างพันธมิตรและความร่วมมือกับ ภาคเอกชน : สร้างความสัมพันธ์และ เครือข่ายกับภาคเอกชน เช่น บริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการ ข้อมูลขยะ และพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์ม ระบบการจัดการขยะแบบดิจิทัลและ การรับซื้อขยะรีไซเคิล	WO ใช้โอกาสลดจุดอ่อน (กลยุทธ์เชิงแก้ไข) นำแอปพลิเคชันเข้ามาแก้ไขปัญหาการ จัดเก็บขยะที่ยังไม่สมบูรณ์ : ใช้ความสนใจและความร่วมมือของ ภาคเอกชน พัฒนาแอปพลิเคชัน แก้ไขจุดอ่อนในระบบการจัดเก็บขยะ
อุปสรรค (Threat) (ตามข้อ ๒.๒.๒)	ST ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค (กลยุทธ์เชิงป้องกัน) ประสานงานกับโรงเรียนเพื่อลด ความไม่เข้าใจของนักเรียน : ประสานงานกับโรงเรียนและสถานศึกษา เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และสร้างความเข้าใจ ร่วมกันเกี่ยวกับนโยบายหรือบริการใหม่ ๆ เพื่อลดความไม่เข้าใจของนักเรียน และ ใช้ค่านิยมร่วมสร้างกิจกรรม และสร้าง ฐานข้อมูลเพื่อรักษาความสนใจของผู้บริหาร	WT แก้ไขจุดอ่อนและเลี่ยงอุปสรรค (กลยุทธ์เชิงรับ) สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพผ่านหลาย ช่องทาง สร้างความเข้าใจและแรงจูงใจ : ใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและ เข้าถึงง่ายในการให้ข้อมูล สร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้อง เพื่อลดความไม่เข้าใจ และ สร้างแรงจูงใจให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ และวางมาตรการติดตามผลต่อเนื่อง เพื่อลดความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลง นโยบายหรือขาดแรงจูงใจ

๒.๔ เป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๑. เพื่อพัฒนานักเรียน ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ในการคัดแยกขยะตั้งแต่ ต้นทางได้อย่างถูกต้อง	นักเรียนอย่างน้อย ร้อยละ ๘๐ มีความรู้ และสามารถคัดแยกขยะ ได้อย่างถูกต้อง ตามหลัก การคัดแยกขยะตั้งแต่ ต้นทาง	วิธีการ ๑. จัดทำแบบทดสอบก่อนอบรม (Pre - test) และ หลังอบรม (Post - test) ๒. วิเคราะห์คะแนนก่อนและหลัง เพื่อเปรียบเทียบว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ๓. ประเมินร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ตามเป้าหมาย เครื่องมือติดตามผล ๑. แบบทดสอบความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ (Pre - test/Post - test) ๒. ตารางบันทึกผลคะแนนรายบุคคล ๓. แบบสรุปผลการประเมิน (ร้อยละความรู้เพิ่มขึ้น)
๒. เพื่อลดปริมาณขยะ ทั่วไปในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตธนบุรี และเพิ่มสัดส่วนขยะ ที่คัดแยกและนำกลับ มาใช้ใหม่ได้	ปริมาณขยะที่คัดแยก ได้อย่างถูกต้อง เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐	วิธีการ ๑. เก็บข้อมูลน้ำหนักขยะที่คัดแยกได้จริงของปีฐาน (ปี ๒๕๖๓) และปีเป้าหมาย (ปี ๒๕๖๘) ๒. เปรียบเทียบข้อมูลโดยใช้สูตร $\frac{(\text{น้ำหนักปี ๒๕๖๘} - \text{น้ำหนักปี ๒๕๖๓}) \times ๑๐๐}{\text{น้ำหนักปี ๒๕๖๓}}$ เครื่องมือติดตามผล ๑. แบบบันทึกน้ำหนักขยะที่คัดแยกรายเดือน/รายไตรมาส ๒. ตารางสรุปข้อมูลเปรียบเทียบรายปี
๓. เพื่อพัฒนาโรงเรียน ต้นแบบด้านการจัดการขยะ ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร	มีโรงเรียนต้นแบบ ด้านการจัดการขยะ ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขตธนบุรี อย่างน้อย ๓ โรงเรียน	วิธีการ ๑. กำหนดเกณฑ์โรงเรียนต้นแบบ ๒. แต่งตั้งคณะกรรมการลงพื้นที่ตรวจประเมิน ตามเกณฑ์ ๓. โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์จะได้รับโล่รางวัล รับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบ เครื่องมือติดตามผล ๑. แบบประเมินเกณฑ์โรงเรียนต้นแบบ ๒. ใบรายงานผลการประเมินโรงเรียนต้นแบบ ๓. ภาพถ่าย/เอกสารกิจกรรม

การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Analysis)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความต้องการ	การดำเนินการ/กิจกรรม
ผู้บริหารสถานศึกษา	สำนักงานเขตธนบุรีดำเนินงานได้สอดคล้องตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครด้านสิ่งแวดล้อมดี	ขับเคลื่อน ให้คำปรึกษาและสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการฯ
ครู/นักเรียน	- เป็นโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะให้กับโรงเรียนในสังกัด กทม. - ลดปริมาณขยะในโรงเรียน - มีฐานข้อมูลปริมาณขยะในโรงเรียน	เข้าร่วมกิจกรรมการดำเนินงานโครงการประกวดโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ เขตธนบุรี
ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่	ลดปริมาณขยะจากโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ส่งเสริมและให้ความรู้แก่นักเรียนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง

๒.๕ ผลผลิต และตัวชี้วัด ที่สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ

๒.๕.๑ ผลผลิต

๑. นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สามารถการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางได้อย่างถูกต้อง
๒. ปริมาณขยะทั่วไปในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตธนบุรี ลดลง และปริมาณขยะที่คัดแยกและนำกลับมาใช้ใหม่ได้ได้เพิ่มขึ้น
๓. มีโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการขยะของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

๒.๕.๒ ตัวชี้วัด

๑. นักเรียนอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีความรู้และสามารถคัดแยกขยะได้ถูกต้อง ตามหลักการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง
๒. ปริมาณขยะที่คัดแยกได้อย่างถูกต้อง เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
๓. มีโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการขยะของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขตธนบุรีอย่างน้อย ๓ โรงเรียน

ตารางแสดงความเชื่อมโยงของโครงการกับกลยุทธ์หลักของส่วนราชการ

วิสัยทัศน์	เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ชุมชนสะอาดปลอดภัย ประชาชนมีสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี			
ตอบสนองต่อพันธกิจ	ประเด็นยุทธศาสตร์		เป้าหมาย	
๑. พัฒนาและพัฒนาคูโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานของความน่าอยู่อย่างยั่งยืน ๒. พัฒนาศักยภาพมนุษย์บนพื้นฐานของความรู้เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีร่วมกันในสังคมไทย	๔.๒ จัดการขยะ อากาศ น้ำเสีย		OKR ๔๒๑๖ ขยะ - ความครอบคลุมการจัดเก็บขยะ OKR ๔๒๑๘ การจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ OKR ๔๒๓๐ ปริมาณขยะที่ส่งกำจัดลดลงจากปี ๒๕๖๕ (๑,๐๐๐ ตัน/วัน) OKR ๔๒๔๗ ขยะ - ส่งเสริมสถานประกอบการเข้าร่วมการคัดแยกขยะ OKR ๔๒๔๘ ขยะ - การจัดตั้งจุดทิ้งขยะกลางในหมู่บ้าน OKR ๔๒๔๙ ขยะ - จุดทิ้งขยะรวมริมถนน	
ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัด	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
ประกวดโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ เขตธนบุรี	๑. เพื่อพัฒนานักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ให้สามารถการคัดแยกขยะ ตั้งแต่ต้นทางได้อย่างถูกต้อง	นักเรียนอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีความรู้ และสามารถคัดแยกขยะได้ถูกต้อง ตามหลักการคัดแยกขยะ ตั้งแต่ต้นทาง	การให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ และการจัดทำธนาคารขยะในโรงเรียน	สำนักงานเขตธนบุรี และภาคีเครือข่ายภาคเอกชน
	๒. เพื่อลดปริมาณขยะทั่วไปในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตธนบุรี และเพิ่มสัดส่วนขยะที่คัดแยกและนำกลับมาใช้ใหม่ได้	ปริมาณขยะที่คัดแยกได้อย่างถูกต้อง เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐	การจัดกิจกรรมคัดแยกขยะในโรงเรียน	สำนักงานเขตธนบุรี โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	ตัวชี้วัด	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
	๓. เพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการขยะของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	มีโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการขยะของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตธนบุรีอย่างน้อย ๓ โรงเรียน	กิจกรรมประกวดโรงเรียนต้นแบบในพื้นที่เขตธนบุรี	สำนักงานเขตธนบุรี โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

บทที่ ๓

แผนงาน โครงการ และงบประมาณ

โครงการประกวดโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ เขตธนบุรี

๓.๑ ความสำคัญและที่มา

จากสถิติปริมาณขยะที่จัดเก็บได้ของสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตธนบุรี มีสถิติการจัดเก็บขยะ รวมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จัดเก็บได้ ๑๒๖.๑๘ ตัน/วัน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จัดเก็บได้ ๑๒๘.๒๔ ตัน/วัน และปัจจุบัน ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๘ จัดเก็บได้เฉลี่ย ๑๒๗.๔๒ ตัน/วัน^(๔) คณะผู้จัดทำจึงเลือกพื้นที่ของสำนักงานเขตธนบุรี ซึ่งมีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากการเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินหลากหลาย ทั้งการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ย่านพาณิชย์กรรม และย่านประวัติศาสตร์

สำนักงานเขตธนบุรีเป็นหน่วยงานต้นแบบในด้านการบริหารจัดการขยะ มีการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และได้จัดทำโครงการพัฒนานวัตกรรมของหน่วยงาน ในโครงการ “ส่งคืนขยะสู่ระบบผ่านระบบออนไลน์” ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยบริษัท Wastebuy Delivery จำกัด เข้ามารับซื้อขยะรีไซเคิลจากกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินการอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเพิ่มเติมจากมหาวิทยาลัย-เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีร่วมกับบริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด โดยใช้แอปพลิเคชัน Khayacoin มารับซื้อขยะรีไซเคิลหรือสะสมแต้มจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อจัดทำข้อมูลจัดการขยะแบบดิจิทัล

แม้ว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตธนบุรีจะมีกิจกรรมคัดแยกขยะอยู่แล้ว แต่จากสถิติในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘ พบว่าปริมาณขยะยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่มีการณรงค์เรื่องการคัดแยกขยะในโรงเรียนมาโดยตลอด สะท้อนให้เห็นว่าแม้จะมีความพยายาม แต่ยังคงขาดกลไกบางอย่างที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของเด็กและเยาวชนในการคัดแยกขยะอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันยังขาดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชัน Khayacoin ในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพในโรงเรียน อีกทั้งยังขาดการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบจากผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ในการขับเคลื่อนการจัดการขยะอย่างจริงจัง นอกจากนี้ ปัญหาขยะในสังคมเมือง โดยเฉพาะในพื้นที่โรงเรียน ซึ่งควรเป็นแหล่งเรียนรู้และต้นแบบของการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ยังคงเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข แม้หลายโรงเรียนจะมีกิจกรรมส่งเสริมการคัดแยกขยะมาแล้วในระดับหนึ่ง แต่ปริมาณขยะในภาพรวม ยังไม่ลดลงอย่างที่คาดหวัง ยิ่งไปกว่านั้น ยังพบว่าแนวทางที่ใช้ในอดีต ยังไม่สามารถสร้าง “การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม” ได้อย่างยั่งยืน และยังมีโรงเรียนต้นแบบที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีชัดเจนและเป็นแรงจูงใจให้โรงเรียนอื่นดำเนินรอยตามได้ จึงมีความจำเป็นต้องจัดโครงการประกวดโรงเรียนต้นแบบเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการจัดการขยะ และสร้างแรงจูงใจผ่านความร่วมมือของทุกภาคส่วนในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

๓.๒ วัตถุประสงค์

๓.๒.๑ เพื่อพัฒนานักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางได้อย่างถูกต้อง

๓.๒.๒ เพื่อลดปริมาณขยะทั่วไปในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตธนบุรี และเพิ่มสัดส่วนขยะที่คัดแยกและนำกลับมาใช้ใหม่ได้

๓.๒.๓ เพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการขยะของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

๓.๓ เป้าหมาย

๓.๓.๑ นักเรียนอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีความรู้และสามารถคัดแยกขยะได้ถูกต้อง ตามหลักการคัดแยกขยะ ตั้งแต่ต้นทาง

๓.๓.๒ ปริมาณขยะที่คัดแยกได้อย่างถูกต้องให้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

๓.๓.๓ มีโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการขยะของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขตธนบุรี อย่างน้อย ๓ โรงเรียน

๓.๔ แนวทางการพัฒนา/วิธีดำเนินการ

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โครงการฯ ได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจน โดยมุ่งเน้นให้โรงเรียนสามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในบริบทของตนเอง ทั้งนี้การดำเนินงานจะครอบคลุมตั้งแต่การส่งเสริมความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ การจัดตั้งธนาคารขยะในโรงเรียน ร่วมกับการใช้แอปพลิเคชัน Khayacoin ไปจนถึงการจัดกิจกรรมประกวดโรงเรียนต้นแบบ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม โดยใช้วิธีการทางเศรษฐศาสตร์ดึงดูดกลุ่มเป้าหมาย ร่วมกับการปลูกฝังจิตสำนึกด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อส่วนรวมอย่างยั่งยืน

๓.๔.๑ แต่งตั้งคณะทำงานและภาคีเครือข่ายดำเนินโครงการ เพื่อให้การดำเนินงาน มี “ทิศทาง” และ “เป้าหมายร่วม” ที่ชัดเจน และระดมทรัพยากร ผู้ร่วมดำเนินโครงการจากภาคีเครือข่าย ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตธนบุรี ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตธนบุรี หัวหน้าฝ่ายการศึกษา หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และบริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด

๓.๔.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ เพื่อสร้างมาตรฐานกลางที่เป็นธรรมและโปร่งใส ร่วมกันกำหนด “หลักเกณฑ์การประเมินและคัดเลือก” ที่ชัดเจนเป็นธรรม เพื่อระดมความเชี่ยวชาญจากหลากหลายฝ่ายในการประเมิน ให้มีมิติกว้างและครอบคลุม ลดข้อโต้แย้งและความคลางแคลงใจที่อาจเกิดขึ้นในการตัดสินผลการคัดเลือก ซึ่งเป็นการสร้างมาตรฐาน ความน่าเชื่อถือ และผลลัพธ์ที่ยั่งยืนของโครงการประกวดโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะเขตธนบุรีอย่างแท้จริง ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตธนบุรี ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตธนบุรี ผู้แทนสำนักสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักการศึกษา หัวหน้าฝ่ายการศึกษา หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล ผู้แทนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และผู้แทนบริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด

๓.๔.๓ จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ และหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ ให้แก่โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พื้นที่เขตธนบุรี

๓.๔.๔ จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่นักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พื้นที่เขตธนบุรี จำนวน ๑๗ แห่ง โดยวิทยากรจากสำนักงานเขตธนบุรี และภาคีเครือข่ายภาคเอกชน บรรยายแนะนำขั้นตอนการคัดแยกขยะ การใช้แอปพลิเคชัน Khayacoin สะสมแต้ม และนำเสนอกิจกรรมในโครงการ ดังนี้

๑. กิจกรรมบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง เพื่อปูพื้นฐานความรู้เบื้องต้น ให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

๒. กิจกรรมฐานการเรียนรู้สร้างแรงจูงใจผ่านการเล่นเกม เช่น เกมเปลี่ยนการแยกขยะ ให้กลายเป็นการผจญภัย เกมล่าสมบัติขยะ เกมขยะ Got Talent เวทีโชว์ความคิดสร้างสรรค์จากขยะ เกมจำลองการซื้อขายขยะ และเกมแยกขยะ เป็นต้น

๓.๔.๕ บริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด เข้ามารับซื้อขยะรีไซเคิลและสะสมแต้มที่โรงเรียนตามเวลาที่นัดหมาย โดยใช้แอปพลิเคชัน Khayacoin เพื่อจัดทำข้อมูลจัดการขยะแบบดิจิทัลภายในโรงเรียน

๓.๔.๖ โรงเรียนส่งใบสมัครเข้าร่วมการประกวด

๓.๔.๗ คณะกรรมการลงพื้นที่ประเมินและให้คะแนนตามหลักเกณฑ์แนวทางการพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ เขตธนบุรี

๓.๔.๘ พิธีมอบรางวัลเชิดชูเกียรติโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ

๓.๔.๙ สรุปผลการดำเนินโครงการ

แนวทางการพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ เขตธนบุรี

เกณฑ์การพิจารณา	เกณฑ์คะแนน	คะแนนที่ได้
๑. การจัดระบบคัดแยกขยะภายในโรงเรียน (๓๐ คะแนน) - การแบ่งประเภทถังขยะอย่างชัดเจน - การมีสื่อประชาสัมพันธ์ หรือสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ - การดูแลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในโรงเรียน	๓๐ (๑๐) (๑๐) (๑๐)	
๒. การดำเนินงานธนาคารขยะภายในโรงเรียน (๓๐ คะแนน) - การดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ - การมีระบบจดบันทึกและเก็บข้อมูลการรับ - จ่าย - การนำรายได้ไปใช้ประโยชน์ภายในโรงเรียน	๓๐ (๑๐) (๑๐) (๑๐)	
๓. การมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู (๒๐ คะแนน) - การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้/ทักษะเกี่ยวกับการจัดการขยะ - ความร่วมมือของนักเรียน ครูในการบริหารจัดการขยะ	๒๐ (๑๐) (๑๐)	
๔. มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ (๑๐ คะแนน) - การใช้แอปพลิเคชันในการจัดการขยะ เช่น แอปพลิเคชัน Khayacoin	๑๐ (๑๐)	
๕. ความยั่งยืนและการต่อยอด (๑๐ คะแนน) - มีแผนการดำเนินงานระยะยาว - มีการติดตามผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	๑๐ (๕) (๕)	
รวมคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน	๑๐๐	

๓.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา												ผู้ที่เกี่ยวข้อง
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. แต่งตั้งคณะทำงานและ ภาคีเครือข่ายดำเนินโครงการ									↔				ฝ่ายรักษาฯ ฝ่ายการศึกษา
๒. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนด หลักเกณฑ์และคัดเลือก โรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ									↔				ฝ่ายรักษาฯ ฝ่ายการศึกษา และภาคีเครือข่าย ภาคเอกชน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา												ผู้ที่เกี่ยวข้อง
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๓. จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ โครงการ และหลักเกณฑ์ การคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ การจัดการขยะ										↔			ฝ่ายรักษาฯ ฝ่ายการศึกษา และภาคีเครือข่าย ภาคเอกชน
๔. จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตธนบุรี จำนวน ๑๗ แห่ง										↔			ฝ่ายรักษาฯ ฝ่ายการศึกษา และภาคีเครือข่าย ภาคเอกชน
๕. บริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด เข้ามารับซื้อขยะรีไซเคิล และสะสมแต้มที่โรงเรียน ตามเวลาที่นัดหมาย										↔			ฝ่ายรักษาฯ และภาคีเครือข่าย ภาคเอกชน
๖. โรงเรียนส่งใบสมัคร เข้าร่วมการประกวด										↔			โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตธนบุรี
๗. คณะกรรมการลงพื้นที่ ประเมินและให้คะแนน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด											↔		คณะกรรมการ กำหนดหลักเกณฑ์
๘. พิธีมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ โรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ												↔	ฝ่ายรักษาฯ
๙. สรุปผลการดำเนินโครงการ												↔	ฝ่ายรักษาฯ

๓.๖ งบประมาณ

โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ของสำนักงานเขตธนบุรี
จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท ดังนี้

๓.๖.๑ ค่าวัสดุ อุปกรณ์ และใบประกาศเกียรติคุณ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

๓.๖.๒ ค่าเงินรางวัลสนับสนุนให้แก่โรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ จำนวน ๑๒,๐๐๐ บาท ดังนี้

๑. รางวัลชนะเลิศ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

๒. รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ ๑ จำนวน ๔,๐๐๐ บาท

๓. รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ ๒ จำนวน ๓,๐๐๐ บาท

๓.๖.๓ จ้างเหมาผลิตโล่รางวัล สำหรับกิจกรรมประกวดโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ
จำนวน ๓ อัน อันละ ๑,๐๐๐ บาท รวมจำนวน ๓,๐๐๐ บาท

รวมจำนวนทั้งสิ้น ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

๓.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๓.๗.๑ นักเรียนมีความรู้และทักษะในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางอย่างถูกต้อง ช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และปลูกฝังจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมตั้งแต่วัยเรียน

๓.๗.๒ โรงเรียนสามารถลดปริมาณขยะทั่วไปได้จริง พร้อมทั้งเพิ่มสัดส่วนขยะที่คัดแยกได้ถูกต้อง ช่วยลดภาระงบประมาณในการจัดการขยะของสำนักงานเขตธนบุรี และกรุงเทพมหานคร

๓.๗.๓ มีโรงเรียนต้นแบบที่มีระบบการจัดการขยะเป็นรูปธรรม และสามารถขยายผลไปยังโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานครได้

๓.๗.๔ ชุมชนรอบโรงเรียนได้รับประโยชน์จากการที่โรงเรียนเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการขยะ ส่งผลให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๗.๕ สนับสนุนเป้าหมายของกรุงเทพมหานครในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ลดปริมาณขยะฝังกลบ และเพิ่มอัตราการรีไซเคิลอย่างยั่งยืน

๓.๘ แนวทางติดตามประเมินผล

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ระดับผลผลิต (Output)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๑. เพื่อลดปริมาณขยะทั่วไปในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตธนบุรี และเพิ่มสัดส่วนขยะที่คัดแยกและนำกลับมาใช้ใหม่ได้	ปริมาณขยะที่คัดแยกได้อย่างถูกต้อง เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐	วิธีการ ๑. เก็บข้อมูลน้ำหนักขยะที่คัดแยกได้จริงของปีฐาน (ปี ๒๕๖๗) และปีเป้าหมาย (ปี ๒๕๖๘) ๒. เปรียบเทียบข้อมูลโดยใช้สูตร $\frac{(\text{น้ำหนักปี ๒๕๖๘} - \text{น้ำหนักปี ๒๕๖๗}) \times ๑๐๐}{\text{น้ำหนักปี ๒๕๖๗}}$ เครื่องมือติดตามผล ๑. แบบบันทึกน้ำหนักขยะที่คัดแยกรายเดือน/รายไตรมาส ๒. ตารางสรุปข้อมูลเปรียบเทียบรายปี
๒. เพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการขยะของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร	มีโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการขยะของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขตธนบุรี อย่างน้อย ๓ โรงเรียน	วิธีการ ๑. กำหนดเกณฑ์โรงเรียนต้นแบบ ๒. แต่งตั้งคณะกรรมการลงพื้นที่ตรวจประเมินตามเกณฑ์ ๓. โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์จะได้รับโล่รางวัลรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบ เครื่องมือติดตามผล ๑. แบบประเมินเกณฑ์โรงเรียนต้นแบบ ๒. ใบรายงานผลการประเมินโรงเรียนต้นแบบ ๓. ภาพถ่าย/เอกสารกิจกรรม

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ระดับผลลัพธ์ (Outcome)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
๑. เพื่อพัฒนานักเรียน ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ในการคัดแยกขยะตั้งแต่ ต้นทางได้อย่างถูกต้อง	นักเรียนอย่างน้อย ร้อยละ ๘๐ มีความรู้ และสามารถคัดแยกขยะ ได้ถูกต้อง ตามหลัก การคัดแยกขยะตั้งแต่ ต้นทาง	วิธีการ ๑. จัดทำแบบทดสอบก่อนอบรม (Pre - test) และ หลังอบรม (Post - test) ๒. วิเคราะห์คะแนนก่อนและหลัง เพื่อเปรียบเทียบ ว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ๓. ประเมินร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ตามเป้าหมาย เครื่องมือติดตามผล ๑. แบบทดสอบความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ (Pre - test/Post - test) ๒. ตารางบันทึกผลคะแนนรายบุคคล ๓. แบบสรุปผลการประเมิน (ร้อยละความรู้เพิ่มขึ้น)

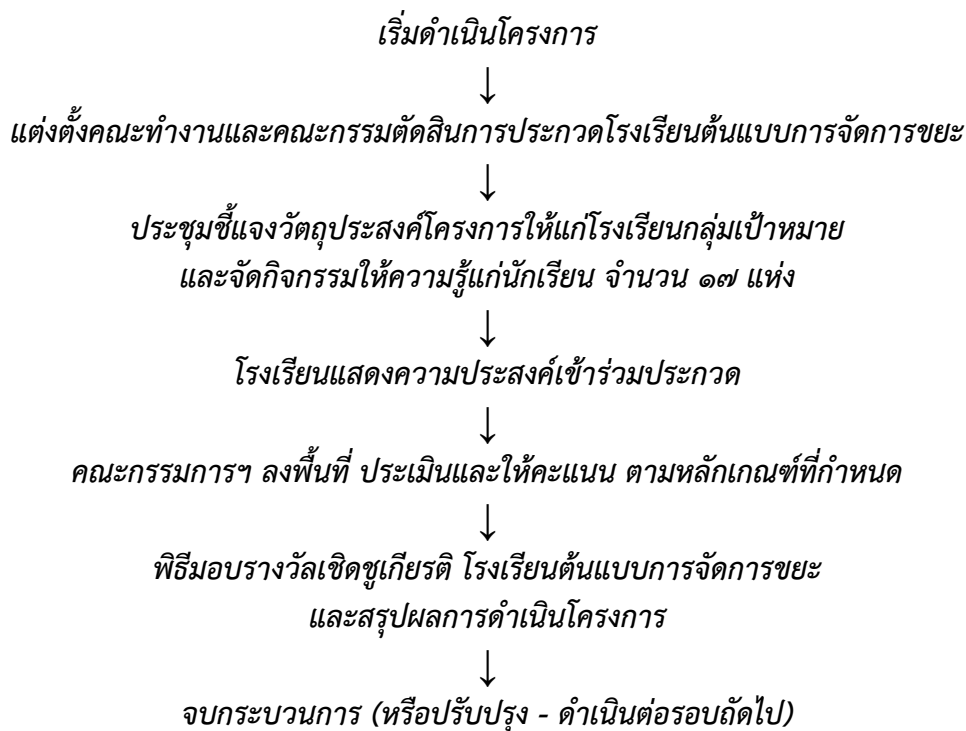
๓.๙ ปัญหาและอุปสรรค (ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น)

๓.๙.๑ พื้นที่ของบางโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดเก็บขยะที่คัดแยกไว้แล้ว

๓.๙.๒ กลุ่มเป้าหมายยังขาดความตระหนักและไม่เห็นความสำคัญในการคัดแยกขยะ และปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อม

โดยปัญหาที่อาจเกิดขึ้นนำไปวิเคราะห์ความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางในการจัดการแก้ไข
ปัญหาแนวทางในการวิเคราะห์และบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย

๑. กระบวนการ (Process) แสดงเป็นแผนภูมิกระบวนการหลักของการให้บริการหรือ
การดำเนินงานตามโครงการหรือขั้นตอนการดำเนินโครงการ ดังนี้

๒. การวิเคราะห์ Failure Mode and Effect Analysis (FMEA) วิเคราะห์ความเสี่ยงในแต่ละกระบวนการหรือกิจกรรมหลัก ที่อาจเกิดขึ้นจากผู้ให้บริการ ที่ทำให้โครงการไม่ประสบความสำเร็จ/FMEA ประกอบด้วย ๒ ขั้นตอน

ตารางที่ ๑ FMEA การจัดลำดับความสำคัญของกระบวนการ

กระบวนการ	ความถี่ในการเกิด (O)				ความสามารถในการตรวจสอบพบ (I)				ระดับความรุนแรง (S)				คะแนน RPN (RPN = O×I×S)
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	
โรงเรียนแสดงความประสงค์เข้าร่วมประกวด แต่พื้นที่ของบางโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดเก็บขยะที่คัดแยกไว้แล้ว			✓				✓					✓	๓๖
มอบรางวัลเชิดชูเกียรติ โรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ แต่กลุ่มเป้าหมายยังขาดความตระหนักและไม่เห็นความสำคัญในการคัดแยกขยะและปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม		✓				✓					✓		๑๒

หมายเหตุ : ระดับคะแนน ๑ - ๔ (๑ = น้อยมาก/๔ = มากที่สุด)

ตารางที่ ๒ FMEA การจัดลำดับความสำคัญของรูปแบบความเสียหายและการกำหนดแนวทางปฏิบัติ

กระบวนการ :							
รูปแบบความเสียหาย (Failure Mode)	สาเหตุ (Failure Cause)	ผลกระทบ (Failure effect)	Rating			RPN	แนวทางปฏิบัติ/กิจกรรมในการลดอุบัติเหตุ/ความเสียหาย
			O	D	S		
พื้นที่ของบางโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดเก็บขยะที่คัดแยกไว้แล้ว	ไม่มีผู้รับผิดชอบชัดเจน	ขาดความต่อเนื่อง	๒	๒	๔	๑๖	จัดทำแผนปรับปรุงโรงเรียน หาทุนร่วมจากหน่วยงานนอก/CSR
กลุ่มเป้าหมายยังขาดความตระหนักและไม่เห็นความสำคัญในการคัดแยกขยะ และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม	ขาดความเชื่อมั่นและความตระหนัก	ไม่ร่วมกิจกรรม	๒	๒	๓	๑๒	ให้ความรู้อย่างต่อเนื่องและจัดกิจกรรมรับซื้อขยะสม่ำเสมอ

บรรณานุกรม

๑. กรมควบคุมมลพิษ. ข้อมูลสถานการณ์ขยะของประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: กรมควบคุมมลพิษ; ๒๕๖๖ [เข้าถึงเมื่อ ๑๙ ก.ค. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก: https://pcd.go.th/wp-content/uploads/๒๐๒๔/๐๕/pcdnew-๒๐๒๔-๐๕-๐๙_๐๗-๕๓-๕๐_๖๘๒๒๗๕.pdf
๒. กรมการปกครอง, สำนักบริหารการทะเบียน. ประชากรแยกชายพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขตธนบุรี ข้อมูลเดือน พฤษภาคม ๒๕๖๘ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง; ๒๕๖๘ [เข้าถึงเมื่อ ๑๙ ก.ค. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/displayData>
๓. สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์, สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร. จำนวนประชากร พื้นที่ความหนาแน่น จำนวนบ้าน จำแนกตามแขวงในเขตกรุงเทพมหานคร ๒๕๖๕ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์; ๒๕๖๕ [เข้าถึงเมื่อ ๑๙ ก.ค. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก: <https://webportal.bangkok.go.th/pipd/page/sub/๒๖๒๒๒/สถิติกรุงเทพมหานคร-๒๕๖๕>
๔. สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร. ข้อมูลสถิติปริมาณมูลฝอยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๘ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: สำนักสิ่งแวดล้อม; ๒๕๖๘ [เข้าถึงเมื่อ ๑๙ ก.ค. ๒๕๖๘]. เข้าถึงได้จาก: <https://webportal.bangkok.go.th/environmentbma/page/sub/๒๘๒๒๙/สถิติปริมาณมูลฝอย>
๕. สำนักงานเขตธนบุรี. ข้อมูลพื้นฐานเขตธนบุรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขตธนบุรี; ๒๕๖๘.
๖. สำนักงานเขตธนบุรี. แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เขตธนบุรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขตธนบุรี; ๒๕๖๘.

ภาคผนวก

ตารางแสดงปริมาณขยะของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขตธนบุรี
ระหว่างเดือนพฤษภาคม - กันยายน ๒๕๖๗

ลำดับ	เดือน	ปริมาณขยะรีไซเคิล (กิโลกรัม)
๑	พฤษภาคม ๒๕๖๗	๑๙๖.๐
๒	มิถุนายน ๒๕๖๗	๒๔๑.๘
๓	กรกฎาคม ๒๕๖๗	๒๕๔.๑
๔	สิงหาคม ๒๕๖๗	๕๑๑.๒
๕	กันยายน ๒๕๖๗	๔๐๘.๕
	ปริมาณรวม	๑,๖๑๑.๖

หมายเหตุ : สำนักงานเขตธนบุรีเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูล ปริมาณขยะรีไซเคิลของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ตั้งแต่ พ.ค. ๒๕๖๗ เป็นต้นมา

แบบสอบถามความต้องการ/แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม/การประกวดโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการขยะ

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินแรงจูงใจของโรงเรียนในการเข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะและบริหารจัดการขยะภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๗ กลุ่มที่ ๖

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. โรงเรียนที่สังกัด

☐ วัดประยุรวงศ์	☐ วัดโพธิ์นิมิตร	☐ วัดบุคคโล
☐ วัดกัลยาณมิตร	☐ วัดขุนจันทร์	☐ วัดดาวคนอง
☐ วัดประดิษฐาราม	☐ วัดบางสะแกใน	☐ วัดกระเจ้าปิ่นิจ
☐ วัดใหญ่ศรีสุพรรณ	☐ ก้นตฬาราราม	☐ วัดบางน้ำชน
☐ วัดราชคฤห์	☐ วัดใหม่ยายนุ้ย	☐ วัดราชวรินทร์
☐ วัดเวฬุราชิน	☐ วัดบางสะแกนอก	

๒. ชื่อ - นามสกุล ผู้ให้ข้อมูล

.....

๓. ตำแหน่ง

- ☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
- ☐ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
- ☐ อื่น ๆ

ส่วนที่ ๒ ความพร้อมในการจัดการขยะในโรงเรียน

๑. โรงเรียนเคยมีการดำเนินการเรื่องใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ การคัดแยกขยะในโรงเรียน	☐ การนำขยะกลับมาใช้ใหม่ (Upcycling)
☐ การจัดทำธนาคารขยะ	☐ มีชมรมหรือแกนนำด้านสิ่งแวดล้อม
☐ การจัดการขยะอินทรีย์/เศษอาหาร	☐ อื่น ๆ
☐ โครงการรีไซเคิล	

๒. จากการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมตามข้อ ๑ ท่านคิดว่า สามารถช่วยลดปริมาณขยะ หรือช่วยให้การจัดการขยะในโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างไรบ้าง

.....

ส่วนที่ ๓ : แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

๑. อะไรคือแรงจูงใจหลักที่ทำให้โรงเรียนของท่านสมัครเข้าร่วมกิจกรรม (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ เงินรางวัลหรือของรางวัล	☐ การสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน
☐ การสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน	☐ การมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และผู้ปกครอง
☐ ความสนใจในการพัฒนานักเรียนและโรงเรียน	☐ มีโครงการหรือกิจกรรมอยู่เดิม และต้องการต่อยอด
☐ เรื่องสิ่งแวดล้อม	☐ อื่น ๆ
☐ โอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนอื่น	

๒. ท่านมีข้อเสนอแนะในการออกแบบกิจกรรมประกวดในอนาคตอย่างไรบ้าง

.....

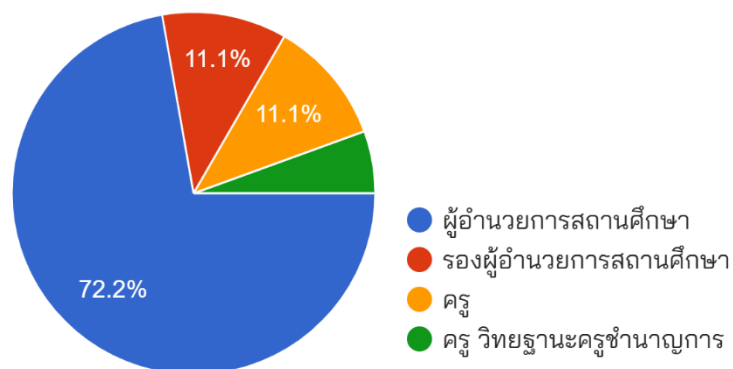
สรุปผลความคิดเห็นจากแบบสอบถามความต้องการ/แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม/การประกวด
โรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการขยะ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. โรงเรียนที่สังกัด

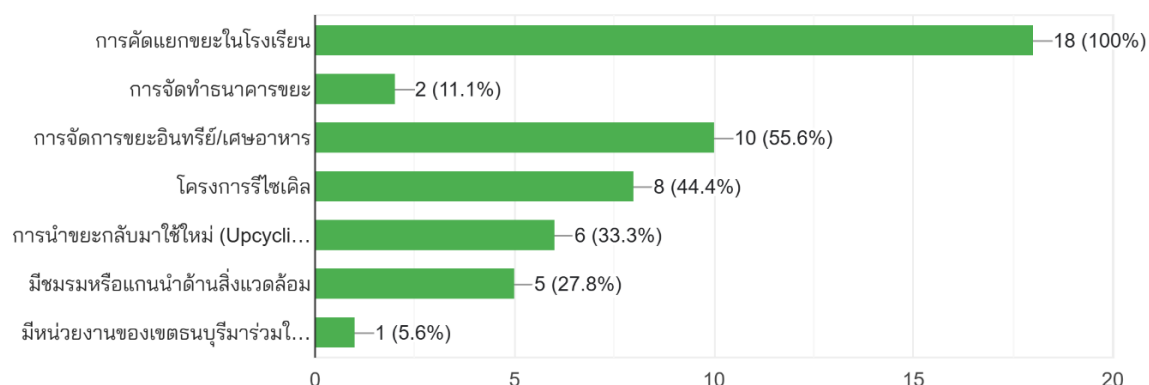
โรงเรียน	จำนวน (คน)	โรงเรียน	จำนวน (คน)
วัดประยุรวงค์	๒	ก้นตฬาราราม	๑
วัดกัลยาณมิตร	๑	วัดใหม่ยายนัย	๑
วัดประดิษฐาราม	๑	วัดบางสะแกนอก	๑
วัดใหญ่ศรีสุพรรณ	๑	วัดบุคคโล	๑
วัดราชคฤห์	๑	วัดดาวคนอง	๑
วัดเวฬุราชิน	๑	วัดกระจับพินิจ	๑
วัดโพธิ์นิมิตร	๑	วัดบางน้ำชน	๑
วัดขุนจันทร์	๑	วัดราชวรินทร์	๑
วัดบางสะแกใน	๑	รวม	๑๘

๓. ตำแหน่ง

ส่วนที่ ๒ ความพร้อมในการจัดการขยะในโรงเรียน

๑. โรงเรียนเคยมีการดำเนินการเรื่องใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

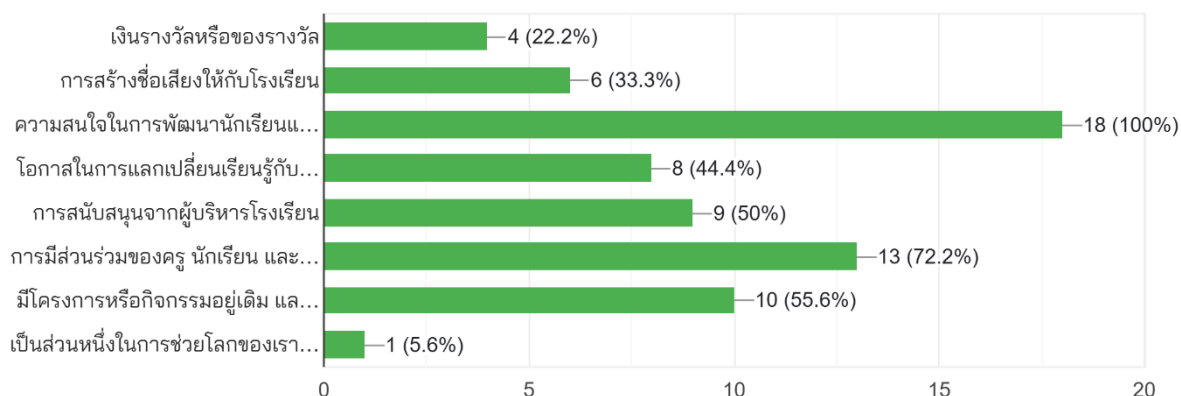

๒. จากการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมตามข้อ ๑ ท่านคิดว่า สามารถช่วยลดปริมาณขยะ หรือช่วยให้การจัดการขยะในโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างไรบ้าง

๑. การแยกขยะช่วยให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการขยะได้อย่างมีระเบียบและเป็นระบบมากขึ้น
๒. ช่วยลดขั้นตอนและเวลาของเจ้าหน้าที่ ในการคัดแยกขยะ เมื่อเข้าสู่กระบวนการที่เขต และสถานที่กำจัดขยะ
๓. เด็กนักเรียนรู้จักการคัดแยกขยะตามประเภทต่าง ๆ ขยะบางส่วนสามารถนำมาสร้างรายได้ให้กับนักเรียนได้
๔. ช่วยลดปริมาณขยะ โดยเฉพาะเศษอาหาร ผัก นำไปเป็นอาหารสัตว์เลี้ยง ทำปุ๋ย ทำสิ่งของประดิษฐ์จากวัสดุ
๕. มีประสิทธิภาพมากขึ้น นักเรียนมีความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อมต่อส่วนรวม
๖. นักเรียนมีจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะสามารถคัดแยกขยะได้ถูกต้องเหมาะสม ทำให้ปริมาณขยะภายในโรงเรียนลดลงมาก อีกทั้งสร้างรายได้จากการจำหน่ายขยะอีกด้วย
๗. ทำให้ขยะลดลงและมีรายได้ของโรงเรียน
๘. ลดปริมาณขยะได้ นำขยะ ที่สามารถรีไซเคิลได้ นำมารีไซเคิล
๙. ทำให้ปริมาณขยะลดน้อยลง คัดแยกขยะนำขยะบางประเภทกลับมาใช้ใหม่ได้
๑๐. ลดปริมาณขยะโดยการคัดแยก ทำให้ขยะเข้าสู่กระบวนการจัดการได้ดีขึ้น การนำเศษอาหารที่เราไม่เทรรม สามารถนำมาทำปุ๋ยและนำไปใส่พืชผักได้ การคัดแยกขยะสามารถนำไปขายเพื่อนำรายได้มาพัฒนาโรงเรียนและบริจาคช่วยโรงพยาบาลตากสิน จัดซื้ออุปกรณ์การแพทย์ การรีไซเคิลทำให้สามารถนำขยะบางส่วนมาทำให้เกิดประโยชน์มากขึ้น โรงเรียนมีชมรมราชคฤห์รักษ์โลก ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การบริหารจัดการขยะอย่างถูกวิธี ช่วยลดโลกร้อนและช่วยให้เด็กนำกลับไปปฏิบัติที่บ้าน ทำให้ชุมชนสะอาดขึ้น
๑๑. สามารถจัดการขยะได้ดีขึ้น
๑๒. ทำให้แยกขยะในโรงเรียนได้ดีและเรียบร้อย
๑๓. ปริมาณขยะมูลฝอย ขยะทั่วไป มีปริมาณลดลงเนื่องจากมีการจัดกิจกรรม
 ๑. กิจกรรมคัดแยกขยะ ๔ ประเภท ดังนี้ ขยะเศษอาหาร ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไป
 ๒. การประกวดสิ่งประดิษฐ์จากของเหลือใช้
 ๓. กิจกรรมปุ๋ยชีวภาพจากเศษอาหาร
 ในแต่ละกิจกรรมมีครูและนักเรียนแกนนำทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้ปริมาณขยะในโรงเรียนลดลง
๑๔. ลดขยะได้มากขึ้น
๑๕. การคัดแยกขยะช่วยลดปริมาณขยะ และสามารถนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ได้
๑๖. ลดขยะได้มาก
๑๗. ช่วยให้นักเรียนได้มีทักษะความรู้ในการคัดแยกขยะ และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

ส่วนที่ ๓ : แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

๑. อะไรคือแรงจูงใจหลักที่ทำให้โรงเรียนของท่านสมัครเข้าร่วมกิจกรรม (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

๒. ท่านมีข้อเสนอแนะในการออกแบบกิจกรรมประกวดในอนาคตอย่างไรบ้าง

๑. ไม่อยากเป็นการประกวดเพื่อจัดลำดับที่ อยากให้เป็นในรูปแบบตั้งเกณฑ์ไว้ แล้วเมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมผ่านเกณฑ์ก็ได้รับรางวัลค่ะ
๒. เกียรติบัตรสำหรับนักเรียน ครู ผู้บริหารที่เข้าร่วมกิจกรรม สนับสนุนค่าเดินทาง
๓. มุ่งสร้างเสริมนิสัยให้นักเรียนมีความตระหนักเป็นนิสัย
๔. เป็นการจัดการขยะแบบครบวงจร
๕. อยากให้การจัดประกวด แบ่งประเภทของโรงเรียนตามขนาดโรงเรียนทางด้านพื้นที่และจำนวนแบ่งประเภทของโรงเรียนตามขนาดโรงเรียนทางด้านพื้นที่และจำนวนนักเรียน เพื่อให้มีโรงเรียนต้นแบบที่หลากหลายขนาด เพราะปริมาณขยะของแต่ละโรงเรียน ขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียน
๖. โรงเรียนที่เข้าประกวดควรแบ่งประเภท โดยดูจากขนาดของโรงเรียน การทำต่อเนื่อง การนำเสนอในรูปแบบคลิปวิดีโอที่น่าสนใจอย่างน้อย ๓ ปี
๗. ให้มีจัดประกวด และมีเงินรางวัล

หนังสือรับรองสัดส่วนการพัฒนานวัตกรรมที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย

หนังสือรับรองสัดส่วนการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภายนอกสังกัดกรุงเทพมหานคร
หรือองค์กรเอกชน หรือประชาชนทั่วไป
หน่วยงานสำนักงานเขตธนบุรี

ชื่อโครงการนวัตกรรมส่งขยะคืนสู่ระบบผ่านระบบออนไลน์.....
นวัตกรรมที่พัฒนา.....ธนบุรี Drop off.....ดำเนินการร่วมกับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และ.....
บริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด.....
๑. รายละเอียด เนื้อหา ขอบเขตของงานที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๗๐.....
.....๑.๑ สำนักงานเขตธนบุรีเป็นผู้นำนวัตกรรมที่หน่วยงานภายนอกพัฒนามาประกอบในนวัตกรรมของ ธนบุรี
Drop off บนแพลตฟอร์มของสำนักงานเขตธนบุรี.....
.....๑.๒ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนนำนวัตกรรมไปใช้.....
.....๑.๓ ดำเนินการตามโครงการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย.....
๒. รายละเอียด เนื้อหา ขอบเขตของงานที่หน่วยงานภายนอกสังกัดกรุงเทพมหานคร หรือองค์กรเอกชน
หรือประชาชนทั่วไปเป็นผู้ดำเนินการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๐.....
.....๒.๑ พัฒนาระบบเก็บข้อมูลที่บูรณาการนวัตกรรม blockchain สำหรับการตรวจสอบ Data verification.....
system และจัดทำ Waste data dashboard.....

ลงชื่อ..... (นางสาววิไลพร ทองประเสริฐ).....ผู้แทนจากหน่วยงานผู้เสนอโครงการ
นักจัดการงานวิจัยความสะอาดและนวัตกรรมพิเศษ
หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดและทั่วเสาธารณะ
สำนักงานเขตธนบุรี

ลงชื่อ..... (ดร.กัมปนาท พทนะเมส).....ผู้แทนจากหน่วยงานภายนอกสังกัดกรุงเทพมหานคร
หรือองค์กรเอกชน หรือประชาชนทั่วไป

ลงชื่อ..... (นาย อนุชา).....ผู้แทนจากหน่วยงานภายนอกสังกัดกรุงเทพมหานคร
หรือองค์กรเอกชน หรือประชาชนทั่วไป

หมายเหตุ หนังสือรับรองสัดส่วนการดำเนินการ ใช้สำหรับกรณีที่หน่วยงานเสนอโครงการที่ร่วมดำเนินการกับหน่วยงานภายนอก
สังกัดกรุงเทพมหานคร หรือองค์กรเอกชน หรือประชาชนทั่วไปตามหลักเกณฑ์ข้อ ๒.๓ เท่านั้น โดยให้จัดส่งให้
สำนักงาน ก.ก. พร้อมกับร่างโครงการฯ เพื่อใช้ประกอบการนำเสนอคณะกรรมการพัฒนานวัตกรรมกรุงเทพมหานคร
พิจารณาอนุมัติโครงการ

แบบบันทึกปริมาณขยะรีไซเคิลรายโรงเรียน (รายเดือน)

ชื่อโรงเรียน.....

เดือน	ปริมาณขยะรีไซเคิล (กิโลกรัม)					
	กระดาษ	พลาสติก	โลหะ	ขวดแก้ว	อื่น ๆ	รวม
มกราคม						
กุมภาพันธ์						
มีนาคม						
เมษายน						
พฤษภาคม						
มิถุนายน						
กรกฎาคม						
สิงหาคม						
กันยายน						
ตุลาคม						
พฤศจิกายน						
ธันวาคม						
รวมทั้งปี						

แบบบันทึกปริมาณขยะรีไซเคิลรายบุคคล (ระบบธนาคารขยะ)

ชื่อ - สกุล.....ชั้น/ห้อง.....

ลำดับ	วันทีนำมาส่ง	ประเภท ขยะรีไซเคิล	น้ำหนัก (กก.)	อัตรา การรับซื้อ (บาท/กก.)	มูลค่า (บาท)	คะแนน สะสม (แต้ม)	ผู้รับผิดชอบ ลงนาม
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
รวม							

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะ (ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม)

คำชี้แจง : เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อที่ ๑ ข้อใดคือขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้?

- ก. ขยะเปียก
 - ข. ขยะอันตราย
 - ค. ขยะรีไซเคิล
 - ง. ขยะติดเชื้อ
- เฉลย ค. ขยะรีไซเคิล

ข้อที่ ๒ กระดาษ หนังสือพิมพ์ ขวดน้ำพลาสติก จัดเป็นขยะประเภทใด?

- ก. ขยะทั่วไป
 - ข. ขยะเปียก
 - ค. ขยะรีไซเคิล
 - ง. ขยะอันตราย
- เฉลย ค. ขยะรีไซเคิล

ข้อที่ ๓ ถังขยะสีเขียว ใช้สำหรับทิ้งขยะประเภทใด?

- ก. ขยะรีไซเคิล
 - ข. ขยะอันตราย
 - ค. ขยะอินทรีย์ (ขยะเปียก)
 - ง. ขยะติดเชื้อ
- เฉลย ค. ขยะอินทรีย์ (ขยะเปียก)

ข้อที่ ๔ ข้อใดคือขยะอันตราย?

- ก. ใบไม้แห้ง
 - ข. กล้องกระด้าง
 - ค. ขวดแก้ว
 - ง. ถ่านไฟฉายเก่า
- เฉลย ง. ถ่านไฟฉายเก่า

ข้อที่ ๕ ทำไมเราต้องล้างกล่องนมหรือขวดน้ำก่อนนำไปทิ้ง?

- ก. เพื่อให้มีกลิ่นเหม็น
 - ข. เพื่อให้คนเก็บลำบาก
 - ค. เพื่อป้องกันเชื้อโรคและง่ายต่อการรีไซเคิล
 - ง. เพื่อให้ถังขยะเต็มเร็วขึ้น
- เฉลย ค. เพื่อป้องกันเชื้อโรคและง่ายต่อการรีไซเคิล

ข้อที่ ๖ สิ่งใดต่อไปนี้จะช่วยลดขยะได้มากที่สุด?

- ก. ใช้ของแล้วทิ้ง
- ข. ใช้ซ้ำและรีไซเคิล
- ค. เผาขยะ
- ง. ทิ้งขยะลงแม่น้ำ

เฉลย ข. ใช้ซ้ำและรีไซเคิล

ข้อที่ ๗ การเผาขยะมีผลกระทบอย่างไรต่อสิ่งแวดล้อม?

- ก. ช่วยเพิ่มอากาศบริสุทธิ์
- ข. ทำให้อากาศเสียและเกิดมลพิษ
- ค. ช่วยให้ต้นไม้โต
- ง. ไม่มีผลกระทบ

เฉลย ข. ทำให้อากาศเสียและเกิดมลพิษ

ข้อที่ ๘ ถ้าพบเพื่อนทิ้งขยะไม่ถูกที่ นักเรียนควรทำอะไร?

- ก. เฉยๆ ไม่สนใจ
- ข. ช่วยเก็บและบอกเพื่อนให้ทิ้งให้ถูกที่
- ค. เก็บไปทิ้งเองโดยไม่บอกใคร
- ง. ผลักเพื่อน

เฉลย ข. ช่วยเก็บและบอกเพื่อนให้ทิ้งให้ถูกที่

ข้อที่ ๙ ข้อใดคือหลักการ ๓Rs ที่ควรทำ?

- ก. Reduce, Reuse, Recycle
- ข. Read, Run, Ride
- ค. Red, Road, Rain
- ง. Rest, Run, Ride

เฉลย ก. Reduce, Reuse, Recycle

ข้อที่ ๑๐ หากนักเรียนอยากให้โรงเรียนจัดการขยะได้ดีขึ้น ควรทำอะไร? (เสนอแนะได้ ๑ ข้อ)

.....

.....

.....

โครงการประกวดโรงเรียนต้นแบบ การจัดการขยะ เขตธนบุรี

กทม

บ.ต.47

ความสำคัญและที่มา

▶ **สถิติปริมาณขยะ สำนักงานเขตธนบุรี**

- พ.ศ. 2566 จัดเก็บได้ 126.18 ตัน/วัน
- พ.ศ. 2567 จัดเก็บได้ 128.24 ตัน/วัน
- พ.ศ. 2568 จัดเก็บได้ 127.42 ตัน/วัน

ปริมาณขยะ เพิ่มขึ้น

▶ **เริ่มพัฒนานวัตกรรม พ.ศ. 2567**

“ส่งขยะคืนสู่ระบบ ผ่านระบบออนไลน์”

สำนักงานเขตธนบุรี
THON BURI DISTRICT OFFICE

ร่วมกับ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

บริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด

ใช้แอปพลิเคชัน KhayaCoin
จัดทำข้อมูลจัดการขยะแบบดิจิทัล

วัตถุประสงค์ และการประเมินผล

▶ **วัตถุประสงค์**

1. เพื่อส่งเสริมและให้ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง
2. เพื่อลดปริมาณขยะจากโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตธนบุรี
3. เพื่อสร้างต้นแบบการจัดการขยะของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

▶ **ตัวชี้วัด**

1. ร้อยละ 80 ของนักเรียนมีความรู้ในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางเพิ่มขึ้น
2. ปริมาณขยะที่คัดแยกเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
3. มีโรงเรียนต้นแบบจำนวน 3 แห่ง

งบประมาณ

งบประมาณกรุงเทพมหานคร 20,000 บาท

- วัสดุ/อุปกรณ์ ใบประกาศนียบัตร 5,000 บาท
- เงินรางวัล 12,000 บาท
- ค่าจ้างเหมาผลิตโล่รางวัล 3,000 บาท

เป้าหมาย

โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตธนบุรีจำนวน **17 แห่ง**

แนวคิดในการประกวดโรงเรียนต้นแบบ

KHAYA คืออะไร ?

คือ รูปแบบการบริการระบบขยะที่นำ Reward ที่มาในรูปแบบ token ที่เรียกว่า

KHAYA coin reward มาจากไหน?

ปริมาณขยะที่คัดแยกได้ x อัตราการแปลงขยะเป็นเหรียญ KHAYA coin reward

ตัวอย่าง: 1 กิโลกรัม PET = 1.04 เหรียญ KHAYA coin = 1 coin

1

นักเรียน/บุคลากรในโรงเรียนคัดแยกขยะร้อยละ

2

นำขยะมาฝากที่ธนาคารขยะในโรงเรียน

3

ครู/เจ้าหน้าที่รับฝากส่งบัญชีขยะที่นักเรียนนำมา

4

ครู/เจ้าหน้าที่ขายขยะตามบัญชีที่นักเรียนนำมาฝาก

5

เงินที่ได้จากการขายขยะ: 1. เข้าบัญชีนักเรียนรายบุคคล 2. สะสมภาพรวมทีมของโรงเรียน

6

ระบบ Khaya Wallet สะสมแต้มรายบุคคลและภาพรวมทีมของโรงเรียน

แผนการดำเนินการ

ม.ย.

1. แต่งตั้งคณะกรรมการและภาคีเครือข่ายดำเนินโครงการ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์และคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ

ก.ค.

3. จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการและหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ
4. จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่นักเรียนโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พื้นที่เขตธนบุรีจำนวน 17 แห่ง
5. บริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด เข้ามารับซื้อขยะรีไซเคิล และสะสมแต้มที่โรงเรียนตามเวลาที่นัดหมาย
6. โรงเรียนส่งใบสมัครเข้าร่วมการประกวด

ส.ค.

7. คณะกรรมการลงพื้นที่ประเมินและให้คะแนนตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ
8. เสิร์ชมอบรางวัล เชื้อเชิญเกียรติโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ
9. สรุปผลการดำเนินโครงการ

ก.ย.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง
2. ปริมาณขยะจากโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขตธนบุรีลดลง ทำให้กรุงเทพมหานครลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ
3. มีโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะจำนวน 3 แห่ง ในพื้นที่เขตธนบุรี

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น (บนต.47)

สำนักงานเขตธนบุรี
THON BURI DISTRICT OFFICE

โครงการประกวดโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ เขตธนบุรี

ความสำคัญและที่มา

สถิติปริมาณขยะ สำนักงานเขตธนบุรี

- พ.ศ. 2566 จัดเก็บได้ 126.18 ตัน/วัน
- พ.ศ. 2567 จัดเก็บได้ 128.24 ตัน/วัน
- พ.ศ. 2568 จัดเก็บได้ 127.42 ตัน/วัน

*ข้อมูล 1 ต.ค. 67 - 30 เม.ย. 68

ปริมาณขยะ
เพิ่มขึ้น

สำนักงานเขตธนบุรี
THON BURI DISTRICT OFFICE

เริ่มพัฒนานวัตกรรม พ.ศ. 2567

“ส่งขยะคืนสู่ระบบ ผ่านระบบออนไลน์”

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ร่วมกับ

บริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด

ใช้แอปพลิเคชัน KhayaCoin
จัดทำข้อมูลจัดการขยะแบบดิจิทัล

โครงการพัฒนานวัตกรรมต่อเนื่อง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

หนังสือรับรองสัดส่วนการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภายนอกสังกัดกรุงเทพมหานคร
หรือองค์การเอกชน หรือประชาชนทั่วไป
หน่วยงานสำนักงานเขตธนบุรี

ชื่อโครงการนวัตกรรมส่งเสริมและสนับสนุนระบบออนไลน์
นวัตกรรมที่พัฒนา.....อนันต์ Drop off.....ดำเนินการร่วมกับ.....มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และ.....
บริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด

๑. รายละเอียด เนื้อหา ของเอกสารงานที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๗๐.....
.....๑.๑. ส่วนทีมงานขององค์กรที่เป็นผู้นำนวัตกรรมที่หน่วยงานภายนอกที่พัฒนาประกอบอยู่ในนวัตกรรมของธนบุรี
Drop off.....
๑.๒. ประชาชนที่เข้าร่วมให้ประชาชนนำนวัตกรรมไปใช้.....
.....๑.๓. ดำเนินการตามโครงการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

หนังสือรับรองสัดส่วน การพัฒนานวัตกรรมร่วมกัน

ระหว่างสำนักงานเขตธนบุรี (ร้อยละ 70)
ร่วมกับภาคีเครือข่าย (ร้อยละ 30)

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
 - และบริษัท JAK REWARD TECHNOLOGY จำกัด
- พัฒนาแอปพลิเคชันร่วมกัน

3

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตธนบุรี 17 แห่ง

ความพร้อมในการจัดการขยะในโรงเรียน

โรงเรียนเคยมีการดำเนินการเรื่องใดบ้าง

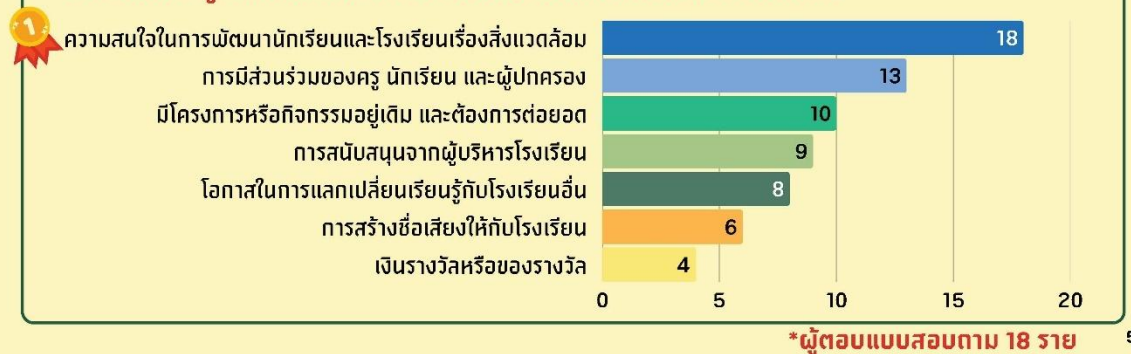
*ผู้ตอบแบบสอบถาม 18 ราย

4

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตธนบุรี 17 แห่ง

แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

อะไรคือแรงจูงใจหลักที่ทำให้โรงเรียนของท่านสมัครเข้าร่วมกิจกรรม

5

แนวคิดในการดำเนินการ

KHAYA คืออะไร ?

คือ รูปแบบการบริการรับขยะรีไซเคิลที่ให้ Reward
ที่มาในรูปแบบ token ที่เรียกว่า

KHAYA COIN REWARD

ให้กับกลุ่มคนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มชุมชนชาวบ้าน หรือ
องค์กรหัวใจสีเขียว และจิตอาสา ที่คัดแยกแยกขยะ
รีไซเคิลและส่งต่อให้กับ Khaya team ไปจัดการเข้า
สู่ระบบรีไซเคิลอย่างถูกต้อง

KHAYA coin reward มาจากไหน?

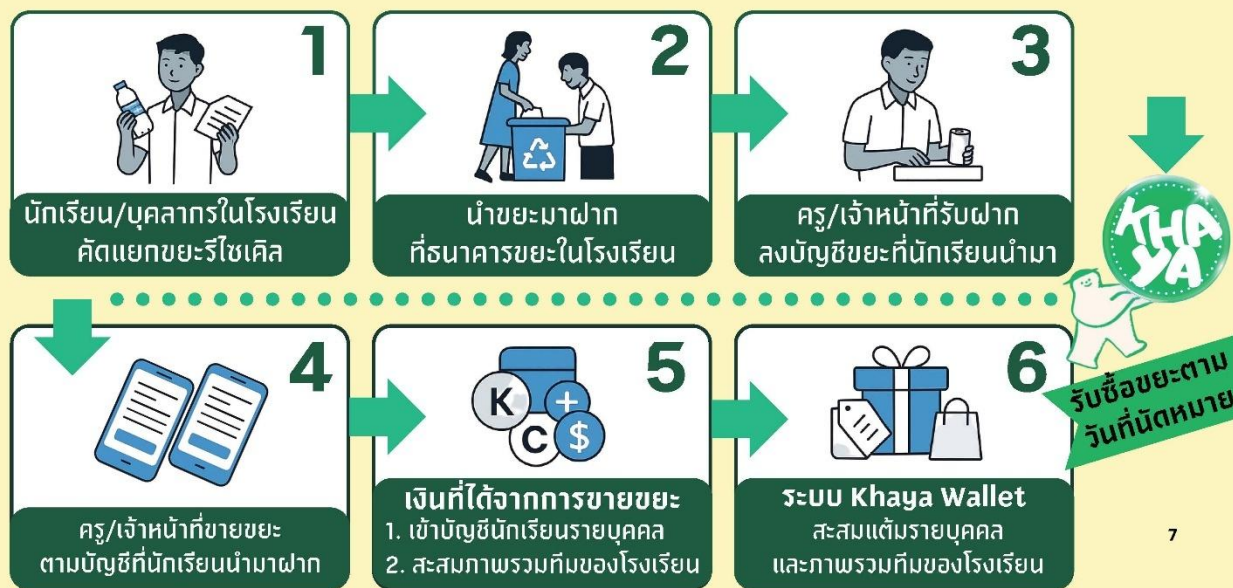

ตัวอย่าง

6

แนวคิดในการประกวดโรงเรียนต้นแบบ

7

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและให้ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง
2. เพื่อลดปริมาณขยะจากโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขตธนบุรี
3. เพื่อสร้างต้นแบบการจัดการขยะของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

เป้าหมาย

โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร
ในพื้นที่เขตธนบุรี จำนวน

17 แห่ง

งบประมาณ

20,000 บาท

เบิกจ่ายจากงบประมาณกรุงเทพมหานครประจำปี

- วัสดุ/อุปกรณ์ ใบประกาศนียบัตร 5,000 บาท
- เงินรางวัล 12,000 บาท
- ค่าจ้างเหมาผลิตโล่รางวัล 3,000 บาท

8

แนวทางติดตามประเมินผล

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือติดตามผล
ผลผลิต 1 เพื่อลดปริมาณขยะจากโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตธนบุรี	ปริมาณขยะที่คัดแยก เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10	ปริมาณน้ำหนัขยะที่คัดแยกของปี 2568 ลบ ปี 2567 คูณด้วย 100 หาค่าด้วย ปริมาณน้ำหนัขยะที่คัดแยกของปี 2567
2 เพื่อสร้างต้นแบบการจัดการขยะของโรงเรียนในสังกัด กทม. ในพื้นที่เขตธนบุรี	มีโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 3 แห่ง	โล่รางวัลสำหรับ โรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ
ผลลัพธ์ 3 เพื่อส่งเสริมและให้ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง	ร้อยละ 80 ของนักเรียนมีความรู้ในการคัดแยกขยะ ตั้งแต่ต้นทางเพิ่มขึ้น	แบบทดสอบ Pre-test / Post -test

10

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการคัดแยกขยะ **ตั้งแต่ต้นทาง**
2. ปริมาณขยะจากโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตธนบุรี **ลดลง** ทำให้กรุงเทพมหานคร **ลดค่าใช้จ่าย** ในการกำจัดขยะ
3. มีโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะ **จำนวน 3 แห่ง** ในพื้นที่เขตธนบุรี

ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

1. **พื้นที่**ของบางโรงเรียน **ไม่เอื้ออำนวย**ต่อการจัดเก็บขยะที่คัดแยกไว้แล้ว
2. กลุ่มเป้าหมายยัง **ขาดความตระหนัก**และไม่เห็นความสำคัญในการคัดแยกขยะ และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

11

12

รายชื่อคณะผู้จัดทำ

๑. นายสุริยาวุฒิ กังอ่อนนัต์
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
ฝ่ายบริหารงานทั่วไป กองเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน
สำนักงานการศึกษา
๒. นางพรวดี มหิสมณี
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ สำนักงานเลขาธิการ
สำนักพัฒนาสังคม
๓. นางวรรณยุพา วงเป็นพันธ์
นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ
ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล
สำนักงานเขตคลองสามวา
๔. นางสาวศศิวรรณ ยิ้มปรีดา
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล
สำนักงานเขตดอนเมือง
๕. นางสาวพรพรรณ สายะบุตร
เจ้าหน้าที่งานรักษาความสะอาดชำนาญงาน
ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ
สำนักงานเขตธนบุรี
๖. นางกนกลักษณ์ พลอาสา
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ
สำนักงานเขตบางกะปิ
๗. นางสาวสุธาศินี ยุบล
นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ
ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล
สำนักงานเขตบางขุนเทียน
๘. นางสาวชุติมา พาหา
นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ
ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล
สำนักงานเขตบางแค
๙. นางสาวณทิพรดาต์ อเนกบุญลาภ
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
ฝ่ายการศึกษา
สำนักงานเขตบางซื่อ
๑๐. นางสาวเยาวมาลย์ แสนมานิช
นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ
ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล
สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์